

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA  
W ŁODZI

Numer egzemplarza:

1

PROTOKÓŁ  
KONTROLI GOSPODARKI FINANSOWEJ  
I ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Jednostka kontrolowana:	Gmina Grabów
Termin kontroli:	14 kwietnia 2015 – 25 maja 2016 roku
Kontrolujący (imię, nazwisko, <b>stanowisko służbowe</b> ):	Beata Katarzyna Rozen – St. Inspektor Zuzanna Sieradzka – Inspektor Maciej Woźniak – Zastępca Naczelnika WKGF
Okres objęty kontrolą	2014 - 2016
Numer i data upoważnienia:	WK 601-2/18/2015 z dnia 5 kwietnia 2016r WK 601-2/18-1/2015 z 18 kwietnia 2016r.

**Uwaga!**

Protokół niniejszy podlega udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. nr 112, poz.1198), z ograniczeniami wynikającymi z art.5 tej ustawy.

## I. INFORMACJE WSTĘPNE

### DANE O JEDNOSTCE

Gmina Grabów położona jest w województwie łódzkim, powiecie łęczyckim. Jej powierzchnia wynosi 154,84 km, w tym 87% stanowią użytki rolne. Według stanu na dzień 30 czerwca 2015 roku Gminę Grabów zamieszkiwały 6252 osoby.

Siedziba Urzędu Gminy Grabów znajduje się na ul. 1 Maja 21 w Grabowie.

Gmina Grabów:

NIP – 775-24-06-197

REGON – 311019119

Urząd Gminy w Grabowie

NIP – 666-14-12-814

REGON - 000538076

**Kontrola ma charakter doraźnej kontroli gospodarki finansowej w Gminie Grabów, w zakresie planowania i wykonywania budżetu, prowadzenia ewidencji księgowej i gospodarowania majątkiem.**

### PODSTAWOWE WSKAŹNIKI FINANSOWE

#### Wskaźnik o którym mowa w art. 242 ustawy o finansach publicznych

Wypełniając treścią wskazany wyżej przepis organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki o których mowa w art. 217 ust 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych. Ograniczenia te dotyczą również budżetu wykonanego, w którym wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki, chyba że występujący deficyt wynika wyłącznie z kwoty powstałej w związku z wydatkami związanymi z realizacją zadań z udziałem środków o których mowa w art. 5 ust.3. i tylko w zakresie tych środków, gdy nie zostały one przekazane beneficjentowi w danym roku budżetowym.

Wartości o których mowa powyżej w kontrolowanej jednostce w latach 2013 – 2015 kształtowały się następująco:

	2013	2014	2014	2015	2015	2016	2016
	Wykonanie	plan	Wykonanie	plan	wykonanie <sup>1</sup>	plan	wykonanie I kwartał
Dochody bieżące	17 809 720,37	15 147 735,43	16 736 553,40	14.585.000,00	16 633 749,33	16 273 754,14	4 797 019,22
Nadwyżka z lat ubiegłych	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wolne środki	1 104 865,01	518 340,00	546 463,63	490 000,00	538 088,34	0,00	0,00
suma	18 914 585,38	15 666 075,43	17 283 017,03	15.075.000,00	17 171 837,67	16 273 754,14	4 797 019,22

<sup>1</sup> Dane według sprawozdania Rb-NDS o nadwyżce/deficycie za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2015 roku, sporządzonego w dniu 25 kwietnia 2016 roku (korekta nr 2).

PROTOKÓŁ Z KONTROLI DORAŻNEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE GRABÓW  
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10  
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

Wydatki bieżące	14 321 684,09	14 749 573,13	15 460 549,80	14.974.892,00	16 144 807,48	15 770 445,44	4 541 629,27
wynik	4 592 901,29	916 502,30	1 822 467,23	100.108,00	1 027 030,19	503 308,70	255 389,95

*Wyjaśnienie Sekretarza Gminy Grabów Jarosława Głowackiego z 16 sierpnia 2016 roku, dotyczące zarządzenia nr 20/2015 stanowi załącznik nr 28 do protokołu kontroli.*

Analizując proces wykonywania budżetu w roku 2015 uchwałą nr V/20/2015 z dnia 28 stycznia 2015 roku Rada Gminy Grabów przyjęła do realizacji budżet planując przepływ na poziomie: [1] dochodów ogółem - 15.285.000 zł, w tym: dochody bieżące - 14.585.000 zł, dochody majątkowe 700.000 zł, [2] wydatków ogółem - 17.314.582 zł w tym wydatki bieżące 14.974.892 zł, wydatki majątkowe 2.339.690 zł, [3] przychody 2.331.388,52 zł w tym kredyty 1.841.388,52 zł i wolne środki - 490.000 zł, [4] rozchody 301.806,52 zł.

Przedstawione wyżej parametry potwierdzają zachowanie relacji wyrażonej w art. 242 ustawy o finansach publicznych dla planowanego w roku 2015 budżetu w jego pierwotnej postaci, jak również z uwzględnieniem późniejszych zmian:

Wyszczególnienie	Kwota planowanych dochodów bieżących (zł)	Kwota planowanych wydatków bieżących (zł)	Kwota wolnych środków pozostająca z rozliczenia przepływów roku 2014 zł	Nadwyżka /deficyt operacyjny (zł)
Budżet pierwotny	14.585.000,00	14.974.892,00	490.000,00	100.108,00
Budżet na 31.03	15.584.777,99	15.835.629,44	538.088,34	287.236,89
Budżet na 30.06	15.488.832,14	15.843.683,59	538.088,34	183.236,89
Budżet na 30.09	15.916.881,57	16.052.996,02	538.088,34	401.973,89
Budżet na 31.12	16.636.888,94	16.948.166,74	538.088,34	226.810,54

Nie potwierdzają tego jednak wyniki weryfikacji stanów ewidencyjnych oraz dokumentów źródłowych. Śledząc realizowane przez jednostkę operacje gospodarcze w kategorii wydatków majątkowych ujęto operacje, których treść sugerowała wykonywanie zadań bieżących.

Data księgowania	Konto Wn	Konto Ma	Kwota	Treść operacji	Klasyfikacja budżetowa
2015-08-10	201-1/316	130-1	232.053,61	f-ra za bieżący remont dróg na terenie gminy	600-60016-6050
2015-08-10	201-1/316	103-1	3.573,69	f-ra za bieżący remont dróg gminnych	600-60016-6050

Po ustaleniu kontrahenta posiadającego symbol ewidencyjny 201-1/316, którym okazała się spółka z ograniczoną odpowiedzialnością działająca pod nazwą „KOLBET sp. z o.o.” z siedzibą w miejscowości Police Średnie 62 -604 Kościelec, kontrolujący wystąpili do Referatu merytorycznie obsługującego zadanie o przedłożenie dokumentacji źródłowej. Powyższa prośba obejmowała okazanie do wglądu umów zawartych z ww. przedsiębiorcą wraz z przedmiarem, kosztorysem lub inną dokumentacją pozwalającą ustalić zakres, a tym samym charakter wykonywanych prac. W dniu 25 maja 2016 roku pracownik ds. inwestycyjnych, przetargów i drogownictwa przedstawił kontrolującemu dwie umowy. Umowę nr 24/02/2015 z dnia 11 czerwca 2015 roku oraz umowę bez numeru z dnia 9 lipca 2015 roku. Obie zawarte przez Gminę Grabów reprezentowaną przez Tomasza Pietrzaka –Wójta Gminy, przy kontrasygnacie Skarbnika Zofii Zasadzki. Zgodnie z treścią przedłożonej dokumentacji przedmiotem umowy nr 24/02/2015 było wykonanie robót budowlanych polegających na bieżącym remoncie dróg o nawierzchni żwirowo-gruntowej na terenie Gminy, w ramach realizacji zadania inwestycyjnego pn.: „Bieżący remont dróg o nawierzchni żwirowo – gruntowej na terenie gminy Grabów we wsiach: Radzyń, Nagórki, Nowy Besk, Żaczki, Odechów, Jaworów, Żrebięta, Stara

Sobótka, Kotków, Piaski, Stary Besk, Ostrówek, Chorki Golbice, Srebrna, Smolice, Piotrkówek, Ksawerów, Besiekiery, Jastrzębia, Bowętów, Goszczędza, Budki, Gać, Biała Góra". Czas realizacji umowy ustalono na dzień od 15 czerwca 2015 roku – rozpoczęcie robót, do 24 lipca 2015 roku, z terminem zapłaty przypadającym w ciągu 21 dni od daty odbioru końcowego. Wynagrodzenie za wykonane prace ustalono w wysokości 197.538.000 zł (160.600,00 zł netto). W dniu 9 lipca 2015 roku zamawiający zdecydował się zlecić firmie KOLBET wykonanie robót dodatkowych w trybie art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz.U z 2013 r., poz. 907 ze zm.). Bez wpływu na termin wykonania przedmiotu umowy, za dodatkowym wynagrodzeniem na kwotę 38.089,33 zł (brak doprecyzowania ceny netto / brutto).

Pomijając kwestie związane z prawidłowością przeprowadzonych postępowań, z treści zawartych umów oraz załączonego do nich kosztorysu wynika, że zamawiający zlecił wykonanie prac o charakterze kompleksowym, odtworzeniowym, nie noszących cech polepszenia w istniejących środkach trwałych. W ujęciu ekonomicznym wykonania robót nie należało więc klasyfikować jako inwestycyjnych (wydatek inwestycyjny), lecz jako remont mieszczący się w kategorii wydatków bieżących. Uznając zatem jako błędne przyjęcie klasyfikacji inwestycyjnej zmiana charakterystyki planowanego wydatku wpłynęłaby w sposób oczywisty na wysokość planowanych wydatków bieżących. Dlatego też, aby ustalić czy zaistniałe zmiany mogły mieć negatywny wpływ na zachowanie relacji określonej w art. 242 ustawy o finansach publicznych, ponownej weryfikacji poddano wielkość planowanych dochodów i wydatków bieżących. Uwzględniając zmiany w klasyfikacji polegające na zwiększeniu danych wyjściowych o kwotę wynikającą z realizacji opisanych wyżej umów (235.627,30 zł)

Wyszczególnienie	Kwota planowanych dochodów bieżących (zł)	Kwota planowanych wydatków bieżących (zł)	Kwota wolnych środków pozostająca z rozliczania przepływów roku 2014 zł	Nadwyżka /deficyt operacyjny (zł)
Budżet pierwotny	14.585.000,00	15.210.519,30	490.000,00	-135.519,30
Budżet na 31.03	15.584.777,99	16.071.256,77	538.088,34	51.609,56
Budżet na 30.06	15.488.832,14	16.079.310,92	538.088,34	-52.390,44
Budżet na 30.09	15.916.881,57	16.288.623,35	538.088,34	166.346,56
Budżet na 31.12	16.636.888,94	17.183.794,07	538.088,34	-8.816,79

Z przedstawionych danych wynika zatem, że prawidłowa klasyfikacja ponoszonych wydatków spowodowałaby nieutrzymanie przez Gminę Grabów relacji opisanej w art. 242 ustawy o finansach publicznych. Także w okresie po realizacji zadania, gdy planowanych wydatek stał się faktem.

*Akta kontroli [s. 1-12]: Kserokopia umowy nr 24/02/2015 z dnia 11 czerwca 2015 roku zawarta z Wykonawcą "KOLBET" sp. z o.o. na realizację zadania pn. „Bieżący remont dróg o nawierzchni żwirowo-gruntowej na terenie gminy Grabów”, kosztorys inwestorski z kwietnia 2015 roku na realizację zadania pn. „Remont dróg o nawierzchni żwirowo-gruntowych na terenie Gminy Grabów”; umowa zawarta w dniu 9 lipca 2015 roku ze spółką „KOLBET” Sp. z o.o. na realizację zadania pn. „Bieżący remont dróg o nawierzchni żwirowo-gruntowej na terenie gminy Grabów”.*

### **Wskaźnik o którym mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych**

Zgodnie z powyższym przepisem organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym: [1] spłat rat kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90, wraz z należnymi w danym roku odsetkami od kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90, [2]

wykupów papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90 wraz z należnymi odsetkami i dyskontem od papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 i art. 90, [3] potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń oraz gwarancji - do planowanych dochodów ogółem budżetu przekroczy średnią arytmetyczną z obliczonych dla ostatnich trzech lat relacji jej dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów ogółem budżetu, obliczoną według wzoru:

$$\left(\frac{R + O}{D}\right)_n \leq \frac{1}{3} * \left(\frac{Db_{n-1} + Sm_{n-1} - Wb_{n-1}}{D_{n-1}} + \frac{Db_{n-2} + Sm_{n-2} - Wb_{n-2}}{D_{n-2}} + \frac{Db_{n-3} + Sm_{n-3} - Wb_{n-3}}{D_{n-3}}\right)$$

Dane uzyskane w wyniku kontroli przedstawiono w poniższej tabeli:

<b>WSKAŹNIK MAKSYMALNY (RELACJA) SPŁAT Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK Z ODSETKAMI, WYKUPÓW PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH ORAZ POTENCJALNYCH SPŁAT KWOT WYNIKAJĄCYCH Z UDZIELONYCH PORĘCZEŃ I GWARANCJI WYLICZONY NA PODSTAWIE ART. 243 USTAWY O FINANSACH PUBLICZNYCH</b>						
	<b>2012 rok (wykonanie)</b>	<b>2013 rok (wykonanie)</b>	<b>Plan 3 kwartały 2014</b>	<b>Wykonanie 2014</b>	<b>Plan 3 kwartały 2015</b>	<b>Wykonanie 2015</b>
Dochody ogółem	18 280 470,66	17 809 720,37	16 561 333,20	17 710 058,04	16 710 881,57	17 118 057,16
Dochody bieżące	15 736 794,84	16 470 343,37	15 913 095,20	16 736 553,40	15 916 881,57	16 633 749,33
Dochody ze sprzedaży majątku	119 543,67	19 000,00	184 000,00	10 741,64	700 000,00	271 579,00
Wydatki bieżące	13 442 344,03	14 321 684,09	15 745 945,90	15 460 549,80	16 052 996,02	16 144 807,48
<i>Relacja procentowa dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku i pomniejszonych o wydatki bieżące w stosunku do dochodów ogółem</i>	13,21	12,17	2,12	7,27	3,37	4,44
Relacja procentowa dla roku budżetowego 2015 wyliczona jako średnia arytmetyczna z lat 2012, 2013, 2014 rok (Plan III kwartał)						<b>9,17</b>
Relacja procentowa dla roku budżetowego 2016 wyliczona jako średnia arytmetyczna z lat 2013, 2014 (Wykonanie), 2015 (Plan 3 kwartały)						<b>7,60</b>
Relacja procentowa dla roku budżetowego 2016 wyliczona jako średnia arytmetyczna z lat 2013, 2014, 2015 (Wykonanie)						<b>7,96</b>
<b>Lewa strona wzoru dla wskaźnika na 2015 i 2016 rok</b>						
<b>2015 rok</b>						
planowana na rok budżetowy łączna kwota z tytułu spłaty rat kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90, oraz wykupów papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90				301 806,52	<b>2,96</b>	
planowane na rok budżetowy odsetki od kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90, odsetki i dyskonto od papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 i art. 90 oraz spłaty kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji				150 000,00		
dochody ogółem budżetu w danym roku budżetowym				15 285 000,00		
<b>2016 rok</b>						
planowana na rok budżetowy łączna kwota z tytułu spłaty rat kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90, oraz wykupów papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90				302 160,92	<b>2,58</b>	
planowane na rok budżetowy odsetki od kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90, odsetki i dyskonto od papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 i art. 90 oraz spłaty kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji				125 000,00		
dochody ogółem budżetu w danym roku budżetowym				16 568 223,60		
wskaźnik roczny na 2015 rok	lewa strona	2,96	prawa strona	9,17	<b>2,96 ≤ 9,17</b>	
wskaźnik roczny na 2016 rok	lewa strona	2,58	prawa strona	7,60	<b>2,58 ≤ 7,60</b>	

Wskaźnik z art. 243 ustawy o finansach publicznych obliczony z uwzględnieniem zmiany wartości planowanych w III kwartale 2015 roku wydatków bieżących, wskazanej we wcześniejszej części protokołu kontroli, dotyczącej wskaźnika z art. 242 ww. ustawy.

<b>WSKAŹNIK MAKSYMALNY (RELACJA) SPŁAT Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK Z ODSETKAMI, WYKUPÓW PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH ORAZ POTENCJALNYCH SPŁAT KWOT WYNIKAJĄCYCH Z UDZIELONYCH PORĘCZEŃ I GWARANCJI WYLICZONY NA PODSTAWIE ART. 243 USTAWY O FINANSACH PUBLICZNYCH</b>						
	<b>2012 rok (wykonanie)</b>	<b>2013 rok (wykonanie)</b>	<b>Plan 3 kwartały 2014</b>	<b>Wykonanie 2014</b>	<b>Plan 3 kwartały 2015</b>	<b>Wykonanie 2015</b>
Dochody ogółem	18 280 470,66	17 809 720,37	16 561 333,20	17 710 058,04	16 710 881,57	17 118 057,16
Dochody bieżące	15 736 794,84	16 470 343,37	15 913 095,20	16 736 553,40	15 916 881,57	16 633 749,33
Dochody ze sprzedaży majątku	119 543,67	19 000,00	184 000,00	10 741,64	700 000,00	271 579,00
Wydatki bieżące	13 442 344,03	14 321 684,09	15 745 945,90	15 460 549,80	16 288 623,35	16 144 807,48
<i>Relacja procentowa dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku i pomniejszonych o wydatki bieżące w stosunku do dochodów ogółem</i>	13,21	12,17	2,12	7,27	1,96	4,44
Relacja procentowa dla roku budżetowego 2015 wyliczona jako średnia arytmetyczna z lat 2012, 2013, 2014 rok (Plan III kwartał)					<b>9,17</b>	
Relacja procentowa dla roku budżetowego 2016 wyliczona jako średnia arytmetyczna z lat 2013, 2014 (Wykonanie), 2015 (Plan 3 kwartały)					<b>7,13</b>	
Relacja procentowa dla roku budżetowego 2016 wyliczona jako średnia arytmetyczna z lat 2013, 2014, 2015 (Wykonanie)					<b>7,96</b>	
<b>Lewa strona wzoru dla wskaźnika na 2015 i 2016 rok</b>						
<b>2015 rok</b>						
planowana na rok budżetowy łączna kwota z tytułu spłaty rat kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90, oraz wykupów papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90				301 806,52	<b>2,96</b>	
planowane na rok budżetowy odsetki od kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90, odsetki i dyskonto od papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 i art. 90 oraz spłaty kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji				150 000,00		
dochody ogółem budżetu w danym roku budżetowym				15 285 000,00		
<b>2016 rok</b>						
planowana na rok budżetowy łączna kwota z tytułu spłaty rat kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90, oraz wykupów papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90				302 160,92	<b>2,58</b>	
planowane na rok budżetowy odsetki od kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90, odsetki i dyskonto od papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 i art. 90 oraz spłaty kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji				125 000,00		
dochody ogółem budżetu w danym roku budżetowym				16 568 223,60		
wskaźnik roczny na 2015 rok	lewa strona	2,96	prawa strona	9,17	<b>2,96 ≤ 9,17</b>	
wskaźnik roczny na 2016 rok	lewa strona	2,58	prawa strona	7,13	<b>2,58 ≤ 7,13</b>	

## II. USTALENIA OGÓLNE

### 1. KIEROWNICTWO JEDNOSTKI

#### Przewodniczący rady gminy

Przewodniczącym Rady Gminy Grabów jest MICHAŁ SOBIŃSKI wybrany mocą uchwały nr I/1/14 Rady Gminy Grabów z dnia 1 grudnia 2014 roku. Funkcję wiceprzewodniczących Rady Gminy pełnią: Ilona Derkowska oraz Rafał Rosiński, wybrani na mocy uchwały nr II/3/14 z dnia 5 grudnia 2014 roku.

W okresie wcześniejszym przewodniczącym Rady Gminy Grabów był ZBIGNIEW SOBCZYŃSKI wybrany na mocy uchwały nr I/1/2010 z 1 grudnia 2010 roku. Uchwałą nr I/2/2010 Rada Gminy w Grabowie dokonała wyboru dwóch wiceprzewodniczących w osobach: Krzysztof Pieczewski oraz Józef Drozdowski.

## **Wójt Gminy Grabów i jego zastępca**

Wójtem Gminy Grabów jest TOMASZ PIETRZAK wybrany w powszechnych wyborach, które odbyły się w dniu 30 listopada 2014 roku, co potwierdza zaświadczenie Gminnej Komisji Wyborczej w Grabowie z dnia 1 grudnia 2014 roku. Zastępcą Wójta jest KRZYSZTOF OGÓREK wybrany na stanowisko na mocy zarządzenia nr 12/2015 Wójta Gminy z dnia 20 stycznia 2015 roku.

W okresie wcześniejszym funkcję Wójta pełnił RYSZARD KOSTRZEWSKI wybrany w powszechnych wyborach, które odbyły się w dniu 21 listopada 2010 roku, co potwierdza zaświadczenie Gminnej Komisji Wyborczej w Grabowie z dnia 22 listopada 2010 roku. Zastępcą Wójta Gminy Grabów był WIESŁAW ŁAZIŃSKI powołany na stanowisko na mocy zarządzenia nr 2/2010 Wójta Gminy Grabów z 7 grudnia 2010 roku. Zarządzeniem nr 11/2015 z dnia 19 stycznia 2015 roku Wójt Gminy Tomasz Pietrzak odwołał z dniem 19 stycznia 2015 roku Wiesława Łazińskiego ze stanowiska Zastępcy Wójta Gminy Grabów.

## **Skarbnik gminy**

Skarbnikiem Gminy Grabów jest JOLANTA MATUSZEWSKA wybrana na stanowisko uchwałą nr XIV/68/15 Rady Gminy Grabów z dnia 26 sierpnia 2015 roku. Jak ustalono ze Skarbnikiem Wójt Gminy Grabów Tomasz Pietrzak zawarł w dniu 1 września 2015 roku umowę o pracę na czas nieokreślony od dnia 1 września 2015 roku.

W okresie wcześniejszym funkcję Skarbnika Gminy Grabów pełniła ZOFIA ZASADZKA powołana na stanowisko mocą uchwały Rady Gminy w Grabowie nr III/15/90 z dnia 18 lipca 1990 roku. Uchwałą nr XIV/67/15 Rady Gminy w Grabowie z dnia 26 sierpnia 2015 roku odwołano wyżej wymienioną ze stanowiska Skarbnika Gminy Grabów z dniem 1 września 2015 roku.

## **Sekretarz gminy**

Obecnie Sekretarzem Gminy Grabów jest JAROSŁAW GŁOWACKI, zatrudniony na stanowisku z dniem 1 czerwca 2015 roku. W okresie wcześniejszym Jarosław Głowacki zatrudniony był na stanowisku Zastępcy Kierownika USC Urzędu Gminy w Grabowie.

W okresie wcześniejszym funkcję Sekretarza pełnił JANUSZ JAGODZIŃSKI powołany na stanowisko na mocy uchwały nr XXVI/182/93 Rady Gminy w Grabowie z dnia 1 marca 1993 roku. Pismem znak KP.1111.40.2008 z 31 grudnia 2008 roku Wójt Gminy Ryszard Kostrzewski poinformował Sekretarza Gminy o przekształceniu się dotychczasowego stosunku pracy na podstawie powołania, w stosunek pracy świadczony na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, w związku z art. 53 ust. 1 ustawy o pracownikach samorządowych. (...) <sup>2</sup>.

---

<sup>2</sup> Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

## **2. GMINNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE I PRAWNOORGANIZACYJNE FORMY ICH DZIAŁALNOŚCI**

---

W kontrolowanej jednostce prowadzony jest rejestr jednostek organizacyjnych, zatwierdzany przez Wójta Gminy Grabów. Zgodnie z rejestrem aktualnym na dzień 4 stycznia 2015 roku, który zgodnie z oświadczeniem Sekretarza Gminy Jarosława Głowackiego, jest aktualny także na okres przeprowadzania czynności kontrolnych, tj. 14 kwietnia 2016 roku, w kontrolowanej jednostce funkcjonują następujące jednostki organizacyjne:

1. Zespół Szkół w Grabowie im. Jana Kochanowskiego – jednostka budżetowa,
2. Szkoła Podstawowa w Chorkach im. Prof. Wacława Felczaka – jednostka budżetowa,
3. Szkoła Podstawowa w Starej Sobótce im. Marii Konopnickiej - jednostka budżetowa,
4. Szkoła Podstawowa w Kadzidłowej im. Marii Koszutskiej - jednostka budżetowa,
5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grabowie - jednostka budżetowa,
6. Biblioteka Publiczna Gminy Grabów – instytucja kultury,
7. Gminny Ośrodek Kultury w Grabowie – instytucja kultury.

W okresie wcześniejszym w Gminie Grabów funkcjonował Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie. Sprawy związane z przekształceniem Zakładu w spółkę zawarto w dalszej części protokołu kontroli odnoszącej się do innych ustaleń.

*Akta kontroli[s. 13-23]: Rejestr gminnych jednostek organizacyjnych Gminy Grabów z dnia 4 stycznia 2015 roku.*

*Oświadczenie Sekretarza Gminy Grabów Jarosława Głowackiego z dnia 14 kwietnia 2016 roku dotyczące rejestru gminnych jednostek organizacyjnych stanowi załącznik nr 1 do protokołu kontroli.*

## **3. UNORMOWANIA WEWNĘTRZNE**

---

### **Statut gminy**

Statut Gminy Grabów wprowadzony został w życie mocą uchwały nr XIII/83/2012 Rady Gminy Grabów z dnia 28 lutego 2012 roku. Zgodnie z informacją uzyskaną od Sekretarza Jarosława Głowackiego, do dnia przeprowadzania niniejszych czynności kontrolnych nie dokonywano zmian w przedmiotowym dokumencie.

### **Regulamin organizacyjny urzędu**

Regulamin organizacyjny wprowadzony został w życie mocą zarządzenia nr 86/10 Wójta Gminy Grabów z dnia 15 lutego 2010 roku i zmieniany był następującymi zarządzeniami: nr 3/2014 Wójta Gminy Grabów z dnia 17 grudnia 2014 roku, nr 20/2015 z dnia 27 lutego 2015 roku, nr 74/2015 z dnia 27 października 2015 roku, nr 81/2015 z dnia 20 listopada 2015 roku, nr 88/2015 z dnia 28 grudnia 2015 roku. Zgodnie z aktualnym, jednolitym tekstem regulaminu organizacyjnego w Gminie Grabów funkcjonuje następująca struktura organizacyjna:

- Wójt Gminy,



- Zastępca Wójta,
- Skarbnik Gminy,
- Sekretarz Gminy,
- Kierownik USC,
- Kierownik Referatu Gospodarki Komunalnej,
- Stanowisko ds. oświaty,
- Stanowisko ds. pozyskiwania środków z zewnątrz,
- Stanowisko ds. księgowości budżetowej (wydatki),
- Stanowisko ds. księgowości budżetowej (dochody),
- Stanowisko ds. wymiaru podatków,
- Stanowisko ds. windykacji podatków i działalności gospodarczej,
- Stanowisko ds. obsługi kasowej,
- Stanowisko ds. obsługi kancelaryjnej,
- Stanowisko ds. organizacji samorządowych,
- Stanowisko ds. planowania przestrzennego i rolnictwa,
- Stanowisko ds. gospodarki gruntami i mienia komunalnego,
- Stanowisko ds. inwestycyjnych, przetargów i drogownictwa,
- Stanowisko ds. kadrowo-płacowych,
- Stanowisko ds. bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego,
- Stanowisko ds. pomocy materialnej,
- Stanowisko ds. księgowości podatkowej i budżetowej,
- Stanowisko ds. rozliczeń,
- Stanowisko ds. obsługi informatycznej.

Zmiany Regulaminu organizacyjnego dotyczyły m.in.:

- Zarządzeniem nr 20/2015 z dnia 27 lutego 2015 roku dodano Stanowisko ds. oświaty, wraz ze wskazaniem zadań tego stanowiska oraz wykreślono zadania Kierownika Referatu Oświaty. Z uwagi na omyłkę pisarską zawartą w przedmiotowym zarządzeniu, odnoszącą się do likwidowanego stanowiska, wyjaśnienie w tej sprawie złożył kontrolującym w dniu 16 sierpnia 2016 roku Sekretarz Gminy Grabów Jarosław Głowacki.

*Wyjaśnienie Sekretarza Gminy Grabów Jarosława Głowackiego z 16 sierpnia 2016 roku, dotyczące zarządzenia nr 20/2015 stanowi załącznik nr 28 do protokołu kontroli.*

- Zarządzeniem nr 74/2015 z dnia 27 października 2015 roku: dodano Referat Dzienny Dom – Senior Wigor wraz z powołaniem i określeniem kompetencji Kierownika Dziennego Domu Senior-Wigor, upoważniono Wójta Gminy Grabów do powoływania zarządzeniami niewchodzącymi w skład stanowisk pracy: pełnomocnika oraz stałego lub zadaniowego zespołu, oraz dodano w ramach struktury zatrudnienia stanowisko Doradcy Wójta oraz Asystenta Wójta.

- Zarządzeniem nr 81/2015 Wójta Gminy Grabów z dnia 20 listopada 2015 roku dodano Stanowisko ds. pozyskiwania środków zewnętrznych, wraz z określeniem zadań przynależnych do pracownika zatrudnionego na tym stanowisku.
- Zarządzeniem nr 88/2015 Wójta Gminy Grabów z dnia 28 grudnia 2015 roku wyodrębniono: [1] Referat Gospodarki Komunalnej, powstały na skutek likwidacji Zakładu Budżetowego, wraz ze wskazaniem zakresu obowiązków Kierownika Referatu Gospodarki Komunalnej, [2] samodzielne stanowisko ds. rozliczeń, oraz [3] samodzielne stanowisko ds. obsługi informatycznej – oba z określeniem zakresu zadań do realizacji na danym stanowisku. Jednocześnie zlikwidowano stanowisko Doradcy Wójta oraz Asystenta Wójta Gminy Grabów.

W trakcie kontroli stwierdzono, że Ramowa Umowa o realizację zadania zleconego w ramach Programu Wieloletniego „Senior – WIGOR” na lata 2015 – 2020 nr 302/2015/WIGOR pod nazwą Dzienny Dom Pobytu Senior WIGOR w Grabowie zawarta została w dniu 21 października 2015 roku pomiędzy Ministrem Pracy i Polityki Społecznej a Gminą Grabów, reprezentowaną przez Wójta Tomasza Pietrzaka, przy kontrasygnacie Skarbnika Jolanty Matuszewskej. Przedmiotem umowy była m.in.:

- Realizacja zadania publicznego pod nazwą Dzienny Dom Pobytu Senior WIGOR w Grabowie,
- Przyznanie Gminie Grabów środków finansowych w formie dotacji w kwocie 128.001,50 zł, której celem jest realizacja zadania publicznego w sposób zgodny z postanowieniami umowy;
- Strony zobowiązały się stosować przy realizacji umowy Regulamin otwartego konkursu ofert w ramach Programu Wieloletniego „Senior – WIGOR” na lata 2015 – 2020 Edycja 2015 dostępny na stronie internetowej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Termin realizacji zadania ustalono od dnia 31 sierpnia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku.

Zarządzeniem nr 75/2015 z dnia 30 października 2015 roku Wójt Gminy Grabów nadał Regulamin Domu Dziennego Pobytu „SENIOR WIGOR” w Grabowie. Jak wskazano w treści dokumentu Dom Pobytu utworzony został na mocy wskazanego powyżej zarządzenia nr 74/2015 Wójta Gminy Grabów z dnia 27 października 2015 roku.

Uchwałą nr XXIII/113/16 Rady Gminy Grabów z dnia 3 lutego 2016 roku określono szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w Dziennym Domu „Senior WIGOR” w Grabowie.

Protokołem sporządzonym w dniu 31 grudnia 2015 roku Wójt Gminy Grabów przekazał, z dniem 4 stycznia 2016 roku prowadzenie zadania dotyczącego Dziennego Domu Senior WIGOR w Grabowie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grabowie. W protokole tym ustalono, że zakres i przedmiot działania Dziennego Domu Senior WIGOR w Grabowie ujęty będzie w regulaminie organizacyjnym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grabowie. Wykonanie zadania powierzono Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grabowie.

Dokonując analizy materiałów źródłowych stwierdzono, iż Dom Senior WIGOR został utworzony poprzez zmianę w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Gminy, z tym, że nie w zakresie wykazu jednostek organizacyjnych, a poprzez zapis, zgodnie z którym „Podstawowymi komórkami organizacyjnymi Urzędu są stanowiska pracy oraz Referat – „Dzienny Dom – Senior WIGOR”. Powyższe wskazuje, iż nie został on wyodrębniony jako oddzielna jednostka organizacyjna Gminy, a jedynie jako wewnątrz referat funkcjonujący w strukturach Urzędu Gminy, a od dnia 4 stycznia 2016 roku w strukturach GOPS-u. **Powyższe stanowi naruszenie Regulaminu funkcjonowania**

tego typu placówek, które zgodnie z ich faktycznym charakterem prawno-organizacyjnym, stosownie do postanowień Regulaminu zawartego na stronie [http://senior.gov.pl/program\\_senior\\_wigor/pokaz/128](http://senior.gov.pl/program_senior_wigor/pokaz/128) funkcjonować powinny jako szczególny rodzaj ośrodka wsparcia, utworzony jako samodzielne jednostki powoływane przez jednostkę samorządu terytorialnego. Dodatkowo, jak wskazano w regulacjach dotyczących przedmiotowych placówek Dzielne Domy Senior WIGOR nie mogą działać w strukturze Miejskich Ośrodków Pomocy, Gminnych Ośrodków Pomocy czy też Ośrodków Pomocy Społecznej.

*Akta kontroli [s. 24-74]: Oferta realizacji zadania na 2015 rok zleconego w ramach Programu Wieloletniego „Senior-WIGOR” na lata 2015-2020 złożona przez Gminę Grabów w dniu 30 czerwca 2015 roku, Ramowa Umowa o realizację zadania zleconego w ramach Programu Wieloletniego „Senior – WOGOR na lata 2015 – 2020 zawarta w dniu 21 października 2015 roku; zarządzenie nr 75/2015 Wójta Gminy Grabów z dnia 30 października 2015 roku w sprawie nadania Regulaminu Domu Dziennego Pobytu „SENIOR WOGOR” w Grabowie; uchwała nr XXIII/113/16 Rady Gminy Grabów z dnia 3 lutego 2016 roku w sprawie określenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Dziennym Domu „Senior WIGOR” w Grabowie; Protokół sporządzony w dniu 31 grudnia 2015 roku w sprawie przekazania prowadzenia zadania dotyczącego Dziennego Domu „Senior – Wigor” w Grabowie.*

#### **4. BANK WYKONUJĄCY OBSŁUGĘ BANKOWĄ JEDNOSTKI**

---

##### **Wybór banku**

W trybie zapytania o cenę o wartości powyżej 40.000,00 zł netto przeprowadzono procedurę postępowania na zadanie pn. „Prowadzenie bankowej obsługi budżetu Gminy Grabów oraz wszystkich jej jednostek od 1 grudnia 2015 roku do 30 listopada 2018 roku”. Z zapytaniem ofertowym zwrócono się do 4 podmiotów: [1] Banku Spółdzielczego w Grabowie, [2] Banku Spółdzielczego w Poddębicach, [3] Banku BGŻ w Łęczycy, [4] Banku PKO Banku Polskiego. W odpowiedzi na powyższe w wymaganym terminie złożone zostały dwie oferty:

- Bank Spółdzielczy w Poddębicach: cena obsługi bankowej 45.000,00 zł, oprocentowanie kredytu 2,17%, oprocentowanie środków na rachunku 0,17%;
- Bank Spółdzielczy w Grabowie: cena obsługi bankowej 31.865,00 zł, oprocentowanie kredytu 2,17%, oprocentowanie środków na rachunku 0,20%.

Obowiązująca w trakcie czynności kontrolnych umowa o prowadzenie rachunków bankowych modulo nr 101 zawarta została w dniu 30 listopada 2015 roku w Grabowie pomiędzy Bankiem Spółdzielczym a Gminą Grabów reprezentowaną przez Wójta Gminy Grabów Tomasza Pietrzaka, przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy Jolanty Matuszewskiej. Przedmiotem umowy było otwarcie i prowadzenie rachunków bankowych, w tym rachunku bieżącego, rachunku pomocniczego oraz rachunków lokat. Zgodnie z załącznikiem do niniejszej umowy dla Gminy Grabów prowadzone są następujące rachunki bankowe:

1. Rachunek ogólny.
2. Rachunek pomocniczy – PFRON.
3. Rachunek pomocniczy – gospodarowanie odpadami komunalnymi.
4. Rachunek pomocniczy.

W ramach niniejszej umowy na prowadzenie rachunków bankowych zawarto także:

1. Umowę o usługi bankowości elektronicznej z dnia 30 listopada 2015 roku dla wskazanych powyżej czterech rachunków bankowych.
2. Umowę o usługę płatności masowych z dnia 30 listopada 2015 roku, aneksowaną w dniu 7 grudnia 2015 roku.

W okresie wcześniejszym obowiązywała umowa rachunku rozliczeniowego na wykonanie obsługi bankowej budżetu Gminy Grabów w latach 2012 – 2015 zawarta w dniu 31 sierpnia 2012 roku, w ramach której zawarto także umowę nr 2/2012 o świadczenie usług Corporate Internet Banking, a w dniu 13 grudnia 2012 roku umowę o prowadzenie rachunków bankowych modulo nr 101.

Zgodnie z pisemną informacją złożoną przez Skarbnika Gminy Jolantę Matuszewską Dla Gminy Grabów prowadzone są następujące rachunki bankowe:

I.p.	Nazwa konta	Nr konta	Saldo
2015 rok			
1	Rachunek urzędu Gminy	02 8539 0001 0000 0101 2006 0001	1.155.886,15
2	Odpady komunalne	85 8539 0001 0101 0000 0000 0001	226,71
3	Rachunek referatu gospodarki komunalnej	11 8539 0001 0000 0101 2006 0130	50.192,61
4	ZFSS	64 8539 0001 0000 0101 2001 0004	1.710,99
5	Senior-Wigor	87 8539 0001 0000 0101 2006 0120	10.930,20
6	PFRON „Młodociani”	79 8539 0001 0000 0101 2006 0070	13,37
7	Rachunek „Moje Bambino”	60 8539 0001 0000 0101 4000 0120	9.908,26
8	Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy	73 8539 0001 0000 0101 4000 0080	7.817,87
9	Lokata „Przebudowa sieci wodociągowej w Grabowie”	81 8539 0001 0000 0101 4000 0130	10.823,56
2014 rok			
1	Rachunek urzędu Gminy	02 8539 0001 0000 0101 2006 0001	808.976,95
2	ZFSS	64 8539 0001 0000 0101 2001 0004	2.900,86
3	PFRON	79 8539 0001 0000 0101 2006 0070	51,51
4	Rachunek „Moje Bambino”	60 8539 0001 0000 0101 4000 0120	9.908,26
5	Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy	73.8539 0001 0000 0101 4000 0080	6.909,37
6	Lokata „Przebudowa sieci wodociągowej w Grabowie”	81 8539 0001 0000 0101 4000 0130	10.823,56
7	Rachunek POKL – Przedszkole	66 8539 0001 0000 0101 2006 0110	1.029,83

*Tabelaryczne zestawienie rachunków bankowych prowadzonych dla Gminy Grabów w latach 2014 – 2015, sporządzone przez Skarbnika Jolantę Matuszewską, stanowi załącznik nr 2 do protokołu kontroli.*

Kontrolujący dokonali weryfikacji i porównania wskazanych w powyższej tabeli sald znajdujących się na rachunkach bankowych z potwierdzeniami sald przesłanymi z Banku Spółdzielczego w Grabowie obsługującego Gminę Grabów. Stwierdzono zgodność sald z potwierdzeniami z Banku. Jednak, z uwagi na fakt, iż w większości przypadków saldo konta księgowego, wynikające z przedstawionego kontrolującym zestawienia obrotów i sald: Dochody Gminy Grabów – Organ, Wydatki Gminy Grabów – Organ, Wydatki Gminy Grabów – Jednostka – Dochody jednostka, o wyjaśnienia w tej sprawie zwrócono się do Wiesławy Piotrowskiej oraz Ewy Piesik - pracowników odpowiadających odpowiednio za wydatki i dochody Urzędu Gminy Grabów i Budżetu Gminy Grabów. W wyniku otrzymanych informacji i dokumentów stwierdzono, że dla 2014 roku:

1. Rachunek Urzędu Gminy / Budżetu Gminy wykazywał saldo 808.976,95 zł – na które składało się saldo Wn konta 133 rejestru Dochody Gminy Grabów – Organ, będące tożsame z saldem Wn konta 130 rejestru Dochody - Jednostka (18.602.501,08zł) i saldo Ma konta 133 z rejestru Wydatki Gminy Grabów – Organ, będące tożsamym z saldem Ma konta 130 rejestru Wydatki Gminy

Grabów – Jednostka (17.793.524,13 zł) 18.602.501,08 - 17.793.524,13 = 808.976,95zł.

2. Z uwagi na prowadzenie wspólnego rachunku bankowego dla Urzędu Gminy Grabów oraz Budżetu Gminy Grabów, powstała sytuacja, zgodnie z którą konta 133 i 130 wykazują na dzień 31 grudnia identyczne saldo w wartości odnoszącej się do stanu środków pieniężnych na rachunkach bankowych. Jednocześnie wykazywanie na dzień 31 grudnia salda na koncie 130 stanowi naruszenie obowiązujących przepisów prawa. Zgodnie z art. 11 ustawy o finansach publicznych - jednostkami budżetowymi są jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych nieposiadające osobowości prawnej, które pokrywają swoje wydatki bezpośrednio z budżetu, a pobrane dochody odprowadzają na rachunek odpowiednio dochodów budżetu państwa albo budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Podstawą gospodarki finansowej jednostki budżetowej jest plan dochodów i wydatków, zwany dalej „planem finansowym jednostki budżetowej”. Urząd także jest jednostką organizacyjną jednostki samorządowej, wobec czego do niego także znajdują zastosowanie wskazane powyżej regulacje. W praktyce oznacza to, że środki przekazane przez budżet do jednostki, tytułem wykonywania zadań, w części niewykorzystanej do końca roku powinny zostać zwrócone do budżetu. Powyższe potwierdza także rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity 2013r. poz. 289 ze zm.). Zgodnie z powyższą regulacją konto 130 – „Rachunek bieżący jednostki” służy do ewidencji stanu środków pieniężnych oraz obrotów na rachunku bankowym z tytułu wydatków i dochodów (wpływów) budżetowych objętych planem finansowym. Konto to może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych na rachunku bieżącym jednostki budżetowej. Saldo konta 130 jest równe saldu sald wynikających z ewidencji szczegółowej prowadzonej dla kont: [1] wydatków budżetowych – saldo Wn oznacza stan środków pieniężnych otrzymanych na realizację wydatków budżetowych, a niewykorzystanych do końca roku, [2] dochodów budżetowych – saldo Wn oznacza stan środków pieniężnych z tytułu zrealizowanych dochodów budżetowych, które do końca roku nie zostały przelane do budżetu. Saldo konta 130 ulega likwidacji przez księgowanie: [1] przelewu środków pieniężnych niewykorzystanych do końca roku, w korespondencji z kontem 223, [2] przelewu do budżetu dochodów budżetowych pobranych, lecz nieprzelanych do końca roku, w korespondencji z kontem 222. Dodatkowo za opisanym sposobem rozliczania się urzędu z budżetem przemawia art. 211 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym to przepisem budżet jednostki samorządu terytorialnego jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów tej jednostki, budżet jednostki uchwalany jest na rok budżetowy a rokiem budżetowym jest rok kalendarzowy.
3. Rachunek Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych – 2.900,86 zł – saldo Wn konta 135 z rejestru Wydatki Gminy Grabów Jednostka.
4. Rachunek PFRON – 51,51 zł – saldo rachunku bankowego nie wynikało z ewidencji księgowej prowadzonej w kontrolowanej jednostce. Zgodnie z informacją złożoną w dniu 28 kwietnia 2016 roku przez Skarbnika Gminy Grabów Jolantę Matuszewską „dla rachunku bankowego nr 798539 (...) – Młodociani (dawniej PFRON) prowadzona jest ewidencja księgowa tylko ręczna i nie jest ujmowana w żadnym sprawozdaniu finansowo-budżetowym”. Zgodnie z

dokumentacją przedstawioną kontrolującym konto to utworzone zostało w związku z umową nr 140/2014 zawartą w dniu 4 marca 2014 roku pomiędzy Wojewodą Łódzkim reprezentowanym przez Kuratorium Oświaty w Łodzi, a Gminą Grabów, reprezentowaną przez Wójta Gminy Ryszarda Kostrzewskiego, przy kontrasygnacie Skarbnika Zofii Zasadzki. Przedmiotem umowy było: [1] określenie wysokości i trybu przekazywania środków Funduszu Pracy przez Zleceniodawcę z przeznaczeniem dla Gminy na dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników w 2014 roku, [2] ustalenie zasad i trybu rozliczeń środków z Funduszu Pracy pomiędzy Zleceniodawcą a Gminą. Umowa ta była w kolejnych latach odnawiana: w dniu 5 sierpnia 2015 roku zawarto umowę nr 291/2015 w tożsamym przedmiocie dofinansowania pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników w 2015 roku, a w dniu 28 lutego 2016 roku dla roku 2016. Kontrolującym przekazano odrębnie prowadzoną ewidencję księgową, o której nadmieniła Skarbnik Gminy w złożonym w dniu 28 kwietnia 2016 roku oświadczeniu. Wskazać należy, że w obowiązującej w Gminie Grabów polityce rachunkowości nie wskazano na osobne, ręczne prowadzeniu ksiąg rachunkowych dla przedmiotowego rachunku bankowego. Zestawienie przekazane kontrolującym zawierało datę i nazwę dokonania operacji oraz kwoty (zł). W latach 2014 – 2015 w ten sposób ewidencjonowano operacje dotyczące m.in.: prowizji bankowych, prowizji internetowych, wpływu środków z Urzędu Wojewódzkiego czy kapitalizację odsetek. Jednak, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa nie można uznać przedmiotowego zestawienia za ewidencję księgową. Stosownie do art. 23 ust. 1 ustawy o rachunkowości - zapisów w księgach rachunkowych dokonuje się w sposób trwały, bez pozostawiania miejsc pozwalających na późniejsze dopiski lub zmiany, a zapis księgowy powinien zawierać co najmniej: [1] datę dokonania operacji gospodarczej, określenie rodzaju i numer identyfikacyjny dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu oraz jego datę, jeżeli różni się od daty dokonania operacji, zrozumiały tekst, skrót lub kod opisu operacji, z tym, że należy posiadać pisemne objaśnienia treści skrótów lub kodów, kwotę i datę zapisu oraz oznaczenie kont, których dotyczy. Zapisy w dzienniku i na kontach księgi głównej powinny być powiązane ze sobą w sposób umożliwiający ich sprawdzenie, a zapisy w księgach rachunkowych powinny być dokonane w sposób zapewniający ich trwałość, przez czas nie krótszy od wymaganego do przechowywania ksiąg rachunkowych. Zestawienie przedstawione kontrolującym nie zawierało oznaczenia kont, których dotyczy dany zapis księgowy. Zgodnie z podstawą prawną zawartą na umowach nr 140/2014, 291/2015 i 6/2016 zostały one zawarte w związku z art. 109c, art. 108 ust. 1 pkt 55 oraz art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity z 2015 roku, poz. 149 ze zm.). Regulacje te odnoszą się także do ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (tekst jednolity z 2015 roku, poz. 2156 ze zm.). Zgodnie z brzmieniem art. 70b ust. 1, 6 i ust. 8 pracodawcom, którzy zawarli z młodocianymi pracownikami umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego przysługuje dofinansowanie kosztów kształcenia, jeżeli: [1] pracodawca lub osoba prowadząca zakład w imieniu pracodawcy albo osoba zatrudniona u pracodawcy posiada kwalifikacje wymagane do przygotowania zawodowego młodocianych określone w przepisach w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych, [2] młodociany pracownik ukończył naukę zawodu lub przyuczenie do wykonywania określonej pracy i zdał egzamin, zgodnie z przepisami o których mowa w pkt. 1. Dofinansowanie przyznaje wójt (burmistrz, prezydent miasta) właściwy ze względu na miejsce zamieszkania młodocianego pracownika, w drodze decyzji, po stwierdzeniu spełniania warunków określonych w ust. 1. Dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników jest finansowane ze środków Funduszu Pracy.

*Oświadczenie Skarbnika Gminy Grabów Jolanty Matuszewskiej z dnia 28 kwietnia 2016 roku dotyczące prowadzonego rejestru księgowego pn. „Młodociani” stanowi załącznik nr 3 do protokołu kontroli.*

*Akta kontroli [s. 75-88.] kserokopia umowy nr 140/2014 z 4 marca 2014 roku, umowy nr 291/2015 z 5 sierpnia 2015 roku, nr 6/2016 z 26 lutego 2016 roku, odrębnego rejestru prowadzonego w latach 2014 i 2015.*

5. Rachunek „Moje Bambino” – 9.908,26 zł – kwota ta wynika z rejestru „JEDNOSTKA – LOKATY TERMINOWE”, w którym to rejestrze ewidencjonowano środki znajdujące się na lokatach terminowych wpłacanych w ramach zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Zgodnie z przedmiotowym rejestrem kwota 9.908,26 zł wpłacona została w ramach umowy nr 6/2014 zawartej w dniu 12 sierpnia 2014 roku pomiędzy Gminą Grabów a kontrahentem „Moje Bambino” Sp. z o.o. Sp. k. ul. Graniczna 46 w Łodzi. Przedmiotem umowy była realizacja zadania pn. „*Modernizacja oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych w gminie Grabów*”, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach. Działanie 9.1 „Wyrównanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty”, Poddziałanie 9.1.1 „Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechniania edukacji przedszkolnej”. Zgodnie z §12 umowy, wykonawca został zobowiązany do wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy w wysokości 5% wynagrodzenia umownego brutto tj. 33.027,54 zł, z czego 30% tj. 9.908,26 zł przeznaczone zostanie na ewentualne zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi. Zgodnie z potwierdzeniami wykonania operacji na rachunku bankowym kwota 33.027,54 zł wpłacona została w dniu 11 sierpnia 2014 roku, a kwota 23.119,28 zł zwrócona wykonawcy z dniem 17 lutego 2015 roku. Pozostała kwota 9.908,26 zł przeniesiona została z dniem 28 sierpnia 2014 roku na wyodrębniony rachunek bankowy. Dodatkowo wskazać należy, że rejestr ten był całkowicie wyodrębniony ze struktur ewidencyjnych prowadzonych w formie komputerowej, co narusza art. 13, 14, 15, 18 i 20 ustawy o rachunkowości. Z uwagi na fakt, iż w Gminie Grabów kontrolujący stwierdzili inne tego typu nieprawidłowości polegające na prowadzeniu wyodrębnionych rejestrów księgowych, niepowiązanych z dziennikiem i księgą główną Urzędu i Budżetu Gminy Grabów, zagadnienie szczegółowo opisano w dalszej części protokołu kontroli odnoszącej się do ewidencji księgowej kontrolowanej jednostki.
6. Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy – 6.909,37 zł – na kwotę tą wskazuje rejestr JEDNOSTKA – LOKATY TERMINOWE (konto 139), gdzie jako saldo początkowe widnieje kwota 6.909,37 zł, a także potwierdzenie założenia lokaty z Banku Spółdzielczego w Grabowie w dniu 13 grudnia 2012 roku.
7. Lokata „Przebudowa sieci wodociągowej w Grabowie” – 10.823,56 zł – kwota ta wynika z założonej lokaty ze środków zabezpieczenia należytego wykonania umowy na zadanie pn. „Przebudowa sieci wodociągowej w Grabowie”. Zaewidencjonowana została w rejestrze JEDNOSTKA – LOKATY TERMINOWE z dniem 24 grudnia 2014 roku. W tym samym dniu dokonano wpłaty środków na odrębną lokatę bankową.
8. Rachunek POKL – Przedszkole – 1.029,83 zł, zgodnie z informacją uzyskaną od inspektora Wiesławy Piotrowskiej saldo to powinno wynikać z rejestru POKL-PRZEDSZKOLE. Zgodnie z przedstawionym kontrolującym, sporządzonym w ramach przedmiotowego rejestru zestawieniem obrotów i sald, saldo Wn konta 130 na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiło 1.029,83 zł. Powyższe ponownie

wskazuje na opisaną we wcześniejszej części protokołu nieprawidłowość polegającą wykazywaniu na dzień 31 grudnia salda konta 130.

W zakresie 2015 roku stwierdzono analogiczne nieprawidłowości jak przy weryfikacji sald rachunków bankowych dla 2014 roku.

1. Rachunek Urzędu Gminy / Budżetu Gminy – 1.155.886,15 zł – kwota ta wynika z salda Ma konta 133 z rejestru Wydatki Gminy Grabów – Organ oraz salda Ma konta 130 z rejestru Wydatki Gminy Grabów – Jednostka 18.170.829,64 zł i salda Wn konta 133 z rejestru Dochody Gminy Grabów – Organ oraz salda Wn konta 139 z rejestru Dochody - Jednostka 19.326.715,79 zł. Powyższe wskazuje na wykazywanie na dzień 31 grudnia 2015 roku salda na koncie 130, co stanowi naruszenie regulacji zawartych w ustawie o finansach publicznych i rozporządzeniu w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości - analogiczne jak przy opisie sald rachunków bankowych występujących na dzień 31 grudnia 2014 roku.
2. Rachunek Odpady komunalne – saldo w kwocie 226,71 zł nie wynika z salda konta księgowego. Zgodnie z informacją otrzymaną od podinspektora Alicji Dębowskiej „(...) jest to rachunek który został założony na potrzeby gromadzenia dochodów z tytułu wpłat za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych. Od momentu kiedy weszła ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (DZ.U. z 1996r. nr 132, poz. 622 z późn zm.), realizacja w jednostkach od 01-07-2013 r. Została wprowadzona możliwość elektronicznej formy płatności. Na podstawie złożonych deklaracji, naliczono należności i wygenerowano indywidualne wirtualne konta bankowe. Wpłaty z indywidualnych kont bankowych gromadzone są na w/w rachunku bankowym, a następnie przekazywane na konto główne jednostki (...). Dochody z tytułu wpłat zaksięgowane są w dziale 900, rozdziale 9002, paragrafie 0490, 0690, 0910. Saldo w wysokości 226,71 zł wykazane jest w sprawozdaniu Rb-ST za rok 2015 oraz Rb-27S. Wyciągi bankowe potwierdzające wpłaty z indywidualnych kont bankowych są pobierane, wczytywane do programu księgującego wpłaty na poszczególnych kontach księgowych osób, które złożyły deklarację, zapisywane w wersji elektronicznej, a następnie archiwizowane. Zarówno do zaksięgowanych jak i zarchiwizowanych wyciągów prowadzony jest rejestr elektroniczny, zapisywany na serwerze wraz z innymi danymi księgowymi”.

*Informacja złożona przez podinspektora Alicję Dębowską w dniu 28 kwietnia 2016 roku dotycząca salda konta w kwocie 226,71 zł stanowi załącznik nr 4 do protokołu kontroli.*

3. Rachunek Referatu Gospodarki Komunalnej 50.192,61 zł – zgodnie z informacją otrzymaną od Wioletty Królikowskiej zatrudnionej wówczas w Gminnym Zakładzie Komunalnym – obecnie w Referacie Komunalnym<sup>3</sup> na stanowisku księgowej, saldo należności wykazane w zestawieniu Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej w likwidacji na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiło 50.193,43 zł, na co składało się 50.160,00 zł – kwota przekazana do Gminy w dniu 31 grudnia 2015 roku, oraz 33,43 zł wynikające z przebiegu salda konta funduszu socjalnego. Z kolei zgodnie z zestawieniem obrotów kont analitycznych dla Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszaniowej w Grabowie dla miesiąca grudnia 2015 roku saldo Wn konta 204-1024 (kontrahenci Gmina) wynosiło 50.193,43 zł. Kwota ta, zgodnie z wskazaną powyżej informacją Wioletty Królikowskiej składała się z kwoty przekazana do Gminy w dniu

<sup>3</sup> Szczegółowo zagadnienia związane z likwidacją Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej szczegółowo opisano w dalszej części protokołu kontroli.



31 grudnia 2015 roku w wysokości 50.160,00 zł oraz z przeksięgowania salda konta funduszu socjalnego z dnia 28 grudnia 2015 roku w wysokości 33,43zł<sup>4</sup>.

*Informacja złożona przez Wioletę Królikowską w dniu 29 kwietnia 2016 roku dotycząca salda rachunku bankowego stanowi załącznik nr 5 do protokołu kontroli.*

4. Rachunek Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych 1.710,99 zł – kwota ta wynika z salda Wn konta 135 dla rejestru Wydatki Gminy Grabów – Jednostka;
5. Rachunek Senior – Wigor – kwota 10.930,20 zł stanowi saldo Wn konta 130 z rejestru SENIOR-WIGOR – Jednostka;
6. Rachunek PFRON – kwota 13,37 zł wynika z prowadzonej odrębnie ewidencji księgowej dla rejestru pn. „Młodociani” – zagadnienie opisano we wcześniejszej części protokołu dotyczącej sald rachunków bankowych w 2014 roku;
7. Rachunek „Moje Bambino” – kwota 9.908,26 zł stanowi lokatę założoną w wyniku zarachowania części wpłaty zabezpieczenia należytego wykonania wpłaconego na podstawie umowy nr 6/2014 zawartej w dniu 12 sierpnia 2014 roku pomiędzy Gminą Grabów a Moje Bambino Sp. z o.o. Sp. k. ul. Graniczna 46 w Łodzi;
8. Rachunek dla lokaty pn. „Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy” – 7.817,87 zł. W ramach przedmiotowego zadania saldo na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiło 6.909,37 zł. Powyższe wskazuje na wzrost środków o 908,50 zł. O wyjaśnienie przyczyn tak znaczącego wzrostu środków na lokacie zwrócono się do referenta Ewy Piesik. Wyżej wymieniona w informacji przekazanej kontrolującym w dniu 22 czerwca 2016 roku stwierdziła, iż „Zgodnie z umową rachunku lokaty terminowej – odsetki należne naliczane są ostatniego dnia trwania lokaty, za okres od dnia dokonania wpłaty do dnia poprzedzającego dzień wypłaty. Lokata założona na 36mcy z możliwością automatycznego przedłużenia. Termin lokaty 2013 – 2015. Odsetki naliczone zostały po 36 miesiącach w grudniu 2015r.”

*Informacja Ewy Piesik z dnia 22 czerwca 2016 roku, dotycząca kwoty 908,50 zł stanowi załącznik nr 6 do protokołu kontroli.*

9. Rachunek dla lokaty utworzonej w ramach zadania pn. „Przebudowa sieci wodociągowej w Grabowie” – 10.823,56 zł.

Jednocześnie, wskazać należy, że potwierdzenie sald rachunków bankowych za 2014 rok odnosiło się do 7 rachunków wskazanych w ww. tabeli. Jednocześnie tożsame zestawienie za 2015 rok zawierało ogółem 32 rachunki bankowe, z tym 9 rachunków z saldem różnym od zera, a pozostałe 23 rachunki z saldem zerowym. Jak poinformowano kontrolujących wszystkie konta z saldem zerowym zostały zamknięte i nie dokonywano na nich w ciągu roku żadnych obrotów. Powyższe potwierdza pracownik Banku Spółdzielczego w Grabowie pismem znak 4/2016 z dnia 24 maja 2016 roku, w którym zaświadczone, że rachunki Gminy Grabów z saldami zerowymi wykazane na potwierdzeniu sald na dzień 31 grudnia 2015 roku są rachunkami zamkniętymi – archiwalnymi.

*Akta kontroli [s. 89-92] wykaz rachunków za 2014 i 2015 rok, pismo znak 4/2016 z 24 maja 2016 roku, potwierdzenie sald rachunków bankowych na 31 grudnia 2014 roku i 31 grudnia 2015 roku, zaświadczenie Banku Spółdzielczego w Grabowie z 24 maja 2016 roku.*

---

<sup>4</sup> Kwotę 50.160,00 zł zaewidencjonowano dopiero w dniu 1 stycznia 2016 roku Wn 130 Ma 221 w Rejestrze Dochodów Gospodarki Komunalnej Gminy Grabów.

## **5. KREDYTY, POŻYCZKI, OBLIGACJE, PORECZENIA, AKCJE I UDZIAŁY**

---

### **Zaciągnięte kredyty i pożyczki 2014 - 2015 rok**

#### **Na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art.89 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych)**

W 2014 roku Gmina Grabów podpisała dwie umowy:

1. Umowa nr 28 1020 3352 0000 1796 0054 8792 z dnia 22 października 2014 roku zawarta pomiędzy Powszechną Kasą Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, a Gminą Grabów reprezentowaną przez Wójta Gminy Ryszarda Kostrzewskiego przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy Zofii Zasadzki. Przedmiotem umowy było udzielenie kredytu w kwocie 900.000,00 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu. Kredyt zaciągnięto na podstawie uchwały nr XXXIII/240/2014 Rady Gminy Grabów z dnia 15 września 2014 roku. Uchwałą nr V/243/2014 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi z dnia 21 października 2014 roku wyrażono pozytywną opinię co do możliwości spłaty kredytu długoterminowego w wysokości 900.000,00 zł z przeznaczeniem na pokrycie planowanego deficytu budżetu gminy na 2014 rok, przy założeniu pełnej realizacji wielkości ustalonych przez Gminę w Wieloletniej Prognozie Finansowej.
2. Umowa o dofinansowanie ze środków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi nr 683/GW/PD/2014 w formie pożyczki i dotacji zawarta w dniu 30 października 2014 roku pomiędzy WFOŚiGW w Łodzi a Gminą Grabów reprezentowaną przez Wójta Ryszarda Kostrzewskiego, przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy. Przedmiotem umowy było udzielenie dofinansowania na realizację zadania pn. „Przebudowa wodociągu w miejscowości Grabów” w wysokości ogółem 278.832,00 zł, w tym 139.416,00 zł pożyczka. Zobowiązanie zaciągnięto na mocy uchwały XXXIII/241/14 Rady Gminy Grabów z dnia 15 września 2014 roku, zmienionej uchwałą nr XVI/82/15 Rady Gminy Grabów. Uchwałą nr V/244/2014 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi z dnia 21 października 2014 roku wyrażono pozytywną opinię co do możliwości spłaty pożyczki zaciąganej przez Gminę Grabów w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, na pokrycie planowanego deficytu budżetu 2014 roku powstałego w związku z realizacją zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa sieci wodociągowej w miejscowości Grabów etap I”, w wysokości 193.586,00 zł, przy założeniu pełnej realizacji wielkości ustalonych przez Gminę Grabów w Wieloletniej Prognozie Finansowej.

W uchwale nr XXX/212/2014 Rady Gminy Grabów z dnia 21 stycznia 2014 roku ustalono następujące limity zobowiązań:

605.000,00 zł – na sfinansowanie przejściowego deficytu budżetu,

2.855.000,00 zł – na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu

Szczegółowe dane dotyczące przychodów oraz rozchodów w ramach przedmiotowych umów zawarto w dalszej części protokołu kontroli dotyczącej weryfikacji kwartalnych kwot zadłużenia Gminy Grabów w okresie 2014 – I kw. 2016 roku.

**Na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art.89 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych)**

W 2014 roku Gmina Grabów nie zaciągała zobowiązań, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, tj. na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu.

W dniu 29 lipca 2015 roku pomiędzy Gminą Grabów, reprezentowaną przez Zastępcę Wójta Krzysztofa Ogórka, przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy Zofii Zasadzki, a Bankiem Spółdzielczym w Poddębicach zawarto umowę nr 72/06/O/15, której przedmiotem było udzielenie kredytu obrotowego w kwocie 600.000,00 zł na okres od dnia 29 lipca do dnia 15 grudnia 2015 roku, na sfinansowanie przejściowego deficytu Gminy Grabów. Środki finansowe miały zostać przekazane poprzez przelew na rachunek podstawowy kontrolowanej jednostki. Zgodę na zaciągnięcie zobowiązania wydano zarządzeniem nr 40/2015 Wójta Gminy Grabów z dnia 29 czerwca 2015 roku. W uchwale nr V/20/2015 Rady Gminy Grabów z 28 stycznia 2015 roku, w §9 ust. 1 zawarto upoważnienie Wójta Gminy do zaciągania kredytów i pożyczek na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu do wysokości 600.000,00 zł. Upoważnienie to nie zmieniało się przez cały 2015 rok.

W ramach umowy ustalono następujące terminy spłaty kredytu:

- I transza 100.000,00 zł – do dnia 30 września 2015 roku,
- II transza 200.000,00 zł – do dnia 31 października 2015 roku,
- III transza 200.000,00 zł – do dnia 30 listopada 2015 roku,
- IV transza 100.000,00 zł – do dnia 15 grudnia 2015 roku.

Wpływ środków tytułem umowy nr 72/06/O/15 miał miejsce w dniu 31 lipca 2015 roku<sup>5</sup>. Spłata dokonywana była w następujących terminach:

- I transza 100.000,00 zł – w dniu 28 września 2015 roku,
- II transza 200.000,00 zł – w dniu 2 listopada 2015 roku,
- III transza 200.000,00 zł – w dniu 30 listopada 2015 roku,
- IV transza 100.000,00 zł – w dniu 15 grudnia 2015 roku.

Zagadnienie dotyczące terminu wpłaty II transzy opisane zostało w dalszej części protokołu kontroli, dotyczącej wyliczeń zadłużenia dla każdego kwartału okresu objętego kontrolą tj. lat 2014 – I kwartał 2016.

Co istotne, w trakcie czynności kontrolnych, w związku z trudnościami w zakresie uzyskania rejestru umów zawieranych w badanym okresie, kontrolujący zwrócili się do Sekretarza Gminy Grabów o przygotowanie faktycznego wykazu zawartych przez Gminę Grabów w 2015 roku umów, w odniesieniu do każdego samodzielnego stanowiska lub podmiotu posiadającego upoważnienie do zawierania tego typu umów. W dniu 19 kwietnia 2016 roku Zastępca Wójta Gminy Grabów Krzysztof Ogórek złożył kontrolującym oświadczenie, w którym stwierdził, że „(...) *świadom odpowiedzialności karnej wynikającej z art. 233§1 Kodeksu karnego za składanie fałszywych zeznań oświadczam, że w okresie od 1 lipca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku na stanowisku zastępcy wójta nie zawierano umów i nie podpisywano porozumień*”.

---

<sup>5</sup> Zgodnie z §2 umowy nr 72/06/O/15 kredyt miał zostać udostępniony kredytobiorcy do dnia 29 lipca 2015 roku.

*Oświadczenie Zastępcy Wójta Gminy Grabów Krzysztofa Ogórka z dnia 19 kwietnia 2016 roku, dotyczące zawierania umów, stanowi załącznik nr 7 do protokołu kontroli.*

### **Na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (art.89 ust.1 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych).**

O kresie objętym kontrolą Gmina Grabów nie zaciągała zobowiązań, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 4 ustawy o finansach publicznych, tj. na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z Unii Europejskiej.

### **Posiadane akcje i udziały w spółkach prawa handlowego. Wnoszenie i wycena aportów rzeczowych**

Saldo Wn konta 030 na dzień 31 grudnia 2015 roku – 563.330,94 zł.

Zgodnie z informacją uzyskaną od Skarbnika Gminy Grabów w dniu 28 czerwca 2016 roku saldo konta 030 na dzień 31 grudnia 2015 roku w kwocie 563.330,94 zł dotyczy udziałów przekazanych do Spółki z o.o. „Oświetlenie Uliczne i Drogowe w Kaliszu”. W 2015 roku nie było żadnych obrotów na tym koncie.”

*Wyjaśnienie Skarbnika Gminy Jolanty Matuszewskiej z dnia 28 czerwca 2016 roku dotyczące konta 030 stanowi załącznik nr 8 do protokołu kontroli.*

### **Emisja Obligacji**

W dniu 14 grudnia 2015 roku pomiędzy Gminą Grabów, reprezentowaną przez Wójta Tomasza Pietrzaka, przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy Jolanty Matuszewskiej, a PKO BP S.A z siedzibą w Warszawie, zawarto umowę organizacji, prowadzenia i obsługi emisji obligacji. Umowa dotyczyła zlecenia zorganizowania i obsługi emisji niepublicznej 1.838 sztuk obligacji o wartości nominalnej 1.000,00 zł każda, na łączną kwotę 1.838.000,00 zł, w następujących seriach:

I.p.	seria	ilość (sztuki)	łączna kwota zł)	data wykupu (rok)
1.	A15	200	200.000,00	2023
2.	B15	250	250.000,00	2024
3.	C15	270	250.000,00	2025
4.	D15	270	270.000,00	2026
5.	E15	280	280.000,00	2027
6.	F15	288	288.000,00	2028
7.	G15	300	300.000,00	2029
Suma:		1.858	1.838.000,00	-

W umowie strony ustaliły także m.in.:

- Datę przeprowadzenia emisji obligacji – do dnia 31 grudnia 2015 roku.
- Oprocentowanie obligacji – w danym okresie odsetkowym ustalane jako suma stawki WIBOR6M z drugiego dnia roboczego przed rozpoczęciem danego okresu odsetkowego oraz marży w wysokości 1,40%, z zastrzeżeniem że oprocentowanie obligacji nie może być niższe niż marża.
- Termin płatności odsetek: okresy półroczne z dołu, z zastrzeżeniem, że pierwszy okres odsetkowy może trwać maksymalnie 12 miesięcy.
- Forma naliczania odsetek:  $K=(R+M)*D/365*N$ , gdzie K-kwota odsetek od jednej obligacji, R-stawka WIBOR6M, M – marża, D – liczba dni okresu odsetkowego, N – wartość nominalna Obligacji.
- Wynagrodzenie za wykonanie zlecenia – 5.000,00 zł.

Zgodnie z formularzem ofertowym marża dodawana do stawki WIBOR 6M wynosić będzie dla serii A15, B15, C15, D15, E15, F15, G15 – 1,40%.

Przedmiotową umowę strony zaciągnęły na mocy uchwały nr XVI/86/15 Rady Gminy Grabów z 29 października 2015 roku w sprawie emisji obligacji oraz zasad ich zbywania, nabywania i wykupu, mocą której wyrażono zgodę na emisję do 1.838 obligacji o wartości nominalnej 1.000 zł każda, na łączną kwotę 1.828.000,00 zł celem spłaty wcześniej zaciągniętych zobowiązań w kwocie 298.586,92 zł i sfinansowania planowanego deficytu budżetu związanego z finansowaniem inwestycji w kwocie 1.539.413,08 zł. Wskazano, że oprocentowanie obligacji naliczane będzie od wartości nominalnej i wypłacane w okresach półrocznych liczonych od daty emisji, z zastrzeżeniem że pierwszy okres odsetkowy może trwać maksymalnie 12 miesięcy. Oprocentowanie obligacji ma być zmienne, równe stawce WIBOR 6M, ustalonej na dwa dni robocze przed rozpoczęciem okresu odsetkowego, powiększone o marżę. Oprocentowanie wypłacane będzie w następnym dniu po upływie okresu odsetkowego, a w sytuacji gdy termin wypłaty oprocentowania przypadnie na sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy, wypłata oprocentowania nastąpi w najbliższym dniu roboczym przypadającym po tym dniu.

Zgodnie z aktualną na dzień zawarcia umowy uchwałą budżetową nr XVIII/93/15 Rady Gminy Grabów z dnia 26 listopada 2015 roku w sprawie zmiany uchwały nr XVI/85/15 Rady Gminy Grabów z dnia 29 października 2015 roku ustalono planowany deficyt budżetu gminy w wysokości 2.029.582,00 zł, który sfinansowany miał zostać przychodami z tytułu emisji obligacji oraz wolnymi środkami, w tym: emisją obligacji w kwocie 1.539.413,08 zł oraz wolnymi środkami w kwocie 490.168,92 zł. Łączna kwota planowanych przychodów budżetu wynosiła 2.328.168,92 zł, w tym przychody z tytułu sprzedaży innych papierów wartościowych w kwocie 1.838.000,00 zł oraz wolne środki w kwocie 490.168,92 zł oraz rozchody budżetu w łącznej kwocie 298.586,92 zł. Ustalono także limity zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek oraz emisji papierów wartościowych: [1] finansowanie przejściowego deficytu 605.000,00 zł, [2] sfinansowanie planowanego deficytu i spłata wcześniej zaciągniętych zobowiązań 2.850.000,00 zł.

Uchwałą nr V/120/2015 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej z dnia 15 grudnia 2015 roku wydano pozytywną opinię z uwagami w zakresie możliwości wykupu obligacji planowanych przez Gminę Grabów do emisji w 2015 roku, w łącznej wysokości 1.838.000,00 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu roku 2015 oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań, przy zachowaniu przez Gminę założeń przyjętych w WPF.

Na podstawie informacji o wysokości kwot należnych z tytułu obligacji, których emitentem jest Gmina Grabów oraz o terminach przekazania tych kwot na rachunek banku, zgodnie z zawartymi umowami emisyjnymi, przedłożonymi przez Bank PKO BP SA do Skarbnika Gminy Grabów I transza kosztów za 2016 rok, planowana do wniesienia w dniu 24 maja 2016 roku wynosiła ogółem 24.904,90 zł, w tym dla poszczególnych serii: A15 – 2.710,00zł, B15 – 3.387,50 zł, C15 – 3.387,50 zł, D15 – 3.658,52 zł, E15 – 3.794,00 zł, F15 – 3.902,40 zł, G15 – 4.065,00 zł. Jak wskazano wysokość II transzy zostanie przekazana po ustaleniu oprocentowania obligacji.

Z uwagi na fakt, iż pierwszy wykup został przewidziany w 2023 roku a jego zakończenie w 2029 roku, Gmina Grabów będzie ponosić koszty związane z emisją obligacji przez cały ten okres. Na pytanie kontrolujących w jaki sposób Gmina Grabów dokonała pełnego oszacowania kosztów związanych z zadłużeniem, Skarbnik Gminy Grabów złożyła jedynie pisemną informację dotyczącą bieżących kosztów za 2016 rok wynikających ze wskazanego powyżej pisma. W związku z powyższym ponownie zwrócono się z zapytaniem odnośnie oszacowania pełnych kosztów wynikających z

emisji obligacji. Z dniem 23 czerwca 2016 roku Skarbnik Gminy przekazała kontrolującą informację, zgodnie z którą „*wyliczenia kosztów dokonano na podstawie założeń umowy emisji obligacji oraz obliczenia dot. Oferty PKO BP związane z wewnętrzną stopą zwrotu*” wskazując, że suma kosztów dla całego okresu wynosi 667.662.549,45 zł, w tym odsetki 662.549,45 zł.

*Wyjaśnienie Skarbnika Gminy Grabów z dnia 23 czerwca 2016 roku, dotyczące pełnych kosztów emisji obligacji stanowi załącznik nr 9 do protokołu kontroli.*

*Akta kontroli[s. 93-99]: kserokopia potwierdzona za zgodność z oryginałem umowy organizacji, prowadzenia i obsługi emisji obligacji z dnia 14 grudnia 2015 roku.*

### **Umowa o świadczenie usług doradztwa w zakresie optymalizacji zadłużenia i pozyskania finansowania wraz ze wsparciem w ich przeprowadzeniu**

W dniu 4 października 2015 roku pomiędzy Gminą Grabów, reprezentowaną przez Wójta Gminy Tomasza Pietrzaka, przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy Jolanty Matuszewskiej a Aesco Group Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, z siedzibą w Warszawie (00-815) przy ul. Siennej 86/59, reprezentowaną przez Prezesa Zarządu Mariusza Gołaszewskiego zawarto umowę, której przedmiotem było:

1. Wykonanie prac analitycznych, polegających na:
  - a) Analizie obecnej wieloletniej prognozy finansowej i istniejącego zadłużenia pod kątem zdolności kredytowej i spełniania wskaźników z art. 242 – 244 ustawy o finansach publicznych.
  - b) Wypracowanie rozwiązań dotyczących możliwości restrukturyzacji zobowiązań dłużnych w celu spełniania zapisów art. 243 ustawy o finansach publicznych (rekomendacja i uzgodnienie z jednostką samorządu terytorialnego wybranego rozwiązania dot. Restrukturyzacji).
  - c) Wypracowanie rozwiązań dotyczących możliwości pozyskiwania finansowania na sfinansowanie potrzeb inwestycyjnych lub innych potrzeb ustalonych w trakcie wykonywania prac (rekomendacja i uzgodnienie z jst wybranych rozwiązań dotyczących pozyskania finansowania na sfinansowanie potrzeb inwestycyjnych lub innych potrzeb).
  - d) Przygotowanie wieloletniej prognozy finansowej (WPF) zawierającej wypracowanie i uzgodnione w pkt b) i c) rozwiązania (bez Wykazu Przedsięwzięć).
  - e) Przygotowanie projektów Uchwał Rady Zleceniodawcy w sprawie zastosowania uzgodnionych w pkt b) i c) rozwiązań, wraz ze stosownym uzasadnieniem.
2. Wykonanie kompleksowej usługi doradztwa formalnoprawnego i merytorycznego w zakresie realizacji uzgodnionych w pkt 1 b), c) rozwiązań dotyczących restrukturyzacji zobowiązań i pozyskiwania finansowania, poprzez te z wymienionych niżej działań, które okażą się konieczne do osiągnięcia ustalonego celu, tj. przeprowadzenia restrukturyzacji oraz pozyskiwania finansowania:
  - a) Oszacowanie wartości zamówienia i przygotowanie harmonogramu oraz procedury postępowania w zakresie jego udzielenia, gwarantującej zachowanie zasad przejrzystości, uczciwej konkurencji i równego traktowania oferentów.

- b) Przygotowanie SIWZ i wzorów umów, jeśli są wymagane, lub analogicznej dokumentacji, jeśli zamówienie nie podlega ustawie Prawo zamówień publicznych.
- c) Dostarczenie listy kontaktowej podmiotów mogących być zainteresowanych finansowaniem w wybranej formie, jeśli postępowanie nie podlega ustawie Prawo zamówień publicznych.
- d) Wsparcie w rozmowach i negocjacjach z podmiotami finansującymi w zakresie zarówno restrukturyzacji zobowiązań jak i pozyskania finansowania.
- e) Udzielanie wyjaśnień w zakresie zamówienia na każdym etapie realizacji zadań.
- f) Ocena pod względem ekonomiczno-finansowym złożonych ofert wraz z rekomendacją oferty najkorzystniejszej.

W §4 umowy określono zakres odpowiedzialności stron umowy. Ustalono m.in., że:

- Wykonawca ponosi względem zamawiającego odpowiedzialność z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy na zasadach ogólnych, w szczególności określonych przepisami kodeksu cywilnego z zastrzeżeniem dalszych postanowień.
- Wykonawca nie ponosi odpowiedzialności za niestosowanie się do „Prac analitycznych” oraz dokumentacji opracowanej w ramach realizacji niniejszej usługi.
- Wykonawca nie ponosi odpowiedzialności za skutki swojego działania bądź zaniechania w ramach wykonywania niniejszej umowy jak również za powstałe opóźnienie, jeżeli skutki te będą następstwem niedostarczenia przez Zleceniodawcę niezbędnych w sprawie dokumentów i informacji, w tym w terminach uzgodnionych przez strony albo jeżeli zleceniodawca nie poinformuje wykonawcy o faktach i okolicznościach niezbędnych do należytego wykonania niniejszej umowy przez wykonawcę, a które mają lub mogą mieć związek z przedmiotem niniejszej umowy przez wykonawcę, a które mają lub mogą mieć związek z przedmiotem niniejszej umowy i o których wykonawca nie mógł się dowiedzieć przy dołożeniu należytej staranności.
- Wykonawca nie ponosi odpowiedzialności za brak lub niewłaściwą realizację przez zleceniodawcę zgodnych z obowiązującymi przepisami prawa zaleceń lub rekomendacji wykonawcy.
- Wykonawca nie ponosi żadnej odpowiedzialności za szkody poniesione przez zleceniodawcę w przypadku: [1] istotnych modyfikacji w dokumentacji wytworzonej w ramach świadczenia niniejszych usług przez wykonawcę a dokonanych bez udziału wykonawcy, [2] nieprzestrzegania, nieterminowego, niewłaściwego lub częściowego stosowania postanowień i rozwiązań zawartych w dokumentacji wytworzonej w ramach wykonywania niniejszej umowy, [3] niepodejmowania działań przez zleceniodawcę wbrew zleceniom, rekomendacjom lub opiniom przygotowanym przez wykonawcę w ramach realizacji niniejszej umowy, [4] udzielenia wykonawcy nieprawdziwych, nierzetelnych lub wprowadzających w błąd informacji, w oparciu o które Wykonawca podejmował działania.
- **Wykonawca, w przypadku stwierdzenia istotnych wątpliwości dotyczących interpretacji przepisów prawa wynikających z kontrowersji w doktrynie lub orzecznictwie, informuje zleceniodawcę o ich**

**istnieniu. Wykonawca nie ponosi odpowiedzialności za podejmowanie działań przez zleceniodawcę, co do których występują kontrowersje w doktrynie lub orzecznictwie, w szczególności dotyczy to orzeczeń Regionalnych Izb Obrachunkowych, o których zleceniodawca został poinformowany.**

Za wykonanie prac strony ustaliły następujący system wynagradzania:

1. Za wykonanie prac analitycznych 10.000,00 zł netto + VAT należne po uzgodnieniu ostatecznej wersji Prac analitycznych;
2. Za wykonanie prac związanych z restrukturyzacją zobowiązań, pozyskiwaniem finansowania i doradztwem - 0,35% netto: [1] restrukturyzowanych zobowiązań, [2] pozyskanego nowego finansowania, innego niż finansowanie związane z restrukturyzacją. Jak wskazano, **wynagrodzenie stanie się należne po otrzymaniu przez zleceniodawcę co najmniej jednej oferty od nowych lub dotychczas obsługujących zleceniodawcę podmiotów finansujących. Zauważyć trzeba, iż tego typu zapis umowy niesie za sobą ryzyko ponoszenia znacznych kosztów wynikających jedynie z faktu złożenia oferty przez podmiot finansujący, także gdy oferta ta z różnych prawno-finansowych względów nie będzie mogła być zaakceptowana przez kontrolowaną jednostkę.**

Wynagrodzenie płatne będzie w terminie 14 dni od dnia otrzymania faktury, na rachunek bankowy wykonawcy. W§5 pkt 3 zawarto zastrzeżenie, zgodnie z którym ww. wynagrodzenie nie przekroczy kwoty określonej w art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych.

Umowę zawarto na czas nieoznaczony, bowiem jak wskazano w § 7 pkt 1 obowiązuje do zakończenia procesu restrukturyzacji zobowiązań lub pozyskania nowych środków. W świetle ogólnie przedstawionego w dokumencie przedmiotu umowy i zobowiązania podmiotu AESCO, stwierdzić można, iż tego typu zadania jak analiza Wieloletniej Prognozy Finansowej i istniejącego zadłużenia pod kątem zdolności kredytowej i spełniania wskaźników z art. 242-244 ustawy o finansach publicznych, czy wypracowanie rozwiązań dotyczących możliwości pozyskiwania finansowania na potrzeby sfinansowania potrzeb inwestycyjnych lub innych potrzeb ustalonych w trakcie wykonywania prac, a w konsekwencji przygotowanie wieloletniej prognozy finansowej oraz projektów uchwał Rady Gminy Grabów zawierających wypracowane i uzgodnione rozwiązania, w głównej mierze należeć powinno do służb finansowo-księgowych jednostki, które bieżąco powinny czuwać na poziomie zadłużenia Gminy, a także nad spełnianiem relacji, o których mowa w art. 242 - 244 ustawy o finansach publicznych. Zgodnie z ustanowionym i podpisanym przez strony w dniu 1 września 2015 roku zakresem czynności Skarbnik Gminy Grabów Jolanty Matuszewskej Wójt Gminy powierzył Skarbnikowi m.in. [1] analizowanie wykonania środków przydzielonych z budżetu lub środków pozabudżetowych i innych będących w dyspozycji jednostki, [2] dokonywanie wstępnej kontroli legalności dokumentów dotyczących wykonywania budżetu oraz jego zmian, [3] opracowywania zbiorczego sprawozdania finansowego z wykonania budżetu i ich analiz, [4] opiniowanie projektów uchwał Rady Gminy Grabów i zarządzeń Wójta w sprawach dotyczących zobowiązań finansowych, [5] opracowywanie projektu budżetu Gminy Grabów wraz z załącznikami do budżetu, [6] opracowywanie sprawozdania finansowego z wykonania budżetu Gminy Grabów, [7] kontrasygnowanie oświadczeń woli powodujących powstanie zobowiązań pieniężnych, [8] analizowanie uzyskiwanych dochodów, stawianie wniosków co do oszczędności, jak i znalezienia źródeł dochodu w zakresie prowadzonych spraw, [9] opracowywanie projektów uchwał, wykonywanie uchwał Rady Gminy i zarządzeń Wójta oraz interpelacji i wniosków radnych, [10] planowanie zadań rzeczowych i wydatków dotyczących prowadzonej



dziedziny oraz przedkładanie w terminie 30 dni po zakończeniu roku budżetowego sprawozdania, [11] wstępne planowanie zadań w terminie do 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy. Powierzenie tego typu zadań podmiotowi zewnętrznemu, rodzi ze sobą konsekwencje związane z ponoszeniem dodatkowych kosztów. Dodatkowo, co opisano we wcześniejszej części protokołu kontroli, odnoszącej się do wyliczenia wskaźników z art. 242 i 243 ustawy o finansach publicznych, oraz w dalszej części protokołu kontroli dotyczącej sprawozdawczości budżetowej, Gmina Grabów nie znajduje się w tak trudnej sytuacji ekonomicznej, przy której konieczne byłoby pozyskiwanie nowych źródeł finansowania oraz zlecenie zewnętrznemu podmiotowi wypracowania rozwiązań dotyczących możliwości restrukturyzacji zobowiązań dłużnych w celu spełniania zapisów z art. 243 ww. ustawy. Jak wskazano wskaźnik, o którym mowa powyżej dla 2015 roku kształtował się następująco  $2,96 \leq 9,17$  a dla 2016 roku  $2,58 \leq 7,60$ . Jednocześnie Gmina Grabów posiadała w 2015 roku oraz w 2016 rok wolne środki o znaczącej wysokości, odpowiednio ponad 500.000,00 zł i prawie 1.000.000,00 zł, których racjonalne wykorzystanie zamiast zaciągania zobowiązań powodowałoby samoistną poprawę indywidualnego wskaźnika zadłużenia.

Do czasu zakończenia czynności kontrolnych w ramach niniejszej umowy wystawiono dwie faktury:

- FV nr 11/10/2015 z 30 października 2015 roku, doręczona do Urzędu Gminy w Grabowie w dniu 4 listopada 2015 roku na kwotę 10.000,00 zł netto tj. 12.300,00 zł brutto w przedmiocie „Wykonania prac analitycznych w związku z emisją obligacji i optymalizacji zadłużenia” – zapłacono w dniu 17 listopada 2015 roku.
- FV nr 5/12/2015 z 15 grudnia 2015 roku, doręczona do Urzędu Gminy w dniu 18 grudnia 2015 roku na kwotę 6.433,00 zł netto, tj. 7.912,59 zł brutto w przedmiocie „Wykonania kompleksowej usługi doradztwa formalnoprawnego i merytorycznego w zakresie emisji obligacji” – zapłacono w dniu 22 grudnia 2015 roku.

*Akta kontroli [s. 100-109] kserokopia potwierdzona za zgodność z oryginałem umowy nr oraz faktury nr 11/10/2015 i 5/12/2015.*

## **Stan zadłużenia jednostki samorządu terytorialnego w okresie 2014 rok – I kwartał 2016 roku**

Dla okresu objętego kontrolą kwota zadłużenia kształtowała się następująco:

### **I kwartał 2014 roku**

Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-Z - kwartalnym sprawozdaniu o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, kwota zadłużenia ogółem Gminy Grabów wynosiła 1.679.732,09 zł, na którą składały się tytuły dłużne wykazane w:

- Grupa III, E.2.2 kredyty i pożyczki długoterminowe – 542.632,09 zł,
- Banki, E.2.2 kredyty i pożyczki długoterminowe – 1.137.100,00 zł.

W części B, C i D sprawozdania wskazano 0,00 zł.

PROTOKÓŁ Z KONTROLI DORAŻNEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE GRABÓW  
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10  
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

Na podstawie dokumentacji źródłowej kontrolujący stwierdzili:

Tabela nr 1

<b>I kwartał 2014</b>									
		kwota (zł)	styczeń	kwota (zł)	luty	kwota (zł)	marzec	rozchody	
WFOŚiGW		Umowa nr 683/GW/PD/2014							
139 416,00	z harmonogramu	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	
	faktyczna spłata	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	
	odsetki z harmonogramu	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	
	odsetki faktyczna spłata	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	
	<b>zadłużenie na 2013-12-31</b>								<b>0</b>
	<b>zadłużenie na 2014-03-31</b>								<b>0</b>
WFOŚiGW		Umowa nr 199/GW/P/2012							
236 600,00	z harmonogramu	0,00	-	5 900,00	2014-02-28	0,00	-	5 900,00	
	faktyczna spłata	0,00	-	5 900,00	2014-02-26	0,00	-	5 900,00	
	odsetki z harmonogramu	497,77	2014-01-10	449,34	2014-02-10	483,71	2014-03-10	1 430,82	
	odsetki faktyczna spłata	497,49	2014-01-08	449,34	2014-02-04	483,71	2014-03-06	1 430,54	
	<b>zadłużenie na 2013-12-31</b>								<b>213000</b>
	<b>zadłużenie na 2014-03-31</b>								<b>207 100,00</b>
WFOŚiGW		Umowa nr 432/OA/PD/2012							
67 181,00	z harmonogramu	1 679,53	2014-01-31	0,00	-	0,00	-	1 679,53	
	faktyczna spłata	1 679,53	2014-01-27	0,00	-	0,00	-	1 679,53	
	odsetki z harmonogramu	145,14	2014-01-10	127,55	2014-02-10	141,22	2014-03-10	413,91	
	odsetki faktyczna spłata	145,14	2014-01-08	127,55	2014-02-04	141,22	2014-03-06	413,91	
	<b>zadłużenie na 2013-12-31</b>								<b>62143,01</b>
	<b>zadłużenie na 2014-03-31</b>								<b>60 463,48</b>
WFOŚiGW		Umowa nr 174/GW/PD/2012							
296 128,00	z harmonogramu	6 886,70	2014-01-31	0,00	-	0,00	-	6 886,70	
	faktyczna spłata	6 886,70	2014-01-27	0,00	-	0,00	-	6 886,70	
	odsetki z harmonogramu	409,43	2014-01-10	360,56	2014-02-10	399,19	2014-03-10	1 169,18	
	odsetki faktyczna spłata	409,43	2014-01-08	360,56	2014-02-04	399,19	2014-03-06	1 169,18	
	<b>zadłużenie na 2013-12-31</b>								<b>265 437,06</b>
	<b>zadłużenie na 2014-03-31</b>								<b>258 550,36</b>
WFOŚiGW		Umowa nr 51/OA/P/2008							
330 374,52	z harmonogramu	16 518,73	2014-01-31	0,00	-	0,00	-	0,00	
	faktyczna spłata	16 518,73	2014-01-30	0,00	-	0,00	-	16 518,73	
	odsetki z harmonogramu	119,25	2014-01-10	53,86	2014-02-10	59,63	2014-03-10	232,74	
	odsetki faktyczna spłata			53,86	2014-02-04	59,63	2014-03-06	113,49	
	<b>zadłużenie na 2013-12-31</b>								<b>33 037,38</b>
	<b>zadłużenie na 2014-03-31</b>								<b>16 518,65</b>
<b>ogółem rozchody za I kwartał 2014 roku</b>									<b>30 984,96</b>
<b>ogółem zadłużenie na 31 marca 2014 roku</b>									<b>542 632,09</b>

PROTOKÓŁ Z KONTROLI DORAŻNEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE GRABÓW  
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofa 10  
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

Tabela nr 1

<b>I kwartał 2014 roku – Kredyty</b>								
		kwota (zł)	styczeń	kwota (zł)	luty	kwota (zł)	marzec	Rozchody
PKO BP	Umowa nr 18 1020 335 0000 1796 0054 8792							
1 400 000,00	z harmonogramu	0,00	-	0,00	-	35 000,00	2014-03-30	<b>35 000,00</b>
	faktyczna spłata	0,00	-	0,00	-	140 000,00	2014-03-26	<b>140 000,00</b>
	odsetki z harmonogramu	0,00	-	0,00	-	12 054,58	2014-03-30	<b>12 054,58</b>
	odsetki faktyczna spłata	0,00	-	0,00	-	12 054,58	2014-03-26	<b>12 054,58</b>
	<b>zadłużenie na 2014-12-31</b>							<b>1 260 000,00</b>
	<b>zadłużenie na 2014-03-31</b>							<b>1 120 000,00</b>
Bank Spółdzielczy w Poddebicach	Umowa nr 153/06/2010							
2 000 000,00	z harmonogramu	0,00	-	0,00	-	100 000,00	2014-03-30	<b>100 000,00</b>
	faktyczna spłata	100 000,00	2014-27-01	0,00	-	0,00	-	<b>100 000,00</b>
	odsetki z harmonogramu	0,00		0,00	-	11 946,61	2014-03-30	<b>11 946,61</b>
	odsetki faktyczna spłata	0,00		0,00	-	-	-	<b>0,00</b>
	<b>zadłużenie na 2014-12-31</b>							<b>100 000,00</b>
	<b>zadłużenie na 2014-03-31</b>							<b>0,00</b>
Bank Ochrony Środowiska	Umowa nr 20-09/Wn5/0W							
144 000,00	z harmonogramu					5 700,00	2014-03-28	<b>5 700,00</b>
	faktyczna spłata					5 700,00	2014-03-26	<b>5 700,00</b>
	odsetki z harmonogramu	75,27	2014-01-28	61,00	2014-02-28	55,09	2014-03-28	<b>191,36</b>
	odsetki faktyczna spłata	91,99	2014-01-27	74,55	2014-02-05	67,34	2014-03-26	<b>233,88</b>
	<b>zadłużenie na 2014-12-31</b>							<b>22 800,00</b>
	<b>zadłużenie na 2014-03-31</b>							<b>17 100,00</b>
<b>ogółem rozchody za I kw 2014</b>								<b>245 700,00</b>
<b>ogółem zadłużenie na 31 marca 2014</b>								<b>1 137 100,00</b>

## **II kwartał 2014 roku**

Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-Z - kwartalnym sprawozdaniu o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, kwota zadłużenia ogółem Gminy Grabów wynosiła 1.643.047,21 zł, na którą składały się tytuły dłużne wykazane w:

- Grupa III, E.2.2 kredyty i pożyczki długoterminowe – 511.647,21 zł,
- Banki, E.2.2 kredyty i pożyczki długoterminowe – 1.131.400,00 zł.

W części B, C i D sprawozdania wskazano 0,00 zł.

Na podstawie dokumentacji źródłowej kontrolujący stwierdzili:

Tabela nr 3

<b>II kwartał 2014</b>								
		kwota (zł)	kwiecień	kwota (zł)	maj	kwota (zł)	czerwiec	rozchody
WFOŚiGW	683/GW/PD/2014							
139 416,00	z harmonogramu	0,00		0,00		0,00		<b>0,00</b>
	faktyczna spłata	0,00		0,00		0,00		<b>0,00</b>
	odsetki z harmonogramu	0,00		0,00		0,00		<b>0,00</b>
	odsetki faktyczna spłata	0,00		0,00		0,00		<b>0,00</b>
	<b>zadłużenie na 2014-03-31</b>							<b>0</b>

PROTOKÓŁ Z KONTROLI DORAŻNEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE GRABÓW  
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofa 10  
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

	<b>zadłużenie na 2014-06-30</b>								<b>0</b>
WFOŚiGW	199/GW/P/2012								
236 600,00	z harmonogramu	0,00	-	5 900,00	2014-05-31	0,00	-	<b>5 900,00</b>	
	faktyczna spłata	0,00	-	5 900,00	2014-05-28	0,00		<b>5 900,00</b>	
	odsetki z harmonogramu	468,10	2014-04-10	483,71	2014-05-10	454,77	2014-06-10	<b>1 406,58</b>	
	odsetki faktyczna spłata	468,10	2014-04-08	483,71	2014-05-08	454,77	2014-06-09	<b>1 406,58</b>	
	<b>zadłużenie na 2014-03-31</b>								<b>207,100,00</b>
	<b>zadłużenie na 2014-06-30</b>								<b>201 200,00</b>
WFOŚiGW	432/OA/PD/2012								
67 181,00	z harmonogramu	1 679,53	2014-04-30	0,00	-	0,00	-	<b>1 679,53</b>	
	faktyczna spłata	1 679,53	2014-04-28	0,00		0,00		<b>1 679,53</b>	
	odsetki z harmonogramu	136,66	2014-04-10	137,30	2014-05-10	132,87	2014-06-10	<b>406,83</b>	
	odsetki faktyczna spłata	136,66	2014-04-08	137,30	2014-05-08	132,87	2014-06-09	<b>406,83</b>	
	<b>zadłużenie na 2014-03-31</b>								<b>60 463,48</b>
	<b>zadłużenie na 2014-06-30</b>								<b>58 783,95</b>
WFOŚiGW	174/GW/PD/2012								
296 128,00	z harmonogramu	6 886,70	2014-04-30	0,00	-	0,00	-	<b>6 886,70</b>	
	faktyczna spłata	6 886,70	2014-04-28	0,00		0,00		<b>6 886,70</b>	
	odsetki z harmonogramu	386,32	2014-04-10	388,96	2014-05-10	376,41	2014-06-10	<b>1 151,69</b>	
	odsetki faktyczna spłata	386,32	2014-04-08	388,96	2014-05-08	376,40	2014-06-09	<b>1 151,68</b>	
	<b>zadłużenie na 2014-03-31</b>								<b>258 550,36</b>
	<b>zadłużenie na 2014-06-30</b>								<b>251.663,66</b>
WFOŚiGW	51/OA/P/2008								
330 374,52	z harmonogramu	16 518,65	2014-04-10	0,00	-	0,00	-	<b>16 518,65</b>	
	faktyczna spłata	0,00	-	0,00	-	0,00	-	<b>16 518,65</b>	
	odsetki z harmonogramu	57,70	2014-04-10	0,00	-	0,00	-	<b>57,70</b>	
	odsetki faktyczna spłata	57,70	2014-04-08	0,00	-	0,00	-	<b>57,70</b>	
	<b>zadłużenie na 2014-03-31</b>								<b>16 518,73</b>
	<b>zadłużenie na 2014-06-30</b>								<b>0,00</b>
<b>ogółem rozchody za I i II kwartał 2014 roku (narastająco)</b>				<b>61 969,84</b>					
<b>ogółem zadłużenie na 30 czerwca 2014 roku</b>				<b>511 647,21</b>					

Tabela nr 4

<b>II kwartał 2014 roku</b>									
PKO BP		kwota	kwiecień	kwota (zł)	maj	kwota (zł)	czerwiec	rozchody	
		(zł)							
Umowa nr 18 1020 335 0000 1796 0054 8792									
1 400 000,00	z harmonogramu	0,00	-	0,00	-	35 000,00	2014-06-30	<b>35 000,00</b>	
	faktyczna spłata	0,00	-	0,00	-	0,00	-	<b>0,00</b>	
	odsetki z harmonogramu	0,00	-	0,00	-	11 053,75	2014-06-30	<b>11 053,75</b>	
	odsetki faktyczna spłata	0,00	-	0,00	-	11 053,75	2014-06-20	<b>11 053,75</b>	
	<b>zadłużenie na 2014-03-31</b>								<b>1 120 000,00</b>
	<b>zadłużenie na 2014-06-30</b>								<b>1 120 000,00</b>
Bank Spółdzielczy w Poddębicach Umowa nr 153/06/2010									
2 000 000,00	z harmonogramu	0,00		0,00		100 000,00	2014-06-30	<b>100 000,00</b>	
	faktyczna spłata	0,00		0,00		0,00	-	<b>0,00</b>	
	odsetki z harmonogramu	0,00		0,00		9 495,26	2014-09-30	<b>9 495,26</b>	

PROTOKÓŁ Z KONTROLI DORAŻNEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE GRABÓW  
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10  
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

	odsetki faktyczna spłata	0,00		0,00		0,00	-	336,71
	<b>zadłużenie na 2014-03-31</b>							<b>0,00</b>
	<b>zadłużenie na 2014-06-30</b>							<b>0,00</b>
Bank Ochrony Środowiska	Umowa nr 20-09/Wn5/0W							
144 000,00	z harmonogramu	0,00	-	0,00	-	5 700,00	2014-06-28	5 700,00
	faktyczna spłata	0,00	-	0,00	-	5 700,00	2014-06-30	5 700,00
	odsetki z harmonogramu	bd	bd	bd	bd	bd	bd	
	odsetki faktyczna spłata	bd	bd	bd	bd	bd	bd	
	<b>zadłużenie na 2014-03-31</b>							<b>17 100,00</b>
	<b>zadłużenie na 2014-06-30</b>							<b>11 400,00</b>
<b>ogółem rozchody za I i II kw. 2014</b>								<b>251 400,00</b>
<b>ogółem zadłużenie na 30 czerwca 2014</b>								<b>1 131 400,00</b>

### **III kwartał 2014 roku**

Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-Z - kwartalnym sprawozdaniu o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, sporządzonym w dniu 16 października 2014 roku, kwota zadłużenia ogółem Gminy Grabów wynosiła 1.622.880,98, na którą składały się tytuły dłużne wykazane w:

- Grupa III, E.2.2 kredyty i pożyczki długoterminowe – 497.180,98 zł,
- Banki, E.2.2 kredyty i pożyczki długoterminowe – 1.125.700,00 zł.

W części B, C i D sprawozdania wskazano 0,00 zł.

Tabela nr 5

<b>III kwartał 2014</b>								
		kwota (zł)	lipiec	kwota (zł)	sierpień	kwota (zł)	wrzesień	rozchody
WFOŚiGW	199/GW/P/2012							
236 600,00	z harmonogramu	0,00	-	5 900,00	2014-08-31	0,00	-	5 900,00
	faktyczna spłata	0,00	-	5 900,00	2014-08-26	0,00	-	5 900,00
	odsetki z harmonogramu	469,93	2014-07-10	469,93	2014-08-10	441,43	2014-09-10	1 381,29
	odsetki faktyczna spłata	469,93	2014-07-09	469,93	2014-08-07	441,43	2014-09-10	1 381,29
	<b>zadłużenie na 2014-06-31</b>							<b>201 200,00</b>
	<b>zadłużenie na 2014-09-30</b>							<b>195 300,00</b>
WFOŚiGW	432/OA/PD/2012							
67 181,00	z harmonogramu	1 679,53	2014-07-31	0,00	-	0,00	-	1 679,53
	faktyczna spłata	1 679,53	2014-07-29	0,00	-	0,00	-	1 679,53
	odsetki z harmonogramu	137,30	2014-07-10	133,37	2014-08-10	129,07	2014-09-10	399,74
	odsetki faktyczna spłata	137,30	2014-07-09	133,37	2014-08-07	129,07	2014-09-10	399,74
	<b>zadłużenie na 2014-06-31</b>							<b>58 783,95</b>
	<b>zadłużenie na 2014-09-30</b>							<b>57 104,42</b>
WFOŚiGW	174/GW/PD/2012							
296 128,00	z harmonogramu	6 886,70	2014-07-31	0,00	-	0,00	-	6 886,70
	faktyczna spłata	6 886,71	2014-07-29	0,00	-	0,00	-	6 886,71
	odsetki z harmonogramu	388,96	2014-07-10	378,72	2014-08-10	366,50	2014-09-10	1 134,18
	odsetki faktyczna spłata	388,96	2014-07-09	378,72	2014-08-07	397,74	2014-09-10	1 165,42
	<b>zadłużenie na 2014-06-31</b>							<b>251.663,66</b>
	<b>zadłużenie na 2014-09-30</b>							<b>244 776,95</b>
<b>ogółem rozchody za I, II i III kwartał 2014 roku (narastająco)</b>					<b>76 436,08</b>			
<b>ogółem zadłużenie na 30 września 2014 roku</b>					<b>497 180,98</b>			

Tabela nr 6

<b>III kwartał 2014 roku</b>								
		kwota (zł)	lipiec	kwota (zł)	sierpień	kwota (zł)	wrzesień	rozchody
PKO BP	Umowa nr 18 1020 335 0000 1796 0054 8792							
1 400 000,00	z harmonogramu	0,00	-	0,00	-	35 000,00	2014-09-30	35 000,00
	faktyczna spłata	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00
	odsetki z harmonogramu	0,00	-	0,00	-	10 953,29	2014-09-30	10 953,29
	odsetki faktyczna spłata	0,00	-	0,00	-	10 953,29	2014-09-22	10 953,29
	<b>zadłużenie na 2014-06-30</b>							1 120 000,00
	<b>zadłużenie na 2014-09-30</b>							1 120 000,00
Bank Ochrony Środowiska	20-09/Wn5/OW							
144 000,00	z harmonogramu	0,00		0,00		5 700,00	2014-09-28	5 700,00
	faktyczna spłata	0,00		0,00		5 700,00	2014-09-23	5 700,00
	odsetki z harmonogramu	bd	bd	bd	bd	bd	bd	0,00
	odsetki faktyczna spłata	bd	bd	bd	bd	bd	bd	0,00
	<b>zadłużenie na 2014-06-30</b>							11 400,00
	<b>zadłużenie na 2014-09-30</b>							5 700,00
<b>ogółem rozchody za I-III kw. 2014</b>		<b>257 100,00</b>						
<b>ogółem zadłużenie na 30 września 2014</b>		<b>1 125 700,00</b>						

#### **IV kwartał 2014 roku**

Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-Z - kwartalnym sprawozdaniu o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, sporządzonym w dniu 26 lutego 2015 roku, kwota zadłużenia ogółem Gminy Grabów wynosiła 2.642.130,75, na którą składały się tytuły dłużne wykazane w:

- Grupa III, E.2.2 kredyty i pożyczki długoterminowe – 622.130,75 zł,
- Banki, E.2.2 kredyty i pożyczki długoterminowe – 2.020.000,00 zł.

W części B, C i D sprawozdania wskazano 0,00 zł.

Na podstawie dokumentacji źródłowej stwierdzono:

Tabela nr 7

<b>IV kwartał 2014</b>								
		kwota	październik	kwota (zł)	listopad	kwota (zł)	grudzień	kwota (zł)
WFOŚiGW	Umowa nr 683/GW/PD/2014							
139 416,00	z harmonogramu	0,00	-	0,00		0,00		0,00
	faktyczna spłata	0,00	-	0,00	-	0,00		0,00
	odsetki z harmonogramu	0,00	-	0,00	-	0,00		0,00
	odsetki faktyczna spłata	0,00	-	0,00	-	0,00		0,00
<b>przychód 2014-12-15</b>	<b>zadłużenie na 2014-09-30</b>							0,00
	<b>zadłużenie na 2014-12-31</b>							139 416,00
WFOŚiGW	Umowa nr 199/GW/P/2012							
236 600,00	z harmonogramu	0,00	-	5 900,00	2014-11-30	0,00	-	5 900,00
	faktyczna spłata	0,00	-	5 900,00	2014-11-26	0,00	-	5 900,00
	odsetki z harmonogramu	456,15	2014-10-10	441,43	2014-11-10	442,37	2014-12-10	1 339,95
	odsetki faktyczna spłata	456,15	2014-10-09	441,43	2014-11-06	442,34	2014-12-09	1 339,92
	<b>zadłużenie na 2014-09-30</b>							195 300,00
	<b>zadłużenie na 2014-12-31</b>							189 400,00
WFOŚiGW	Umowa nr 432/OA/PD/2012							
67 181,00	z harmonogramu	1 679,53	2014-10-31	0,00	-	0,00	-	1 679,53

PROTOKÓŁ Z KONTROLI DORAŻNEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE GRABÓW  
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10  
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

	faktyczna spłata	1 679,53	2014-10-29	0,00	-	0,00		1 679,53
	odsetki z harmonogramu	133,37	2014-10-10	125,27	2014-11-10	129,45	2014-12-10	388,09
	odsetki faktyczna spłata	133,37	2014-10-09	120,71	2014-11-06	129,45	2014-12-09	383,53
	<b>zadłużenie na 2014-09-30</b>							<b>57 104,02</b>
	<b>zadłużenie na 2014-12-31</b>							<b>55 424,49</b>
WFOŚiGW	Umowa nr 174/GW/PD/2012							
296 128,00	z harmonogramu	6 886,70	2014-10-31	0,00	-	0,00	-	6 886,70
	faktyczna spłata	6 886,70	2014-10-29	0,00		0,00		6 886,70
	odsetki z harmonogramu	378,72	2014-10-10	356,60	2014-11-10	368,60	2014-12-10	1 103,92
	odsetki faktyczna spłata	378,72	2014-10-09	356,60	2014-11-06	368,49	2014-12-09	1 103,81
	<b>zadłużenie na 2014-09-30</b>							<b>244 776,95</b>
	<b>zadłużenie na 2014-12-31</b>							<b>237 890,26</b>
<b>ogółem rozchody za I, II, III i IV kwartał 2014 roku (narastająco)</b>								<b>90 902,31</b>
<b>ogółem zadłużenie na 31 grudnia 2014 roku</b>								<b>622 130,75</b>

Tabela nr 8

IV kwartał 2014 roku								
		kwota	październik	kwota	listopad	kwota (zł)	grudzień	kwota (zł)
PKO BP	Umowa nr 18 1020 335 0000 1796 0054 8792							
1 400 000,00	z harmonogramu	0,00		0,00		35 000,00	2014-12-30	35 000,00
	faktyczna spłata	0,00		0,00		0,00	-	0,00
	odsetki z harmonogramu	0,00		0,00		10 303,69	2014-12-30	10 303,69
	odsetki faktyczna spłata	0,00		0,00		10 303,69	2014-12-24	10 303,69
	<b>zadłużenie na 2014-09-30</b>							<b>1 120 000,00</b>
	<b>zadłużenie na 2014-12-31</b>							<b>1 120 000,00</b>
Bank Ochrony Środowiska	Umowa nr 20-09/Wn5/0W							
144 000,00	z harmonogramu	0,00		0,00		5 700,00	2014-12-28	5 700,00
	faktyczna spłata	0,00		0,00		5 700,00	2014-12-19	5 700,00
	odsetki z harmonogramu	bd	bd	bd	bd	bd	bd	13,77
	odsetki faktyczna spłata	bd	bd	bd	bd	bd	bd	47,83
	<b>zadłużenie na 2014-09-30</b>							<b>5 700,00</b>
	<b>zadłużenie na 2014-12-31</b>							<b>0,00</b>
PKO BP	Umowa nr 28 1020 3352 0000 1796 0054 8792							
900.000,00 zł	z harmonogramu	0,00	-	0,00		0,00	-	0,00
	faktyczna spłata	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00
	odsetki z harmonogramu	0,00	-	3 211,89	2014-11-28	2 232,00	2014-12-31	5 443,89
	odsetki faktyczna spłata	0,00	-	3 211,89	2014-11-24	2 232,00	2014-12-24	5 443,89
<b>Przychód 2014-10-23</b>	<b>zadłużenie na 2014-09-30</b>							<b>0,00</b>
	<b>zadłużenie na 2014-12-31</b>							<b>900 000,00</b>
<b>ogółem rozchody za I-IV kwartał 2014 roku</b>								<b>262 800,00</b>
<b>ogółem zadłużenie na 31 grudnia 2014 roku</b>								<b>2 020 000,00</b>

### I kwartał 2015 roku

Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-Z - kwartalnym sprawozdaniu o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, sporządzonym w dniu 20 kwietnia 2015 roku, kwota zadłużenia ogółem Gminy Grabów wynosiła 2.397.664,52, na którą składały się tytuły dłużne wykazane w:

- Grupa III, E.2.2 kredyty i pożyczki długoterminowe – 607.664,52 zł,

— Banki, E.2.2 kredyty i pożyczki długoterminowe – 1.790.000,00 zł.  
W części B, C i D sprawozdania wskazano 0,00 zł.

Na podstawie dokumentacji źródłowej stwierdzono:

Tabela nr 9

I kwartał 2015 roku									
		kwota (zł)	styczeń	kwota (zł)	luty	kwota (zł)	marzec	rozchody	
WFOŚiGW	Umowa nr 683/GW/PD/2014								
139 416,00	z harmonogramu	0,00		0,00		0,00		0,00	
	faktyczna spłata	0,00		0,00		0,00		0,00	
	odsetki z harmonogramu	0,00		0,00		0,00		0,00	
	odsetki faktyczna spłata	0,00		0,00		0,00		0,00	
	<b>zadłużenie na 2014-12-31</b>								<b>139 416,00</b>
	<b>zadłużenie na 2015-03-31</b>								<b>139 416,00</b>
WFOŚiGW	Umowa nr 199/GW/P/2012								
236 600,00	z harmonogramu	0,00	-	5 900,00	2015-02-28	0,00	-	5 900,00	
	faktyczna spłata	0,00		5 900,00	2015-02-19	0,00		5 900,00	
	odsetki z harmonogramu	442,37	2015-01-10	399,56	2015-02-10	428,59	2015-03-10	1 270,52	
	odsetki faktyczna spłata	442,37	2015-01-05	399,56	2015-02-06	428,59	2015-03-06	1 270,52	
	<b>zadłużenie na 2014-12-31</b>								<b>189 400,00</b>
	<b>zadłużenie na 2015-03-31</b>								<b>183 500,00</b>
WFOŚiGW	Umowa nr 432/OA/PD/2012								
67 181,00	z harmonogramu	1 679,53	2015-01-31	0,00	-	0,00	-	1 679,53	
	faktyczna spłata	1 679,53	2015-01-26	0,00	-	0,00	-	1 679,53	
	odsetki z harmonogramu	129,45	2015-01-10	113,38	2015-02-10	125,53	2015-03-10	368,36	
	odsetki faktyczna spłata	129,45	2015-01-05	113,38	2015-02-06	125,53	2015-03-06	368,36	
	<b>zadłużenie na 2014-12-31</b>								<b>55 424,89</b>
	<b>zadłużenie na 2015-03-31</b>								<b>53 745,36</b>
WFOŚiGW	Umowa nr 174/GW/PD/2012								
296 128,00	z harmonogramu	6 886,70	2015-01-31	0,00	-	0,00	-	6 886,70	
	faktyczna spłata	6 886,70	2015-01-26	0,00		0,00		6 886,70	
	odsetki z harmonogramu	368,49	2015-01-10	323,58	2015-02-10	358,25	2015-03-10	1 050,32	
	odsetki faktyczna spłata	368,49	2015-01-05	323,58	2015-02-06	358,25	2015-03-06	1 050,32	
	<b>zadłużenie na 2014-12-31</b>								<b>237 890,26</b>
	<b>zadłużenie na 2015-03-31</b>								<b>231 003,56</b>
<b>ogółem rozchody za I kwartał 2015 roku</b>									<b>14 466,23</b>
<b>ogółem zadłużenie na 31 marca 2015 roku</b>									<b>607 664,92</b>

Tabela nr 10

I kwartał 2015 roku									
		kwota (zł)	styczeń	kwota (zł)	luty	kwota (zł)	marzec	rozchody	
PKO BP	Umowa nr 18 1020 335 0000 1796 0054 8792								
1 400 000,00	z harmonogramu	0,00	-	140 000,00	2015-02-20	35 000,00	2015-03-30	175 000,00	
	faktyczna spłata	140 000,00	2015-01-30	0,00	-	0,00	-	140 000,00	
	odsetki z harmonogramu	0,00	-	0,00	-	8 763,24	2015-03-30	8 763,24	
	odsetki faktyczna spłata	0,00	-	0,00	-	8 763,24	2015-03-26	8 763,24	
	<b>zadłużenie na 2014-12-31</b>								<b>1 120 000,00</b>



	<b>zadłużenie na 2015-03-31</b>							<b>980 000,00</b>
PKO BP	Umowa nr 28 1020 3352 0000 1796 0054 8792							
	z harmonogramu	7 500,00	2015-01-30	-	-	0,00		<b>90 000,00</b>
	faktyczna spłata	7 500,00	2015-01-26	82 500,00	2015-01-30	0,00	-	<b>90 000,00</b>
	odsetki z harmonogramu	0,00		0,00		1 933,13	2015-03-31	<b>1 933,13</b>
	odsetki faktyczna spłata	0,00		0,00		1 933,13	2015-03-26	<b>1 933,13</b>
Przychód 2014-10-23	<b>zadłużenie na 2014-12-31</b>							<b>900 000,00</b>
	<b>zadłużenie na 2015-03-31</b>							<b>810 000,00</b>
<b>ogółem rozchody za I kw 2015</b>								<b>230 000,00</b>
<b>ogółem zadłużenie na 31 marca 015</b>								<b>1 790 000,00</b>

## II kwartał 2015 roku

Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-Z - kwartalnym sprawozdaniu o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, sporządzonym w dniu 3 lipca 2015 roku, kwota zadłużenia ogółem Gminy Grabów wynosiła 2.397.664,52, na którą składały się tytuły dłużne wykazane w:

- Grupa III, E.2.2 kredyty i pożyczki długoterminowe – 589.624,29 zł,
- Banki, E.2.2 kredyty i pożyczki długoterminowe – 1.790.000,00 zł.

W części B, C i D sprawozdania wskazano 0,00 zł.

Na podstawie dokumentacji źródłowej stwierdzono:

Tabela nr 11

II kwartał 2015 roku								
		kwota (zł)	kwiecień	kwota (zł)	maj	kwota (zł)	czerwiec	rozchody
WFOŚiGW	Umowa nr 683/GW/PD/2014							
139 416,00	z harmonogramu	3 574,00	2015-04-30	0,00	-	0,00	-	<b>3 574,00</b>
	faktyczna spłata	3 574,00	2015-04-27	0,00	-	0,00	-	<b>3 574,00</b>
	odsetki z harmonogramu	0,00	-	<b>173,06</b>	<b>2015-05-10</b>	167,48	2015-06-10	<b>340,54</b>
	odsetki faktyczna spłata	0,00	-	<b>173,06</b>	<b>2015-06-10</b>	167,48	2015-06-09	<b>340,54</b>
	<b>zadłużenie na 2015-03-31</b>							<b>139 416,00</b>
	<b>zadłużenie na 2015-06-30</b>							<b>135 842,00</b>
WFOŚiGW	Umowa nr 199/GW/P/2012							
236 600,00	z harmonogramu	0,00	-	5 900,00	2015-05-31	0,00	-	<b>5 900,00</b>
	faktyczna spłata	0,00	-	5 900,00	2015-05-27	0,00	-	<b>5 900,00</b>
	odsetki z harmonogramu	414,76	2015-04-10	<b>428,59</b>	<b>2015-05-10</b>	401,42	2015-06-10	<b>1 244,77</b>
	odsetki faktyczna spłata	414,76	2015-04-08	<b>428,10</b>	<b>2015-06-10</b>	401,42	2015-06-09	<b>1 244,28</b>
	<b>zadłużenie na 2015-03-31</b>							<b>183 500,00</b>
	<b>zadłużenie na 2015-06-30</b>							<b>177 600,00</b>
WFOŚiGW	Umowa nr 432/OA/PD/2012							
67 181,00	z harmonogramu	1 679,53	2015-04-30	0,00	-	0,00	-	<b>1 679,53</b>
	faktyczna spłata	1 679,53	2015-04-27	0,00	-	0,00	-	<b>1 679,53</b>
	odsetki z harmonogramu	121,48	2015-04-10	<b>121,60</b>	<b>2015-05-10</b>	117,68	2015-06-10	<b>360,76</b>
	odsetki faktyczna spłata	121,48	2015-04-08	<b>121,60</b>	<b>2015-06-10</b>	117,68	2015-06-09	<b>360,76</b>
	<b>zadłużenie na 2015-03-31</b>							<b>53 745,36</b>
	<b>zadłużenie na 2015-06-30</b>							<b>52 065,83</b>
WFOŚiGW	Umowa nr 174/GW/PD/2012							
296 128,00	z harmonogramu	6 886,70	2015-04-30	0,00	-	0,00	-	<b>6 886,70</b>
	faktyczna spłata	6 886,70	2015-04-27	0,00	-	0,00	-	<b>6 886,70</b>
	odsetki z harmonogramu	346,69	2015-04-10	<b>348,01</b>	<b>2015-05-10</b>	336,79	2015-06-10	<b>1 031,49</b>

PROTOKÓŁ Z KONTROLI DORAŻNEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE GRABÓW  
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10  
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

	odsetki faktyczna spłata	346,69	2015-04-08	<b>348,01</b>	<b>2015-06-10</b>	336,79	2015-06-09	<b>1 031,49</b>
	<b>zadłużenie na 2015-03-31</b>							<b>231 003,56</b>
	<b>zadłużenie na 2015-06-30</b>							<b>224 116,86</b>
<b>ogółem rozchody za I i II kwartał 2015 roku</b>				<b>32 506,46</b>				
<b>ogółem zadłużenie na 30 czerwca 2015 roku</b>				<b>589 624,69</b>				

Tabela nr 12

<b>II kwartał 2015 roku</b>								
		kwota (zł)	kwiecień	kwota (zł)	maj	kwota (zł)	czerwiec	rozchody
PKO BP	Umowa nr 18 1020 335 0000 1796 0054 8792							
1 400 000,00	z harmonogramu	0,00	-	0,00	-	35 000,00	2015-06-30	<b>35 000,00</b>
	faktyczna spłata	0,00		0,00		0,00		<b>0,00</b>
	odsetki z harmonogramu	0,00	-	0,00	-	7 188,10	2015-06-30	<b>0,00</b>
	odsetki faktyczna spłata	0,00		0,00		7 187,59	2015-06-25	<b>0,00</b>
	<b>zadłużenie na 2015-03-31</b>							<b>980 000,00</b>
	<b>zadłużenie na 2015-06-30</b>							<b>980 000,00</b>
PKO BP	Umowa nr 28 1020 3352 0000 1796 0054 8792							
900.000,00	z harmonogramu	0,00		0,00		0,00		<b>0,00</b>
	faktyczna spłata	0,00	-	0,00	-	0,00	-	<b>0,00</b>
	odsetki z harmonogramu	1 704,33	2015-04-30	1 747,38	2015-05-29	1 704,33	2015-06-30	<b>5 156,04</b>
	odsetki faktyczna spłata	1 704,33	2015-04-21	1 747,38	2015-05-18	1 704,33	2015-06-25	<b>5 156,04</b>
<b>Przychód 2014-10-23</b>	<b>zadłużenie na 2015-03-31</b>							<b>810 000,00</b>
	<b>zadłużenie na 2015-06-30</b>							<b>810 000,00</b>
<b>przychód 2015-07-31</b>	<b>zadłużenie na 2015-03-31</b>							<b>0,00</b>
	<b>zadłużenie na 2015-06-30</b>							<b>0,00</b>
<b>ogółem rozchody za I i II kw 2015</b>				<b>230 000,00</b>				
<b>ogółem zadłużenie na 30 czerwca 2015</b>				<b>1 790 000,00</b>				

### **III kwartał 2015 roku**

Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-Z - kwartalnym sprawozdaniu o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, sporządzonym w dniu 3 lipca 2015 roku, kwota zadłużenia ogółem Gminy Grabów wynosiła 2.861.584,06, na którą składały się tytuły dłużne wykazane w:

- Grupa III, E.2.2 kredyty i pożyczki długoterminowe – 571.584,06 zł,
- Banki, E.2. kredyty i pożyczki długoterminowe – 2.290.000,00 zł, w tym
  - E.2.1 krótkoterminowe 500.000,00 zł,
  - E.2.2. długoterminowe 1.790.000,00 zł.

W części B, C i D sprawozdania wskazano 0,00 zł.

Na podstawie dokumentacji źródłowej stwierdzono:

Tabela nr 13

<b>III kwartał 2015 roku</b>								
		kwota (zł)	lipiec	kwota (zł)	sierpień	kwota (zł)	wrzesień	rozchody
WFOŚiGW	Umowa nr 683/GW/PD/2014							
139 416,00	z harmonogramu	3 574,00	2015-07-30	0,00	-	0,00	-	<b>3 574,00</b>

PROTOKÓŁ Z KONTROLI DORAŻNEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE GRABÓW  
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10  
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

	faktyczna spłata	3 574,00	2015-07-23	0,00	-	0,00	-	3 574,00
	odsetki z harmonogramu	173,06	2015-07-10	168,51	2015-08-10	163,07	2015-09-10	504,64
	odsetki faktyczna spłata	173,06	2015-07-03	168,51	2015-08-04	163,07	2015-09-08	504,64
	<b>zadłużenie na 2015-06-30</b>							<b>135 842,00</b>
	<b>zadłużenie na 2015-09-30</b>							<b>132 268,00</b>
WFOŚiGW	Umowa nr 199/GW/P/2012							
236 600,00	z harmonogramu	0,00	-	5 900,00	2015-08-31	0,00	-	5 900,00
	faktyczna spłata	0,00	-	5 900,00	2015-08-27	0,00	-	5 900,00
	odsetki z harmonogramu	414,81	2015-07-10	414,81	2015-08-10	388,09	2015-09-10	1 217,71
	odsetki faktyczna spłata	414,81	2015-07-03	414,81	2015-08-04	388,09	2015-09-08	1 217,71
	<b>zadłużenie na 2015-06-30</b>							<b>177 600,00</b>
	<b>zadłużenie na 2015-09-30</b>							<b>171 700,00</b>
WFOŚiGW	Umowa nr 432/OA/PD/2012							
67 181,00	z harmonogramu	1 679,53	2015-07-31	0,00	-	0,00	-	1 679,53
	faktyczna spłata	1 679,53	2015-07-23	0,00	-	0,00	-	1 679,53
	odsetki z harmonogramu	121,60	2015-07-10	117,68	2015-08-10	113,89	2015-09-10	353,17
	odsetki faktyczna spłata	121,60	2015-07-03	117,68	2015-08-04	113,89	2015-09-08	353,17
	<b>zadłużenie na 2015-06-30</b>							<b>52 065,83</b>
	<b>zadłużenie na 2015-09-30</b>							<b>50 386,30</b>
WFOŚiGW	Umowa nr 174/GW/PD/2012							
296 128,00	z harmonogramu	6 886,70	2015-07-31	0,00	-	0,00	-	6 886,70
	faktyczna spłata	6 886,70	2015-07-23	0,00	-	0,00	-	6 886,70
	odsetki z harmonogramu	348,01	2015-07-10	337,78	2015-08-10	326,88	2015-09-10	1 012,67
	odsetki faktyczna spłata	348,01	2015-07-03	337,78	2015-08-04	326,88	2015-09-08	1 012,67
	<b>zadłużenie na 2015-06-30</b>							<b>224 116,86</b>
	<b>zadłużenie na 2015-09-30</b>							<b>217 230,16</b>
<b>ogółem rozchody za I, II i III kwartał 2015 roku</b>		<b>50 546,69</b>						
<b>ogółem zadłużenie na 30 września 2015 roku</b>		<b>571 584,46</b>						

Tabela nr 14

<b>III kwartał 2015 roku</b>								
		kwota (zł)	lipiec	kwota (zł)	sierpień	kwota (zł)	wrzesień	rozchody
PKO BP	Umowa nr 18 1020 335 0000 1796 0054 8792							
1 400 000,00	z harmonogramu	0,00	-	0,00	-	35 000,00	2015-09-30	35 000,00
	faktyczna spłata	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00
	odsetki z harmonogramu	0,00	-	0,00	-	7 237,50	2015-09-30	14 425,60
	odsetki faktyczna spłata	0,00	-	0,00	-	7 237,50	2015-09-22	14 425,09
	<b>zadłużenie na 2015-06-30</b>							<b>980 000,00</b>
	<b>zadłużenie na 2015-09-30</b>							<b>980 000,00</b>
PKO BP	Umowa nr 28 1020 3352 0000 1796 0054 8792							
900.000,00	z harmonogramu							0,00
	faktyczna spłata	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00
	odsetki z harmonogramu	1 781,78	2015-07-31	1 795,34	2015-08-31	1 737,62	2015-09-30	5 314,74
	odsetki faktyczna spłata	1 781,78	2015-07-22	1 795,54	2015-08-21	1 737,62	2015-09-22	5 314,94
<b>Przychód 2014-10-23</b>	<b>zadłużenie na 2015-06-30</b>							<b>810 000,00</b>
	<b>zadłużenie na 2015-09-30</b>							<b>810 000,00</b>
Bank Spółdzielczy w Poddębicach	Umowa nr 72/06/0/15							
600.000,00	z harmonogramu	0,00	-	0,00	-	100 000,00	2015-09-30	100 000,00
	faktyczna spłata	0,00	-	0,00	-	100 000,00	2015-09-28	100 000,00
	odsetki z harmonogramu	0,00	-	0,00	-	1 944,66	-	1 944,66
	odsetki faktyczna spłata	0,00	-	0,00	-	1 944,66	2015-10-07	1 944,66
<b>przychód</b>	<b>zadłużenie na 2015-06-30</b>							<b>0,00</b>

2015-07-31	zadłużenie na 2015-09-30	500 000,00
ogółem rozchody za I - II kw 2015		330 000,00
ogółem zadłużenie na 30 września 2015		2 290 000,00

#### **IV kwartał 2015 roku**

Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-Z - kwartalnym sprawozdaniu o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, sporządzonym w dniu 24 lutego 2016 roku (korekta nr 1), kwota zadłużenia ogółem Gminy Grabów wynosiła 4.181.543,83 zł<sup>6</sup>, na którą składały się tytuły dłużne wykazane w:

- Grupa III, E.2.2 kredyty i pożyczki długoterminowe – 553.543,83 zł,
- Banki, E.2.2 kredyty i pożyczki długoterminowe – 3.628.000,00 zł.

W części B, C i D sprawozdania wskazano 0,00 zł.

Na podstawie dokumentacji źródłowej stwierdzono:

Tabela nr 15

<b>IV kwartał 2015 roku</b>									
		kwota (zł)	październik	kwota (zł)	Listopad	kwota (zł)	grudzień	rozchody	
WFOŚiGW	Umowa nr 683/GW/PD/2014								
139 416,00	z harmonogramu	3 574,00	2015-10-31	0,00	-	0,00	-	3 574,00	
	faktyczna spłata	3 574,00	2015-10-27	0,00	-	0,00	-	3 574,00	
	odsetki z harmonogramu	168,51	2015-10-10	158,66	2015-11-10	163,95	2015-12-10	491,12	
	odsetki faktyczna spłata	166,51	2015-10-09	158,66	2015-11-06	163,95	2015-12-09	489,12	
	<b>zadłużenie na 2015-09-30</b>								<b>132 268,00</b>
	<b>zadłużenie na 2015-12-31</b>								<b>128 694,00</b>
WFOŚiGW	Umowa nr 199/GW/P/2012								
236 600,00	z harmonogramu	0,00	-	5 900,00	2015-11-30	0,00	-	5 900,00	
	faktyczna spłata	0,00	-	5 900,00	2015-11-27	0,00	-	5 900,00	
	odsetki z harmonogramu	401,03	2015-10-10	388,09	2015-11-10	387,25	2015-12-10	1 176,37	
	odsetki faktyczna spłata	401,03	2015-10-09	388,09	2015-11-06	387,25	2015-12-09	1 176,37	
	<b>zadłużenie na 2015-09-30</b>								<b>171 700,00</b>
	<b>zadłużenie na 2015-12-31</b>								<b>165 800,00</b>
WFOŚiGW	Umowa nr 432/OA/PD/2012								
67 181,00	z harmonogramu	1 679,53	2015-10-31	0,00	-	0,00	-	1 679,53	
	faktyczna spłata	1 679,53	2015-10-27	0,00	-	0,00	-	1 679,53	
	odsetki z harmonogramu	117,68	2015-10-10	110,09	2015-11-10	113,76	2015-12-10	341,53	
	odsetki faktyczna spłata	117,68	2015-10-09	110,09	2015-11-09	113,76	2015-12-09	341,53	
	<b>zadłużenie na 2015-09-30</b>								<b>50 386,30</b>
	<b>zadłużenie na 2015-12-31</b>								<b>48 706,77</b>
WFOŚiGW	Umowa nr 174/GW/PD/2012								
296 128,00	z harmonogramu	6 886,70	2015-10-31	0,00	-	0,00	-	6 886,70	
	faktyczna spłata	6 886,70	2015-10-27	0,00	-	0,00	-	6 886,70	
	odsetki z harmonogramu	337,78	2015-10-10	316,98	2015-11-10	327,54	2015-12-10	982,30	
	odsetki faktyczna spłata	337,78	2015-10-09	316,96	2015-11-06	327,54	2015-12-09	982,28	
	<b>zadłużenie na 2015-09-30</b>								<b>217 230,16</b>
	<b>zadłużenie na 2015-12-31</b>								<b>210 343,46</b>
<b>ogółem rozchody za I-IV kwartał 2015 roku</b>									<b>68 586,92</b>
<b>ogółem zadłużenie na 31 grudnia 2015 roku</b>									<b>553 544,23</b>

<sup>6</sup> Kwota ta uwzględnia zobowiązanie wynikające z wyemitowanych obligacji w kwocie 1.838.000,00 zł

PROTOKÓŁ Z KONTROLI DORAŻNEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE GRABÓW  
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10  
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

Tabela nr 16

<b>IV kwartał 2015 roku</b>									
		kwota (zł)	październik	kwota (zł)	Listopad	kwota (zł)	grudzień	rozchody	
PKO BP	Umowa nr 18 1020 335 0000 1796 0054 8792								
1 400 000,00	z harmonogramu	0,00	-	0,00	-	35 000,00	2015-12-30	<b>35 000,00</b>	
	faktyczna spłata	0,00		0,00		0,00	0	<b>0,00</b>	
	odsetki z harmonogramu	0,00		0,00		7 183,27	2015-12-30	<b>7 183,27</b>	
	odsetki faktyczna spłata	0,00		0,00		7 183,27	2015-12-23	<b>7 183,27</b>	
	<b>zadłużenie na 2015-09-30</b>								<b>980 000,00</b>
	<b>zadłużenie na 2015-12-31</b>								<b>980 000,00</b>
PKO BP	Umowa nr 28 1020 3352 0000 1796 0054 8792								
900.000,00	z harmonogramu							<b>0,00</b>	
	faktyczna spłata	0,00	-	0,00	-	0,00	-	<b>0,00</b>	
	odsetki z harmonogramu	1 744,27	2015-10-30	1 802,42	2015-11-30	1 802,42	2015-12-31	<b>5 349,11</b>	
	odsetki faktyczna spłata	1 744,27	2015-10-28	1 802,42	2015-11-27	1 802,42	2015-12-23	<b>5 349,11</b>	
<b>Przychód 2014-10-23</b>	<b>zadłużenie na 2015-09-30</b>								<b>810 000,00</b>
	<b>zadłużenie na 2015-12-31</b>								<b>810 000,00</b>
Bank Spółdzielczy w Poddebicach	Umowa nr 72/06/0/15								
600.000,00	z harmonogramu	200 000,00	2015-10-31	200 000,00	2015-11-30	100 000,00	2015-12-15	<b>500 000,00</b>	
	faktyczna spłata	200 000,00	2015-11-02	200 000,00	2015-11-30	100 000,00	2015-12-15	<b>500 000,00</b>	
	odsetki z harmonogramu	943,01	2015-11-10	527,34	2015-11-10	75,18	2015-12-15	<b>1 470,35</b>	
	odsetki faktyczna spłata	943,01	2015-11-05	527,34	2015-12-04	75,18	2015-12-15	<b>1 545,53</b>	
<b>przychód 2015-07-31</b>	<b>zadłużenie na 2015-09-30</b>								<b>500 000,00</b>
	<b>zadłużenie na 2015-12-31</b>								<b>0,00</b>
<b>ogółem rozchody za I - IV kw 2015</b>									<b>1 330 000,00</b>
<b>ogółem zadłużenie na 31 grudnia 2015</b>									<b>1 790 000,00</b>

### **I kwartał 2016 roku**

Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-Z - kwartalnym sprawozdaniu o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, sporządzonym w dniu 6 kwietnia 2016 roku (korekta nr 1), kwota zadłużenia ogółem Gminy Grabów wynosiła 4.106.003,60 zł, na którą składały się tytuły dłużne wykazane w:

- Grupa III, E.2.2 kredyty i pożyczki długoterminowe – 535.503,60 zł,
- Banki, E.2.2 kredyty i pożyczki długoterminowe – 3.570.500,00 zł.

W części B, C i D sprawozdania wskazano 0,00 zł.

Na podstawie dokumentacji źródłowej stwierdzono:

Tabela nr 17

<b>I kwartał 2016 roku'</b>								
		kwota (zł)	styczeń	kwota (zł)	Luty	kwota (zł)	marzec	rozchody
WFOŚiGW	Umowa nr 683/GW/PD/2014							
139 416,00	z harmonogramu	3 574,00	2016-01-31	0,00	-	0,00	-	<b>3 574,00</b>
	faktyczna spłata	3 574,00	2016-01-26	0,00	-	0,00	-	<b>3 574,00</b>
	odsetki z harmonogramu	163,95	2016-01-10	149,12	2016-02-10	159,40	2016-03-10	<b>472,47</b>
	odsetki faktyczna spłata	163,95	2016-01-08	149,12	2016-02-08	159,40	2016-03-09	<b>472,47</b>

PROTOKÓŁ Z KONTROLI DORAŻNEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE GRABÓW  
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10  
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

	<b>zadłużenie na 2015-12-31</b>								<b>128 694,00</b>
	<b>zadłużenie na 2016-03-31</b>								<b>125 120,00</b>
WFOŚiGW	Umowa nr 199/GW/P/2012								
236 600,00	z harmonogramu	0,00	-	5 900,00	2016-02-29	0,00	-	<b>5 900,00</b>	
	faktyczna spłata	0,00	-	5 900,00	2016-02-25	0,00	-	<b>5 900,00</b>	
	odsetki z harmonogramu	387,25	2016-01-10	362,26	2016-02-10	373,47	2016-03-10	<b>1 122,98</b>	
	odsetki faktyczna spłata	387,25	2016-01-08	362,26	2016-02-08	373,47	2016-03-09	<b>1 122,98</b>	
	<b>zadłużenie na 2015-12-31</b>								<b>165 800,00</b>
	<b>zadłużenie na 2016-03-31</b>								<b>159 900,00</b>
WFOŚiGW	Umowa nr 432/OA/PD/2012								
67 181,00	z harmonogramu	1 679,53	2016-01-31	0,00	-	0,00	-	<b>1 679,53</b>	
	faktyczna spłata	1 679,53	2016-01-26	0,00	-	0,00	-	<b>1 679,53</b>	
	odsetki z harmonogramu	113,76	2016-01-10	102,75	2016-02-10	109,84	2016-03-10	<b>326,35</b>	
	odsetki faktyczna spłata	113,76	2016-01-08	102,75	2016-02-08	109,84	2016-03-09	<b>326,35</b>	
	<b>zadłużenie na 2015-12-31</b>								<b>48 706,77</b>
	<b>zadłużenie na 2016-03-31</b>								<b>47 027,24</b>
WFOŚiGW	Umowa nr 174/GW/PD/2012								
296 128,00	z harmonogramu	6 886,70	2016-01-31	0,00	-	0,00	-	<b>6 886,70</b>	
	faktyczna spłata	6 886,70	2016-01-26	0,00	-	0,00	-	<b>6 886,70</b>	
	odsetki z harmonogramu	327,54	2016-01-10	296,84	2016-02-10	317,31	2016-03-10	<b>941,69</b>	
	odsetki faktyczna spłata	327,54	2016-01-08	296,84	2016-02-08	317,31	2016-03-09	<b>941,69</b>	
	<b>zadłużenie na 2015-12-31</b>								<b>210 343,46</b>
	<b>zadłużenie na 2016-03-31</b>								<b>203 456,76</b>
<b>ogółem rozchody za I kwartał 2016 roku</b>									<b>18 040,23</b>
<b>ogółem zadłużenie na I kwartał 2016</b>									<b>535 504,00</b>

Tabela nr 18

<b>I kwartał 2016 roku</b>									
		kwota (zł)	kwota (zł)	styczeń	kwota (zł)	luty	kwota (zł)	rozchody	
PKO BP	Umowa nr 18 1020 335 0000 1796 0054 8792								
1 400 000,00	z harmonogramu	0,00	-	0,00	-	35 000,00	2016-03-30	<b>35 000,00</b>	
	faktyczna spłata	0,00	-	0,00	-	35 000,00	2016-03-25	<b>35 000,00</b>	
	odsetki z harmonogramu	0,00	-	0,00	-	7 134,40	2016-03-30	<b>7 134,40</b>	
	odsetki faktyczna spłata	0,00	-	0,00	-	7 134,40	2016-03-25	<b>7 134,40</b>	
	<b>zadłużenie na 2015-09-30</b>								<b>980 000,00</b>
	<b>zadłużenie na 2015-12-31</b>								<b>945 000,00</b>
PKO BP	Umowa nr 28 1020 3352 0000 1796 0054 8792								
900.000,00	z harmonogramu	7 500,00	2016-01-29	7 500,00	2016-02-29	7 500,00	2016-03-31	<b>22 500,00</b>	
	faktyczna spłata	7 500,00	2016-01-26	7 500,00	2016-02-25	7 500,00	2016-03-25	<b>22 500,00</b>	
	odsetki z harmonogramu	1 679,70	2016-01-29	1 766,16	2016-02-29	1 735,28	2016-03-31	<b>5 181,14</b>	
	odsetki faktyczna spłata	1 679,70	2016-01-27	1 766,16	2016-02-25	1 735,28	2016-03-25	<b>5 181,14</b>	
<b>Przychód 2014-10-23</b>	<b>zadłużenie na 2015-09-30</b>								<b>810 000,00</b>
	<b>zadłużenie na 2015-12-31</b>								<b>787 500,00</b>
<b>ogółem rozchody za I kwartał 2016 roku</b>									<b>57 500,00</b>
<b>ogółem zadłużenie na I kwartał 2016</b>									<b>1 732 500,00</b>

Ustalenia kontroli:

- W wyniku kontroli stwierdzono, że kwota zadłużenia wynikająca z dokumentacji źródłowej tj. umów i harmonogramów, przedstawiona w powyższych tabelach nr

- 1 – 18, odpowiada danym wykazanym w kwartalnych sprawozdaniach Rb-Z - o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji.
- Kwota zadłużenia wykazana w tabeli nr 16 (zadłużenie tytułem kredytów na IV kwartał 2015 roku) jest mniejsza od kwoty zadłużenia wykazanej w sprawozdaniu Rb-Z o kwotę 1.838.000,00 zł, która to kwota wynika z umowy organizacji, prowadzenia i obsługi emisji obligacji, zawartej w dniu 14 grudnia 2015 roku i zwiększa kwotę zadłużenia ogółem.
  - W sprawozdaniu Rb-Z za III kwartał 2015 roku kwotę zadłużenia ogółem zwiększono o zobowiązanie wynikające z umowy kredytu na przejściowy deficyt w wysokości 600.000,00 zł, po uwzględnieniu rozchodów w kwocie 100.000,00 zł zapłaconych w dniu 28 września 2015 roku.
  - W zakresie ewidencji księgowej kredytów i pożyczek stwierdzono, że zgodnie z polityką rachunkowości wprowadzoną w życie na mocy zarządzenia nr 95/2013 z dnia 23 maja 2013 roku ze zmianami, zgodnie z załącznikiem nr 4, do ewidencjonowania kredytów i pożyczek w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Grabów służy konto 134 „Kredyty bankowe” oraz 260 – „Zobowiązania finansowe”. Zgodnie z treścią ww. zarządzenia konto 134 służy do ewidencji kredytów bankowych zaciągniętych na finansowanie budżetu. Po stronie Wn konta 134 ujmuje się spłatę lub umorzenie kredytu a po stronie Ma konta kredyt bankowy na sfinansowanie budżetu oraz odsetki od kredytu bankowego. Konto 134 może wykazywać saldo Ma, oznaczające stan kredytu przeznaczonego na sfinansowanie budżetu. W ramach „typowych operacji” wskazano, że dla strony Wn konta 134 zapis z kontem Ma 133 wskazuje na spłatę kredytu bankowego a dla strony Ma konta 134 zapis z kontem Wn 133 wskazuje na wpływ kredytu bankowego lub z kontem Ma 902 na prowizję od kredytu pomniejszającą kwotę kredytu przekazanego kredytobiorcy. W zakresie konta 260, w treści zarządzenia wskazano, że konto to służy do ewidencji zobowiązań zaliczanych do zobowiązań finansowych, z wyjątkiem kredytów bankowych, a w szczególności z tytułu zaciągniętych pożyczek i wyemitowanych instrumentów finansowych. Na stronie Wn konta 260 ujmuje się wartość spłaconych zobowiązań finansowych, a na stronie Ma – zaciągniętych zobowiązań. Wskazano także, że ewidencja szczegółowa do konta 260 powinna zapewniać możliwość ustalenia stanu zobowiązań z poszczególnymi kontrahentami według tytułu zobowiązań, a także, że saldo Wn konta oznacza stan nadpłaconych zobowiązań finansowych a saldo Ma stan zaciągniętych zobowiązań finansowych. Zauważyć należy, że oba z wyżej opisanych kont: 134 i 260 wyodrębnione zostały zarówno w załączniku nr 4 do zarządzenia 95/13 Wójta Gminy Grabów oraz w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity z 2013 roku poz. 289 ze zm.) – **jako konta budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Jednocześnie w kontrolowanej jednostce konto 134 występowało zarówno w księgach rachunkowych prowadzonych dla Organu jak i dla Jednostki – Urzędu Gminy Grabów. Powyższe naruszało wskazane powyżej przepisy dotyczące zasad rachunkowości, a także miało wpływ m.in. na sporządzenie sprawozdania finansowego, o czym mowa w dalszej części protokołu.**
  - Dodatkowo jak ustalono w trakcie kontroli dla kont 134 i 260 prowadzona była w formie odrębnej analityka dotycząca kredytów i pożyczek. W polityce rachunkowości szczegółowo poddanej analizie w dalszej części protokołu kontroli,

wskazano na możliwość ręcznego prowadzenia ksiąg rachunkowych. Jednocześnie nie skonkretyzowano, które rejestry czy konta prowadzone są w sposób odręczny, nie zawarto takiej adnotacji także przy opisie kont 134 i 260. Odręczna analityka dla obu kont objętych analizą prowadzona była w sposób wskazujący na przychody, rozchody dla każdego z kredytów a także na kwotę zadłużenia.

*Akta kontroli [s. 110-147] kserokopia potwierdzona za zgodność z oryginałem odręcznie prowadzonej analityki do kont 134 i 260.*

- Ewidencja księgowa prowadzona za pomocą programu komputerowego obsługującego Gminę Grabów nie pozwalała na weryfikację prawidłowości zapisów księgowych. Przedstawione kontrolującym wydruki z kont 134 i 260 za każdy kwartał 2014 roku nie zawierały bilansu otwarcia tj. kwoty zadłużenia z poprzedniego okresu sprawozdawczego. W konsekwencji kwota wykazana na saldzie kont wykazywała jedynie na kwotę rozchodów danego okresu. Dodatkowo wydruki te zawierały jedynie pozycję Wn z pominięciem drugostronnego zapisu Ma. Wydruki z kont 134 i 260 za 2015 rok wskazywały już na saldo początkowe a i w konsekwencji na kwotę zadłużenia ogółem za dany okres sprawozdawczy, która odpowiadała odręcznie prowadzonej analityce oraz dokumentacji źródłowej.
- W dniu 8 października 2009 roku Gmina Grabów, reprezentowana przez Wójta Gminy Ryszarda Kostrzewskiego, przy kontrasygnacie Skarbniką Gminy Zofii Zasadzki zawarła umowę nr 20/09/Wn5/OW z Bankiem Ochrony Środowiska na dofinansowanie zadania pn. „Remont oczyszczalni LEMNA w Grabowie”. W dokumentacji przedstawionej kontrolującym dotyczącej przedmiotowego kredytu brakowało harmonogramu spłat lub też korespondencji na podstawie której Gmina Grabów dowiadywała się o wysokości odsetek do zapłaty od przedmiotowego zobowiązania. W §9 i w §10 umowy zawarto ogólne postanowienia wskazujące, że odsetki od wykorzystanego kredytu BOŚ S.A. nalicza w miesięcznych okresach obrachunkowych od bieżącego stanu zadłużenia i pobiera w 28 dniu każdego miesiąca, a spłata rat kapitałowych dokonywana będzie w 20 równych ratach po 5.700,00 zł każda płatnych w 28 dniu miesiąca kończącego dany kwartał kalendarzowy. W związku z brakiem informacji o wysokości odsetek dla okresu objętego kontrolą kontrolujący zwrócili się o wyjaśnienia do referenta Ewy Piesik, odpowiedzialnej za dokonywanie zleceń spłat odsetek od kredytów i pożyczek. Wyżej wymieniona, w informacji złożonej kontrolującym w dniu 24 maja 2016 roku, stwierdziła, że *„Z analizy wpłat odsetek od kredytu nr 20/09 wynika, iż informacja o należnych odsetkach uzyskiwana była drogą telefoniczną (dokument w załączeniu) i na tej podstawie odsetki przekazywane zostawały na wskazane konto bankowe. Inne informacje dot. spłat kredytu nr 20/09 nie są mi znane”*. Jako załącznik do ww. wyjaśnienia przekazano kontrolującym kartkę, na której odręcznie wskazano na terminy spłaty rat kapitałowych, która opatrzona została adnotacją bez podpisu osoby sporządzającej *„Odsetki od w/w kredytu uzyskane telefonicznie z (...)”*<sup>7</sup>. Z uwagi na brak możliwości przekazania kontrolującym informacji o konkretnych wysokościach odsetek należnych do zapłaty niemożliwa była weryfikacja poprawności i terminowości dokonywania płatności.

---

<sup>7</sup>Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.



*Informacja referenta Ewy Piesik dotycząca kredytu nr 20/09/Wn5/OW z dnia 24 maja 2016 roku stanowi załącznik nr 10 do protokołu kontroli.*

- W odniesieniu do umowy pożyczki nr 51/OA/P/2008 udzielonej przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w dniu 20 sierpnia 2008 roku stwierdzono (dane ujęte w tabeli nr 3 zestawienia), że w dniu 30 kwietnia 2014 roku do Urzędu Gminy w Grabowie wpłynęło pismo Zastępcy Prezesa Zarządu WFOŚiGW, zgodnie z którym - Rada Nadzorcza uchwałą nr 35/IV/2014 z dnia 28 kwietnia 2014 roku podjęła decyzję o umorzeniu pożyczki nr 51/OA/P/2008 w wysokości 16.518,65 zł, tj. 5% należności głównej. W związku z powyższym zadłużenie Gminy Grabów tytułem przedmiotowej umowy pożyczki na dzień 30 czerwca 2014 roku wynosiło 0,00 zł.
- Jak ustalono, dla umowy kredytu nr 18 1020 335 0000 1796 0054 8792 zawartej z Bankiem PKO BP SA, umowy kredytu nr 153/06/2010 zawartej z Bankiem Spółdzielczym w Poddębicach oraz umowy kredytu nr 28 1020 3352 0000 1796 0054 8792 zawartej z bankiem PKO BP S.A. Gmina Grabów dokonywała przedterminowej spłaty zobowiązań (dane wykazane w tabeli nr 1, tabeli nr 10). W pierwszym przypadku rata kwartalna wynosiła 35.000,00 zł płatna do dnia 30 marca 2014 roku – dokonano spłaty 140.000,00 zł w dniu 26 marca 2014 roku tj. całorocznego zobowiązania wynikającego z zawartej umowy. W drugim przypadku termin spłaty ostatniej raty w wysokości 100.000,00 zł ustalono do dnia 30 marca 2014 roku. Gmina Grabów dokonała spłaty całości należności w dniu 27 stycznia 2014 roku. W zakresie trzeciej ze wskazanych powyżej umów termin płatności raty w kwocie 7.500,00 zł ustalono, zgodnie z §7 umowy, każdego roboczego ostatniego dnia miesiąca, do grudnia 2024 roku. W dniu 26 stycznia 2015 roku JST dokonała spłaty rat w wysokości 7.500,00 zł, a w dniu 30 stycznia spłaciła 82.500,00 zł tytułem należności za kolejne 11 miesięcy. Pomimo wielu pytań w trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych w siedzibie Urzędu Gminy w Grabowie kontrolującym nie przedstawiono żadnych dokumentów wskazujących na dokonane między Gminą a Bankami ustalenia w zakresie możliwości przedterminowej spłaty a także koszty z tym związane. W dniu 4 lipca 2016 roku kontrolujący otrzymali informację zgodnie z którą przedterminowa spłata odbyła się bezkosztowo. Jednocześnie nie przekazano zmienionych harmonogramów lub aneksów do zawartych umów.

*Informacja złożona przez Skarbnikę Jolantę Matuszewską dotycząca przedterminowej spłaty kredytów i pożyczek stanowi załącznik nr 11 do protokołu kontroli.*

- Jak wskazano w tabeli nr 16, dla umowy kredytu nr 72/06/O/15 zawartej w dniu 29 lipca 2015 roku z Bankiem Spółdzielczym w Poddębicach, z przeznaczeniem na sfinansowanie przejściowego deficytu, ustalono następujące terminy spłaty zobowiązań: I rata 100.000,00 zł – do 30 września 2015 roku, II rata 200.000,00 zł – do 31 października 2015 roku, III rata 200.000,00 zł – do dnia 30 listopada 2015 roku, IV rata 100.000,00 zł – do dnia 15 grudnia 2015 roku. Jednocześnie zgodnie z dokumentacją źródłową spłaty II raty w wysokości 200.000,00 zł dokonano w dniu 2 listopada 2015 roku. Zgodnie z ustną informacją uzyskaną od referenta Ewy Piesik, spłaty dokonano z opóźnieniem ponieważ umowny termin spłaty raty przypadał w sobotę. Powyższe zgodne było z zapisem §7 ust. 3 umowy, zgodnie z którym jeżeli termin spłaty kredytu, odsetek lub innych należności przypada na dzień wolny od pracy uważa się, że termin został dotrzymany jeśli spłata nastąpiła w pierwszym dniu roboczym po tym terminie, z zastrzeżeniem, że odsetki od kredytu będą naliczane od dnia poprzedzającego spłatę według stopy określonej w §4 umowy.
- W trakcie kontroli stwierdzono, że kontrolowana jednostka dokonywała spłat odsetek nie zawsze w wysokościach i terminach wynikających z aktualnych

harmonogramów spłat, co wykazane zostało w tabeli nr 5, tabeli nr 7 oraz tabeli nr 11. W tabeli nr 7 wskazano na przypadek w którym, zgodnie z aktualnym harmonogramem spłaty pożyczki nr 432/OA/PD/2012 rata odsetek za listopad 2014 roku wynosiła 125,27 zł – płatne w terminie do 10 listopada 2014 roku. Gmina Grabów w dniu 6 listopada dokonała spłaty 120,71 zł. Kontrolującym nie przedstawiono żadnych dokumentów uzasadniających przedmiotową zmianę wysokości odsetek. Referent Ewa Piesik okazała harmonogram, na którym odręcznie zanotowano zmianę wysokości odsetek, jednocześnie wskazując, że pracownik który tego dokonał już nie pracuje w Urzędzie Gminy Grabów. W tabeli nr 11 wskazano z kolei, iż odsetki dla pożyczek nr 683/GW/PD/2014, 199/GW/P/2012, 432/OA/PD/2012 oraz nr 174/GW/PD/2012 zapłacone zostały z miesięcznym opóźnieniem: umowny termin zapłaty odsetek ustalono do 10 maja 2015 roku, natomiast płatności dokonano w dniu 10 czerwca 2015 roku. W związku z powyższym, zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami złożonymi przez inspektora Ewę Piesik „Z analizy wpłat odsetek od pożyczek z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi wynika, iż odsetki za maj 2015 roku zostały przekazane z miesięcznym opóźnieniem w dniu 10.06.2015, do odsetek doliczone zostały koszty wezwania. Przyczyny nieterminowej spłaty nie są mi znane, nie ma dokumentacji stwierdzającej zaistniałą sytuację, a osoba zajmująca się ww. sprawą w UG w Grabowie już nie pracuje”. Zgodnie z dokumentacją załączoną do wyjaśnienia koszty wezwania wynosiły 20,00 zł i zostały opłacone razem z odsetkami w dniu 10 czerwca 2015 roku.

*Informacja referenta Ewy Piesik dotycząca nieterminowej spłaty odsetek w 2015 roku dla WFOŚiGW w Łodzi stanowi załącznik nr 12 do protokołu kontroli.*

*Akta kontroli [s. 148-315]: kserokopia potwierdzona za zgodność z oryginałem: umowy nr 72/06/O/15 z 29 lipca 2015 roku na kredyt w kwocie 600.000,00 zł; umowy nr 20/09/WN5/OW z 8 października 2009 roku na kredyt w wysokości 114.000,00 zł; umowy nr 51/OA/P/2008 z 20 sierpnia 2008 roku z WFOŚiGW w Łodzi na pożyczkę w kwocie 330.374,52 zł wraz z pismem umarzającym z dnia 30 kwietnia 2014 roku, aneksem nr 1 z dnia 16 marca 2011 roku, oraz harmonogramami spłat; umowy pożyczki nr PROW321.11.02561.10 z 31 maja 2012 roku wraz z umową prowadzenia rachunku bankowego, harmonogramem, umowy nr 20102033520000179600548792 z 22 października 2014 roku wraz z aneksem nr 1/2015 z 20 lutego 2015 roku; umowy nr 18102033520000179600437228 z 25 października 2012 roku wraz z aneksem nr 1 z 24 stycznia 2013 roku, aneksem nr 2 z 8 kwietnia 2014 roku i aneksem nr 3 z 20 lutego 2015 roku; umowy nr 174/GW/PD/2012 z 10 lipca 2012 roku; umowy nr 199/GW/P/2012 z 23 lipca 2012 roku; umowy nr 153/06/2010 z 12 października 2010 roku; umowy nr 683/GW/PD/2014 z 30 października 2014 roku; umowy nr 432/OA/PD/2012 z 17 października 2012 roku wraz z aneksem nr 1 z 24 stycznia 2013 roku; aktualne harmonogramy spłat kredytów i pożyczek przekazane kontrolującym w formie elektronicznej.*

### **Ewidencja księgowa odsetek od kredytów i pożyczek**

Z uwagi na fakt, iż terminy spłat odsetek od zaciągniętych pożyczek płacone były z góry za miesiąc, którego dotyczy koszt, a w zakresie kredytów do końca miesiąca, za który wyliczono opłaty, odsetki nie były ewidencjonowane na koncie 909 „rozliczenia międzyokresowe”. Jak ustalono, odsetki ewidencjonowane były zarówno w księgach rachunkowych prowadzonych odręcznie, jak i za pomocą programu komputerowego. Weryfikacji zasad księgowania odsetek dokonano na próbie odsetek w wysokości 1.025,00 zł, która to kwota stanowiła sumę należności z tytułu wszystkich czterech umów pożyczek z WFOŚiGW, które opłacone zostały zbiorczo w dniu 27 października 2015 roku. W ewidencji księgowej operację tą zaewidencjonowano:

Wn 750 / Ma 201

Wn 201/ Ma 130

Wn -1 / Ma 998.

### **III. EWIDENCJA KSIĘGOWA. SPRAWOZDAWCZOŚĆ.**

#### **1. OPIS PRZYJĘTYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI. ZABEZPIECZENIE DANYCH PRZETWARZANYCH W SYSTEMACH INFORMATYCZNYCH.**

---

##### **Zasady i polityka rachunkowości Gminy Grabów**

W okresie objętym kontrolą w Gminie Grabów obowiązywały zasady rachunkowości przyjęte zarządzeniem nr 95/2013 Wójta Gminy z dnia 23 maja 2013 roku w sprawie wprowadzenia zasad polityki rachunkowości. Zgodnie z treścią § 1 niniejszy dokument sporządzono z zamiarem określenia zasad i reguł oraz instrukcji postępowania w zakresie:

1. obiegu i kontroli dokumentów księgowych (załącznik nr 1),
2. gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie (załącznik nr 2),
3. gospodarki kasowej – instrukcja kasowa (załącznik nr 3),
4. zasad rachunkowości – polityka rachunkowości (załącznik nr 4),
5. zasad gospodarowania drukami ścisłego zarachowania (załącznik nr 5).

##### **Zasady (polityka) rachunkowości w Urzędzie Gminy Grabów – załącznik nr 4 zarządzenia nr 95/2013 z dnia 23 maja 2013 roku.**

W ramach obowiązującej i zaprezentowanej wyżej systematyki w załączniku nr 4 wskazanego zarządzenia dla opisanego zasad rachunkowości przyjęto za podstawę: [1] określenie ogólnych zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych; [2] określenie metod wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego; [3] przedstawienie sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym zakładowego planu kont dla budżetu gminy i wykazu kont dla urzędu gminy, jak również zasad ich funkcjonowania oraz sposobu prowadzenia ewidencji podatków, opłat i niepodatkowych należności; [4] zamieszczenie wykazu programów z opisem sposobu ich działania; [5] wskazanie reguł archiwizowania dokumentów i ochrony danych w jednostce, w tym prowadzenia i przechowywania akt oraz udostępniania danych i dokumentów, a także [6] przedstawienie sposobu zabezpieczenia mienia i odpowiedzialności pracowników za to mienie. Dając tym samym wyraz spełniania wymagań formalnych przewidzianych w art. 10 ust. 1 pkt 1-4 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (t.j. Dz.U z 2013 r., poz. 330 ze zm.). W ujęciu nieco bardziej szczegółowym w prezentowanej polityce określono w szczególności miejsce, technikę i sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych przyjmując model mieszany, zakładający wykorzystanie komputera oraz ręcznej metody ewidencjonowania operacji gospodarczych. Określono i opisano poszczególne komponenty tworzące zbiory księgowo, wskazując m.in. czym jest, i jak funkcjonuje w strukturze systemu księgowego dziennik i księga główna w podziale na ewidencję księgową organu i urzędu, zestawienia obrotów i sald ksiąg głównych oraz księgi pomocnicze. Ponadto, jako wyłączną podstawę prowadzonej ewidencji dla budżetu i dla urzędu wskazano plany kont opracowane na podstawie modelowych planów kont stanowiących załączniki nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek

samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 289 ze zm.). Zamieszczono także wykazy dotyczące: [1] programów komputerowych używanych w urzędzie gminy wykorzystywanych w procesie przetwarzania danych księgowych wraz z opisem ich funkcjonowania i przeznaczenia, [2] wykaz osób upoważnionych do sprawdzania dokumentów pod względem merytorycznym w Urzędzie Gminy oraz, [3] wykaz osób upoważnionych do zatwierdzania dokumentów księgowych.

### **Zamiany zarządzenia nr 95/2013 Wójta Gminy z dnia 23 maja 2013 roku w sprawie wprowadzenia zasad polityki rachunkowości**

Kontrolującym przedstawiono łącznie 8 dokumentów, w tym trzy aneksy, cztery zarządzenia oraz jeden dokument nienazwany o treści wskazującej na zmiany w przyjętych zasadach rachunkowości. Przy czym aneksy nr 1 z dnia 10 grudnia 2014 roku, nr 2 z dnia 22 stycznia 2015 roku oraz nr 3 z dnia 27 lutego 2015 roku dotyczyły zmian osobowych w wykazach osób uprawnionych do sprawdzania i zatwierdzania dokumentów pod względem merytorycznym i księgowym wraz ze zmianą wzoru podpisów. Podobnie zarządzenie nr 26A/15 z dnia 24 marca 2015 roku oraz zarządzenie nr 63A/15 z dnia 14 września 2015 roku. Natomiast w części wyłącznie księgowej, a więc dotyczącej stricte zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych dokumentami zmieniającymi były:

- zarządzenie nr 17A/15 z dnia 30 stycznia 2015 roku wprowadzające dodatkowy zapis przy koncie 201, zgodnie z którym „obciążenia za powstałe należności i roszczenia oraz spłatę i zmniejszenie zobowiązań uznaje się za powstałe zobowiązania oraz spłatę i zmniejszenia należności i roszczeń w okresach sprawozdawczych, czyli kwartalnie – do 5 dnia następnego miesiąca po zakończeniu kwartału”.
- zarządzenie nr 50A/15 z dnia 5 sierpnia 2015 roku, w którym zawarto informację o wprowadzeniu dla konta 201 w systemie księgowym analityki w podziale na poszczególnych kontrahentów według następującego modelu (201-6/1; 201-6/2 201-6/3). Gdzie konto 201 z rozszerzeniem „6” w dotychczasowym brzemieniu należało do kategorii kont analitycznych przedstawiających zgodnie z opisem do planu kont zobowiązania kwartalne. Dodano również do systemu kont, opierając się na treści § 2 omawianego zarządzenia, konto 223 z symbolem 87 czyniąc takie same zmiany w ewidencji księgowej organu i urzędu (czego nie wskazano bezpośrednio w treści zarządzenia).

Ponadto wśród dokumentacji opisującej zasady rachunkowości kontrolującym przedłożono dokument nienazwany, którego treść wskazywała na zmiany w obowiązującej polityce. Zgodnie z tym dokumentem na stronie 2 polityki zdecydowano się skreślić zapis o treści „Za okresy miesięczne sporządza się sprawozdania Rb-27S i Rb-28S”. Następnie na stronie 3 opisującej konta pozabilansowe zastąpiono konto 980 Plan finansowy wydatków budżetowych kontem konto 992 Plan finansowy wydatków budżetowych. Powyższe zmiany są na tyle istotne, ponieważ ich ewentualne wprowadzenie pozostawałoby w sprzeczności z podstawowymi regułami normatywnymi przewidzianymi dla prawidłowego i rzetelnego prowadzenia ewidencji księgowej i wypełnienia obowiązku sprawozdawczego. Dlatego też kontrolującym trudno jest uznać sporządzony i podpisany przez Skarbnika dokument, uwzględniając dodatkowo formę w jakiej został opracowany, za dokument wiążący w zakresie oceny prawidłowości obowiązujących w jednostce zasad rachunkowości. Wypełnienie bowiem treści zmian opisanych w tym dokumencie prowadziłyby do naruszenia obowiązku sprawozdawczego, a w konsekwencji naruszenia dyscypliny finansów publicznych. Znosząc konto 980

jednostka budżetowa utraciłaby podstawę dla sporządzenia sprawozdania jednostkowego Rb-28S w części dotyczącej planu finansowego. W następstwie również kompletne sporządzenie sprawozdań zbiorczych nie byłoby możliwe z uwagi na fakt sporządzenia ich na podstawie sprawozdań jednostkowych. Dodatkowo poprzez dokonanie zmian polegających na wykreśleniu z polityki rachunkowości informacji o sporządzaniu miesięcznych sprawozdań Rb-27s i Rb-28S w przypadku następstw ich niesporządzenia kierownik jednostki wypełniłby znamiona czynu określonego w art. 18 pkt 2 ustawy z 17 grudnia 2004 roku o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (t.j. Dz.u. 2013 r. poz. 168 ze zm.).

*Akta kontroli [s. 316-428]: Zarządzenie nr 95/2013 Wójta Gminy Grabów z dnia 23 maja 2013 roku w sprawie wprowadzenia zasad polityki rachunkowości, z załącznikami i zmianami.*

## **Podsumowanie**

Opierając się na przedstawionej dokumentacji opisującej obowiązujące w jednostce zasady rachunkowości, mając jednocześnie na uwadze ustalenia dotyczące faktycznego funkcjonowania w Gminie Grabów szeroko rozumianego systemu rachunkowego, sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych, jak również sposób ewidencjonowania i kwalifikowania operacji gospodarczych, jest odmienny do treści opisanej w polityce. W konsekwencji, jako że w znacznej mierze obowiązujące w gminie zasady rachunkowości oparte zostały na wzorcu normatywnym zdefiniowanym w przepisach rangi ustawowej i podustawowej, rozbieżności między stanem faktycznym i deklarowanym świadczą również o niezgodności tej ewidencji z obowiązującymi regulami prawa. Jednak prócz przedstawionych wyżej uwag odnoszących się do sposobu prowadzenia ksiąg i ujmowania w nich zdarzeń, zastrzeżenia kontrujujących dotyczą również polityki jako dokumentu. Przede wszystkim w § 2 omawianego zarządzenia nr 95/2013, wprowadzającego zasady polityki rachunkowości, zawarto zapis upoważniający Skarbnika w zależności od zaistniałych potrzeb do rozszerzenia, bądź tworzenia nowych kont. Zapis ten budzi o tyle wątpliwości, bowiem nie precyzuje czy tworzenie nowych kont należy rozumieć jako ich uzupełnienie o dodatkowe konta syntetyczne w ramach istniejącego ramowego planu kont, stanowiącego załącznik 2 do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości, czy też jest to tworzenie nowego konta niezdefiniowanego w tym rozporządzeniu. Precyzyjne określenie zakresu dopuszczalności tworzenia nowych kont jest o tyle istotne, ponieważ obowiązujące przepisy prawa nie dają bezpośredniej legitymacji dla zarządów jednostek samorządu terytorialnego (także wójtów, burmistrzów i prezydentów), a tym bardziej osobom przez nich wskazanym, do rozbudowy ramowego planu kont określonego w rozporządzeniu. Upoważnienie takie zawarto jedynie § 15 ust. 3, przy czym dotyczy ono wyłącznie planu kont budżetu państwa „Plan kont dla budżetu państwa może być uzupełniony o dodatkowe konta”. Natomiast w pozostałym zakresie zgodnie ust.1 pkt 1 i 2 §15 tego rozporządzenia „konta wskazane w planach kont należy traktować jako standardową liczbę kont, która może być ograniczona jedynie o konta służące do księgowania operacji gospodarczych niewystępujących w jednostce lub placówce albo uzupełniona o konta zgodne co do treści ekonomicznej, w tym również przy wykorzystaniu symboli kont nie mających zastosowania w jednostce”. Akcentując przy tym w sposób wyraźny treść pkt 2 tego paragrafu, w którym „plan kont dla budżetu jednostki samorządu terytorialnego może być uzupełniony w marę potrzeb o właściwe konto. Nie jest to więc jednoznaczne z upoważnieniem do tworzenia nowych kont. Szczególnie, że nie zostało ono bezpośrednio zwerbalizowane, jak ma to miejsce przy planie kont dla budżetu państwa.

Zastrzeżenia budzi także opis sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych. Określając technikę wskazano metodę komputerową oraz ręczną, wykorzystującą tradycyjny

sposób rejestrowania zdarzeń gospodarczych. Nie sprecyzowano jednak jaka ewidencja prowadzona jest w ten sposób, jakie księgi rachunkowe gromadzą zapis rejestrowany w sposób ręczny, oraz w jaki sposób dochodzi do ich uzgodnienia.

Nie można znaleźć uzasadnienia również dla opisu zawartego na stronie trzeciej tego dokumentu. Wymieniając konta pozabilansowe i ich funkcję w systemie ewidencyjnym, odniesiono się wyłącznie do kont pozabilansowych jednostki budżetowej, czyniąc taki wpis w części ogólnej, odwołującej się do zasad rachunkowości dla urzędu i budżetu Gminy Grabów. Ponadto niejasny pozostaje zapis zwarty na stronie 10 polityki odnoszący się do dodatkowego prowadzenia ksiąg rachunkowych dotyczących wykonania budżetu, należności finansowych, zobowiązań finansowych, dochodów.

W trakcie czynności kontrolnych, na podstawie otrzymywanych od pracowników wydruków z ewidencji księgowej jednostki, stwierdzono, że nie dokonano - zgodnie z §18 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, zamknięcia ksiąg rachunkowych. Skarbnik Gminy Grabów Jolanta Matuszewska, w informacji złożonej w dniu 15 kwietnia 2016 roku potwierdziła zaistniałą nieprawidłowość wskazując, że „na dzień 15.04.2016r /godzina 8:30/ księgi rachunkowe za okres 01.01.2014 – 31.12.2014 r. nie są zamknięte”. W związku z powyższym zwrócono się z zapytaniem dotyczącym zamknięcia ksiąg rachunkowych także za 2013 rok. Jak ustalono zamknięcia ksiąg za lata 2013 i 2014 dokonano w dniu 15 kwietnia 2015 roku o godzinie 13:00, na co wskazuje informacja Skarbnika Gminy.

*Pismo Skarbnika Gminy Jolanty Matuszewskiej z dnia 15 kwietnia 2016 roku dotyczące niezamkniętych ksiąg rachunkowych za 2014 rok, stanowi załącznik nr 13 do protokołu kontroli.*

*Pismo Skarbnika Gminy Jolanty Matuszewskiej z dnia 15 kwietnia 2016 roku dotyczące zamknięcia ksiąg rachunkowych za 2013 i 2014 rok, stanowi załącznik nr 14 do protokołu kontroli.*

Zgodnie z powołanym powyżej przepisem, rokiem obrotowym jest rok budżetowy, okresem sprawozdawczym jest miesiąc, a ostateczne zamknięcie i otwarcie ksiąg rachunkowych jednostki i placówki kontynuującej działalności powinno nastąpić do dnia 30 kwietnia roku następnego, a w jednostkach, których sprawozdanie finansowe podlega zatwierdzeniu, w ciągu 15 dni od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok obrotowy. Zamknięcie ksiąg rachunkowych, zgodnie z art. 12 ust. 5 ustawy o rachunkowości, polega na nieodwracalnym wyłączeniu możliwości dokonywania zapisów księgowych w zbiorach tworzących zamknięte księgi rachunkowe, z uwzględnieniem art. 13 ust. 2 i 3 przedmiotowego przepisu.

### **Ewidencja księgowa budżetu i urzędu Gminy Grabów**

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że dla budżetu i Urzędu Gminy Grabów prowadzony jest wspólny rachunek bankowy. Natomiast struktura ewidencji księgowej Urzędu i budżetu zakłada niezdefiniowany prawnie podział rejestrowy. Grupujący zdarzenia gospodarcze według nieznanego, mieszanego kryterium rodzajowo zadaniowego, który podobnie jak sposób prowadzenia tej ewidencji nie został opisany w polityce rachunkowości. Rodzi to wątpliwości co do rzetelnego i kompleksowego prezentowania przez jednostkę sytuacji ekonomicznej. Szczególnie, że przedstawiające tą sytuację, udostępnione do wglądu wydruki uzewnętrznione są poprzez agregację danych ujętych w poszczególnych rejestrach. Z kolei decyzja o liczbie rejestrów przedstawionych w takim wydruku nie zapada na płaszczyźnie systemowej,

gwarantującej obiektywną prezentację wszystkich danych, lecz decyduje o niej indywidualnie podmiot prowadzący ewidencję. Kontrolujący nie mają zatem pewności czy mimo złożonych przez pracowników wyjaśnień udostępnione wydruki przedstawiają kompleksowo dane księgowe. Zwłaszcza, że podczas weryfikacji danych stwierdzono nieścisłości dotyczące liczby rejestrów, w których prowadzono operacje księgowe.

W dniu 28 kwietnia 2015 roku wyjaśnienia w przedmiotowej sprawie złożyli pracownicy kontrolowanej jednostki: Wiesława Piotrowska oraz Ewa Piesik stwierdzając odpowiednio:

Wiesława Piotrowska:

*„Oświadczam, że w roku 2014 prowadziłam następujące rejestry księgowe dla:*

- *Urząd Gminy – Jednostka,*
- *Urząd Gminy – Organ*
- *POKL – Przedszkole,*
- *GOPS*

*(...) w roku 2015 prowadziłam następujące rejestry księgowe dla:*

- *Urząd Gminy Wydatki – Jednostka*
- *Urząd Gminy Wydatki – Organ*
- *Senior- - Wigor – Jednostka*
- *Senior – Wigor – Organ*
- *GOPS*

*Od roku 2015 mam również podgląd do następujących rejestrów księgowych;*

*Urząd Gminy – Dochody – Jednostka*

*Urząd Gminy – Dochody - Organ.*

Ewa Piesik:

*„Oświadczam, że od miesiąca września 2015 roku prowadziłam następujące rejestry księgowe:*

- 1. Dochody Jednostka,*
- 2. Dochody Gmina Grabów – Organ*
- 3. Jednostka – Lokaty Terminowe.*

*W 2015 r. dostępne miałam rejestry:*

- 1. Wydatki Gmina Grabów Jednostka*
- 2. Wydatki Gmina Grabów Organ*

*Za 2014 r. dostępne do poglądu posiadałam rejestry księgowe:*

- 1. Dochody Jednostka*
- 2. Dochody Gmina Grabów – Organ*
- 3. Jednostka – Lokaty Terminowe*
- 4. Wydatki Gmina Grabów Jednostka*
- 5. Wydatki Gmina Grabów Organ*

6. Odpady Komunalne Jednostka
7. Odpady Komunalne Organ
8. POKL Organ."

*Oświadczenia Pani Ewy Piesik i Wiesławy Piotrowskiej z dnia 28 kwietnia 2016 roku dotyczące prowadzonych w latach 2014 – 2015 rejestrów księgowych stanowi załącznik nr 15 do protokołu kontroli.*

*Akta kontroli [s. 429-561]: wydruki z rejestrów za lata 2014 i 2015: Zestawienie Obrotów i sald za okres od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku Zestawienie Zbiorcze dla wszystkich rejestrów kontrolowanej jednostki, w tym Urząd i Organ, z dnia 12 maja 2016 roku; Dochody Gminy Grabów – Organ za 2014 rok, Wydatki Gminy Grabów Organ 2014 rok, Wydatki Gminy Grabów – Jednostka 2014 rok, Dochody Jednostka 2014rok; Dochody Gminy Grabów Organ 2014 (z 28 kwietnia 2016 roku); Wydatki Gminy Grabów – Jednostka 2015; Dochody Jednostka 2015; Wydatki Organ 2015; Dochody Gminy Grabów – Organ 2015 (z 29 kwietnia 2016 roku); Jednostka – Lokaty Terminowe 2014 i 2015 z 28 kwietnia 2016 roku; Referat Gospodarki Komunalnej – Jednostka Dochody, Jednostka Wydatki za okres od 1 stycznia 2016 roku do 27 kwietnia 2016 roku (z 28 kwietnia 2016 roku); Obroty na kontach analitycznych Referat Gospodarki Komunalnej w Likwidacji za 2015 rok; Senior-WIGOR Jednostka 2015 rok z 28 kwietnia 2016 roku; Senior- WIGOR Organ 2015 rok z 16 maja 2016 roku; Senior Wigor Jednostka obroty na koncie 130 w 2015 roku, Senior Wigor Jednostka obroty na 201 w 2015 roku; Odpady Komunalnej – Organ 2014 z 16 maja 2016 roku; Odpady Komunalne Jednostka 2014 rok z 16 maja 2016 roku; POKL Przedszkola konto 975 za 2014 rok z 16 maja 2016 roku; POKL Przedszkola konto 221 w 2014 roku z dnia 16 maja 2016 roku; POKL Przedszkola konto 130 za 2014 rok z 16 maja 2016 roku; POKL Przedszkola konto 998 za 2014 rok z 16 maja 2016 roku; Organ POKL Przedszkole za 2014 rok z 16 maja 2016 roku; POKL Organ 2014 rok z 16 maja 2016 roku; POKL przedszkola za2014 rok z 28 kwietnia 2016 roku; Dochody Grabów Organ 2013 z 28 kwietnia 2016 roku; Dochody jednostka 2013 rok z 28 kwietnia 2016 roku; Wydatki Organ 2013 i Wydatki Jednostka 2013 z 28 kwietnia 2016 roku.*

Analiza zbiorczego zestawienia obrotów i sald wykazała jednak, że w 2015 roku jednostka rejestrowała operacje księgowe w rejestrach niewskazanych jako aktywne dla tego roku. Powyższe dotyczy rejestru wymienionego przez Panię Wiesławę Piotrowską i Ewę Piesik wyłącznie dla 2014 roku o nazwie POKL Przedszkole. Prowadzonego oddzielnie dla jednostki i organu. Rejestr ten wykazywał w 2015 roku obroty lub obroty i salda na prowadzonych dla niego kontach:

Konto	Bilans otwarcia		Obroty danego okresu		Saldo końcowe	
	Wn	Ma	Wn	Ma	Wn	Ma
130-1 jednostka	1.029,83	0,00	1.215,68	2.245,51	0,00	0,00
133-1 organ	1.029,83	0,00	185,85	1.215,68	0,00	0,00
221-1 jednostka	0,00	1.024,83	1024,95	0,12	0,00	0,00
221 -1 organ	0,00.	0,00	0,12	0,12	0,00	0,00
221-50 organ	0,00	1.024,83	1.024,83	0,00	0,00	0,00
222-1 jednostka	0,00	0,00	1.029,83	1.029,83	0,00	0,00
223-66 jednostka	0,00	5,00	190,73	185,73	0,00	0,00
223-66 organ	0,00	5,00	190,73	185,73	0,00	0,00
402 jednostka	0,00	0,00	25,00	25,00	0,00	0,00
800-1 jednostka	0,00	455.630,27	455.655,27	25,00	0,00	0,00
860 jednostka	455.630,27	0,00	25,00	455.655,27	0,00	0,00
902-1 organ	0,00	0,00	25,00	25,00	0,00	0,00
998	0,00	0,00	0,00	25,00	0,00	25,00

Kontrolujący pragną również zwrócić uwagę na nieprawidłowości w zakresie funkcjonowania oprogramowania obsługującego ewidencję księgową. W związku z możliwością podziału ewidencji księgowej według struktury przyjętej przez jednostkę, generowane z poszczególnych rejestrów zestawienia noszące nazwę „Zestawienie obrotów i sald” poprzez swoje określenie i przy braku wskazania, że jest to wydruk częściowy, wprowadzają w błąd odbiorcę sugerując ich kompletność w zakresie prezentowania wszystkich operacji księgowych. Pogląd ten zostaje zweryfikowany najczęściej dopiero podczas analizy poszczególnych sald w momencie, gdy ich wartość



nie odpowiada sumom bilansowym wykazanym w sprawozdaniach finansowych lub kwotom ujętym w sprawozdaniach budżetowych. Inaczej mówiąc w przypadku częściowego prowadzenia ewidencji na poziomie jej największego uszczegółowienia do danego rejestru sporządzony na jego podstawie wydruk nie zwiiera wystarczającej ilości informacji. Przede wszystkim nie wskazuje, że stanowi on części większej całości. Informacja o nieco innym charakterze zamieszczona zostaje dopiero przy wydruku grupującym dane dla więcej niż jednego rejestru. Zostaje on wówczas opatrzony informacją „zestawienie zbiorcze”. Przy czym i w tym momencie ze względu na dopuszczalny na płaszczyźnie systemowej wybór za pośrednictwem przycisków lub pól wyboru zbiorów danych nie można mieć pewności, że zawiera on informacje ze wszystkich rejestrów. Tak więc poprzez sposób prezentowania danych księgowych zawartych w rejestrach oraz możliwość ich wyboru uzależnioną od woli udostępniającego dane nie ma żadnej gwarancji, także na płaszczyźnie systemowej, że otrzymany wydruk księgi głównej lub sporządzonego na jej podstawie zestawienia obrotów i sald zawiera wszystkie informacje o rejestrowanych zdarzeniach gospodarczych. Dowodem na wskazaną wyżej dowolność w zakresie wyboru rejestrów może być wydruk, o który poproszono kontrolowanego. W prośbie tej kontrolujących wystąpili o sporządzenie wydruku dla wszystkich aktywnych w roku 2015 rejestrów. W następstwie otrzymano sporządzone w dacie 12 maja 2016 roku zbiorcze zestawienie obrotów i sald obejmujące zbiory danych księgowych budżetu i urzędu. Mimo, że ewidencje te powinny być niezależne i odrębne względem siebie. Dodając do tego dosyć istotną informację wskazującą na nierozzerwalny związek pomiędzy zestawieniem obrotów i sald a księgą główną (patrz art. 18 ust. 1 ustawy o rachunkowości), zasadny staje się wniosek o wspólnym prowadzeniu ewidencji księgowej budżetu i Urzędu Gminy Grabów. Na jednym zestawieniu występują łącznie konta planu kont budżetu i urzędu. Z drugiej strony jest to również dowód na dowolność łączenia poszczególnych rejestrów przez system, bez względu nawet na odmienną rodzajową prowadzonych ewidencji. Kontrolujący dysponują więc trzema zestawieniami - zbiorczym przy jednoczesnym braku wiedzy co do ilości ksiąg głównych. Sporządzone odrębnie wskazują posiadanie odrębnych ksiąg dla budżetu i urzędu. Jednak kolejny poziom agregacji, w wyniku którego możliwe jest połączenie rejestrów budżetu i urzędu świadczy o posiadaniu wspomianej wyżej jednej wspólnej księgi głównej.

### **Konta księgowe i zasady ich funkcjonowania**

Struktura kont księgowych wraz z opisem ich przeznaczenia przedstawiona została w polityce rachunkowości w omówionym wcześniej załączniku nr 4. Zawarte tam plany opracowano i przygotowano odrębnie dla ewidencji księgowej urzędu i budżetu uwzględniając odmienności zdarzeń ujmowanych w tych ewidencjach. Należy jednak wskazać, iż opisana w polityce struktura kont, podobnie jak struktura ksiąg rachunkowych, w zasadniczy sposób odbiega od praktyki przyjętej w kontrolowanej jednostce. Ponadto, opis kont przedstawionych w polityce, jak również ich praktyczne przeznaczenie lub podział pozostaje w sprzeczności z obowiązującymi przepisami prawa. Dokonując podziału niektórych kont, zarówno w planie kont zawartym w polityce rachunkowości, jak również w zakresie ich rzeczywistego stosowania, przyjęto nieprawidłowe założenia. Przykładowo dla konta 222 lub 223 budżetu gminy przewidziano podział mieszany podmiotowo-przedmiotowy, z niewystarczającym stopniem uszczegółowienia.

W przypadku konta 222 ewidencji księgowej organu „Rozliczenia dochodów budżetowych” jednostka wprowadzała konta analityczne dzieląc jej na 9 kategorii podmiotowo-przedmiotowych:

- 222-1 - szkoły,
- 222-2 - GOPS,

- 222-3 – BGK,
- 222-4 – lokaty terminowe,
- 222-7 – Vat 7,
- 222-45 – Odsetki,

Jeżeli można byłoby zgodzić się co do kont analitycznych oznaczonych symbolami 1 i 2, przy jednoczesnym wskazaniu, że pozostają one zbyt mało szczegółowe w związku z ich podziałem podmiotowym, to w przypadku pozostałych kont ich funkcjonowanie wykracza poza zakres przewidziany przepisami prawa. Zgodnie z opisem przyjętym w ww. rozporządzeniu Ministra Finansów - ewidencja szczegółowa do tego konta powinna być prowadzona „w sposób umożliwiający ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami budżetowymi oraz urzędami obsługującymi organy podatkowe z tytułu zrealizowanych przez nie dochodów budżetowych”. Mając powyższe na uwadze przyjęty przez jednostkę podział nie spełnia stawianych mu wymagań, pozostając w sprzeczności z regulami określonymi przez cytowane rozporządzenie. Ponadto operacje rozrachunkowe z urzędami skarbowymi, jak chociażby deklaracja Vat 7, nie powinny być ujmowane na omawianym koncie.

Opisana sytuacja znajduje swoje odniesienie również do konta 223 prowadzonego dla organu „Rozliczenia wydatków budżetowych”. Również tutaj zastosowano podział podmiotowo- przedmiotowy wprowadzając następujący podział analityczny.

- 223-1 – szkoły,
- 223-2 – GOPS Własne,
- 223-3 – Bank BGK,
- 223-4 – GOPS Zlecone,
- 223-20 – POKL GOPS,
- 223-45 – Rewitalizacja Centrum Osady Grabów – Plac Kościuszki”,
- 223-50 – GOPS zasiłki nienależnie pobrane.

Pomijając przyjęcie, podobnie jak wyżej, dosyć enigmatycznych określeń opisujących poszczególne konta analityczne, ich przeznaczenie także odbiega od wzorca normatywnego. Tak samo jak w przypadku konta 222, ewidencję szczegółową do konta 223 „prowadzi się w sposób umożliwiający ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami budżetowymi z tytułu przekazanych na ich pokrycie realizowanych przez nie wydatków budżetowych”.

Wskazać należy, iż brak takiej ewidencji niesie ze sobą daleko idące konsekwencje. Niemożliwe staje się w szczególności ustalenie wielkości przepływu środków pieniężnych gromadzonych jako dochody „konto 222” lub przeznaczonych na wydatki „konto 223” przez podległe jednostki. Jest to tym bardziej istotne biorąc pod uwagę niezgodności ujawnione podczas kontroli w zakresie wykonanych w 2015 roku dochodów i wydatków. W szczególności stanu środków wykazanych sprawozdaniach i ewidencji księgowej Gminy Grabów, co zostało opisane w dalszej części protokołu kontroli.

Oprócz wskazanych wyżej nieprawidłowości, kontrolujący mają zastrzeżenia do opisu i przeznaczenia kont 961 (organ) i 245 (urząd). Przy czym w stosunku do konta 961 formułowane uwagi mają wyłącznie charakter redakcyjny, czego nie można powiedzieć o koncie 245. Opisując konto 961 w polityce rachunkowości przyjęto zapis, zgodnie z którym konto 961 może „wykazywać dwa salda”, co świadczyłoby o jego rozrachunkowym charakterze. Nie jest to jednak konto rozrachunkowe, a jego strony wykazują w sposób bezwzględny na wielkość osiągniętej w danym roku nadwyżki albo

kwotę rocznego deficytu. Innymi słowy konto 961 jest wprawdzie kontem dwustronnym, debetowo – kredytowym, jednak ma charakter wynikowy, a nie rozrachunkowy aktywno-pasywny, mogący wykazywać jednocześnie należności i zobowiązania. Natomiast w kwestii konta 245, które jako nowość pojawiło się w ramowym planie kont jednostek budżetowych w roku 2012, służy ono do ewidencjonowania wpłaconych, a niewyjaśnionych kwot należności z tytułu dochodów budżetowych. Jednak uznanie tego konta przez jednostkę jako właściwe dla ewidencji pomyłek i wadium stanowi nadinterpretację jego przeznaczenia. Wadium czy zabezpieczenie należytego wykonania umowy nie jest pomyłką, a tym bardziej należnością, którą można scharakteryzować jako dochód budżetowy. Bez wątplenia jest to przychód, ale w środkach obcych, który zostanie zwrócony albo dopiero w wyniku kolejnych zdarzeń uznany za dochód (np.: „zaliczenie wadium w poczet zapłaty z tytułu zbytej nieruchomości”). W chwili wpływu wadium nie jest dochodem i powinno być zaksięgowane jako pozostały rozrachunek, dodatkowo bez wpływu na rachunek podstawowy jednostki.

### **Konta sytemu ewidencji księgowej**

Jak już wcześniej sygnalizowano stan kont opisany w polityce rachunkowości nie jest zgodny z ich faktycznym funkcjonowaniem w ewidencji księgowej. Powodem tego jest przede wszystkim przyjęty przez jednostkę system podziału ewidencji przewidujący dla każdego rejestru odrębny komplet kont księgowych. Tym samym każdy z nich posiada właściwy dla siebie zespół kont, które w wyniku agregacji w ramach zestawienia obrotów zostają dodatkowo oznaczone właściwą dla danego rejestru nazwą np.: konto 133-1 – dochody Gminy Grabów, konto 133-1 – Organ POKL Przedszkole, konto 133-1 SENIOR – WIGOR ORGAN oraz konto 133-1 Wydatki Gminy Grabów – Organ. Zatem w ramach ewidencji występuje aż pięć kont 133-1, z których każde ewidencjonuje przepływy środków budżetowych Gminy Grabów. Biorąc pod uwagę miejsce występowania tych kont, a jest nim księga główna organu i zestawienie jej obrotów i sald, każde z tych kont jest kontem syntetycznym. Jest to wciąż dopuszczalne na gruncie obowiązujących przepisów co wywieść można m.in. z treści § 15 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości. Sygnalizowany problem dotyczy jednak nie liczności tych kont, tylko niewskazania ich w obowiązującej w Gminie polityce rachunkowości. Dodatkowo wyjaśnienia wymaga dynamiczny charakter ich nazewnictwa. Przykładowo, konto rachunku bankowego (133) występujące wyłącznie w ramach rejestru wydatków, mimo posiadania takich samych obrotów i tego samego salda raz pojawi się pod nazwą „133-1”, jeżeli będzie to wydruk tylko dla tego rejestru, a w przypadku zestawienia zbiorczego otrzyma symbol 133-1 – Wydatki Gminy Grabów Organ. Zmieniając nazwy zawsze zasadne pozostanie pytanie, czy wskazane konta to te same konta, czy może różne, ale grupujące te same zdarzenia. Ponadto kontrolowany powinien zdecydować jakich określeń używa przy opisywaniu rodzaju i charakterystyki kont. W polityce rachunkowości każde konto rozszerzone o kolejną liczbę występującą po myślniku opisane zostało jako konto analityczne np. ewidencje organu 140-1, 222-1, 222-2, 227-7, 222-50, 223-1, 223-2, 223-4 itp., lub ewidencja urzędu konto 141-1, 141-2, 201-1, 201-6, 221-1, 221-2, 221-4, 221-50 itp. Przenosząc treści tych zapisów na faktycznie prowadzoną ewidencję, wskazane wyżej konta rzeczywiście występują grupując zdarzenie gospodarcze zgodne co do treści z ich opisem przyjętym w polityce rachunkowości. Niestety występują one w obrębie księgi głównej, zachowując dodatkowo zapis przeciwstawny np. Wn 223-1, Ma 133-1. Oznacza to, że nie są kontami analitycznymi lecz syntetycznymi. Bądź też księga główna oraz jej zestawienie obrotów i sald nie jest księgą główną. Zgodnie z art. 15 ustawy o rachunkowości, jak też z opisem zamieszczonym na stronie 3 załącznika nr 4 do zarządzenia wprowadzającego zasady rachunkowości, księga główna zawiera zapisy o zdarzeniach w ujęciu syntetycznym cyt.: „Księga główna (konta syntetyczne) prowadzona jest w sposób spełniający następujące zasady...”. Nie ma w niej miejsca dla

prowadzenia ewidencji analitycznej, dla której przewidziano księgi pomocnicze i tworzone na ich podstawie zestawienie obrotów i sald ksiąg pomocniczych. Przedstawione wyżej uwagi odnoszą się także do zmian w polityce rachunkowości (patrz zarządzenie Wójta Gminy Grabów nr 50A/15 z dnia 5 sierpnia 2015 roku). Z treści tego zarządzenia wynika, że w systemie księgowości analitycznej cyt. „Do konta 201 prowadzona jest w systemie księgowym analitika” - dodano kolejny jej poziom rozszerzając liczbę kont analitycznych do konta 201 o następną cyfrę występującą po znaku „/”. Niestety również i te konta znajdują się w księdze głównej. W badanym stanie faktyczny przyjęć należy zatem dwa alternatywne warianty nieprawidłowego prowadzenia ewidencji księgowej. W przypadku ewidencjonowania zapisów „analitycznych” w księdze głównej, czyli pozostając przy terminologii przyjętej przez jednostkę, prowadzona w ten sposób księga nie może być księgą główną, a jako że innej jednostka nie posiada, sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych nie będzie zgodny z art. 13 ustawy o rachunkowości. Przyjmując natomiast, że jest to błąd jedynie w użytym nazewnictwie, na co może wskazywać dodatkowo występowanie przy opisanych kontach kont przeciwstawnych (zapis typowy tylko dla kont syntetycznych) jednostka musi się pogodzić z faktem nieposiadania kont analitycznych i wymaganej analityki prowadzonej m.in. dla rozrachunków z kontrahentami. Naruszając tym samym inną normę wyrażoną w art. 17 cytowanej ustawy nakazującą prowadzenie ksiąg pomocniczych dla: [1] środków trwałych, w tym także środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych oraz dokonywanych od nich odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych, **[2] rozrachunków z kontrahentami**, [3] rozrachunków z pracownikami, a w szczególności jako imienną ewidencję wynagrodzeń pracowników zapewniającą uzyskanie informacji, z całego okresu zatrudnienia; [4] operacji sprzedaży (kolejno numerowane własne faktury i inne dowody, ze szczegółowością niezbędną do celów podatkowych); [5] operacji zakupu (obce faktury i inne dowody, ze szczegółowością niezbędną do wyceny składników aktywów i do celów podatkowych); [6] kosztów i istotnych dla jednostki składników aktywów; [7] operacji gotówkowych w przypadku prowadzenia kasy.

### **Analiza porównawcza planu kont**

Porównując plany kont przedstawiane w polityce rachunkowości z prowadzoną dla budżetu i urzędu ewidencją stwierdzono przypadki posługiwania się nieopisanymi w tej polityce kontami księgowymi. Pomijając okoliczności zmiany nazewnictwa uzależnione stopniem uszczegółowienia drukowanych ksiąg, przedstawiane w tej części uwagi odnoszą się do sytuacji rejestrowania zdarzeń gospodarczych na kontach, które z formalnego punktu widzenia nie istnieją na gruncie obowiązujących w gminie zasad rachunkowości. Dotyczy to następujących kont:

#### Ewidencja księgowa Budżetu Gminy Grabów

Konto	Występowanie w rejestrze	Uwagi
000-1	Dochody Gminy Grabów – Organ	Brak danych o koncie w polityce rachunkowości. Konto utworzone bez podstawy prawnej.
133-1	Dochody Gminy Grabów – Organ, Organ POKL przedszkole, SENIOR-WIGOR ORGAN, Wydatki Gminy Grabów –Organ	Brak danych o koncie w polityce rachunkowości.
133-6	Dochody Gminy Grabów Organ	Brak danych o koncie w polityce rachunkowości.
221-1	Organ POKL przedszkole, Wydatki Gminy Grabów –Organ	Brak danych o koncie w polityce rachunkowości.
221-66	Organ POKL przedszkole,	Brak danych o koncie w polityce rachunkowości.
223-66	Wydatki Gminy Grabów –Organ	Brak danych o koncie w polityce rachunkowości.
245	Wydatki Gminy Grabów –Organ	Brak danych o koncie w polityce rachunkowości konto występujące w strukturze kont urzędu (nie budżetu)
902-1	Wydatki Gminy Grabów –Organ, SENIOR-WIGOR ORGAN	Brak danych o koncie w polityce rachunkowości.
902-87	SENIOR-WIGOR ORGAN	Brak danych o koncie w polityce rachunkowości

### Ewidencja księgowa Urzędu Gminy Grabów

Konto	Występowanie w rejestrze	Uwagi
000-1	Dochody – jednostka	Brak danych o koncie w polityce rachunkowości. Konto utworzone bez podstawy prawnej.
222-1	POKL – PRZEDSZKOLE	Brak danych o koncie w polityce rachunkowości.
223-66	POKL – PRZEDSZKOLE, Wydatki Gminy Grabów – Jednostka	Brak danych o koncie w polityce rachunkowości.
221-1	Organ POKL przedszkole, Wydatki Gminy Grabów –Organ	Brak danych o koncie w polityce rachunkowości.
221-66	Organ POKL przedszkole	Brak danych o koncie w polityce rachunkowości.
223-66	Organ POKL przedszkole, Wydatki Gminy Grabów –Jednostka	Brak danych o koncie w polityce rachunkowości.
810-1	Wydatki Gminy Grabów –Jednostka	Brak danych o koncie w polityce rachunkowości.
975-2-11	Wydatki Gminy Grabów –Jednostka	Brak danych o koncie w polityce rachunkowości.
975-3-23		
975-4-33		
975-4-40		
975-5-44		
975-5-45		
975-5-46		
975-7-60		
975-8-61		
975-13-75		
975-15-81		
975-13-79	SENIOR-WIGOR – Jednostka	Brak danych o koncie w polityce rachunkowości
992	Wydatki Gminy Grabów – Jednostka	Brak danych o koncie w polityce rachunkowości konto występujące w strukturze kont budżetu (nie urzędu)

Ponadto stwierdzenie występowania niezdefiniowanego w żaden sposób konta 000, na którym ewidencjonowano niewyjaśnione operacje gospodarcze, wymaga dodatkowego omówienia co uczyniono w dalszej części protokołu, dokonując analizy księgowości na wybranych kontach budżetu i Urzędu Gminy Grabów.

### Analiza księgowości na podstawie wybranych kont budżetu i Urzędu Gminy Grabów

Weryfikacji dokonano w następstwie wątpliwości jakie pojawiły się w związku ze sposobem prowadzenia w Gminie i Urzędzie Gminy Grabów ewidencji księgowej. W szczególności ze względu na opisaną wyżej niezgodność, która pojawiła się pomiędzy stanem faktycznym i deklarowanym w przyjętych zasadach rachunkowości. Kierując się wskazanymi wyżej wątpliwościami kontrolą objęto w szczególności sposób ewidencjonowania zdarzeń gospodarczych i przepływów budżetowych mając na względzie ich zgodność z prawem oraz adekwatność stosowanych kont do rzeczywistego przebiegu rejestrowanej operacji. Wyniki kontroli przedstawiono poniżej prezentując je w podziale na rodzaj ewidencji i konta księgowe.

#### Ewidencja księgowa budżetu – okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku

Konto 133 – rachunek budżetu

Gmina Grabów posiada łącznie 5 kont 133 w tym:

Konto	Bilans otwarcia		Obroty danego okresu		Saldo końcowe	
	Wn	Ma	Wn	Ma	Wn	Ma
133-1 Dochody Gminy Grabów -Organ	808.976,95	0,00	19.883,801,14	1.366.062,30	19.326.715,79	0,00
133-1-Organ –POKL Przedszkole	1029,83	0,00	185,85	1.215,68	0,00	0,00
133-1 –SENIOR WIGOR ORGAN	0,00	0,00	160.617,77	149,687,57	10.930,20	0,00
133-1 Wydatki Gminy Grabów –Organ	0,00	0,00	363.060,04	18.533.889,68	0,00	18.170.829,64

133-6 – Dochody Gminy Grabów – Organ	0,00	0,00	375,00	375,00	0,00	0,00
<b>Razem 133</b>	<b>810.006,78</b>	<b>0,00</b>	<b>20.408.039,80</b>	<b>20.051.230,23</b>	<b>1.166.816,35</b>	<b>0,00</b>

Przedstawione wyżej łączne saldo Wn konta 133 odpowiadało stanom środków zgromadzonych na rachunkach bankowych na dzień 31 grudnia 2015 roku jako rachunków wskazanych do obsługi budżetu Gminy Grabów:

1. Rach. nr 02 8539 0001 0000 0101 2006 0001 – 1.155.886,15 zł
2. Rach. nr 87 8539 0001 0000 0101 2006 0120 – 10.930,20 zł,

Charakter przepływów ewidencjonowanych m.in. na pierwszym ze wskazanych rachunków potwierdza jego rzeczywiste przeznaczenie jako rachunku wiodącego. Również drugi z rachunków pozostaje w ścisłym związku z przepływami budżetu (rachunek wyodrębniony na realizację projektu finansowanego ze źródeł zagranicznych). Wskazać należy jednak, że kontrolowana jednostka prowadzi także inne rachunki wyodrębnione, z czego jeden z całą pewnością jest dodatkowym rachunkiem pomocniczym w stosunku do rachunku podstawowego. Realizowane są na nim operacje finansowe związane z wykonywaniem zadań określonych w ustawie z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Na podstawie analizy rachunku podstawowego w roku 2015 na rachunek pomocniczy przelane zostały środki w łącznej kwocie 41.888,00 zł. Natomiast saldo tego rachunku na koniec roku wyniosło 226,71 zł, które dopisano do sald rachunku podstawowego i rachunku projektu, aby wykazać je w kwocie łącznej 1.167.043,06 zł w sprawozdaniu Rb-ST jako stan środków. Bezwzględnie należy zgodzić się z jednostką co do jej prawidłowego postępowania przy wykonywaniu obowiązku sprawozdawczego. Nie wiadomo jednak dlaczego jednostka zaniechała prowadzenia ewidencji tego rachunku w systemie księgowym. Pozostawiając poza kontrolą przepływy środków stanowiące integralną część gospodarki finansowej budżetu, co równie niekorzystnie wpłynęło na sporządzone przez gminę sprawozdanie finansowe, w którym kwotę środków powstałych z rozliczenia dochodów i wydatków w zakresie gospodarki odpadami uznano za pozostałe środki, a nie środki pieniężne budżetu. Bez wątpienia realizację zadań nałożonych wskazaną ustawą z punktu widzenia finansowego należy zaklasyfikować do szczególnych zasad wykonywania budżetu przełamujących regułę wynikającą z art. 42 ustawy o finansach publicznych. Niemniej jednak realizowane w tym zakresie dochody i wydatki wciąż pozostają dochodami i wydatkami budżetu.

Innym, równie istotnym jak też problematycznym zjawiskiem zauważonym przez kontrolujących podczas analizy operacji rejestrowanych na koncie (kontach) 133 było nieksięgowanie pod datą wyciągu bankowego konkretnych zdarzeń albo ich rejestrowanie mimo braku faktycznego przepływu środków. Szczegółowa analiza przeprowadzona w odniesieniu do zapisów ewidencyjny ujętych na omawianym koncie wykazała występowanie różnic w obrotach i saldach banku i gminy powodowanych wskazanymi wyżej nieprawidłowościami. Dane uzyskane w wyniku porównania wyciągów bankowych na pierwszy i ostatni dzień każdego miesiąca 2015 roku z ewidencją księgową zawarto w poniższej tabeli:

data wyciągu	WB nr	saldo początkowe	saldo końcowe	WN konto 133D	MA konto 133W	133 zbilansowane	różnica
2015-01-01 - 2015-01-02	001/2015	808 976,95	486 545,98	809 104,90	322 558,92	-486 545,98	0,00
2015-01-30 - 2015-01-30	020/2015	446 836,89	131 984,77	1 604 885,52	1 472 900,75	-131 984,77	0,00
2015-01-31 - 2015-02-02	021/2015	131 984,77	172 427,47	1 650 906,52	1 478 479,05	-172 427,47	0,00
2015-02-28 - 2015-02-28	041/2015	336 587,20	336 579,70	3 310 858,22	2 978 306,81	-332 551,41	<b>4 028,29</b>
2015-03-01 - 2015-03-02	042/2015	336 579,70	337 167,12	3 313 101,34	2 979 962,51	-333 138,83	<b>4 028,29</b>
2015-03-31 - 2015-03-31	063/2015	545 949,37	641 749,09	4 982 865,66	4 345 144,86	-637 720,80	<b>4 028,29</b>
2015-04-01 - 2015-04-01	064/2015	641 749,09	645 332,46	4 986 604,34	4 345 300,17	-641 304,17	<b>4 028,29</b>

PROTOKÓŁ Z KONTROLI DORAŻNEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE GRABÓW  
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10  
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

2015-04-30 - 2015-04-30	084/2015	757 580,82	735 930,71	6 769 428,34	6 037 525,92	-731 902,42	<b>4 028,29</b>
2015-05-01 - 2015-05-04	085/2015	735 930,71	735 523,37	6 779 332,04	6 047 836,96	-731 495,08	<b>4 028,29</b>
2015-05-29 - 2015-05-29	104/2015	868 686,68	802 001,10	8 197 145,23	7 395 154,77	-801 990,46	10,64
2015-05-30 - 2015-06-01	105/2015	802 001,10	803 531,30	8 218 403,43	7 414 882,77	-803 520,66	10,64
2015-06-30 - 2015-06-30	125/2015	439 818,42	377 825,38	9 178 337,85	8 800 512,47	-377 825,38	0,00
2015-07-01 - 2015-07-01	126/2015	377 825,38	370 672,98	9 180 679,59	8 810 006,61	-370 672,98	0,00
2015-07-31 - 2015-07-31	148/2015	166 567,37	758 450,44	10 824 850,74	10 066 400,30	-758 450,44	0,00
2015-08-01 - 2015-08-03	149/2015	758 450,44	384 258,04	10 830 672,42	10 446 414,38	-384 258,04	0,00
2015-08-29 - 2015-08-31	169/2015	438 625,40	303 540,58	12 014 300,22	11 710 759,64	-303 540,58	0,00
2015-09-01 - 2015-09-01	170/2015	303 540,58	278 167,70	12 014 355,22	11 736 187,52	-278 167,70	0,00
2015-09-30 - 2015-09-30	191/2015	328 480,07	261 509,05	13 375 390,48	13 113 881,43	-261 509,05	0,00
2015-10-01 - 2015-10-01	192/2015	261 509,05	240 510,43	13 371 898,13	13 131 382,10	-240 510,43	-5,60
2015-10-30 - 2015-10-30	213/2015	149 004,95	100 723,45	14 962 792,04	14 862 068,59	-100 723,45	0,00
2015-10-31 - 2015-11-02	214/2015	100 723,45	-108 950,90	14 763 038,04	14 871 988,94	108 950,90	0,00
2015-11-28 - 2015-11-30	233/2015	-67 483,29	-335 868,36	16 073 807,30	16 400 788,66	326 981,36	<b>-8 887,00</b>
2015-12-01 - 2015-12-01	234/2015	-335 868,36	-333 080,80	16 076 554,97	16 401 039,77	324 484,80	<b>-8 596,00</b>
2015-12-31 - 2015-12-31	255/2015	1 150 771,81	1 155 886,15	19 326 715,79	18 170 829,64	-1 155 886,15	0,00

W pierwszym przypadku powodem różnicy salda konta 133 w stosunku do rachunku bankowego było ujęcie pod datą 31 grudnia 2015 roku zdarzenia księgowego, które faktycznie nastąpiło w dniu 17 listopada 2015 roku i dotyczyło rozliczeń z urzędem skarbowym w związku z deklaracją Vat -7. Zgodnie z wyjaśnieniami i załączoną do nich dokumentacją w dniu 31 grudnia pracownik Referatu Księgowości urzeczywistnił realizację tej operacji wprowadzając do ewidencji księgowej budżetu i Urzędu notę księgową o treści „Deklaracja Vat-7 zwrot podatku do US w Łęczycy”. Jakkolwiek mimo, że podobne okoliczności nie powinny występować nieterminowość w księgowaniu operacji może mieć miejsce, co w omawianym przypadku stanowi jedynie potwierdzenie uczciwości w dokumentowaniu zdarzeń. Niestety podobnie liberalnego stanowiska nie można zająć oceniając drugie ze wskazanych wyżej zjawisk. Zarówno w wyniku analizy porównawczej wyciągu i ewidencji księgowej, jak również podczas weryfikacji zapisów na poszczególnych kontach księgi głównej organu, stwierdzono ściśle ze sobą powiązane nieprawidłowe zawyżenie salda omawianego konta 133 w stosunku do rachunku bankowego, oraz przypadek rejestrowania operacji na koncie przeciwnym o symbolu „000-1”. Koncie nieposiadającym żadnej podstawy prawnej ani faktycznej dla jego utworzenia. Analizując zgodności zapisów bankowych i księgi głównej organu w miesiącach od lutego do maja 2015 roku stwierdzono stan świadczący o zawyżeniu salda konta 133 o kwotę 4.028,29 zł. Próbuąc wyjaśnić powyższe nieścisłości szczegółowej weryfikacji poddano obroty konta 133 wraz z kontami przeciwnymi oraz przepływy środków na rachunku bankowym występujące w dacie lub kilka dni przed i po kwestionowanym księgowaniu:

Data 20 maja 2015 roku:

- Ewidencja księgowa jednostki organ rejestr dochodów Wn 0 - Ma 133 kwota 4.017,65 zł treść - „zabezpieczanie należytego wykonania”. Układ kont sugerujący wypływ środków z rachunku podstawowego Gminy Grabów,
- Ewidencja banku -29.254,36 zł - łączna kwota wypływów zarejestrowanych w tej dacie na rachunku przy jednoczesnym niewystępowaniu operacji zgodnej co do kwoty lub treści z operacją ujętą na kontach Wn 0 - Ma 133 ewidencji księgowej Budżetu,
- Ewidencja księgowa jednostki organ rejestr wydatków Wn 902 - Ma 133 kwota 29.254,36 zł - zgodna z wielkością środków wypływających z rachunku podstawowego.

Z przedstawionych operacji jednoznacznie wynika, że kwota 4.017,65 choć zaksięgowana jako wypływ po nazwę „zabezpieczanie należytego wykonania” nie opuściła rachunku bankowego w takiej wysokości oraz pod nazwą „zabezpieczanie należytego wykonania” w dniu jej zaewidencjonowania, jak również w kolejnych dniach roku obrotowego.

Tego samego dnia w ewidencji księgowej Organu, w rejestrze dochodów zaksięgowano również przychód na kwotę 4.038,17 zł, przy czym podobnie jak wskazane wyżej wpływy również wpływ środków w tej kwocie nie został zaewidencjonowany w ewidencji księgowej banku.

Podsumowując, zarówno kwota 4.017,65 zł jak i 4.038,17 zł nie zwiększy oraz nie zmniejszy stanu środków na rachunku bankowym udowadniając ich fikcyjny charakter. Szczególnie, że wszystkie z nich ujmowano na podstawie not księgowych bez wskazania dokumentu źródłowego.

Prowadząc analizę dla roku 2014 kontrolujący zwrócili uwagę na występowanie i w tym roku podobnej operacji. W dniu 20 maja 2014 roku, na stronie Wn konta 0 i Ma 240 ujęto kwotę w wysokości 4.194,02 zł tytułem „należytego zabezpieczenia”. Zobowiązania, które nie zwiększyło realnie przychodu w środkach naruszając tym samym zasadę kasowego wykonania budżetu. W konsekwencji, pomijając i tak brak zasadności dla księgowania zabezpieczeń w budżecie, jednostka poprzez ujęcie takiej operacji zwiększyła stronę pasywów wpływając na rzetelność wyliczania kwoty wolnych środków (zaniżenie). Nie jest to jednak koniec prowadzonych rozważań. Księgowanie kwoty o tej samej wysokości odnaleziono w ewidencji rok później. W dniu 28 lutego 2015 roku na kontach Wn 240 i Ma 133 zarejestrowano wpływ środków w wysokości 4.194,02 zł. pod nazwą „NK – Zksięgowanie nadpłaty podatku mylnie wpłaconego”. Mimo odmienności tytułów saldo Ma konta 240 w dniu 28 lutego uległo likwidacji według następującej zasady:

- saldo Ma 240 – 4.194,02 zł według stanu na dzień 31 grudnia 2014 (księgowanie z dnia 20 maja 2014)
- obroty Wn 240 z dnia 28 lutego 2015 roku - 4.194,02 zł

saldo konta 240 na dzień 28 lutego 2015 roku 0,00 zł

Niestety księgowanie nazwane „zaksięgowaniem nadpłaty podatku mylnie wpłaconego” bez realnego przepływu przez rachunek bankowy spowodowało, że od dnia 28 lutego 2015 roku do 20 maja 2015 roku pomiędzy tym rachunkiem a stanem salda konta 133 zachodziła opisana już wcześniej niezgodność na kwotę 4.028,29 zł. W związku z powyższym kontrolujący zwrócili się do pracownika Referatu Księgowości o złożenie w tej sprawie wyjaśnień.

W dniu 3 czerwca 2016 roku drogą elektroniczną wpłynęły wyjaśnienia pracownika Referatu Księgowości Ewy Piesik potwierdzające związek pomiędzy ww. księgowaniami i różnicą stwierdzoną w okresie od 28 lutego do 20 maja 2015 roku - cyt:

*1. 28 lutego 2015*

*Różnica między wyciągiem bankowym a księgowaniami w systemie księgowym wynosi 4.028.29 zł*

*- 4.194,02 wynika z NK 2119/1 z dnia 28.02.201 (dotyczy jeszcze 2014 nota NK 8591/9682)*

*(załącznik)*

*-165.73 wynika z mylnego księgowania dotyczy rejestru POKL (załącznik z wyjaśnieniami)*

*(...)*

*3. 30 maja 2015r.*

*Różnica między wyciągiem bankowym a księgowaniami w systemie księgowym wynosi 10,64 zł*



- 4.194,02 wynika z NK 2119/1 z dnia 28.02.2015 (dotyczy jeszcze 2014 nota NK 8591/9682)

(załącznik)

- 165,73 zł wynika z mylnego księgowania dotyczy rejestru POKL (załącznik z wyjaśnieniami)

-4.017,65 zł wynika z NK 2236/5226 z dnia 20.05.2015 r. (załącznik)-księgowania dodatkowe wynikające z poprzedniej noty na kwotę 4.194,02 zł i z różnicy tych dwóch kwot tj. 165,73 zł oraz 10,64 zł..”

*Wyjaśnienia Ewy Piesik z dnia 3 czerwca 2016 roku stanowią załącznik nr 16 do protokołu kontroli.*

W dniu 20 czerwca 2016 roku w związku z prośbą kontrolujących wynikającą z niemożności ustalania przyczyn i zasadności wystawienia ww. not, kontrolowany uzupełnił swoje wyjaśnienia. Odnosząc się do księgowania na koncie Wn 133 – 1 / Ma 000-1 wskazano, że wynikało ono z następujących zdarzeń księgowych cyt.:”

I. 4.194,02 zł kwota zaksięgowana notą księgową (Wn) 240 (Ma) 133 – 1 nieprawidłowość wiążąca się z Notą księgową z 2014 przy księgowaniu na konta (Ma) podczas zaksięgowania nadpłaty podatku mylnie wpłaconego nastąpił błąd dekretacji winno być (Wn) 240 (Ma) 000-1

II. Kwota 10,64 zł dotyczy braku księgowania (dok. Nr 6599,6602, 6605) w dniu 26.06.2015

III. 165,73 zł wynika z mylnego księgowania – dotyczy rejestru POKL (Załącznik z wyjaśnieniami)

Po szczegółowej analizie konta 133 Skarbnik Gminy Grabów podjął następujące decyzje

1. Doksięgować na dzień 31.12.2015 kwotę 10,64 zł wynikającą z dokumentów wg załącznika,

2. wyksięgować kwotę 165,73 zł na dzień 31.12.2015 r. z konta 133 i 223 -66 (konto nieopisane w polityce rachunkowości – uwaga kontrolujących), a zaksięgować na konto 02 -1<sup>8</sup> Ma 133-1

3. kwotę 4.017,65 zł, która została zaksięgowana w związku z niezgodnościami wynikającymi z konta 133 wyksięgować notą na dzień 31 grudnia 2015 roku (kwota błędnego zaksięgowania),

4. Kwotę 4.038,17 wyksięgować notą księgową na dzień 31.12.2015 (kwota błędnie zaksięgowana)

5. Kwotę 4.194,02 zł zaksięgować na konto (Wn 133 (Ma) 000-1

Wszystkie powyższe zmiany wiążą się ze zmianą sald końcowych kont bilansowych, co spowoduje korektę sprawozdań oraz bilansu za 2015r.”

*Wyjaśnienia Ewy Piesik z dnia 20 czerwca 2016 roku stanowią załącznik nr 17 do protokołu kontroli.*

Odnosząc się do przedstawionych wyjaśnień należy wskazać, iż projekcja działań jakie planuje podjąć Skarbnik nie będzie miała tak długo uzasadnienia jak długo kontrolowany nie wyjaśni operacji zarejestrowanej w 2014 na kwotę 4.194,02 zł tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Jest to bowiem przychód w środkach nieodnotowany na koncie 133, a więc wprowadzony z naruszeniem zasady kasowego

<sup>8</sup> Nie wyjaśniono czym jest konto 02-1

wykonywania budżetu. Skutkuje zatem powstaniem nieuzasadnionego zobowiązania na koncie 240, wpływając negatywnie na kwotę wyliczenia wolnych środków. Dodatkowo w wyjaśnieniach nie odniesiono się do zasadności wystawienia noty księgowej formalizującej bliżej nieokreśloną operację polegającą na „zksięgowaniu nadpłaty podatku mylnie wpłaconego”. Również propozycja księgowania kwoty 4.194,02 zł w relacji Wn 133 ma 000-1 nie ma racjonalnego uzasadnienia. Dokonując takiej operacji ponownie dojdzie do naruszenia zgodności rachunku bankowego z ewidencją księgową budżetu. Natomiast zgodzić się należy z kontrolowanym, że dotychczas dokonane operacje wymagają korekty sprawozdań finansowych. Przede wszystkim jednak dlatego, że prowadzona przez jednostkę ewidencja narusza podstawowe zasady rachunkowości budżetowej. Dowolność księgowania opartych na notach niemających ekonomicznego wy tłumaczenia stanowi obrazę wobec normy prawa definiujących rzetelność, bezbłądność, sprawdzalność prowadzonych ksiąg rachunkowych (patrz art. 24 ustawy o rachunkowości). Sumując, opisane wyżej niezgodności, deklaracje kontrolowanego nie dają rękojmi wiarygodności wobec zapisów ujętych w ewidencji księgowej.

Z uwagi na nieprawidłowości stwierdzone powyżej, weryfikacją objęto także zgodność salda konta 133 z saldem środków na rachunku bankowym na pierwszy i ostatni dzień miesiąca w 2016 roku. Dane uzyskane w wyniku analizy zawarto w poniższej tabeli:

data wyciągu	WB nr	saldo początkowe	saldo końcowe	WN konto 133 D	MA konto 133 W	133 zbilansowane	Różnica
2016-01-(01-04)	001/2016	1 155 886,15	939 343,76	119,15	18 387 491,18	-18 387 372,03	19 326 715,79
2016-01-29	019/2016	573 740,43	543 937,28	982 757,11	19 765 053,62	-18 782 296,51	19 326 233,79
2016-01-30 - 2016-02-01	020/2016	543 937,28	621 463,78	1 060 294,61	19 765 064,62	-18 704 770,01	19 326 233,79
2016-02-27 - 2016-02-29	040/2016	873 918,86	722 165,59	2 678 199,55	21 282 267,75	-18 604 068,20	19 326 233,79
2016-03-01 - 2016-03-01	041/2016	722 165,59	710 356,59	2 681 293,55	21 297 170,75	-18 615 877,20	19 326 233,79
2016-03-31 - 2016-03-31	062/2016	516 673,41	511 749,11	4 049 523,13	22 864 124,81	-18 814 601,68	19 326 350,79
2016-04-01 - 2016-04-01	063/2016	511 749,11	514 782,78	4 075 259,96	22 887 342,97	-18 812 083,01	19 326 865,79
2016-04-29 - 2016-04-29	083/2016	651 354,06	599 022,88	6 548 162,85	25 275 523,76	-18 727 360,91	19 326 383,79

Na ich podstawie stwierdzono, że w każdym miesiącu, saldo początkowe i końcowe konta 133 nie było zgodne z środkami znajdującymi się na rachunku bankowym podstawowym Gminy Grabów, co stanowiło naruszenie rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości. Jak poinformowała kontrolujących Ewa Piesik, nieprawidłowość ta wynikała z nieprzeksięgowania salda początkowego dla obrotów konta 133 z poprzedniego okresu sprawozdawczego. W następstwie powyższego kontrolującym przekazano wydruki sporządzone w dniu 25 maja 2016 roku, w których zawarto już inne dane:

Wg wydruków z dnia ...		Wg wydruków z dnia 2015-05-25		różnica Wn 133	Różnica Ma 133
A	B	C	D	A-C	B-D
WN konto 133 D	MA konto 133 W	WN konto 133 D	MA konto 133 W		
119,15	18 387 491,18	19 326 834,94	18 387 491,18	-19 326 715,79	0,00
982 757,11	19 765 053,62	20 309 472,90	19 765 053,62	-19 326 715,79	0,00
1 060 294,61	19 765 064,62	20 387 010,40	19 765 064,62	-19 326 715,79	0,00
2 678 199,55	21 282 267,75	22 004 915,34	21 282 267,75	-19 326 715,79	0,00
2 681 293,55	21 297 170,75	22 008 009,34	21 297 170,75	-19 326 715,79	0,00
4 049 523,13	22 864 124,81	23 376 238,92	22 864 124,81	-19 326 715,79	0,00
4 075 259,96	22 887 342,97	23 402 457,75	22 887 192,97	-19 327 197,79	150,00
6 548 162,85	25 275 523,76	25 874 878,64	25 275 373,76	-19 326 715,79	150,00

Dane zawarte w powyższej tabeli wskazują, że saldo Ma konta 133 zostało zwiększone o 19.326.715,79 zł. Jednocześnie na 1 i 29 kwietnia wykazano różnice w wysokości 150,00 zł, która jak wynika z wyjaśnień złożonych przez inspektora Wiesławę Piotrowską, „(...) w dniu 9-03-2016 r. za dużo zaksięgowano na wydatkach na Dz.750. Rozdz75022 paragraf 3030 o kwotę 150,00 zł. Winna być na w/w dekretacji kwota 5.250,00 zł a pomyłkowo zaksięgowano 5.400,00 zł. Dnia 01-04-2016r. zaksięgowano wg Noty Księgowej nr 1 kwotę 150,00 zł.”

*Wyjaśnienia Wiesławy Piotrowskiej z dnia 25 maja 2016 roku, dotyczące niezgodności konta 133 o kwotę 150,00 zł stanowią załącznik nr 18 do protokołu kontroli.*

Jednocześnie, pomimo dokonania przedmiotowych przebiegowań na koncie 133, w odniesieniu do sald na rachunku bankowym w dalszym ciągu stwierdzono nieprawidłowości polegające na niezgodności salda konta 133 z rachunkiem o 482,00 zł w okresie 31 styczeń – 29 kwiecień, z wyjątkiem 31 marca 2016 roku, gdzie wartości różniły się o 365,00 zł. Wynikająca z opisanych nieprawidłowości niższa kwota na rachunku bankowym od kwoty zaksięgowanej ponownie budzi zastrzeżenia w kontekście źródła i przyczyny zaistniałej sytuacji, analogicznie do nieprawidłowości opisanej dla 2015 roku.

data wyciągu	WB nr	saldo początkowe	saldo końcowe	Wn konto 133 D	Ma konto 133 W	133 zbilansowane	różnica
2016-01-(01-04)	001/2016	1 155 886,15	939 343,76	19 326 834,94	18 387 491,18	939 343,76	0,00
2016-01-29	019/2016	573 740,43	543 937,28	20 309 472,90	19 765 053,62	544 419,28	<b>-482,00</b>
2016-01-30 - 2016-02-01	020/2016	543 937,28	621 463,78	20 387 010,40	19 765 064,62	621 945,78	<b>-482,00</b>
2016-02-27 - 2016-02-29	040/2016	873 918,86	722 165,59	22 004 915,34	21 282 267,75	722 647,59	<b>-482,00</b>
2016-03-01 - 2016-03-01	041/2016	722 165,59	710 356,59	22 008 009,34	21 297 170,75	710 838,59	<b>-482,00</b>
2016-03-31 - 2016-03-31	062/2016	516 673,41	511 749,11	23 376 238,92	22 864 124,81	512 114,11	<b>-365,00</b>
2016-04-01 - 2016-04-01	063/2016	511 749,11	514 782,78	23 402 457,75	22 887 192,97	515 264,78	<b>-482,00</b>
2016-04-29 - 2016-04-29	083/2016	651 354,06	599 022,88	25 874 878,64	25 275 373,76	599 504,88	<b>-482,00</b>

Powyższe, tak jak w przypadku 2015 roku stanowi naruszenie: [1] cytowanego we wcześniejszej części protokołu kontroli, rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości, zgodnie z którym zapisy na koncie 133 „Rachunek budżetu” są dokonywane wyłącznie na podstawie dokumentów bankowych. W związku z czym musi zachodzić zgodność zapisów między jednostką a bankiem; oraz [2] art. 24 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym to przepisem księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco.

*Akta kontroli [s. 562-794: dokumenty potwierdzające salda na pierwszy i ostatni dzień każdego miesiąca 2015 i 2016 roku tj. wyciągi bankowe oraz wydruki z księgi głównej wskazujące na saldo na koncie 133 (dochody i wydatki).*

#### Konto 140 – „Środki pieniężne w drodze”

Konto służy do ewidencji środków pieniężnych w drodze, w tym: 1) środków otrzymanych z innych budżetów w przypadku, gdy środki te zostały przekazane w poprzednim okresie sprawozdawczym i są objęte wyciągiem bankowym z datą następnego okresu sprawozdawczego; 2) kwot wpłacanych przez inkasentów za pośrednictwem poczty lub bezpośrednio do banku z tytułu dochodów budżetowych w przypadku potwierdzenia wpłaty przez bank w następnym okresie sprawozdawczym; 3) przelewów dochodów budżetowych zrealizowanych przez bank płatnika w okresie sprawozdawczym i objętych wyciągami bankowymi z rachunku bieżącego budżetu w następnym okresie sprawozdawczym. Stosownie do przyjętej techniki księgowania środki pieniężne w drodze mogą być ewidencjonowane na bieżąco lub tylko na przełomie okresów sprawozdawczych.

Na stronie Wn konta 140 ujmuje się zwiększenia stanu środków pieniężnych w drodze, a na stronie Ma zmniejszenia stanu środków pieniężnych w drodze.

Konto 140 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych w drodze.

W wyniku kontroli stwierdzono, że na koncie 140 kontrolowana jednostka w głównej mierze ewidencjonowała środki pozostające z rozliczeń dotacji, nie przekazane do końca roku budżetowego na rzecz donatora, a objęte takim obowiązkiem. Ponadto na koncie tym ujmowano także środki z tytułu „Zwrotu funduszu alimentacyjnego”. Kierując się

charakterystyką realizowanych operacji należy jednak przyjąć, że ewidencjonowane na tym koncie środki nie obciążały rachunku przekazującego przy jednoczesnym przysporzeniu na rachunku przejmującym. Nie może być zatem mowy o ich występowaniu w drodze. Zgodnie z wyciągiem bankowym w roku 2016 zwrotu kwot z tytułu niewykorzystanych dotacji dokonano w okresie od 25 stycznia do 1 lutego tego roku co oznacza, że na dzień bilansowy nie były one w drodze, lecz spoczywały na rachunku podstawowym. Prowadzi to do wniosku o ujęciu w ewidencji księgowej operacji na kontach w sposób niezgodny z ich rzeczywistym przebiegiem. Ponadto, zgodnie z danymi zestawienia obrotów i sald na dzień 31 grudnia 2015 roku konto 140 wykazywało saldo Ma w wysokości 13.568,70 zł, niemające prawa wystąpić w przypadku prawidłowo prowadzonej ewidencji. Prowadząc rachunkowość kontrolowana jednostka nie uwzględniła, że omawiane konto prowadzi się przede wszystkim dla środków przychodzących, a nie wychodzących. W takim znaczeniu wystąpienie salda Ma oznacza zwiększenie środków zachowanych w stosunku do tych, które przekazano jako środki będące w drodze.

#### Obroty Wn konta 140 rok 2015

Data	Konto Wn	Konto MA	Kwota	Treść
2015-01-02	140	133-1	2,05	zwrot niewykorzystanej dotacji - ŁUW w Ł
2015-01-07	140	133-1	1988,36	zwrot niewykorzystanej dotacji - ŁUW w Ł
2015-01-07	140	133-1	1565,68	zwrot niewykorzystanej dotacji - ŁUW w Ł
2015-01-07	140	133-1	1780,47	zwrot niewykorzystanej dotacji - ŁUW w Ł
2015-01-14	140	133-1	250,00	zwrot niewykorzystanej dotacji - Krajowe
2015-01-14	140	133-1	2110,36	zwrot niewykorzystanej dotacji - ŁUW w Ł
2015-12-31	140	222-7	431,69	Nk-doksięgowanie brakującego VAT u
2015-12-31	140	901-1	514,47	Nk-zwrot fund alimentacyjnego z GOPS do
Suma obrotów wn			8.643,08	

#### Obroty Ma konta 140 rok 2015

Data	Konto Wn	Konto MA	Kwota	Treść
2015-01-07	133-1	140	21,60	zwrot niewykorzystanej dotacji - ŁUW w Ł
2015-12-31	224-50	140	0,01	zwrot niewykorzystanej dotacji - ŁUW w Ł
2015-12-31	224-50	140	875,93	zwrot niewykorzystanej dotacji - ŁUW w Ł
2015-12-31	224-50	140	209,56	zwrot niewykorzystanej dotacji - ŁUW w Ł
2015-12-31	224-50	140	1467,09	zwrot niewykorzystanej dotacji - Krajowe
2015-12-31	224-1	140	11457,00	zwrot niewykorzystanej dotacji - ŁUW w Ł
2015-12-31	901-1	140	514,47	Nk-doksięgowanie brakującego VAT dotyczy
Suma obrotów wn			14.545,66	

#### Saldo konta 140

Saldo Bilansu otwarcia – Ma 7.666,12 zł

Obroty Wn 8.643,08 zł

Obroty Ma 14.545,66 zł

Saldo bilansu zamknięcia – Ma 13.568,70 zł

Wszystkie z przedstawionych wyżej księgowania dotyczące zwrotu dotacji podlegają zakwestionowaniu.

#### Konto 141 „Środki pieniężne w drodze”

Z zestawienia obrotów i sald wynika, że w organie prowadzone jest konto 141. Według stanu ewidencyjnego na dzień otwarcia (1 stycznia 2015 roku) posiadało ono saldo Wn 13,26 zł. W trakcie roku w dniu 15 stycznia na tę kwotę dokonano księgowania „zwrotu niewykorzystanej dotacji” przy czym był to jedyny obrót jaki został zarejestrowany na tym koncie. Na uwagę zasługuje jednak fakt występowania tego konta wyłącznie w

planie kont jednostek budżetowych, a nie budżecie, gdzie funkcję tą pełni wskazane wyżej konto 140 także nieprawidłowo wykorzystywane przez kontrolowaną jednostkę.

#### Konta 222 i 223 rozliczenia dochodów i wydatków budżetowych rok 2015

Jak już wcześniej sygnalizowano ewidencja obu tych kont prowadzona jest w sposób uniemożliwiający ustalanie stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami budżetowymi. Zarówno jednostka, a tym bardziej kontrolujący nie są w stanie, wyłącznie na podstawie ewidencji księgowej ustalić, czy jednostki podległe wobec budżetu w sposób prawidłowy rozliczyły otrzymane w formie zasileń środki na wydatki, jak również przekazały do budżetu zrealizowane dochody w odpowiedniej wysokości. Jedyne istniejący podział kwantyfikuje przepływy odbywające się pomiędzy budżetem i jednostkami jemu podległymi<sup>9</sup> według kryterium mieszanego podmiotowo-przedmiotowego. W braku dostatecznych informacji płynących z zapisów ewidencyjnych kontrolujący podjęli próbę ustalenia ww. przepływów wyłącznie na podstawie kwot zewidencjonowanych na rachunku podstawowym. Wyniki jednak okazały się dalece odmienne, wobec wielkości ostatecznie wykonanych dochodów i wydatków wykazanych w sprawozdaniach finansowych, co stało się powodem odstąpienia od ich prezentacji.

#### Konta 240 pozostałe rozrachunki

Stosownie do treści rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości - konto 240 służy do ewidencji innych rozrachunków związanych z realizacją budżetu, z wyjątkiem rozrachunków i rozliczeń ujmowanych na kontach 222, 223, 224, 225, 250, 260. Ewidencja szczegółowa do konta 240 powinna umożliwić ustalenie stanu rozrachunków według poszczególnych tytułów oraz według kontrahentów. Saldo Wn konta oznacza stan należności, a saldo Ma stan zobowiązań z tytułu pozostałych rozrachunków.

Jak ustalono w latach 2014 – 2015 na koncie tym ewidencjonowano m.in. wpływy i zwroty wadium wpłacanych w trakcie postępowań przetargowych o udzielenie zamówienia publicznego oraz na sprzedaż nieruchomości, a także zabezpieczenia należytego wykonania umów. W wyniku analizy obrotów na koncie 240, w odniesieniu do przepływu środków pieniężnych na rachunku bankowym stwierdzono, że w dniu 23 września 2015 roku na rachunek podstawowy Gminy Grabów wpłynęła kwota 2.500,00 zł tytułem „wadium do przetargu na wykonanie zadania pn. „Budowa Oczyszczalni Ścieków w Miejscowości Srebrna”. Operację zaewidencjonowano w księgach rachunkowych Budżetu Gminy Wn 133 Ma 240. Zwrotu wadium dokonano w dniu 27 listopada 2015 roku Wn 240 Ma 133. Powyższe wskazuje, iż przez okres od 23 września do 27 listopada 2015 roku środki 2.500,00 zł powinny znajdować się na rachunku bankowym. Niemniej jednak, jak wynika z tego rachunku, jego saldo kilkakrotnie wskazywało na kwotę ujemną (debet w rachunku) począwszy od dnia 2 listopada 2015 roku, gdzie po operacji w kwocie 200.000,00 zł polegającej na spłacie II raty kredytu krótkoterminowego, zgodnie z umową nr 72/06/O/15 z dnia 29 lipca 2015 roku, saldo środków pieniężnych na rachunku wynosiło -108.808,94 zł. Powyższe wskazuje, że w rzeczywistości kontrolowana jednostka finansowała swój przejściowy deficyt także środkami, które pochodziły z wpłat wadium. Zgodnie z art. 46 ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych, jeżeli wadium wniesiono w pieniądzu, zamawiający zwraca je wraz z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane, pomniejszone o koszty prowadzenia rachunku bankowego oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy wskazany przez wykonawcę. Z powyższego zapisu wywnioskować można, iż środki wpłacone przez oferentów nie powinny być wydatkowe przez zamawiającego,

---

<sup>9</sup> Patrz opis dla kont 222 i 223 przedstawiony przy omawianiu przyjętej dla gminy polityki rachunkowości

a dodatkowo powinny być przechowywane na rachunku bankowym w sposób umożliwiający wyliczenie właściwej kwoty odsetek również podlegającej zwrotowi.

W wyniku weryfikacji rozliczeń zabezpieczenia należytego wykonania umowy nr 6/2014 z dnia 12 sierpnia 2014 roku w przedmiocie realizacji zadania pn. „Modernizacja oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych w gminie Grabów”, analiza dokumentacji finansowo-księgowej pozwala stwierdzić, iż w dniu 11 sierpnia 2014 roku wykonawca wpłacił 33.027,54 zł tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy. W związku z zapisem umownym, zgodnie z którym 30% ww. wartości przeznaczone zostanie na ewentualne zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi, kwotę 9.908,26 zł przekazano z dniem 28 sierpnia 2014 roku na wyodrębniony rachunek bankowy tworząc lokatę terminową. Pozostałe środki w wysokości 23.119,28 zł „przechowywane” były na rachunku podstawowym Gminy Grabów do dnia 17 lutego 2015 roku, kiedy to zostały zwrócone wykonawcy Wn 133 Ma 240. Stanowiło to naruszenie art. 148 ust. 5 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym jeżeli zabezpieczenie wniesiono w pieniądzu, zamawiający przechowuje je na oprocentowanym rachunku bankowym. Zamawiający zwraca zabezpieczenie wniesione w pieniądzu z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane, pomniejszone o koszt prowadzenia tego rachunku oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy wykonawcy. Powyższe wskazuje, że od dnia wpłaty, cała kwota zabezpieczenia należytego wykonania umowy tj. 33.027,54 zł powinna być przechowywana na odrębnym, oprocentowanym rachunku, co uniemożliwia zaistnienie sytuacji opisanej powyżej, polegającej na wydatkowaniu przedmiotowych środków niezgodnie z przeznaczeniem.

Dodatkowo nierzetelne prowadzenie konta 240 skutkowało opisanymi we wcześniejszej części protokołu kontroli nieprawidłowościami dotyczącymi niezgodności salda konta 133 i podstawowego rachunku bankowego Gminy Grabów. Poprzez zaewidencjonowanie w dniu 20 maja 2014 roku na kontach Wn 000 Ma 240 na kwoty 4.194,02 zł tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy i następnie w dniu 28 lutego 2015 roku „NK –Zksięgowania nadpłaty podatku mylnie wpłaconego” na kontach Wn 240 Ma 133 doszło do likwidacji salda konta 240 bez realnego przepływu przez rachunek bankowy środków pieniężnych. Co z kolei spowodowało, że od dnia 28 lutego 2015 roku do 20 maja 2015 roku pomiędzy tym rachunkiem a saldem konta 133 zachodziła niezgodność na kwotę 4.028,29 zł.

#### Konta 901 i 902 dochody i wydatki budżetu

Zgodnie z treścią cytowanego rozporządzenia określającego szczególne zasady rachunkowości na stronie Wn konta 901 ujmuje się przeniesienie w końcu roku sumy dochodów budżetowych jednostek samorządu terytorialnego. Podobnego księgowania, lecz wydatków należy dokonać na stronie Ma konta 902. Oznacza to, że obroty obu tych kont na właściwych dla nich stronach powinny być zgodne z kwotą dochodów i wydatków wykazanych przez jednostkę w zbiorczych rocznych sprawozdaniach<sup>10</sup> z planu wykonania dochodów (Rb-27S) i planu wykonania wydatków (Rb-28S) oraz w sprawozdaniu rocznym o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego. Kierując się takimi wnioskami poniżej zdecydowano się zestawzić kwoty dochodów i wydatków wynikające z ewidencji księgowej i sprawozdawczości budżetowej.

#### Dochody

obroty Wn kont 901 w relacji z kontem Ma 961 - 17.711.580,42 zł,

---

<sup>10</sup> Uwzględniając ewentualne zwroty środków uznane w trakcie roku jak faktyczny dochód (np. zwrot kwoty niewykorzystanej dotacji)

stan środków wykazanych w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-NDS – 17.118.057,16 zł,  
różnica – 593.523,26 zł.

#### Wydatki

obroty Ma konta 902 w relacji z kontem Wn 961 – 18.157.510,09 zł,  
stan środków wykazanych w sprawozdaniach Rb-28S i Rb-NDS – 18.285.511,59 zł,  
różnica – 128.001,50 zł.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że kontrolowana jednostka nie może rzetelnie ustalić poziomu wykonania budżetu, o czym świadczą zarówno zmieniające się kwoty obrotów kont 901 i 902, jak również korekty sprawozdań.

Dodać należy również, iż dla kont 901 i 902 kontrolowana jednostka nie prowadziła podziału ewidencyjnego ze szczegółowością właściwą dla klasyfikacji budżetowej, czym także naruszyła regulacje wynikające z rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości.

#### Konto 961 „Wynik wykonania budżetu”

Konto 961 służy do ewidencji wyniku wykonania budżetu, czyli deficytu lub nadwyżki. Ze względu jednak na wskazane wyżej rozbieżności przy kontach 901 i 902 również stan salda konta 961 jest nieprawidłowy. Zgodnie z przedstawionym zestawieniem obrotów i sald, saldo tego konta na 31 grudnia wykazywało na stronie Wn (deficyt) kwotę 445.929,67 zł, przy deficycie wykazanym w sprawozdaniu RB-NDS na znacząco wyższym poziomie 1.167.454,43 zł.

#### Konto 992 „Planowane wydatki budżetu”

Powyższe konto nie było prowadzone dla ewidencji księgowej budżetu. Pojawiło się natomiast w ewidencji księgowej urzędu zastępując prawidłowo prowadzone konto 980. Powyższe działania należy uznać za nieprawidłowe. W ewidencji księgowej budżetu nie można zaniechać prowadzenia kont dla planu ze względu na ich obligatoryjny charakter. Wynikający z oczywistego faktu wykonywania przez tą ewidencję budżetu, który niezmiennie pozostaje planem dochodów i wydatków danego roku.

Podsumowując, należy wskazać iż podczas przeprowadzonej kontroli inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej wykazali, opierając się na danych faktograficznych, występowanie licznych błędów o istotnym znaczeniu. Poddające pod wątpliwość wiarygodność wykazanych przez jednostkę kwot prezentujących jej sytuację ekonomiczną. W szczególności rzetelność klasyfikowania poszczególnych strumieni przepływu w podziale na dochody, wydatki, przychody i rozchody. Brak właściwego podziału dla kont 222 i 223, ewidencjonowanie operacji bez ich rzeczywistego przepływu przez rachunek bankowy, brak zrozumienia podstawowych zasad księgowości budżetowej, jak też rozbieżności na kontach wynikowych określających poziom wykonania budżetu w konfrontacji z licznością korekt sprawozdań utwierdzają jedynie w przekonaniu, co do stawianych wyżej wniosków.

Sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych, przedstawiony w protokole kontroli, stanowi naruszenie szeregu regulacji prawnych. Poza opisanymi powyżej naruszeniami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planu kont, w zakresie ewidencjonowania operacji na poszczególnych kontach księgowych, naruszano także ustawę o rachunkowości w tym: art. 6, art. 8, art. 10, art. 12, art. 13, art. 14, art. 15, art. 16, art. 20, art. 21, art. 22, art. 23 i art. 25, a przede wszystkim art. 24 ww. ustawy, zgodnie z którym - księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco. Księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty. Księgi

rachunkowe uznaje się za prowadzone bezbłędnie, jeżeli wprowadzono do nich kompletnie i poprawnie wszystkie zakwalifikowane do zaksięgowania w danym miesiącu dowody księgowe, zapewniono ciągłość zapisów oraz bezbłędność działania stosowanych procedur obliczeniowych. Księgi rachunkowe uznaje się za sprawdzalne, jeżeli umożliwiają stwierdzenie poprawności dokonanych w nich zapisów, stanów (sald) oraz działania stosowanych procedur obliczeniowych, a w szczególności: udokumentowanie zapisów pozwala na identyfikację dowodów i sposobu ich zapisania w księgach rachunkowych na wszystkich etapach przetwarzania danych; zapisy uporządkowane są chronologicznie i systematycznie według kryteriów klasyfikacyjnych umożliwiających sporządzenie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych, sprawozdań, w tym deklaracji podatkowych oraz dokonanie rozliczeń finansowych; w przypadku prowadzenia ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera zapewniona jest kontrola kompletności zbiorów systemu rachunkowości oraz parametrów przetwarzania danych; zapewniony jest dostęp do zbiorów danych pozwalających, bez względu na stosowaną technikę, na uzyskanie w dowolnym czasie i za dowolnie wybrany okres sprawozdawczy jasnych i zrozumiałych informacji o treści zapisów dokonanych w księgach rachunkowych. Księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bieżąco, jeżeli: pochodzące z nich informacje umożliwiają sporządzenie w terminie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych, sprawozdań, w tym deklaracji podatkowych oraz dokonanie rozliczeń finansowych; zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej są sporządzane przynajmniej za poszczególne okresy sprawozdawcze, nie rzadziej niż na koniec miesiąca, w terminie, o którym mowa w pkt 1, a za rok obrotowy - nie później niż do 85 dnia po dniu bilansowym; ujęcie wpłat i wypłat gotówką, czekami i weksłami obcymi oraz obrotu detalicznego i gastronomii następuje w tym samym dniu, w którym zostały dokonane.

W tym miejscu warto także wskazać, iż weryfikując zapisy księgowe za pomocą Programu ACL Analytics Version 10.5.1.177, poszczególne z nich w rzeczywistości ujmowano w księgach rachunkowych z dużym opóźnieniem, z datą wsteczną. Niektóre z operacji, księgowane były pod datą styczniową 2015 roku, a w rzeczywistości data systemowa, czyli ta wskazująca na zmianę w programie polegającą na wprowadzeniu przedmiotowej operacji księgowej, wskazywała na marzec 2016 roku (Rejestr POKL Przedszkole Budżet Gminy). Powyższa systematyka wskazuje, iż faktycznie rejestr ten utworzony został znacznie później (ponad rok) niż wynikałoby to z operacji księgowych, bądź też utworzony został wcześniej lecz przez ten czas nie ewidencjonowano na nim żadnych operacji księgowych. Tym bardziej, iż większość z zapisów księgowych zaewidencjonowana została jednego dnia 8 marca 2016 roku. W poniższych tabelach przedstawiono zestawienie operacji z odrębnych rejestrów, w których stwierdzono opisaną powyżej nieprawidłowość. Zapisy księgowe usystematyzowano według różnicy w datach przechodzącej między 2015 i 2016 rokiem oraz wynoszących ponad miesiąc:

1. Rejestr POKL Przedszkola Budżet Gminy Grabów za 2015 rok.

data księgowania	Wn	Ma	treść	kwota (zł)	data systemowa
2015-01-07	221	133	zwrot kapitalizacji odsetek	1 024,83	<b>2016-03-08</b>
2015-01-07	902	133	Wydatek	1,00	<b>2016-03-08</b>
2015-01-28	902	133	Wydatek	7,50	<b>2016-03-08</b>
2015-01-29	133	223	zasilenie konta	20,00	<b>2016-03-08</b>
2015-02-27	133	223	zasilenie konta na zwrot dotacji	165,73	<b>2016-03-08</b>
2015-02-27	223	133	zwrot środków niezakwalifikowanych	165,73	<b>2016-03-08</b>
2015-02-27	902	133	Wydatek	1,00	<b>2016-03-08</b>
2015-02-28	902	133	Wydatek	7,50	<b>2016-03-08</b>
2015-03-02	902	133	Wydatek	6,00	<b>2016-03-08</b>
2015-03-02	221	133	zwrot kapitalizacji odsetek	0,12	<b>2016-03-08</b>
2015-03-02	133	221	kapitalizacja odsetek	0,12	<b>2016-03-08</b>
2015-03-02	902	133	Wydatek	2,00	<b>2016-03-08</b>
2015-12-31	223	902	NK przeksięgowanie salda konta 902-1 n	25,00	<b>2016-03-11</b>



## 2. Rejestr Senior Wigor Budżet Gminy

data księgowania	Wn	Ma	treść	kwota (zł)	data systemowa
2015-09-30	902	133	Wydatek	100,00	2016-03-11
2015-10-17	902	133	Wydatek	1,00	2016-03-11
2015-10-29	902	133	Wydatek	1,00	2016-03-11
2015-11-02	902	133	Wydatek	8,00	2016-03-11
2015-11-12	902	133	Wydatek	2,00	2016-03-11
2015-11-13	902	133	Wydatek	1,00	2016-03-11
2015-11-17	902	133	Wydatek	13,00	2016-03-11
2015-11-24	902	133	Wydatek	1,00	2016-03-11
2015-11-27	902	133	Wydatek	118,46	2016-03-11
2015-12-17	902	133	Wydatek	3 560,97	2016-03-11
2015-12-24	902	133	Wydatek	5 400,00	2016-03-11
2015-12-30	902	133	Wydatek	5 400,00	2016-03-11
2015-10-02	902	133	Wydatek	1,00	2016-03-11
2015-10-01	902	133	Wydatek	1,00	2016-03-11
2015-12-31	223	902	NK przeksięgowanie salda konta 223-1 n	32 587,70	2016-04-12
2015-12-31	223	902	NK przeksięgowanie salda konta 223-87	128 001,50	2016-04-12
2015-12-31	902	961	NK przeksięgowanie salda konta 902-1 n	10 917,12	2016-04-12

## 3. Rejestr Urząd Gminy Grabów Lokaty

data księgowania	Wn	Ma	treść	kwota (zł)	data systemowa
2015-12-31	139	240	wyciąg rachunku bankowego-lokaty terminowe	908,50	2016-04-27

## 4. Rejestr POKL Urząd Gminy Grabów Szkoły

data księgowania	Wn	Ma	treść	kwota (zł)	data systemowa
2015-12-31	860	402	NK przeksięgowanie salda konta 402 na	25,00	2016-03-11
2015-12-31	223	800	NK przeksięgowanie salda konta 223-66	25,00	2016-03-11
2015-12-31	800	860	NK przeksięgowanie wyniku finansowego	25,00	2016-03-11
2015-12-31	130	222	nK przeksięgowanie salda konta 222-1 n	1 029,83	2016-03-11

## 5. Rejestr Urząd Gminy Grabów Senior WIGOR

data księgowania	Wn	Ma	treść	kwota (zł)	data systemowa
2015-10-01	975	-1	f-ra za zlew,kabiny,kolumny prysznicowe,	3 473,65	2016-02-10
2015-10-16	13	72	f-ra za kompakt piano	398,00	2016-01-11
2015-10-16	975	-1	f-ra za uchwyty,kompakt wc	933,69	2016-02-10
2015-10-19	980	-1	księgowanie planu; zakup materiałów i wy	-1 000,00	2015-12-07
2015-10-29	975	-1	f-ra za meble	3 040,00	2016-02-10
2015-11-02	975	-1	f-ra za sprzęt AGD, meble kuchenne	6 400,00	2016-02-10
2015-11-02	975	-1	f-ra za sprzęt gimnastyczno-rehabilitacyj	8 300,00	2016-02-10
2015-11-02	975	-1	f-ra za meble	4 490,59	2016-02-10
2015-11-02	975	-1	f-ra za meble	7 889,95	2016-02-10
2015-11-02	975	-1	f-ra za koszulki z nadrukiem	600,00	2016-02-10
2015-11-02	975	-1	f-ra za laptopy i drukarkę	6 500,00	2016-02-10
2015-11-02	975	-1	f-ra za środki opatrunkowe i leki pierws	99,15	2016-02-10
2015-11-02	975	-1	f-ra za koszulki z nadrukiem	600,00	2016-02-10
2015-11-12	975	-1	f-ra za adaptację pomieszczeń pod sale ć	9 306,00	2016-02-10
2015-11-12	975	-1	f-ra za wymianę płytek na podjeździe do	8 250,00	2016-02-10
2015-11-13	975	-1	f-ra za adaptację pomieszczeń pod aneks	4 903,00	2016-02-10
2015-11-17	975	-1	f-ra za adaptację pomieszczeń pod jadaln	6 513,99	2016-02-10
2015-11-17	975	-1	f-ra za adaptację pomieszczeń pod bibliot	1 774,50	2016-02-10
2015-11-17	975	-1	f-ra za adaptację pomieszczeń pod salę o	4 682,00	2016-02-10
2015-11-17	975	-1	f-ra za adaptację pomieszczeń pod salę t	2 668,64	2016-02-10
2015-11-17	975	-1	f-ra za adaptację pomieszczeń pod szatni	3 284,32	2016-02-10
2015-11-17	975	-1	f-ra za adaptację pomieszczeń pod pokój	1 836,00	2016-02-10
2015-11-17	975	-1	f-ra za pomalowanie ścian korytarzy	587,20	2016-02-10
2015-11-17	975	-1	f-ra za adaptację pomieszczeń dla zatrud	1 464,00	2016-02-10
2015-11-17	975	-1	f-ra za adaptację pomieszczeń toalety i	9 086,71	2016-02-10
2015-11-17	975	-1	f-ra za materiały biurowe i papirnicze	500,00	2016-02-10

PROTOKÓŁ Z KONTROLI DORAŻNEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE GRABÓW  
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10  
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

2015-11-17	975	-1	f-ra za ciśnieniomierz i glukometr	400,00	2016-02-10
2015-11-17	975	-1	f-ra za środki czystości	400,00	2016-02-10
2015-11-17	975	-1	f-ra za tablice informacyjne	400,00	2016-02-10
2015-11-19	980	-1	księgowanie planu; zakup materiałów i wy	-30 000,00	2015-12-07
2015-11-19	980	-1	księgowanie planu; zakup usług pozostały	30 000,00	2015-12-07
2015-11-24	-1	998	f-ra za płyty DVD	402,20	2016-01-11
2015-11-24	-1	998	opłata za przelew	1,00	2016-01-11
2015-11-24	975	-1	f-ra za płyty DVD	402,20	2016-02-10
2015-11-27	11	72	f-ra za sprzęt sportowy	8 902,13	2016-01-05
2015-11-27	13	72	f-ra za krzesła	1 000,00	2016-01-05
2015-11-27	13	72	gaśnica proszkowa	100,00	2016-01-05
2015-11-27	-1	998	f-ra za sprzęt sportowy	8 902,13	2016-01-11
2015-11-27	-1	998	f-ra za rolety	3 000,00	2016-01-11
2015-11-27	-1	998	f-ra za krzesła	1 000,00	2016-01-11
2015-11-27	-1	998	opłata za gospodarowanie odpadami komuna	100,00	2016-01-11
2015-11-27	-1	998	f-ra za usługi telekomunikacyjne	39,24	2016-01-11
2015-11-27	-1	998	f-ra za usługi telekomunikacyjne	71,22	2016-01-11
2015-11-27	-1	998	f-ra za dzwonek do drzwi	118,30	2016-01-11
2015-11-27	-1	998	f-ra za gaśnice proszkowa	100,00	2016-01-11
2015-11-27	-1	998	opłata za przelew	8,00	2016-01-11
2015-11-27	975	-1	f-ra za sprzęt sportowy	8 902,13	2016-02-10
2015-11-27	975	-1	f-ra za rolety	3 000,00	2016-02-10
2015-11-27	975	-1	f-ra za krzesła	1 000,00	2016-02-10
2015-11-27	975	-1	opłata za gospodarowanie odpadami komuna	100,00	2016-02-10
2015-11-27	975	-1	f-ra za usługi telekomunikacyjne	39,24	2016-02-10
2015-11-27	975	-1	f-ra za usługi telekomunikacyjne	71,22	2016-02-10
2015-11-27	975	-1	f-ra za dzwonek do drzwi	118,30	2016-02-10
2015-11-27	975	-1	f-ra za gaśnice proszkowa	100,00	2016-02-10
2015-11-30	-1	998	prowizje bankowe	7,50	2016-01-11
2015-11-30	-1	998	NK przeksięgowanie wydatków	-110,46	2016-01-11
2015-11-30	-1	998	NK przeksięgowanie wydatków	110,46	2016-01-11
2015-12-01	975	-1	zapłata rachunków umowa-zlecenie	5 237,92	2016-02-10
2015-12-01	975	-1	przelewy ZUS	1 012,98	2016-02-10
2015-12-01	975	-1	przelewy ZUS	602,62	2016-02-10
2015-12-01	975	-1	przelewy ZUS	84,48	2016-02-10
2015-12-01	975	-1	podatek od r-ków umowa zlecenie	412,00	2016-02-10
2015-12-07	975	-1	f-ra za komplet naczyn,tortownica,patera	1 870,00	2016-02-10
2015-12-17	975	-1	f-ra za namiot handlowy	160,97	2016-02-10
2015-12-17	975	-1	f-ra za namiot handlowy	739,03	2016-02-10
2015-12-17	975	-1	f-ra za wykonanie i montaż stołów i ławę	3 400,00	2016-02-10
2015-12-21	980	-1	księgowanie planu; wynagrodzenia bezosob	-0,50	2016-02-04
2015-12-21	980	-1	księgowanie planu; wynagrodzenia osobowe	5 520,50	2016-02-04
2015-12-21	980	-1	księgowanie planu; zakup materiałów i wy	-5 750,96	2016-02-04
2015-12-21	980	-1	księgowanie planu; opłaty z tytułu zakup	230,46	2016-02-04
2015-12-21	980	-1	księgowanie planu; zakup materiałów	0,50	2016-02-04
2015-12-24	975	-1	NK za wydane posiłki dla uczestników w	5 400,00	2016-02-10
2015-12-24	975	-1	r-ki umowa zlecenia	5 802,72	2016-02-10
2015-12-24	975	-1	f-ra za montaż siłowni zewnętrznej	1 047,96	2016-02-10
2015-12-24	975	-1	f-ra za usługi telekomunikacyjne	60,27	2016-02-10
2015-12-24	975	-1	f-ra za usługi telekomunikacyjne	64,56	2016-02-10
2015-12-30	975	-1	rachunki umowa-zlecenie	717,68	2016-02-10
2015-12-30	975	-1	NK za wydane posiłki dla uczestników w	5 400,00	2016-02-10
2015-12-30	975	-1	przelewy ZUS	1 148,00	2016-02-10
2015-12-30	975	-1	przelewy ZUS	602,62	2016-02-10
2015-12-30	975	-1	przelewy ZUS	84,48	2016-02-10
2015-12-30	975	-1	podatek od umów zleceń	495,00	2016-02-10
2015-12-30	975	-1	f-ra za grill ogrodowy	400,00	2016-02-10
2015-12-30	975	-1	f-ra za artykuły plastyczno-biurowe	338,00	2016-02-10
2015-12-31	-1	980	NK przeksięgowanie zrealizowanych wyda	149 672,08	2016-02-05
2015-12-31	980	-1	księgowanie planu; wynagrodzenia bezosob	5 520,50	2016-02-04
2015-12-31	980	-1	księgowanie planu; zakup materiałów i wy	-5 750,96	2016-02-04
2015-12-31	980	-1	księgowanie planu; zakup materiałów i wy	-8 756,36	2016-02-04
2015-12-31	980	-1	księgowanie planu; zakup energii	-2 005,00	2016-02-04
2015-12-31	980	-1	księgowanie planu; zakup usług pozostały	2 000,00	2016-02-04
2015-12-31	980	-1	księgowanie planu; zakup usług pozostały	8 756,36	2016-02-04
2015-12-31	980	-1	księgowanie planu; opłaty z tytułu zakup	235,46	2016-02-04
2015-12-31	980	-1	księgowanie planu; zakup materiałów i wy	3 500,00	2016-02-04

2015-12-31	980	-1	księgowanie planu; zakup energii	-3 500,00	2016-02-04
2015-12-31	975	-1	f-ra za materiały do szydełkowania i szy	700,00	2016-02-10
2015-12-31	975	-1	f-ra za tablice informacyjne	50,00	2016-02-10
2015-12-31	860	401	Nk przeksięgowanie salda konta 401 na	63 342,17	2016-04-12
2015-12-31	860	402	NK przeksięgowanie salda konta 402 na	70 129,41	2016-04-12
2015-12-31	860	404	NK przeksięgowanie salda konta 404 na	14 826,30	2016-04-12
2015-12-31	860	405	NK przeksięgowanie salda konta 405 na	1 374,20	2016-04-12
2015-12-31	223	800	NK przeksięgowanie salda konta 223-8 n	128 001,50	2016-04-12
2015-12-31	223	800	NK przeksięgowanie salda konta 223-1 n	32 587,70	2016-04-12

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości konta 975 i 980 to konta pozabilansowe. Konto 975 „Wydatki strukturalne” służy do ewidencji wartości zrealizowanych wydatków strukturalnych, w których ewidencja wydatków strukturalnych nie jest uwzględniona w ewidencji analitycznej prowadzonej dla kont bilansowych. Ewidencja prowadzona jest według klasyfikacji wydatków strukturalnych w celu wykazania tych wydatków w odpowiednim sprawozdaniu. Konto 980 „plan finansowy wydatków budżetowych” służy do ewidencji planu finansowego wydatków budżetowych dysponenta środków budżetowych. Na stronie Wn konta 980 ujmuje się plan finansowy wydatków budżetowych oraz jego zmiany. Na stronie Ma konta ujmuje się: [1] równowartość zrealizowanych wydatków budżetu, [2] wartość planu niewygasających wydatków budżetu do realizacji w roku następnym, [3] wartość planu niezrealizowanego i wygasłego. Konto nie wykazuje salda na koniec roku. Na kontach pozabilansowych można dokonywać zapisu dwustronnego jak i jednostronnego, stąd w kontrolowanej jednostce przyjęto księgowanie z „kontem” - 1 nie ujętym w obowiązujących przepisach prawa stosując zapis jednostronny.

## **2. SPRAWOZDAWCZOŚĆ I BILANS JEDNOSTKI. ZGODNOŚĆ DANYCH WYKAZYWANYCH W SPRAWOZDANIACH BUDŻETOWYCH Z EWIDENCJĄ KSIĘGOWĄ**

Kontrolą objęto sprawozdania Rb-NDS oraz Rb-Z - sporządzone na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2014 roku, poz. 119 ze zm.) oraz na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. tekst jednolity z 2014 roku, poz. 1773).

Sprawozdanie Rb-Z - o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji według stanu na koniec I, II, III, IV kwartału 2014 roku, I, II, III, IV kwartału 2015 roku oraz I kwartału 2016 roku.

Szczegółową analizę wskazanych powyżej sprawozdań przeprowadzono we wcześniejszej części protokołu kontroli dotyczącej zadłużenia Gminy Grabów w latach 2014 – I kwartał 2016 roku. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Kwartalne sprawozdanie Rb-NDS o nadwyżce / deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 marca 2015 roku, 30 czerwca 2015 roku, 30 września 2015 roku, 31 grudnia 2015 roku, 31 marca 2016 roku.

### **Analiza wykonania wolnych środków na podstawie sprawozdania Rb-NDS za lata 2014 – 2015 oraz sprawozdania finansowego budżetu Gminy Grabów za lata 2013 – 2015.**

Kontrolujący dokonali wyliczenia porównawczego wolnych środków za lata 2013 – 2014 wynikających ze sprawozdań finansowych oraz sprawozdań Rb-NDS - o nadwyżce/deficycie JST, a także wyliczenia wolnych środków wypracowanych w 2015

roku, do wykazania w sprawozdaniach w 2016 roku (tabela nr 3). Szczegółowe dane uzyskane w wyniku analizy zawarto w poniższych tabelach:

Tabela nr 1

sprawozdanie finansowe za 2013			NDS za okres od początku roku do 31 grudnia 2014		
	aktywa	Kwota (zł)		wyszczególnienie	Kwota (zł)
I.1	środki pieniężne	831 831,24	C	Nadwyżka/deficyt	-710 607,64
II	należności i roszczenia	42 631,08	D1	Przychody Ogółem	1 585 879,63
suma		874 462,32			
	pasywa		D11	Kredyty i pożyczki	1 039 416,00
I.2	zobowiązania wobec budżetów	38,50	D13	Nadwyżka z lat ubiegłych	0,00
I.3	pozostałe zobowiązania	15 544,19	D17	wolne środki	546 463,63
III	inne pasywa	312 416,00	D171	środki na pokrycie deficytu	0,00
suma		327 998,69	D2	Rozchody Ogółem	337 183,65
	<b>aktywa - pasywa</b>	<b>546 463,63</b>	D21	Splaty kredytów i pożyczek	337 183,65
	różnica				0,00

Tabela nr 2

sprawozdanie finansowe za 2014			NDS za okres od początku roku do 31 grudnia 2015		
	aktywa	Kwota (zł)		wyszczególnienie	Kwota (zł)
I.1	środki pieniężne	810 406,58	C	Nadwyżka/deficyt	-1 167 454,43
II	należności i roszczenia	82 991,61	D1	Przychody Ogółem	2 376 088,34
suma		893 398,19			
	pasywa		D11	Kredyty i pożyczki	1 838 000,00
I.2	zobowiązania wobec budżetów	9 126,55	D13	Nadwyżka z lat ubiegłych	0,00
I.3	pozostałe zobowiązania	28 355,30	D17	wolne środki	538 088,34
III	inne pasywa	317 828,00	D171	środki na pokrycie deficytu	0,00
suma		355 309,85	D2	Rozchody Ogółem	298 586,92
	<b>aktywa - pasywa</b>	<b>538 088,34</b>	D21	Splaty kredytów i pożyczek	298 586,92
	różnica				0,00

Tabela nr 3

sprawozdanie finansowe za 2015			NDS za okres od początku roku do 31 grudnia 2015		
	aktywa	Kwota (zł)		wyszczególnienie	Kwota (zł)
I.1	środki pieniężne	1 167 043,06	C	Nadwyżka/deficyt	-1 167 454,43
II	należności i roszczenia	98 867,75	D1	Przychody Ogółem	2 376 088,34
suma		1 265 910,81			
	pasywa		D11	Kredyty i pożyczki	1 838 000,00
I.2	zobowiązania wobec budżetów	25 702,57	D13	Nadwyżka z lat ubiegłych	0,00
I.3	pozostałe zobowiązania	5 910,25	D17	wolne środki	538 088,34
III	inne pasywa	324 251,00	D171	środki na pokrycie deficytu	0,00
suma		355 863,82	D2	Rozchody Ogółem	298 586,92
	<b>aktywa - pasywa</b>	<b>910 046,99</b>	D21	Splaty kredytów i pożyczek	298 586,92
				<b>C + D1 – D2</b>	<b>910.046,99</b>

Ustalenia kontroli:

- W zakresie wykonania wolnych środków kwota wynikająca ze sprawozdania finansowego za 2013 i 2014 rok odpowiadała kwotom wskazanym w pozycjach D17 sprawozdania Rb-NDS odpowiednio za 2014 i 2015 rok.
- Wolne środki wyliczone na podstawie sprawozdania Rb-NDS za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2015 roku poprzez operację C. Deficyt + D1.

Przychody Ogółem – D2. Rozchody ogółem zgodne są z kwotą wolnych środków wyliczonych na podstawie sprawozdania finansowego.

- Z uwagi na nieprawidłowości wskazane we wcześniejszej części protokołu kontroli, dotyczące weryfikacji sald kont księgowych, w tym niezgodność sald konta 133 z rachunkiem bankowym o kwotę 4.194,02 zł, stwierdzić trzeba zaniżenie kwoty wolnych środków o wyżej wskazaną wartość.
- W tym miejscu trzeba wskazać, iż Gmina Grabów w latach objętych analizą wypracowywała znaczącą kwotę wolnych środków: w 2013 roku w wysokości 546.463,63 zł, w 2014 roku – 538.088,34 zł, 2015 rok – 910.046,99 zł. W wątpliwość należy zatem poddać zaciągnięcie w 2015 roku zobowiązania poprzez emisję obligacji o wartości 1.838.000,00zł. Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-NDS za 2015 rok Gmina Grabów była w tym okresie w posiadaniu wolnych środków w wysokości 538.088,34 zł, przy jednoczesnym deficycie w kwocie - 1.167.454,43 zł oraz planowanych i wykonanych rozchodach w kwocie 298.586,92 zł. Zobowiązanie zostało zaciągnięte w kwocie zawyżonej o 371.958,65 zł. Dodatkowo, na co wskazuje przedmiotowe sprawozdanie, wolne środki w kwocie 538.088,34 zł nie zostały w ogóle zaangażowane na pokrycie planowanego deficytu budżetowego. Konsekwencją tego typu działania było powstanie na koniec 2015 roku wolnych środków w kwocie prawie 1 mln zł (910.046,99 zł). Będąc w posiadaniu tak znaczącej puli środków pieniężnych Gmina Grabów wprowadziła do Wieloletniej Prognozy Finansowej oraz budżetu na 2016 rok planowany do zaciągnięcia w 2016 roku kredyt w kwocie 1.308.852,22 zł. Pamiętać należy, że każde zaciągnięte przez jednostkę zobowiązanie niesie za sobą daleko idące konsekwencje w postaci konieczności opłacania kosztów obsługi zadłużenia. W przypadku chociażby wyemitowanych obligacji koszty te są znaczące. Dla całego okresu na jaki zaciągnięto zobowiązanie tj. lat 2015 – 2029 wynoszą one 662.549,49 zł, co średnio dla każdego roku wskazuje na koszty w wysokości 44.169,96 zł. Dlatego też, należyte gospodarowanie środkami pieniężnymi powinno polegać na korzystaniu przez JST w pierwszej kolejności ze środków, w których posiadaniu jest.
- Pomimo faktu, iż jak wskazano powyżej Gmina Grabów dysponowała na koniec 2015 roku kwotą wolnych środków w wysokości 910.046,99 zł, w sprawozdaniu Rb-NDS za okres od początku roku do dnia 31 marca 2016 roku, sporządzonym w dniu 21 kwietnia 2016 roku w poz. D16 wolne środki, w kolumnie wykonanie wskazano na 0,00 zł. Wolne środki wypracowane za rok 2015 należało wykazać w pełnej kwocie po stronie wykonania przedmiotowego sprawozdania. Wówczas kwota przychodów ogółem powinna także zostać zwiększona o wskazaną wartość. Weryfikację sprawozdania Rb-NDS przeprowadzono także pod kątem zgodności danych w nim wykazanych z ewidencją księgową. W wyniku kontroli stwierdzono:
- Dane wykazane w sprawozdaniu Rb-NDS w kolumnie wykonanie, w poz. A Dochody 17.118.057,16 zł i B. Wydatki 18.285.511,59 zł nie odpowiadają kwotom wynikającym z salda Wn konta 901 i ma 902 Budżetu Gminy Grabów sprzed przeksięgowania, które powinny stanowić podstawę do sporządzenia tego sprawozdania. Zgodnie z wydrukiem z rejestru Dochody Gminy Grabów – Organ i Wydatki Gminy Grabów – Organ, sporządzonym w dniu 29 kwietnia 2016 roku - saldo Wn 901 przed przeksięgowaniem na konto 961 wynosiło 17.078.323,63 zł, a przeksięgowano na konto 961 17.700.663,30 zł. Jak wskazano we wcześniejszej części protokołu, zgodnie z wydrukiem z dnia 12 maja 2016 roku obroty Wn konta 901 w relacji z kontem 961 wynosiły 17.711.580,42 zł. Analogicznie dla konta 902 kwoty te wynoszą: dla wydruku z dnia 29 kwietnia 2016 roku 18.326.579,77 zł, 18.157.510,09 zł, a dla wydruku z 12 maja 2016

roku 18.157.510,09 zł. Szczegółowo zagadnienie dotyczące nieprawidłowości w zakresie kont 901 i 902 opisane zostało we wcześniejszej części protokołu kontroli dotyczącej zasad rachunkowości Gminy Grabów.

- Dane wynikające z dokumentacji źródłowej w zakresie przychodów i rozchodów, w odniesieniu do sprawozdania Rb-NDS przedstawiono w poniższej tabeli.

2015 rok	sprawozdanie RB-NDS	wynik z dokumentów źródłowych	Różnica
I kwartał	244 466,23	244 466,23	0,00
II kwartał	252 506,46	262 505,93	-10 000,00
III kwartał	380 546,69	280 546,69	100 000,00
IV kwartał	298 586,92	298 586,92	0,00
I kwartał 2016	75.540,23	75.540,23	0,00

Powyższe wskazuje, iż w II kwartale 2015 roku w sprawozdaniu Rb-NDS dokonano zaniżenia wykonanych rozchodów o kwotę 10.000,00 zł. Z kolei dla III kwartału 2015 roku do kwoty rozchodów ogółem uwzględniono jedną z rat kredytu w wysokości 100.000,00 zł na przejściowy deficyt w ramach umowy nr 72/06/0/15. Jednocześnie nie uwzględniono kwoty przychodu wynikającego z ww. umowy, który miał miejsce w dniu 31 lipca 2015 roku. Stosownie do treści rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w części odnoszącej się do sprawozdania Rb-NDS, w sprawozdaniu tym nie wykazuje się przychodów i rozchodów, dotyczących zaciągniętych i spłaconych w danym okresie sprawozdawczym pożyczek i kredytów o których mowa w art. 89 ust.1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych. Dlatego też, zdaniem kontrolujących w przedmiotowym sprawozdaniu, z uwagi na przechodzenie zobowiązania między kwartałami, należało wykazać zarówno kwotę przychodów w wysokości 600.000,00 zł jak i rozchód w kwocie 100.000,00 zł.

### **Sporządzanie sprawozdań jednostkowych przez Urząd Gminy w Grabowie**

W trakcie czynności kontrolnych zwrócono się do Skarbnika Gminy Grabów Jolanty Matuszewskiej o przekazanie sprawozdań jednostkowych Rb-27S, Rb-28S i Rb-Z sporządzanych przez Urząd Gminy w Grabowie. W konsekwencji powyższego otrzymano sprawozdania, które w znacznej większości nie były podpisane w miejscu na to wyznaczonym przez Skarbnika Gminy oraz Kierownika jednostki. W związku z powyższym zwrócono się o wyjaśnienie. W złożonym oświadczeniu Skarbnik Gminy stwierdziła, że: „*Sprawozdania Rb27S za I, II, III, IV kwartał 2014 roku sporządzone były tylko dla Urzędu Gminy, Rb27S za I, II, III, IV kwartał 2015 roku sporządzone było tylko dla Urzędu Gminy, Rb28S za I, IV kwartał 2014 roku sporządzone było tylko dla Urzędu Gminy, Rb28S za II, III kwartał 2014 roku sporządzone było łącznie Urząd Gminy i GOPS, Rb28S za I, II, III, IV kwartał 2015 roku sporządzone było łącznie Urząd Gminy i GOPS, Rb-Z za I, II, III, IV kwartał 2014 roku sporządzone było tylko dla Urzędu Gminy, Rb-Z za I, II, III, IV kwartał 2015 roku sporządzone było tylko dla Urzędu Gminy. W/w sprawozdania nie były podpisane przez skarbnika i Kierownika Jednostki. Rb-27S za I kwartał 2016 sporządzone było tylko dla Urzędu Gminy, Rb28S za I kwartał 2016 sporządzone było łącznie Urząd Gminy i GOPS, Rb-Z za I kwartał 2016 roku sporządzone było tylko dla Urzędu Gminy. I W/w sprawozdanie było podpisane przez Skarbnika i Kierownika Jednostki*”. Kontrolujący zwrócili się do wyżej wymienionej o przekazanie kserokopii potwierdzonej za zgodność z oryginałem przedmiotowych sprawozdań ujętych w złożonym wyjaśnieniu. Jednakże nie przekazano kompletu dokumentów, w tym m.in. otrzymano jedynie sprawozdania Rb-Z za cztery kwartały 2014 roku, a za 2016 rok otrzymano jedno sprawozdanie Rb-28S za okres od

początku roku do dnia 31 marca 2016 roku, z tym, że nie było one podpisane ani przez Skarbnika Gminy, ani kierownika jednostki Powyższe narusza regulacje zawarte w §6 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, zgodnie z którym to przepisem - sprawozdania jednostkowe są sporządzane przez kierowników jednostek organizacyjnych na podstawie ewidencji księgowej. Urząd Gminy oraz GOPS jako odrębne jednostki organizacyjne zobowiązane są składać osobne sprawozdania stosownie do brzmienia ww. rozporządzenia. Jednocześnie w świetle obowiązujących przepisów sprawozdania niezatwierdzone przez kierownika jednostki nie posiadają mocy prawnej. Dlatego też należy przyjąć, iż za cały 2015 rok Urząd Gminy Grabów i GOPS nie składał kwartalnych sprawozdań jednostkowych z wykonania planu dochodów i wydatków. Dodatkowo na podstawie przedstawionych dokumentów takie założenie odnosi się także do sprawozdań za I kwartał 2016 roku.

*Pisemna informacja Skarbnika Gminy Grabów Jolanty Matuszewskiej dotycząca sprawozdań Urzędu Gminy za lata 2014 i 2015 stanowi załącznik nr 19 do protokołu kontroli.*

*Akta kontroli[s. 795-1088]: sprawozdanie Urzędu Gminy Grabów Rb-28S za I kwartał 2016 roku, Sprawozdanie Rb-28S UG Grabów za II kwartał 2014 roku; sprawozdanie Rb-28S za IV kwartał 2014 roku; sprawozdanie Rb-28S za I kwartał 2015 roku; sprawozdanie Rb-28S za II kwartał 2015 roku; sprawozdanie Rb-28S za III kwartał 2015 roku; sprawozdanie Rb-28S za IV kwartał 2015 roku; Zestawienie zbiorcze Rb-27S za I kwartał 2014 roku; Zestawienie zbiorcze Rb-27S za II kwartał 2014 roku; Zestawienie zbiorcze Rb-27S za III kwartał 2014 roku; Zestawienie zbiorcze Rb-27S za IV kwartał 2014; RB-Z za I, II, III, IV kwartał 2014 roku.*

#### BILANS Z WYKONANIA BUDŻETU JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Kontrolą objęto sprawozdanie finansowe sporządzone w dniu 25 kwietnia 2016 roku (korekta nr 1)<sup>11</sup>, podpisane przez Skarbnika Gminy Jolantę Matuszewską oraz Wójta Gminy Tomasza Pietrzaka.

Wyszczególnienie	Numery Kont	AKTYWA		Różnice (zł)	PASYWA	
		wg ewidencji (zł)	wg sprawozdania (zł)		wg ewidencji (zł)	wg sprawozdania (zł)
<b>I. ŚRODKI PIENIĘŻNE</b>	1.135.430,24 zł Ma konta 140-1 226,71 (odpady komunalne) 10.930,20 zł Senior WIGOR 13,08 zł Saldo 221-1 Senior WIGOR 5.298,17 zł saldo 240 599,00 zł saldo 222-7	-	1.167.043,06	<b>0,00</b>		
I.1.1 – Środki pieniężne budżetu	-	-	1.135.430,24	0,00		
I.1.2 – Pozostałe środki pieniężne	Ma konta 140-1 226,71 (odpady komunalne) 10.930,20 zł Senior WIGOR 13,08 zł Saldo 221-1 Senior WIGOR 5.298,17 zł saldo 240 599,00 zł saldo 222-7		31.612,82	0,00		
<b>II. NALEŻNOŚCI I ROZLICZENIA</b>	II.1+ II.2+ II.3		<b>98.867,75</b>	<b>0,00</b>		
II.2. – Należności od budżetów	Konto 224	45.369,93	45.385,27	15,34		
II.3 Pozostałe należności i rozliczenia	Konto 223 Konto 222-1 Konto 222-2 Wn 140-1	-	53.482,48	0,00		

<sup>11</sup> Pierwotne sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Grabów sporządzone zostało w dniu 30 marca 2016 roku.

III INNE AKTYWA	Wn 909	0,00	0,00	0,00		
<b>Suma aktywów:</b>			<b>1.265.910,81</b>			
<b>I. ZOBOWIĄZANIA</b>	<b>I.1 + I.2 + I.3</b>			-		<b>4.213.156,65</b>
I.1. Zobowiązania finansowe	Ma134 Ma 260			0,00	4.181.543,83	4.181.543,83
I.1.2. Zobowiązania długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)	Ma134 Ma 260			0,00	4.181.543,83	4.181.543,83
I.2. Zobowiązania wobec budżetów	Ma 140-1 14.545,66 zł 226,71 (odpady komunalne) 10.930,20 zł Senior WIGOR			-	-	25.702,57
I.3 Pozostałe zobowiązania	Ma240 5.298,17 zł 221-1 13,08 zł 222-2 599,00 zł			-	-	5.910,25
<b>II. AKTYWA NETTO BUDŻETU</b>				-	-	<b>- 3.271.496,84</b>
II.1 Wynik wykonania budżetu (+,-)	Ma961			-	-	- 1.167.454,43
II.1.2 Deficyt budżetu (+)	901 i 902 przed przeksięgowaniem			-	-	-1.167.454,43
II.5 Skumulowany wynik budżetu	Wn960			-	-	- 2.104.042,41
III. INNE PASYWA	Ma909			0,00	324.251,00	324.251,00
<b>Suma pasywów:</b>						<b>1.265.910,81</b>

### Ustalenia kontroli:

Szereg nieprawidłowości w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz funkcjonowania urzędów księgowych w Gminie Grabów, szczegółowo opisanych we wcześniejszej części protokołu kontroli, miał wpływ na sporządzenie sprawozdania finansowego. W większości przypadków ewidencja księgowa uniemożliwiała weryfikację bądź wskazywała na niezgodność ewidencji z poszczególnymi pozycjami sprawozdania finansowego. W świetle poczynionych już ustaleń, stwierdzono:

#### AKTYWA

- Bilans zamknięcia sprawozdania finansowego za 2014 rok zgodny był z bilansem otwarcia przedmiotowego sprawozdania.
- Dla poz. I.1 Środki pieniężne wskazano na kwotę 1.167.043,06 zł. Jednocześnie saldo konta 133 Rejestru Dochody Gminy Grabów – Organ Wn 133 wynosiło 19.326.715,79 zł a rejestru Wydatki Gminy Grabów – Organ Ma 133 18.170.829,64 zł. Po zbilansowaniu saldo Ma 133 wynosiło 1.155.886,15 zł. Kwota ta odpowiada saldu podstawowego rachunku bankowego prowadzonego wspólnie dla Urzędu Gminy oraz dla Organu, co opisano na wstępie protokołu kontroli, w części odnoszącej się do rachunków bankowych kontrolowanej jednostki. Jak wskazano kontrolującym w wyjaśnieniach do sprawozdania RB-ST na kwotę w wysokości 1.167.043,06 zł składało się dodatkowo saldo rachunku bankowego utworzonego dla odpadów komunalnych – 226,71 zł oraz saldo rachunku bankowego prowadzonego dla zadania Senior-Wigor – 10.930,20 zł. Kontrolujący wnoszą także uwagi do braku wykazania w poz. I.1 sprawozdania finansowego kwoty 50.192,61 zł wynikającej z rachunku prowadzonego dla Referatu Gospodarki Komunalnej. Jak szczegółowo opisano w dalszej części protokołu kontroli, odnoszącej się do procedur likwidacji Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej o powołaniu w tym miejscu Referatu, rachunek dla Referatu Gospodarki Komunalnej otwarty został z dniem 31 grudnia 2015 roku. W tym też dniu dokonano na ten rachunek przelewu środków w kwocie



50.192,61 zł z rachunku zlikwidowanego z dniem 31 grudnia 2015 roku Zakładu Gospodarki Komunalnej w Grabowie. Likwidacja ta odbyła się na mocy uchwały nr XIII/35/15 Rady Gminy w Grabowie z dnia 31 marca 2015 roku, w której ustalono, że z dniem likwidacji Zakładu jego zadania przejmuje nowoutworzony w tym celu Referat Gospodarki Komunalnej, funkcjonujący w strukturze Urzędu Gminy w Grabowie. W tym miejscu jednak trzeba wskazać, iż z uwagi na opisaną powyżej procedurę likwidacji Zakładu i utworzenia w tym miejscu Referatu, a także terminu przelewu środków pieniężnych na wyodrębniony rachunek, saldo tego rachunku powinno zostać wykazane w przedmiotowym sprawozdaniu finansowym w poz. I.1 Środki pieniężne. Brak ujęcia tej kwoty w przedmiotowym sprawozdaniu spowodował zaniżenie wartości środków pieniężnych o 50.192,61 zł.

- W poz. Pozostałe środki pieniężne wykazano kwotę 31.612,82 zł, na którą zgodnie z informacją złożoną przez inspektora Ewę Piesik składa się:
- a) strona Ma konta 140 – w wysokości 14.545,66 zł. Zauważyć należy, że zgodnie z przedstawionym kontrolującym zestawieniem obrotów i sald dla rejestrów: Wydatki Gminy Grabów – Organ oraz Dochody Gminy Grabów Organ, konto 140 występuje jedynie dla rejestru Dochody Gminy Grabów Organ, gdzie saldo Ma konta 140 wynosiło 13.568,70 zł a saldo Wn tego konta wynosiło 0,00 zł. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości - na stronie Wn konta 140 ujmuje się zwiększenia stanu środków pieniężnych w drodze, a na stronie Ma – zmniejszenia. Konto to może wykazywać zatem jedynie saldo Wn, oznaczające stan środków pieniężnych w drodze. Szczegółowo nieprawidłowości dotyczące przedmiotowego konta opisano we wcześniejszej części protokołu, gdzie wskazano także iż wszystkie z dokonanych na rachunku księgowani, z uwagi na swój charakter prawny, w kontekście rzeczywistego przeznaczenia konta, podlegają zakwestionowaniu. Wobec powyższego stwierdzić trzeba, iż kwota 14.545,66 zł ujęta została do sprawozdania finansowego nierzetelnie i bez podstawy prawnej, co skutkować może zawyżeniem aktywów sprawozdania.
  - b) saldo rachunku dla odpadów komunalnych – 226,71 zł – które to saldo nie wynika z żadnego konta księgowego prowadzonego w urządzeniach księgowych Gminy Grabów. W związku z powyższym, uwzględniając regułę zgodnie z którą sprawozdania sporządza się na podstawie rzetelnie prowadzonej ewidencji księgowej, nie można stwierdzić prawidłowości uwzględnienia przedmiotowej kwoty w bilansie.
  - c) saldo środków na rachunku Senior Wigor – 10.930,20 zł – saldo Wn 133 dla rejestru Senior Wigor Organ za 2015 rok, oraz saldo Wn 130 dla rejestru Senior Wigor Jednostka za 2015 rok.
  - d) saldo Ma konta 221-Wigor w kwocie 13,08 zł,
  - e) saldo Ma konta 240 w wysokości 5.298,17 zł dla rejestru Dochody Gminy Grabów Organ za 2015 rok, zgodnie z informacją uzyskaną od referenta Ewy Piesik w piśmie przekazanym elektronicznie w dniu 1 czerwca 2016 roku na saldo Ma konta 240 składa się: „60,00, 1.200,00, 4.038,17 – ze względu na niezgodności wynikające z braku bilansowania się kont wprowadzono kwotę do wyjaśnienia zwiększając saldo konta 240”. Powyższe wskazuje na nierzetelne wykazanie na koniec 2015 roku salda konta 240, co w konsekwencji spowodowało zawyżenie po stronie

aktywów sprawozdania finansowego. Przedmiotowe zagadnienie opisane zostało szczegółowo we wcześniejszej części protokołu kontroli, dotyczącej niezgodności salda konta księgowego 133 ze środkami znajdującymi się na rachunku bankowym. Stwierdzona nieprawidłowość miała także wpływ na zaniżenie kwoty wolnych środków za 2015 rok.

- f) saldo Ma konta 222-7 w kwocie 599,00 zł dla rejestru Dochody Gminy Grabów – Organ. Zgodnie z informacją otrzymaną od referenta Ewy Piesik saldo 599,00 zł wynika z rozliczeń podatku VAT. Rozliczenie deklaracji VAT-7 za grudzień 2015 roku dokonane w styczniu 2016 roku związane było z fakturami nr 65/15 (VAT 297,55 zł), nr 63/15 (VAT 45,74zł), nr 64/15 (VAT 184,00zł), nr 65/15 (VAT 72,04 zł). Zgodnie z deklaracją VAT-7 za grudzień 2015 roku, podpisaną przez Wójta Gminy Tomasza Pietrzaka w dniu 14 stycznia 2016 roku podatek należy wynosił 599,00 zł.
- W poz. II. 2 Należności od budżetów wykazano kwotę 45.385,27 zł, która zgodnie z informacją złożoną przez właściwego merytorycznie pracownika powinna wynikać z salda Wn konta 224. Jednocześnie saldo to, zgodnie z przedstawioną do kontroli dokumentacją wynosi 45.369,93 zł – różnica 15,34 zł;
- W poz. II.3 Pozostałe należności i rozliczenia wskazano na kwotę 53.482,48 zł. Zgodnie z informacją referenta Ewy Piesik składa się na nią:
- a) 40.188,07 zł – stanowiąca saldo Wn konta 223-1 i wynikająca ze „zwrotów na koniec roku ze szkół”. Zgodnie z zestawieniem obrotów i sald z dnia 29 kwietnia 2016 roku dla rejestru Wydatki Gminy Grabów Organ saldo Wn konta 223-1 wynosi 40.188,07 zł. Przedmiotowe kwoty zostały zwrócone na rachunek Gminy Grabów z dniem 5 stycznia 2016 roku.
- b) 1.280,34 zł – kwota ta stanowi saldo Wn konta 223-2 Wydatki Gminy Grabów Organ przeznaczonego do rozliczeń z zadań własnych GOPS-u, która podlegała zwrotowi w dniu 15 kwietnia 2016 roku.
- c) 10.917,12 zł – kwota ta stanowi saldo WN konta 223-87 Wydatki Gminy Grabów Organ przeznaczonego do rozliczeń w ramach projektu Senior Wigor oraz saldo Wn konta 130 rejestru księgowego SENIOR-WIGOR – Jednostka wskazując na środki z otrzymanej dotacji przeznaczone do zwrotu Środki zostały przekazane na rachunek Departamentu Polityki Senioralnej w Warszawie z dniem 8 lutego 2016 roku.
- d) 976,96 zł – jak wskazano w złożonym piśmie kwota ta wynika z konta 140-1. Do dokumentu załączono tabelę sporządzoną w programie komputerowym, która wskazuje na obroty konta 140-1. Jednakże dokument ten nie stanowi ewidencji księgowej prowadzonej zgodnie z obowiązującymi przepisami. Zgodnie z art. 23 ustawy o rachunkowości - zapisów w księgach rachunkowych dokonuje się w sposób trwały, bez pozostawienia miejsc na późniejsze dopiski i zmiany, a zapis księgowy powinien zawierać co najmniej datę dokonania operacji gospodarczej, określenie rodzaju i numeru identyfikacyjnego dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu oraz datę, jeżeli różni się ona od daty dokonania operacji, zrozumiały tekst, skrót lub kod opisu operacji, kwotę i datę zapisu, oznaczenie kont, których dotyczy. Dodatkowo z uwagi na nieprawidłowości dotyczące konta 140 wskazane we wcześniejszej części protokołu kontroli, nie można stwierdzić rzetelności danych wykazanych w tej części sprawozdania.
- e) 62,74 zł i 57,24 zł – kwoty te stanowią odpowiedni saldo Wn konta 222-1 i 222-2. Zgodnie z opisem do kont wynikającym z oprogramowania

funkcjonującego w kontrolowanej jednostce, konta te wskazują na kapitalizację odsetek dla szkół oraz dla GOPS-u. Zwrotu kwot dokonano na rachunek Gminy w dniu 5 stycznia 2016 roku.

#### PASYWA

- Bilans zamknięcia sprawozdania finansowego za 2014 rok zgodny był z bilansem otwarcia przedmiotowego sprawozdania.
- W poz. I.1.2 Zobowiązania długoterminowe wykazano kwotę 4.181.543,83 zł. Kwota ta stanowi saldo Ma konta 134 oraz Ma konta 260 wykazanych w zestawieniu obrotów i saldo dla rejestru Dochody Gminy Grabów – Organ.
- W poz. 1.2 Zobowiązania wobec budżetów wykazano kwotę 25.702,57 zł. Na nią składały się następujące wartości:
  - a) Kwota 14.545,66 zł, która zgodnie z informacją referenta Ewy Piesik wynika z salda Ma konta 140-1. Z uwagi na wskazane powyżej nieprawidłowości oraz fakt, iż dokumentacja księgowa przekazana kontrolującym wskazuje jedynie na saldo Ma w wysokości 13.568,70 zł, stwierdzić trzeba niezgodność tej pozycji bilansu.
  - b) Kwota 226,71 zł wynikająca z salda rachunku bankowego prowadzonego dla odpadów komunalnych. Jak wskazano we wcześniejszej części protokołu kwota ta nie stanowi salda żadnego konta księgowego.
  - c) Kwota 10.930,20 zł stanowiąca saldo Wn konta 223-87 oraz kwota 13,08 zł stanowiąca kapitalizację odsetek za rachunek bankowy Senior-Wigor. Z uwagi na błędną technikę ewidencjonowania zdarzeń gospodarczych, kwota wykazana jako saldo Wn konta 223-87 zł, będąca zwrotem dotacji w ramach zadania Senior Wigor, powinna zostać ujęta na stronie Ma konta 224 jako rzeczywiste zobowiązanie budżetu wobec donatora. W następstwie przyjętej metody księgowania nieprawidłowo dokonano także operacji na kontach 902 i 961, poprzez zmniejszenie strony Ma konta 961, w relacji z kontem 902, tj. powiązania stronnych dochodowej i wydatkowej. Powyższa operacja prawidłowo dokonana powinna polegać na pomniejszeniu strony WN konta 901 o kwotę niewykorzystanej dotacji i przeznaczonej do zwrotu, w relacji z kontem 224, a pozostała kwota rozliczona poniesionymi wydatkami powinna być ujęta jako zrealizowany dochód i ujęta na koncie 961 pod datą 31 grudnia roku budżetowego.
- W poz. I.3. Pozostałe zobowiązania wykazano kwotę 5.910,25 zł, na którą składało się:
  - a) Kwota 13,08 zł (wykazana także w poz. 1.2 sprawozdania),
  - b) Kwota 599,00 zł wynikająca z salda Ma konta 222-7, wynikająca z należnego podatku VAT-7 do zapłaty do Urzędu Skarbowego,
  - c) Kwota 5.298,17, która stanowi saldo Ma konta 240 dla rejestru Dochody Gminy Grabów Organ. Jednocześnie, jak wskazano we wcześniejszej części protokołu kontroli, odnoszącej się do analizy konta 240 saldo to zostało zawyżone o 4.038,17 zł, która to kwota „ze względu na niezgodności wynikające z braku bilansowania się kont została wprowadzona jako kwota do wyjaśnienia zwiększając saldo konta 240”. W rzeczywistości saldo konta 240 powinno wykazywać saldo Ma 1.260,00 zł.

- W poz. II.1.2 Deficyt budżetu wskazano na kwotę -1.167.454,43 zł, która to kwota powinna stanowić saldo konta 961. W Gminie Grabów konto 961 występuje zarówno w rejestrze Dochody Gminy Grabów – Organ oraz w rejestrze Wydatki Gminy Grabów – Organ. Zgodnie ze wcześniejszą częścią protokołu kontroli, ze względu na wskazane rozbieżności przy kontaktach 901 i 902 również stan salda konta 961 jest nieprawidłowy. Zgodnie z przedstawionym zestawieniem obrotów i sald, saldo tego konta na 31 grudnia wykazywało na stronie Wn (deficyt) kwotę 445.929,67 zł.
- W poz. III inne pasywa wykazano kwotę 324.251,00 zł, która stanowiła saldo Ma konta 909 i wynikała z zaksięgowania z dniem 24 grudnia 2015 roku subwencji oświatowej.

*Wyjaśnienia Ewy Piesik dotyczące bilansu Budżetu Gminy Grabów i Urzędu Gminy Grabów za 2015 rok przekazywane w formie papierowej oraz elektronicznej: w dniu 31 maja 2016 roku, 1 czerwca 2016 roku, 1 czerwca 2016 roku, stanowią załącznik nr 20 do protokołu kontroli.*

Z uwagi na stwierdzone we wcześniejszej części protokołu nieprawidłowości, kontrolą, pod kątem terminowości sporządzania, zgodności bilansu otwarcia z bilansem zamknięcia oraz wykazywania zobowiązań i środków pieniężnych, objęto sprawozdanie finansowe z Urzędu Gminy Grabów (jednostki) za 2015 rok.

W wyniku kontroli stwierdzono:

- Sprawozdanie zostało sporządzone i zatwierdzone przez Skarbnika Gminy Grabów i Wójta Gminy Grabów w dniu 29 kwietnia 2016 roku, co wskazuje, iż złożone zostało po prawnie wyznaczonym terminie – 31 marca roku następującego po roku którego sprawozdanie dotyczy. Zgodnie bowiem z art. 45 ustawy o rachunkowości, sprawozdanie finansowe sporządza się na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych, o którym mowa w art. 12 ust. 2 – tj. nie później niż w ciągu trzech miesięcy od dnia kończącego rok obrotowy, a zgodnie z art. 52 ust. 1 tej ustawy - kierownik jednostki zapewnia sporządzenie sprawozdania finansowego nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia bilansowego i przedstawia je właściwym organom zgodnie z obowiązującymi jednostkę przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy. Przepis ten stosuje się do sprawozdania finansowego sporządzonego na dzień określony w art. 12 ust. 2 lub na inny dzień bilansowy.
- Dokonując weryfikacji zgodności bilansu zamknięcia za 2014 rok z bilansem otwarcia za 2015 rok kontrolującym przekazano sprawozdanie finansowe sporządzone w dniu 31 marca 2015 roku, podpisane przez Skarbnika Gminy Zofię Zasadzkę oraz Wójta Gminy Grabów Tomasza Pietrzaka. Stwierdzono zgodność między bilansem zamknięcia za 2014 rok i otwarcia za 2015 rok. Jednocześnie przekazane kontrolującym sprawozdanie za 2014 rok nie spełnia norm wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Sprawozdanie to wypełnione zostało odręcznie. W pozycjach A.I Wartości niematerialne i prawne, A.II.3 Zaliczka na środki trwałe w budowie, A.IV.2 Inne papiery wartościowe, A.IV.3 Inne długoterminowe aktywa finansowe, A.V Wartość mienia zlikwidowanych jednostek.I.2 Półprodukty i produkty w toku, B.I.3 Produkty Gotowe, B.I.4 Towary, B.II.2 Należności od budżetów, B.II.3 Należności z tytułu ubezpieczeń i innych świadczeń, B.II.4 Pozostałe należności, B.III.1. Środki pieniężne w kasie, B.III.3, B.III.3. Środki pieniężne państwowego funduszu celowego, B.III.5 Akcje lub udziały, B.III.6 Inne papiery wartościowe, B.III.7 Inne krótkoterminowe aktywa finansowe, B.IV Rozliczenia międzyokresowe, A.II.2 Strata Netto, A.III Nadwyżka środków obrotowych, I.IV Odpisy z wyniku finansowego, A.V. Fundusz mienia zlikwidowanych jednostek, B. Państwowe Fundusze celowe, C.III Rezerwy na zobowiązania, E.II Inne rozliczenia

międzyokresowe zostawiono puste miejsce nie wpisując 0,00 zł co umożliwi dokonywanie dopisek do sprawozdania finansowego. Tym bardziej, że przedstawione kontrolującym sprawozdanie finansowe już zawierało „poprawki” dokonane korektorem w poz. C.I Zobowiązania długoterminowe, C.II Zobowiązania krótkoterminowe, C.II.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz poz. C.II.2 Zobowiązania wobec budżetów w części stan na początek roku. W obowiązujących w kontrolowanej jednostce zasadach rachunkowości nie określono odrębnej formy sporządzania sprawozdań. Co istotne tak sporządzone sprawozdanie umożliwia ciągłe dopisywanie kwot w poszczególnych pozycjach sprawozdania. Dodatkowo nie można także stwierdzić, czy kierownik jednostki podpisując się pod przedmiotowym sprawozdaniem, zatwierdził je w wersji przed dokonanymi poprawkami czy też zostały one naniesione już po jego akceptacji, tj. bez jego wiedzy.

- W poz. C.I Zobowiązania długoterminowe, wykazano kwotę 4.181.543,83 zł, która jest tożsama z kwotą wykazaną w poz. I.1.2 sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Grabów, sporządzonego na dzień 31 grudnia 2015 roku, w dniu 25 kwietnia 2016 roku (korekta nr 1). Powyższe wskazuje, iż zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek zaciąganych przez Gminę Grabów wykazane zostały w obu bilansach, zamiast jedynie w bilansie z wykonania budżetu Gminy. Powyższe spowodowane jest opisaną we wcześniejszej części protokołu kontroli nieprawidłowością polegającą na prowadzeniu w latach 2014 konta 134 i 260 w księgach rachunkowych Urzędu oraz budżetu Gminy Grabów. W 2015 roku w ewidencji Urzędu Gminy prowadzono konto 134, a pożyczki wynikające z konta 260 prowadzonego dla budżetu Gminy ewidencjonowano na koncie 240-4 jednostki. Tożsama nieprawidłowość miała miejsce w sprawozdaniu finansowym dla Urzędu Gminy Grabów sporządzonym na dzień 31 grudnia 2014 roku, w dniu 31 marca 2015 roku, gdzie w poz. C.I wykazano kwotę 2.642.130,75 zł, wynikającą z sald konta 134 i 260, wykazaną także w poz. I.1.2 sprawozdania finansowego dla budżetu Gminy Grabów, sporządzonego na dzień 31 grudnia 2014 roku, w dniu 31 marca 2015 roku. Stwierdzona nieprawidłowość powoduje zawyżenie kwoty pasywów za 2014 rok o kwotę 2.642.130,75 zł, a w 2015 roku o kwotę 4.181.543,83 zł.
- W poz. B.III.2 środki pieniężne na rachunkach bankowych, wskazano na kwotę 1.197.530,45 zł. Jak wskazano we wcześniejszej części protokołu odnoszącej się do sald rachunków bankowych i ewidencji konta 133 i 130, zgodnie z potwierdzeniem sald przesłanym przez Bank - Gmina Grabów na dzień 31 grudnia 2015 roku posiadała na rachunkach bankowych środki w kwocie ogółem 1.247.509,72 zł, z tego 1.155.886,15 zł stanowiły środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym prowadzonym wspólnie dla budżetu i Urzędu Gminy, która to kwota wykazana została w sprawozdaniu finansowym budżetu gminy jako środki pieniężne, łącznie z kwotą wynikającą z salda konta otwartego dla Odpadów komunalnych oraz projektu Senior Wigor. Łączna kwota wykazana w poz. I.1 Środki pieniężne sprawozdania finansowego dla budżetu Gminy Grabów wynosiła 1.167.043,06 zł. Kwota ta była pomniejszona o kwotę 50.192,61 zł, która stanowiła środki znajdujące się na rachunku bankowym Referatu Gospodarki Komunalnej. W związku z powyższym jedynie pozostałe środki stanowiące saldo Wn konta 135 - 1.710,99 oraz saldo konta 139 - 28.549,69 zł, prowadzonego wspólnie dla trzech lokat utworzonych w związku z zabezpieczeniem należytego wykonania umowy w ramach realizowanych zadań inwestycyjnych, powinny zostać wykazane w poz. B.III.3 Środki pieniężne na rachunkach, w bilansie Urzędu Gminy Grabów. Powyższe wskazuje na zawyżenie aktywów o 1.167.269,77 zł. Analogiczną nieprawidłowość polegającą na „dublowaniu” wykazywania środków pieniężnych występujących na koniec roku

bilansowego na rachunkach Gminy Grabów w sprawozdaniu dla budżetu, jak i Urzędu Gminy, stwierdzono w 2014 roku. Zgodnie z potwierdzeniem sald na rachunkach bankowych, co szczegółowo przedstawiono we wcześniejszej części protokołu kontroli, kwota środków ogółem wynosiła 840.548,83 zł, w tym środki pieniężne do wykazania w bilansie z wykonania budżetu Gminy Grabów 810.006,78 zł, a do wykazania w bilansie dla Urzędu Gminy 30.542,05 zł. Jednocześnie w sprawozdaniu finansowym dla budżetu w poz. I.1. Środki pieniężne, wykazano kwotę 810.406,58 zł, a w poz. B.III.2 Środki pieniężne na rachunkach bankowych, sprawozdania finansowego jednostki wykazano kwotę 841.978,46 zł.

*Akta kontroli [s. 1089 - 1102]: Bilanse z wykonania budżetu Gminy Grabów i Urzędu Gminy Grabów za lata 2014 i 2015*

## IV. WYKONYWANIE BUDŻETU JEDNOSTKI. ZAGADNIENIA OGÓLNE

### 1. INFORMACJE OGÓLNE – 2015 ROK.

#### Dochody i przychody budżetu<sup>12</sup>

Wyszczególnienie	2015 rok		I kwartał 2016 roku	
	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
<b>DOCHODY OGÓŁEM</b>	17.430.888,94	17.118.057,16	16.828.754,14	4.821.163,22
<b>Dochody bieżące</b>	16.636.888,94	16.633.749,33	16.273.754,14	4.797.019,22
Dochody majątkowe	794.000,00	484.307,83	555.000,00	24.144,00
<b>PRZYCHODY</b>	2.328.168,92	2.376.088,34	1.308.852,22	0,00
z tego:	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki	1.838.000,00	1.838.000,00	1.308,852,22	0,00
Nadwyżka z lat poprzednich	0,00	0,00	0,00	0,00
Inne (wolne środki)	490.168,92	538.088,34	0,00	0,00

#### Wydatki i rozchody budżetu<sup>13</sup>

Wyszczególnienie	2015 rok		I kwartał 2016 roku	
	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
<b>WYDATKI OGÓŁEM</b>	19.460.470,94	18.285.511,59	17.885.445,44	4.574.365,51
z tego:	-	-	-	-
Wydatki majątkowe	2.512.304,20	2.140.704,11	2.115.000,00	32.756,24

<sup>12</sup> Dane uzyskane ze sprawozdania Rb-NDS za okres od początku roku do 31 grudnia 2015 roku korekta nr 2 z 25 kwietnia 2016 roku oraz sprawozdania Rb-NDS za okres od początku roku do dnia 31 marca 2016 roku sporządzonego w dniu 21 kwietnia 2016 roku.

<sup>13</sup> J.w.

Wydatki bieżące	16.948.166,74	16.144.807,48	15.770.445,44	4.541.629,27
<b>ROZCHODY</b>	298.586,92	298.586,92	302.160,92	75.540,23
w tym: spłata kredytów i pożyczek	298.586,92	298.586,92		

### **Uchwała budżetowa na rok 2015**

Wójt Gminy Grabów zarządzeniem nr 172/2014 z dnia 14 listopada 2014 roku przedstawił projekt uchwały budżetowej na rok 2015. Natomiast uchwałą nr V/20/2015 z dnia 28 stycznia 2015 roku Rada Gminy Grabów przyjęła budżet gminy Grabów na rok 2015. Wskazaną uchwałą budżetową Rada Gminy Grabów upoważniła Wójta Gminy do: [1] zaciągania kredytów i pożyczek na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu do wysokości 600.000,00 zł, [2] dokonywania zmian planowanych wydatków na wynagrodzenia ze stosunku pracy w zakresie wydatków bieżących w ramach działu, do dokonania przeniesień w planie wydatków między zadaniami inwestycyjnymi w ramach działu do wysokości umożliwiającej realizację planowanego zadania, z wyłączeniem wydatków na zadania wieloletnie, [3] lokowania wolnych środków budżetowych na rachunkach bankowych w innych bankach niż bank prowadzący obsługę budżetu Gminy. Wykonanie uchwały powierzono Wójtowi Gminy Grabów.

	<i>Dochody budżetowe ogółem</i>	<i>Dochody bieżące</i>	<i>Dochody majątkowe</i>	<i>Wydatki budżetowe ogółem</i>	<i>Wydatki bieżące</i>	<i>Wydatki majątkowe</i>	<i>Planowany deficyt</i>	<i>Planowane przychody</i>	<i>Planowane rozchody</i>
<i>Projekt budżetu</i>	16.300.582,00	15.600.582,00	700.000,00	17.555.223,00	14.428.906,00	3.126.317,00	1.254.641,00	2.592.029,52	1.337.388,52
<i>Uchwała budżetowa</i>	15.285.000,00	14.585.000,00	700.000,00	17.314.582,00	14.974.892,00	2.339.690,00	2.029.582,00	2.331.388,52	301.806,52
<b><i>Różnica</i></b>	<b>-1.015.582,00</b>	<b>-1.015.582,00</b>	<b>0,00</b>	<b>-240.641,00</b>	<b>545.986,00</b>	<b>-786.627,00</b>	<b>-774.941,00</b>	<b>-260.641,00</b>	<b>-1.035.582,00</b>

**Wójt Gminy Grabów zarządzeniem nr 17A/2017 z dnia 30 stycznia 2015 rok ustalił plany finansowe wydatków budżetowych jednostek samorządu terytorialnego:**

- plan wydatków budżetowych Ośrodka Pomocy Społecznej (załącznik nr 1),
- plan wydatków budżetowych Gimnazjum (załącznik nr 2),
- plan wydatków budżetowych SP Grabów (załącznik nr 3),
- plan wydatków budżetowych SP Chorki (załącznik nr 4),
- plan wydatków budżetowych SP Stara Sobótka (załącznik nr 5),
- plan wydatków budżetowych SP Kadzidłowa (załącznik nr 6).

Zgodnie z art. 249 ust. 1 ustawy o finansach publicznych zarząd jednostki samorządu terytorialnego w terminie 21 dni od dnia podjęcia uchwały budżetowej *przekazuje podległym jednostkom informacje o ostatecznych kwotach dochodów i wydatków tych jednostek oraz wysokości dotacji i wpłat do budżetu*. Natomiast stosownie do zapisu art. 249 ust. 2 powyższej ustawy *jednostki organizacyjne jednostki samorządu terytorialnego dostosowują projekty planów do uchwały budżetowej*. Zatem biorąc powyższe pod uwagę, kompetencje związane z ustaleniem ostatecznych planów finansowych jednostek organizacyjnych gminy, stosownie do kwot przyjętych w uchwale budżetowej na dany rok, należą do kierowników poszczególnych jednostek organizacyjnych a nie do wójta gminy. Wójt Gminy Grabów, na podstawie art. 249 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, winien ustalić jedynie plan finansowy dla Urzędu Gminy Grabów.

Zgodnie z art. 249 ust. 3 ustawy o finansach publicznych: *W planie finansowym urzędu jednostki samorządu terytorialnego ujmują się wszystkie wydatki budżetowe nieujęte w planach finansowych innych jednostek budżetowych, w tym wydatki związane z funkcjonowaniem organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego i zarządu jednostki samorządu terytorialnego.* **Zatem należy podkreślić, iż przedmiotowym zarządzeniem Wójta Gminy Grabów winien ustalić plan finansowy Urzędu Gminy Grabów, a nie plany finansowe poszczególnych jednostek organizacyjnych. Analiza wskazanego zarządzenia, jak również zarządzeń Wójta Gminy wprowadzonych w 2015 roku dotyczących budżetu Gminy Grabów wykazała brak wprowadzenia planu finansowego Urzędu Gminy Grabów na rok 2015.**

Należy zauważyć, iż zgodnie z art. 247 ust. 1 ustawy o finansach publicznych - budżet jednostki samorządu terytorialnego wykonuje jej zarząd. Powyższe potwierdzone zostało w zapisie § 12 wskazanej wyżej uchwały budżetowej na rok 2015, gdzie Rada Gminy Grabów wykonanie uchwały powierzyła Wójtowi Gminy Grabów. Wskazany wyżej art. 249 ust. 3 ustawy o finansach publicznych określa, że w planie finansowym urzędu jednostki samorządu terytorialnego ujmują się wszystkie wydatki budżetowe nieujęte w planach finansowych innych jednostek budżetowych, w tym wydatki związane z funkcjonowaniem organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego i zarządu jednostki samorządu terytorialnego.

Zarówno w orzecznictwie sądów administracyjnych, jak i w działalności organów nadzoru, przyjęty został pogląd, że zarządzenie jest prawną formą działania, dzięki której kierownik jednostki samorządu terytorialnego może podejmować władcze rozstrzygnięcia. W przypadkach mających na celu władcze załatwienie określonej sprawy (z wyłączeniem spraw rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnej), niezależnie od tego, czy ustawodawca wprost wskazuje na działanie w tej formie, organ wykonawczy gminy wydaje zarządzenie. W rezultacie każdy akt pochodzący od wójta gminy jest zarządzeniem, w stosunku do którego zachodzi możliwość objęcia go zarówno nadzorem wojewody, jak i kontrolą ze strony sądów administracyjnych.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie w swoim wyroku z dnia 12 marca 2008 roku (sygnatura II SA/Ol 1044/07) przyjął, dzieląc tym samym poglądy prezentowane przez organy nadzoru, że „przez zarządzenia wójta gminy należy rozumieć wszelkie akty tego organu poza decyzjami administracyjnymi i postanowieniami, bez względu na nazwę, jaką wójt nada swemu rozstrzygnięciu. Zarządzenia, bowiem, są obok decyzji administracyjnych prawną formą, w jakiej wójt może podejmować władcze rozstrzygnięcia”.

### **Uchwała budżetowa na rok 2016**

Zarządzeniem nr 77/2015 z dnia 13 listopada 2015 roku Wójt Gminy Grabów przedstawił projekt budżetu na rok 2016. Natomiast zarządzeniem nr 87/2015 z dnia 28 grudnia 2015 roku przedstawione zostały przez Wójta Gminy Grabów autopoprawki do projektu budżetu Gminy Grabów na rok 2016. Uchwałą nr XXII/109/16 z dnia 20 stycznia 2016 roku Rada Gminy Grabów przyjęła budżet Gminy Grabów na 2016 rok. Wskazaną uchwałą budżetową Rada Gminy Grabów upoważniła Wójta Gminy do: [1] zaciągania kredytów i pożyczek na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu do wysokości 20.000,00 zł, [2] lokowania wolnych środków budżetowych na rachunkach bankowych w innych bankach niż bank prowadzący obsługę budżetu Gminy. **Zgodnie ze wskazaną uchwałą Rada Gminy Grabów nie udzieliła Wójtowi upoważnień do dokonywania zmian w planie wydatków budżetowych.** Wykonanie uchwały powierzono Wójtowi Gminy Grabów.

Zgodnie z projektem budżetu, wprowadzonymi autopoprawkami, oraz z uchwałą budżetową dochody oraz wydatki ustalono na poziomach:



PROTOKÓŁ Z KONTROLI DORAŻNEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE GRABÓW  
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10  
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

	Dochody budżetowe ogółem	Dochody bieżące	Dochody majątkowe	Wydatki budżetowe ogółem	Wydatki bieżące	Wydatki majątkowe	Planowany deficyt	Planowane przychody	Planowane rozchody
Projekt budżetu	15.443.344,00	14.888.344,00	555.000,00	17.529.299,00	15.859.299,00	1.670.000,00	2.085.955,00	2.388.115,92	302.160,92
Autopoprawki	16.568.223,60	16.013.223,60	555.000,00	17.574.914,90	16.004.914,90	1.570.000,00	1.006.691,30	1.308.852,22	302.160,92
<b>Różnica w stosunku do projektu</b>	<b>1.124.879,60</b>	<b>1.124.879,60</b>	<b>0,00</b>	<b>45.615,90</b>	<b>145.615,90</b>	<b>-100.000,00</b>	<b>-1.079.263,70</b>	<b>-1.079.263,70</b>	<b>0,00</b>
Uchwała budżetowa	16.568.223,60	16.013.223,60	555.000,00	17.574.914,90	15.509.914,90	2.065.000,00	1.006.691,30	1.308.852,22	302.160,92
<b>Różnica w stosunku do projektu</b>	<b>1.124.879,60</b>	<b>1.124.879,60</b>	<b>0,00</b>	<b>45.615,90</b>	<b>-349.384,10</b>	<b>395.000,00</b>	<b>-1.079.263,70</b>	<b>-1.079.263,70</b>	<b>0,00</b>
<b>Różnica w stosunku do autopoprawki</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>495.000,00</b>	<b>495.000,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>

Projekt uchwały budżetowej zakładał wydatki majątkowe na poziomie **1.670.000,00 zł**, które wynikały z załącznika nr 9 do projektu budżetu, wprowadzona autopoprawka zmniejszyła planowane wydatki majątkowe do kwoty 1.570.000,00 zł, natomiast uchwała budżetowa określała wydatki majątkowe – również załącznik nr 9 – w kwocie 2.065.000,00 zł. Zadania inwestycyjne zaplanowane zarówno w projekcie budżetu, jak i w uchwale budżetowej, wynikały z poniższej klasyfikacji:

	Wg projektu budżetu		Wg autopoprawki		Wg uchwały budżetowej	
[1]	010/01010/6050	- 30.000,00	010/01010/6050	- 30.000,00	010/01010/6050	- 30.000,00
[2]	600/60016/6050	- 890.000,00	600/60016/6050	- 780.000,00	600/60016/6050	- 1.275.000,00
[3]	750/75022/6060	- 20.000,00	750/75022/6060	- 20.000,00	750/75022/6060	- 20.000,00
[4]	750/75023/6060	- 50.000,00	750/75023/6060	- 60.000,00	750/75023/6060	- 60.000,00
[5]	754/75421/6060	- 50.000,00	754/75421/6060	- 50.000,00	-	-
[6]	801/80110/6060	-	801/80110/6060	- 50.000,00	801/80110/6060	- 50.000,00
[7]	900/90002/6050	- 580.000,00	900/90002/6050	- 580.000,00	900/90002/6050	- 580.000,00
[8]	-	-	-	-	900/90015/6050	- 50.000,00
		<b>1.620.000,00</b>		<b>1.570.000,00</b>		<b>2.065.000,00</b>

Zgodnie z uchwałą Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi z dnia 18 lutego 2016 roku (6/33/2016) – uchwałą Rady Gminy Grabów z dnia 20 stycznia 2016 roku (XXII/109/16) w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Grabów na rok 2016 – podjęta została z naruszeniem prawa, tj. art. 211, art. 212 ust. 1 pkt 3 oraz art. 240 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

W uchwale Kolegium wskazano, iż z uwagi na okoliczność, że w projekcie budżetu plan wydatków w rozdziale 60016 § 6050 wynosił 780.000,00 zł, po dokonanych poprawkach polegających na zwiększeniu wydatków o 545.000,00 zł, plan powinien wynosić 1.325.000,00 zł, natomiast w Uchwale nr XXII/109/16 plan ten wynosił 1.275.000,00 zł. Powyższe oznacza, że po tronie planowanych wydatków nie uwzględniono kwoty 50.000,00 zł, co dotyczyło załącznika nr 2 do Uchwały (plan wydatków), załącznika nr 9 do Uchwały (zadania inwestycyjne) oraz treści Uchwały w zakresie łącznej kwoty wydatków wykazanej w wysokości 17.574.914,90 zł, zamiast w wysokości 17.624.914,90 zł, a także w zakresie planowanego deficytu, który wykazano w kwocie 1.006.691,30 zł, zamiast w kwocie 1.056.691,30 zł. W efekcie należy wskazać, że Rada Gminy Grabów wprowadziła do projektu budżetu poprawki, które doprowadziły do per saldo do zwiększenia wydatków o 50.000,00 zł (zmniejszenia planowanych wydatków o 545.000,00 zł, zwiększenia planowanych wydatków o 595.000,00 zł) bez jednoczesnego zwiększenia dochodów, co spowodowało de facto zwiększenie deficytu budżetu o 50.000,00 zł, nie wskazano źródeł jego pokrycia, co powoduje brak zachowania równowagi budżetu, gdyż kwota planowanych dochodów i przychodów (17.877.075,82 zł) jest mniejsza od planowanej kwoty wydatków i rozchodów (17.927.075,82 zł). Powyższe stanowiło naruszenie art. 212 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym uchwała budżetowa określa kwotę

*planowanego deficytu wraz ze źródłami jego pokrycia oraz naruszenie art. 240 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym bez zgody zarządu jednostki samorządu terytorialnego organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może wprowadzić w projekcie uchwały budżetowej jednostki samorządu terytorialnego zmian powodujących zmniejszenie dochodów lub zwiększenie wydatków i jednocześnie zwiększenie deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego.* Wobec powyższego Kolegium Izby wskazało konieczność dokonania zmian w budżecie Gminy Grabów prowadzących do ustalenia deficytu budżetu w wysokości zgodnej z obowiązującymi przepisami wraz ze wskazaniem źródeł jego finansowania, a także poprzez przyjęcie przez organ stanowiący wielkości wydatków na poszczególne zadania inwestycyjne dotyczące przebudowy dróg gminnych.

W związku z powyższymi zastrzeżeniami wydanymi przez Kolegium RIO w zakresie uchwalonego budżetu Gminy Grabów – Przewodniczący Rady Gminy pismem z dnia 21 marca 2016 roku, w związku z koniecznością usunięcia nieprawidłowości w zakresie przyjęcia zadań inwestycyjnych ze wskazaniem źródeł jego finansowania w wysokości zgodnej z obowiązującymi przepisami, poinformował Regionalną Izbę Obrachunkową, iż Rada Gminy nie przyjęła przedłożonego przez Wójta projektu budżetu stosunkiem głosów 11 przeciw, 4 za. Wraz z wyjaśnieniem przesłany został wykaz zadań inwestycyjnych dotyczących przebudowy dróg gminnych zawierający szacunkowe kwoty dotyczące przebudowy ośmiu dróg i wynoszący 1.183.000,00 zł, który ujęty został w klasyfikacji budżetowej 600/60016/6050.

Uchwałą nr 10/43/2016 z dnia 24 marca 2016 roku Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej stwierdziła nieważność uchwały XXII/109/16 z dnia 20 stycznia 2016 roku Rady Gminy Grabów w sprawie uchwalenia budżetu gminy Grabów na rok 2016 roku w części dotyczącej:

- kwoty wydatków na zadania inwestycyjne w zakresie przebudowy dróg gminnych, sklasyfikowane w dziale 600, rozdział 60016, § 6050 (załącznik nr 2 i 9 uchwały XXII/109/16)
- kwoty wydatków budżetu gminy na rok 2016, w tym kwoty wydatków majątkowych (§ 2 uchwały nr XXII/109/16, oraz załącznik nr 2 i 9 do uchwały),
- kwoty planowanego deficytu budżetu (§ 3 ust. 1 uchwały XXII/109/16),
- kwoty planowanych przychodów budżetu (§ 3 ust. 2 uchwały XXII/109/16 oraz załącznik nr 3 do uchwały),
- kwoty limitu zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu i spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek (§ 4 pkt 2 uchwały nr XXII/109/16),

z powodu naruszenia prawa, tj. art. 211, art. 212 ust. 1 pkt 3 oraz art. 240 ust. 2 ustawy o finansach publicznych – poprzez przyjęcie zadań inwestycyjnych dotyczących przebudowy dróg gminnych bez określenia wysokości wydatków na poszczególne zadania oraz zwiększenie przez Radę Gminy Grabów planowanych wydatków w stosunku do projektu budżetu, z jednoczesnym zwiększeniem deficytu budżetu bez wskazania źródeł jego pokrycia. W związku z powyższym Kolegium Izby ustaliła część budżetu Gminy Grabów na 2016 rok w następujący sposób:

- kwotę wydatków budżetu gminy ustalono w wysokości 16.299.914,90 zł, na którą składają się wydatki bieżące w wysokości 15.509.914,90 zł oraz wydatki majątkowe w wysokości 790.000,00 zł,

- ustala się planowaną nadwyżkę budżetu w kwocie 268.308,70 zł z przeznaczeniem na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek,
- ustala się przychody budżetu planowane z tytułu wolnych środków, jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych – w kwocie 33.852,22 zł.

Natomiast uchwałą nr XXII/110/16 z dnia 18 lutego 2016 roku Rada Gminy Grabów przyjęła zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Grabów na lata 2016-2029. Jednak Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi uchwałą nr 6/34/2016 z dnia 18 lutego 2016 roku stwierdziła nieważność uchwały XXII/110/16 Rady Gminy Grabów z dnia 20 stycznia 2016 roku w sprawie: zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Grabów na lata 2016-2029 z powodu naruszenia prawa, tj. art. 226 ust. 1 pkt 3 i 4, oraz art. 229 ustawy o finansach publicznych. Kolegium ustaliło, że Rada Gminy Grabów przyjęła budżet Gminy Grabów na rok 2016 z deficytem wyższym o 50.000,00 zł w stosunku do założeń wynikających z projektu budżetu. Powyższe nie znalazło odzwierciedlenia w uchwale nr XXII/110/16 Rady Gminy Grabów z dnia 20 stycznia 2016 roku w sprawie: zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Grabów na lata 2016-2029. Faktycznie uchwalony deficyt budżetu Gminy Grabów na rok 2016 wynosi 1.056.691,30 zł, natomiast deficyt wynikający z WPF wynosi 1.006.691,30 zł. Wskazane w prognozie przychody budżetu w kwocie 1.006.691,30 zł – jako źródło finansowania deficytu – zostały ustalone na poziomie zaniżonym o 50.000,00 zł w stosunku do uchwalonego deficytu budżetu. Tym samym wskazane wielkości pozostają niezgodne ze stanem faktycznym, co oznacza, że w tym zakresie badana uchwała narusza art. 226 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy. Ponadto Kolegium Izby stwierdziło również, że badana uchwała w zakresie wyniku budżetu jest niezgodna z uchwałą budżetową. Ponadto Kolegium podniosło, że wartości przyjęte w WPF i w budżecie powinny być zgodne co najmniej w zakresie wyniku budżetu i związanych z nim kwot przychodów i rozchodów oraz długu jednostki samorządu terytorialnego (art. 229).

**Zarządzeniem nr 99/2016 z dnia 28 stycznia 2016 rok Wójt Gminy Grabów, podobnie jak w roku 2015, ustalił plany finansowe budżetu Gminy Grabów na 2016 roku, w tym plany wydatków budżetowych jednostek samorządu terytorialnego:**

- **plan wydatków budżetowych Ośrodka Pomocy Społecznej (załącznik nr 1),**
- **plan wydatków budżetowych Gimnazjum (załącznik nr 2),**
- **plan wydatków budżetowych SP Grabów (załącznik nr 3),**
- **plan wydatków budżetowych SP Chorki (załącznik nr 4),**
- **plan wydatków budżetowych SP Stara Sobótka (załącznik nr 5),**
- **plan wydatków budżetowych SP Kadzidłowa (załącznik nr 6).**

**Plany finansowe jednostek organizacyjnych, jak zostało wskazane wcześniej, winny zostać ustalone przez kierowników poszczególnych jednostek organizacyjnych, natomiast Wójt Gminy Grabów stosownie do art. 249 ust. 3 ustawy o finansach publicznych zobowiązany był do ustalenia i wprowadzenia planu finansowego Urzędu Gminy Grabów. Analiza zarządzenia nr 99/2016 oraz zarządzeń Wójta Gminy Grabów wprowadzonych w 2016 roku dotyczących budżetu Gminy Grabów wykazała brak wprowadzenia planu finansowego dla Urzędu Gminy Grabów.**

Uchwałą nr XXIII/112/16 z dnia 3 lutego 2016 roku Rada Gminy Grabów dokonała zmian budżetu Gminy Grabów na rok 2016 w zakresie zarówno dochodów budżetowych, jak i wydatków budżetowych, w wyniku czego dochody przyjęły wartość 16.568.773,60 zł, w tym: dochody bieżące 16.013.773,60 zł, a dochody majątkowe 555.000,00 zł. Natomiast wydatki budżetowe określono w kwocie 17.575.464,90 zł, w tym: wydatki bieżące 15.510.464,90 zł, zaś wydatki majątkowe 2.065.000,00 zł.

Natomiast uchwałą nr XXIV/121/2016 z dnia 18 marca 2016 roku Rada Gminy Grabów uchyliła uchwałą nr XXIII/112/16 z dnia 3 lutego 2016 roku w zakresie wprowadzonych zmian w budżecie.

*AKTA KONTROLI [s. 1103-1230] kserokopie: zarządzenia nr 17A/2015 z dnia 30 stycznia 2015 roku, zarządzenia nr 99/2016 z dnia 28 stycznia 2016 roku; zarządzenie nr 77/2015 Wójta Gminy Grabów z dnia 13 listopada 2015 roku, zarządzenie nr 87/2015 Wójta Gminy Grabów z dnia 13 grudnia 2015 roku; uchwała nr XXII/109/16 z dnia 20 stycznia 2016 roku; uchwały nr 6/33/2016 i 6/34/2016 Kolegium RIO z dnia 18 lutego 2016 roku; pismo z dnia 21 marca 2016 roku Przewodniczącego Rady Gminy Grabów; uchwała nr 10/43/2016 z dnia 24 marca 2016 roku Kolegium RIO; uchwała nr XXIII/112/16 z dnia 3 lutego 2016 roku; uchwała nr XXIV/121/2016 z dnia 18 marca 2016 roku; uchwała XXV/122/16 z dnia 27 kwietnia 2016 roku, oraz zarządzenia Wójta Gminy Grabów nr: 114/2016 z dnia 17 lutego 2016 roku, 118/2016 z dnia 7 marca 2016 roku, 119/2016 z dnia 8 marca 2016 roku, 126/2016 z dnia 30 marca 2016 roku, 129/2016 z dnia 31 marca 2016 roku, nr 130/2016 z dnia 18 kwietnia 2016 roku, 131/2016 z dnia 20 kwietnia 2016 roku, 132/2016 z dnia 21 kwietnia 2016 roku.*

### **Wieloletnia prognoza finansowa**

Uchwałą nr 6/34/2016 z dnia 18 lutego 2016 roku Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi stwierdziło nieważność uchwały nr XXII/110/16 Rady Gminy Grabów z dnia 20 stycznia 2016 roku w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Grabów na lata 2016 – 2029 z powodu naruszenia prawa tj. art. 226 ust. 1 pkt 3,4 i art. 229 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych. W uzasadnieniu wskazano „W wyniku rozpatrzenia uwag wniesionych przez Wójta Gminy Grabów do Uchwały nr XXII/109/16 Rady Gminy Grabów z dnia 20 stycznia 2016 roku w sprawie uchwalenia budżetu gminy Grabów na rok 2016, Kolegium Izby zweryfikowało przebieg głosowania nad przyjęcie uchwały budżetowej. W oparciu o doręczony protokół z sesji rady Gminy Grabów z dnia 20 stycznia 2016 roku, Kolegium ustaliło że Rada Gminy Grabów przyjęła budżet Gminy Grabów na rok 2016 z deficytem wyższym o 50.000,00 zł w stosunku do założeń wynikających z projektu budżetu. Powyższe nie znalazło odzwierciedlenia w Uchwale nr XXII/110/16 Rady Gminy Grabów na lata 2016 – 2029. Faktycznie uchwalony deficyt budżetu Gminy Grabów na rok 2016 wynosi 1.056.691,30 zł, natomiast deficyt wynikający z Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Grabów wynosi 1.006.691,30 zł (...). W efekcie wskazane w prognozie, jako źródła finansowania deficytu, przychody budżetu w kwocie 1.006.691,30 zł (...) zostały ustalone na poziomie zaniżonym o 50.000,00 zł w stosunku do uchwalonego deficytu budżetu. Tym samym wskazane wielkości pozostają niezgodne ze stanem faktycznym, co oznacza, że w tym zakresie badana Uchwała narusza art. 226 ust. 1 pkt 3, 4, który stanowi, że wieloletnia prognoza finansowa powinna być realistyczna i określać dla każdego roku objętego prognozą wynik budżetu jednostki samorządu terytorialnego oraz przeznaczenie nadwyżki albo sposób sfinansowania deficytu (art. 226 ust. 1 pkt 3, 4 ustawy). Mając powyższe na względzie stwierdzić również należy, że badana Uchwała w zakresie wyniku budżetu jest niezgodna z Uchwałą budżetową. Kolegium podkreśla natomiast, że wartości przyjęte w wieloletniej prognozie finansowej i budżecie jednostki samorządu terytorialnego powinny być zgodne co najmniej w zakresie wyniku budżetu i związanych z nim kwot przychodów i rozchodów oraz długu jednostki samorządu terytorialnego (art. 229 ustawy). Brak takiej

zgodności, w ocenie Kolegium, oznacza, że stwierdzonemu naruszeniu należy przypisać istotny charakter.”

Weryfikacją objęto zatem Wieloletnią Prognozę Finansową, wprowadzoną w życie na mocy uchwały nr XVIII/95/15 Rady Gminy Grabów z dnia 26 listopada 2015 roku w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej gminy Grabów na lata 2015-2029. Kontrolą objęto wartości niezbędne do weryfikacji spełniania relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych, tj.: [1] planowana na rok budżetowy łączna kwota z tytułu spłaty rat kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90, oraz wykupu papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90, [2] planowane na rok budżetowy odsetki od kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90, odsetki i dyskonto od papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 i art. 90 oraz spłaty kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji, [3] dochody ogółem budżetu, [4] dochody bieżące, [5] dochody ze sprzedaży majątku, [6] wydatki bieżące.

### Uchwała nr XVIII/95/15 Rady Gminy Grabów z 26 listopada 2015 roku

		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
<b>1</b>	dochody ogółem	17 424 582,94	16 585 000,00	16 662 000,00	17 014 000,00	17 514 000,00	18 030 000,00	18 562 000,00	19 110 000,00
<b>1.1</b>	dochody bieżące	16 630 582,94	16 385 000,00	16 662 000,00	17 014 000,00	17 514 000,00	18 030 000,00	18 562 000,00	19 110 000,00
<b>1.1.1.</b>	z tytułu udziału we wpływach podatku dochodowego od osób fizycznych	1 507 151,00	1 567 000,00	1 648 000,00	1 742 000,00	1 857 000,00	1 978 000,00	2 105 000,00	2 238 000,00
<b>1.1.5</b>	z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące	3 832 778,94	3 822 000,00	3 872 000,00	3 938 000,00	4 037 000,00	4 138 000,00	4 242 000,00	4 349 000,00
<b>1.2</b>	dochody majątkowe	794 000,00	200 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<b>1.1.2</b>	dochody ze sprzedaży majątku	700 000,00	200 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<b>1.2.2</b>	dochody z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje	94 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<b>2</b>	wydatki bieżące	16 867 283,09	15 801 000,00	16 015 000,00	16 285 000,00	18 770 000,00	17 240 000,00	17 735 000,00	18 246 000,00
<b>2.1.3.1</b>	wydatki na obsługę długu	150 000,00	130 000,00	140 000,00	140 000,00	150 000,00	130 000,00	120 000,00	110 000,00
<b>2.2</b>	wydatki majątkowe								
<b>5</b>	rozchody budżetu	302 160,92	302 160,92	302 160,92	302 160,92	302 640,92	302 220,92	302 220,92	323 491,39
<b>4</b>	Przychody budżetu	2 328 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<b>4.2.1</b>	Wolne środki na pokrycie deficytu	490 168,92	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<b>4.3</b>	Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych	1 838 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<b>4.3.1</b>	W tym na pokrycie deficytu	1 539 413,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

#### Ustalenia kontroli:

- Wieloletnia prognoza obejmowała pełen okres na jaki Gmina Grabów zaciągnęła zobowiązania, stosownie do art. 227 ustawy o finansach publicznych tj. 2015 - 2029 rok,
- zgodnie z art. 226 ust. 2a ww. ustawy - do Wieloletniej Prognozy Finansowej dołączono objaśnienia przyjętych wartości.

Kontrolą objęto wartości, których zmiana (wzrost/zmniejszenie) w porównaniu do roku poprzedniego wynosiło co najmniej 5%.

W zakresie dochodów ze sprzedaży majątku poz. 1.1.2:

Zgodnie z WPF Gmina Grabów zaplanowała w 2015 roku wypracować dochód ze sprzedaży nieruchomości w wysokości 700.000,00 zł, a w 2016 roku w wysokości 200.000,00 zł. Na wstępie wskazać trzeba, iż tego typu prognozowania dochodów dokonano wiedząc, iż w latach ubiegłych tj. 2012 – 2014 wykonanie wynosiło odpowiednio: 119.543.67 zł – 2012 rok, 19.000,00 zł – 2013 rok, 2014 rok - 10.741,64 zł. Kontrolujący zwrócili się z zapytaniem do inspektora Krystyny Łazińskiej, jakie nieruchomości prognozowano do sprzedaży w 2015 i 2016 roku w ramach niniejszej WPF. W odpowiedzi na powyższe, kontrolującym złożono wykazy, zgodnie z którymi do sprzedaży w 2015 roku planowano:

I.p.	Numer działki	Powierzchnia (ha)	Kwota (zł)	Wartość z operatu	Wartość z ogłoszenia o przetargu	Operat	Sprzedaż
Dane do prognozy dochodów ze sprzedaży majątku w 2015 roku							
1	98/54	0,1199	34.984,00	Brak	Brak	2014-06-09	Brak
2	98/55, 98/61	0,1000	29.000,00	30.000,00	30.000,00	2015-03-06	Brak
3	98/62, 98/69	0,1000	29.000,00	30.000,00	30.000,00	2015-03-06	Brak
4	98/70	0,1000	29.000,00	30.000,00	30.000,00	2015-03-06	Brak
5	98/71, 98/77	0,1000	29.000,00	30.000,00	30.000,00	2015-03-06	AN z 2015-07-16
6	98/78, 98/84	0,0999	28.971,00	29.970,00	30.000,00	2015-03-06	AN z 2015-08-19
7	98/85	0,1001	29.029,00	30.030,00	30.100,00	2015-03-06	AN z 2015-08-19
8	98/86, 98/92	0,1000	24.000,00	30.000,00	30.000,00	2015-03-06	AN z 2015-10-01
9	98/93, 98/99	0,1000	24.000,00	30.000,00	30.000,00	2015-03-06	Brak
10	98/100	0,1016	24.384,00	30.480,00	30.500,00	2015-03-06	Brak
11	98/97	0,1215	29.160,00	36.450,00	36.500,00	2015-03-06	Brak
12	98/82, 98/96	0,1199	28.776,00	35.970,00	36.000,00	2015-03-06	Brak
13	98/82, 98/96	0,1199	28.776,00	Zdublowane	Zdublowane	Zdublowane	Brak
14	98/75, 98/81	0,1200	28.800,00	36.000,00	36.000,00	2015-03-06	Brak
15	98/74, 98/67	0,1199	28.776,00	35.970,00	35.970,00	2015-03-06	Brak
16	96/66, 98/59	0,1201	28.824,00	36.030,00	36.100,00	2014-06-09 / BRAK	Brak
17	98/58	0,1200	28.000,00	36.000,00	36.000,00	2015-03-06	Brak
18	98/57, 98/52	0,2013	67.558,00	66.430,00	Brak w ogłoszeniu	2015-03-06 / 2014-06-09	Brak
19	97/10	0,0770	22.330,00	23.100,00	23.100,00	2015-03-06	Brak
20	97/13, 98/64	0,1005	24.120,00	30.150,00	30.200,00	2015-03-06	Brak
21	97/14, 97/16, 98/65, 98/72	0,1205	28.920,00	36.150,00	36.200,00	2015-03-06	Brak
22	97/17, 97/19, 98/73, 98/79	0,1199	28.776,00	35.970,00	36.000,00	2015-03-06	Brak
23	97/20, 97/22, 98/80, 98/87	0,1193	28.632,00	35.790,00	35.800,00	2015-03-06	Brak
24	97/23, 97/25, 98/88, 98/94	0,1187	28.488,00	35.610,00	35.700,00	2015-03-06	Brak
25	97/26, 98/95	0,1231	29.544,00	36.930,00	37.000,00	2015-03-06	Brak
			741.648,00	797.030,00	757.170,00		
Dane do prognozy dochodów ze sprzedaży majątku w 2016 roku							
1	Obwód Sobótka Kolonia nr 47/2	3,92	141.810,00	141.810,00	142.000,00	2014-09-01	AN 2015-06-08
2	Obwód Kadzidłowa nr 254	0,0329	30.000,00	30.000,00	30.000,000	2014-08-26 aktualizacja 2015-09-08	Nie sprzedana
3	Obwód Radzyń nr 126/1 i 126/2	0,3163	23.000,00	23.000,00	23.000,00	2015-08-04	Nie sprzedana
			194.810,00				

Rada Gminy Grabów uchwałą nr XXXI/220/14 z dnia 27 marca 2014 roku wyraziła zgodę na zbycie działek z pozycji 1 – 25. Kontrolujący zwrócili się do Inspektora Krystyny Łazińskiej o przedstawienie operatów wskazujących na oszacowanie wartości przedmiotowych nieruchomości. W trakcie kontroli otrzymano, sporządzony przez

rzeczoznawcę majątkowego o numerach uprawnień 1537, operat szacunkowy z dnia 9 czerwca 2014 roku dotyczący 68 działek, w tym i tych objętych przedmiotową weryfikacją. Z uwagi na fakt, iż zgodnie z art. 156 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami - operat szacunkowy może być wykorzystywany do celu, dla którego został sporządzony przez okres 12 miesięcy od daty jego sporządzenia, z dniem 6 marca 2015 roku rzeczoznawca majątkowy nr uprawnień 1537 sporządził nowy operat szacunkowy, z tym, że nie obejmował on już działki nr 98/54 o powierzchni 0,1199ha, która mimo braku posiadania aktualnej wyceny została uwzględniona przy planowaniu w listopadzie 2015 roku dochodów ze sprzedaży nieruchomości na 2015 rok. Dodatkowo w wyjaśnieniach pracownika merytorycznie odpowiadającego za sprzedaż nieruchomości, dwukrotnie uwzględniono dochód ze sprzedaży nieruchomości gruntowej o nr 98/82 i 98/86. Jednak do szacunkowych kwot wykonanych dochodów ze sprzedaży nieruchomości uwzględniono wartości działek w kwotach niższych niż wynikające z aktualnej ich wyceny dokonanej w marcu 2015 roku. W ogłoszeniu Wójta Gminy Grabów w sprawie przetargu na sprzedaż nieruchomości nie ujęto z kolei działek nr 98/57 i nr 98/52, które zgodnie z informacją złożoną kontrolującym także były uwzględniane przy szacowaniu planu dochodów ze sprzedaży nieruchomości.

W zakresie dochodów prognozowanych na 2016 rok w kwocie 200.000,00 zł stwierdzono, iż zgodnie z informacją uzyskaną od pracownika merytorycznie odpowiadającego za gospodarkę nieruchomościami w Gminie Grabów, na kwotę tą miały składać się dochody uzyskane w wyniku sprzedaży trzech nieruchomości: nr 47/2 obręb Sobótka Kolonia, której wartość oszacowano na kwotę 141.810,00 zł, nr 126/1 i 126/2 obręb Radzyń, których wartość oszacowano ogółem na kwotę 23.000,00 zł oraz działka nr 254 obręb Kadzidłowa, której wartość oszacowano na kwotę 30.000,00 zł. Kontrolujący pragną zauważyć iż kwota 200.000,00 zł została nierzetelnie prognozowana, bowiem jak wskazała inspektor Krystyna Łazińska nieruchomość nr 47/2 sprzedana została z dniem 18 czerwca 2015 roku, w konsekwencji czego będąc w posiadaniu tej informacji, na dzień sporządzania zmiany WPF w listopadzie 2015 roku należało uwzględnić zaistniałą transakcję i zmniejszyć do wartości 58.190,00 zł kwotę wykazaną w poz. I.2.1 WPF na 2016 rok.

W trakcie kontroli stwierdzono także, iż Gmina Grabów nie posiadała planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości. Zgodnie z art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami - tworzy się gminne zasoby nieruchomości, do których należą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste, oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego gminy. Gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje wójt, burmistrz albo prezydent miasta. Gospodarowanie to polega w szczególności na wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 23 ust. 1 ww. ustawy, a ponadto na przygotowywaniu opracowań geodezyjno-prawnych i projektowych, dokonywaniu podziałów oraz scaleń i podziałów nieruchomości, a także wyposażaniu ich, w miarę możliwości w niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej, stosownie do art. 25 ust. 1 i 2 ww. ustawy. Z kolei do czynności o których mowa w art. 23 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami należy m.in. sporządzanie planu wykorzystania zasobu, który opracowywany jest na okres 3 lat i zawiera w szczególności: [1] zestawienie powierzchni nieruchomości zasobu oraz nieruchomości Skarbu Państwa oddanych w użytkowanie wieczyste, [2] prognozę: 1) dotyczącą udostępniania nieruchomości zasobu oraz nabywania nieruchomości do zasobu, 2) poziomu wydatków związanych z udostępnieniem nieruchomości z zasobu oraz nabywaniem nieruchomości do zasobu, 3) wpływów osiągniętych z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa oddanych w użytkowanie wieczyste oraz opłat z tytułu trwałego zarządu nieruchomości Skarbu Państwa, 4) dotyczącą aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu

Państwa oddanych w użytkowanie wieczyste oraz opłat z tytułu trwałego zarządu nieruchomości Skarbu Państwa; [3] program zagospodarowania nieruchomości zasobu.

*Wyjaśnienie dotyczące planu wykorzystania gminnego zasobu, złożone przez inspektora Krystynę Łazińską stanowi załącznik nr 21 do protokołu kontroli.*

*Informacja inspektora Krystyny Łazińskiej dotycząca zestawienia działek przeznaczonych do sprzedaży w 2015 i 2016 roku stanowi załącznik nr 22 do protokołu kontroli.*

*Akta kontroli [s. 1231-1313]: operat szacunkowy z dnia 4 sierpnia 2015 roku dla działki 126/1 i 126/2, ogłoszenie o rokowaniach Radzyń, operat szacunkowy z 26 sierpnia 2014 roku dla działki 254, ogłoszenie o przetargu, operat szacunkowy dla wielu działek z dnia 6 marca 2015 roku, ogłoszenie Wójta Gminy Grabów o przetargu, uchwała nr XXXI/220/14 z 27 marca 2014 roku, operat szacunkowy z dnia 1 września 2014 roku dla działki 47/2, ogłoszenie o przetargu Sobótka Kolonia.*

#### Rozchody budżetu:

Dane uzyskane w wyniku analizy dokumentacji źródłowej, tj. umów kredytów i pożyczek dla okresu 2015 – 2023 zawarto w poniższej tabeli:

umowa nr	zadłużenie na 2015-12-31 wg WPF	2016 rok	2017 rok	2018 rok	2019 rok	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2023 rok
181 020,00	980 000,00	140 000,00	140 000,00	140 000,00	140 000,00	140 000,00	140 000,00	140 000,00	0,00
281 020,00	810 000,00	90 000,00	90 000,00	90 000,00	90 000,00	90 000,00	90 000,00	90 000,00	90 000,00
683/GW/PD/2014	128 694,00	14 296,00	14 296,00	14 296,00	14 296,00	14 296,00	14 296,00	14 296,00	14 296,00
199/GW/P/2012	165 800,00	23 600,00	23 600,00	23 600,00	23 600,00	24 080,00	23 660,00	23 660,00	0,00
432/OA/PD/2012	48 706,37	6 718,12	6 718,12	6 718,12	6 718,12	6 718,12	6 718,12	6 718,12	1 679,53
174/GW/PD/2012	210 343,46	27 546,80	27 546,80	27 546,80	27 546,80	27 546,80	27 546,80	27 546,60	27 546,60
Obligacje	1 838 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	200 000,00
SUMA	4 181 543,83	302 160,92	302 160,92	302 160,92	302 160,92	302 640,92	302 220,92	302 220,72	333 522,13
WPF 2015-11-26	4 171 543,83	302 160,92	302 160,92	302 160,92	302 160,92	302 640,92	302 220,92	302 220,92	323 491,39
	<b>10 000,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>10 030,74</b>

#### Ustalenia kontroli:

- Stwierdzono, że prognozowane zadłużenie ogółem dla 2015 roku jest wyższe od wynikającego z dokumentacji źródłowej o 10.000,00 zł.
- W trakcie czynności kontrolnych kontrolujący zwracali się do Skarbnika Gminy Grabów o przedstawienie aktualnych umów kredytów i pożyczek wraz z ewentualnymi aneksami oraz harmonogramami spłat. Jak ustalono, dla pożyczki nr 174/GE/PD/2012 przedstawiony do kontroli harmonogram spłat wskazywał, że w 2023 roku Gmina Grabów zobowiązana będzie dokonać ostatniej spłaty transzy pożyczki w wysokości 27.546,00 zł. Uwzględniając powyższe, stwierdzić można, że kwota rozchodów na 2023 rok wykazana w analizowanej WPF została zaniżona o 10.030,74 zł. Jednocześnie celem weryfikacji kontrolujący zwrócili się o przekazanie potwierdzeń sald pożyczek, przesyłanych przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi. Zgodnie z pismem znak WF/17243/FK/3202/0042/15-001/15 doręczonym do Urzędu Gminy Grabów w dniu 7 grudnia 2015 roku kwota zadłużenia dla umowy pożyczki nr 174/GE/PD/2012 wynosiła 210.343,46 zł. Powyższe wskazuje na fakt, iż w okresie wcześniejszym kontrolowana jednostka dokonała spłaty zadłużenia w



kwocie o 10.030,74 zł wyższej niż wynikało z przedstawionej umowy oraz harmonogramu spłat. Niemniej jednak kontrolującym nie przedstawiono potwierdzających ten stan dokumentów.

- W pozostałych przypadkach kwota rozchodów ogółem wynikająca z dokumentacji źródłowej zgodna była z kwotą wykazaną w analizowanej Wieloletniej Prognozie Finansowej.

#### Koszty obsługi zadłużenia

Z uwagi na fakt, iż w ramach dwóch umów kredytowych zawartych z PKO BP SA na kwotę 1.400.000,00 zł oraz 900.000,00 zł, przedstawione do kontroli dokumenty nie zawierały harmonogramów spłat odsetek, o informację o sposobie szacowania kwoty kosztów obsługi zadłużenia kontrolujący zwrócili się do Skarbnika Gminy Grabów Jolanty Matuszewskiej. W pierwszej informacji złożonej kontrolującym w dniu 20 maja 2016 roku Skarbnik stwierdziła: „Prognozę długu wprowadzono sugerując się kwotą planowanej prognozy długu poprzednich lat i wzrostem zadłużenia w bieżącym roku; obsługa długu obejmuje prowizje i odsetki od kredytów i pożyczek zaciągniętych oraz koszt emisji obligacji”. W związku z powyższym, iż przedmiotowa informacja nie odnosiła się konkretnie do pytania zadane przez kontrolujących, ponownie zwrócono się do Skarbnika Gminy o informację w zakresie szacowania kosztów obsługi zadłużenia. W związku z powyższym, pismem z dnia 1 czerwca 2016 roku Skarbnik złożyła wyjaśnienie wskazując, że „Prognozę na obsługę długu publicznego wprowadzono sugerując się kwotą planowanej obsługi długu poprzednich lat i wzrostem kosztów związanych z obligacjami w bieżącym roku; obsługa obejmuje naliczone prowizje i odsetki od kredytów i pożyczek zaciągniętych oraz koszt emisji obligacji. W 2015 roku plan 124.679,00, wykonanie 67.858,99 zł. W bieżącym roku dodatkowo doszły koszty z tytułu obligacji, których emitentem jest Gmina Grabów.” W załączeniu przekazano kontrolującym pismo z Banku BKO BP SA w którym wyliczono koszt emisji obligacji dla samego I kwartału 2016 roku.

*Wyjaśnienie z dnia 20 maja 2016 roku Skarbnika Gminy Grabów Jolanty Matuszewskiej dotyczące WPF stanowi załącznik nr 23 do protokołu kontroli*

*Wyjaśnienie z dnia 1 czerwca 2016 roku dotyczące prognozy obsługi długu stanowi załącznik nr 24 do protokołu kontroli.*

W związku z faktem, iż w dalszym ciągu kontrolującym nie przekazano szacunkowych kosztów obsługi długu w ramach dwóch umów zawartych z PKO BP SA, celem wyliczeń kontrolnych w przypadku kredytu zaciągniętego w 2014 roku na kwotę 900.000,00 zł posłużono się przetargowym formularzem cenowym będącym podstawą postępowania o udzielenie kredytu. Do wyliczeń kosztów obsługi kredytu zaciągniętego w wysokości 1.400.000,00 zł zastosowano faktyczne wysokości odsetek ponoszonych w 2015 roku. Dodatkowo w poz. 4.3 Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych wskazano na planowany w 2015 roku przychód w wysokości 1.838.000,00 zł tytułem planowanej emisji obligacji. Z uwagi na fakt, iż dokumentacja przedstawiona kontrolującym także i w tym przypadku nie wskazywała na roczne koszty, które zobowiązała się opłacać Gmina Grabów w związku z emisją obligacji, o informację z tej sprawie zwrócono się do Skarbnika Gminy Grabów Jolanty Matuszewskiej. Wyżej wymieniona w dniu 23 czerwca 2016 roku przekazała kontrolującym informację zgodnie z którą „do obliczeń kosztów obsługi emisji obligacji dokonano na podstawie założeń umowy emisji obligacji oraz obliczenia dotyczącego oferty PKO BP związane z wewnętrzną stopą zwrotu”. Koszty odsetek ogółem dla lat 2015 – 2029 wynosiły 662.549,45 zł. W związku z faktem, iż ww. kwota wyliczona została dla całego 15-letniego okresu, dla celu kontroli przyjęto założenie, iż roczny koszt z tytułu emisji obligacji wynosi 44.169,96 zł (662.549,49 / 15).

Dane uzyskane w wyniku analizy przedstawiono w tabeli poniżej:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
WPF listopad 2015	150 000,00	130 000,00	140 000,00	140 000,00	150 000,00	130 000,00	120 000,00	110 000,00	100 000,00
Obligacje	44 169,96	44 169,96	44 169,96	44 169,96	44 169,96	44 169,96	44 169,96	44 169,96	44 169,96
Harmonogramy	69 248,21	65 666,25	61 148,29	56 775,61	52 418,15	48 078,47	43 653,28	39 285,12	35 274,99
suma	113 418,17	109 836,21	105 318,25	100 945,57	96 588,11	92 248,43	87 823,24	83 455,08	79 444,95
różnica	36 581,83	20 163,79	34 681,75	39 054,43	53 411,89	37 751,57	32 176,76	26 544,92	20 555,05

Powyższe wskazuje, iż dla każdego z lat objętych analizą Gmina Grabów prognozuje wyższe koszty obsługi zadłużenia niż wynikałoby to z dokumentacji źródłowej.

W załączniku do uchwały nr XVIII/95/15 Rady Gminy Grabów dnia 26 listopada 2015 roku zawarto objaśnienia do wprowadzonych zmian. W części dotyczącej przychodów wskazano, iż Gmina planuje nowe przychody w wysokości 1.838.000,00 zł, która ta kwota ma zostać pozyskana poprzez emisję obligacji. W dalszej części wskazano, że Gmina od 2016 roku nie planuje nowych przychodów. Jednocześnie w uchwale nr XXII/110/16 Rady Gminy Grabów z dnia 20 stycznia 2016 roku w sprawie WPF na lata 2016 – 2029 (uchylonej przez Kolegium RIO w Łodzi), w kolumnie nr 4 Przychody budżetu zawarto prognozę kredytu na 2016 rok w kwocie 1.306.852,22 zł. W związku z powyższym kontrolą objęto także weryfikację kosztów obsługi długu ujętą w WPF uchylonym przez Kolegium RIO w Łodzi. Jednocześnie z uwagi na brak szczegółowych danych w zakresie rocznych kosztów obsługi nowego kredytu, a także kredytu zaciągniętego w zbliżonej kwocie 1.400.000,00 zł w Banku BKO PB, przyjęto założenie zgodnie z którym w obu przypadkach koszty obsługi długu są takie same i wynikają z faktycznej wysokości opłaconych w 2015 roku odsetek. Szczegółowe dane uzyskane w wyniku analizy zawarto w poniższej tabeli:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
WPF na 2016 rok	125 000,00	140 000,00	140 000,00	150 000,00	130 000,00	110 000,00	90 000,00	80 000,00
harmonogramy	35 294,65	30 776,69	26 404,01	22 046,55	17 706,87	13 281,68	8 913,52	4 903,39
PKO BP szacunek	30 371,00	30 371,00	30 371,00	30 371,00	30 371,00	30 371,00	30 371,00	30 371,00
nowy kredyt szacunek	30 371,00	30 371,00	30 371,00	30 371,00	30 371,00	30 371,00	30 371,00	30 371,00
Obligacje	44 169,96	44 169,96	44 169,96	44 169,96	44 169,96	44 169,96	44 169,96	44 169,96
Suma	140 206,61	135 688,65	131 315,97	126 958,51	122 618,83	118 193,64	113 825,48	109 815,35
Różnica	-15 206,61	4 311,35	8 684,03	23 041,49	7 381,17	-8 193,64	-23 825,48	-29 815,35

Dane zawarte w powyższej tabeli wskazują, że po uwzględnieniu szacunkowych kosztów obsługi wyemitowanych obligacji a także planowanego kredytu w kwocie 1.308.852,22 zł, dla lat 2015, 2020, 2021, 2022 Gmina Grabów wskazała na zaniżoną kwotę odsetek, a dla lat 2016 – 2016 nieznacznie zawyżoną.

Kontrolą objęto wartości, których zmiana (wzrost/zmniejszenie) w porównaniu do roku poprzedniego wynosiła co najmniej 5%. Tego typu zmiany odnotowano przy:

[1] poz. 1.I.1 Udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych (lata 2017 – 2023 – coroczny wzrost prognozowanych kwot oscylował od 4,92% w 2017 roku, przez 6,19% w 2019 roku, do 5,77% w 2023 roku), poz. 1.I.2 Udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych (lata 2016 – 2023, gdzie coroczny wzrost prognozowanych kwot oscylował od 6,25% w 2016 roku, przez 10,00% w 2019 roku i 9,09% w 2020 roku, do 7,14% w 2023 roku).

[2] w poz. 1.I.4 Dochody z tytułu subwencji ogólnej (lata 2015 – 2016 roczny wzrost prognozowanych kwot w 2016 roku spadł o 10,98% w porównaniu do 2015 roku).

[3] w poz. 2.1 Wydatki bieżące (lata 2016, 2019, 2020 – dla których roczna zmiana prognozowanych kwot w odniesieniu do roku poprzedzającego wynosiła odpowiednio spadek o 6,75%, wzrost o 13,24% i spadek o 8,87%).

W związku z powyższym kontrolujący zwrócili się do Skarbnika Gminy Grabów o szczegółową informację z czego wynikają przedmiotowe zmiany wartości kwotowych prognozowanych w konkretnych latach. Skarbnik w złożonych w dniu 20 maja 2016 roku wyjaśnieniach stwierdziła, że dla poz. [2] „w związku z kwotą ujętą w WPF z 2015-11-26 błędnie dodano część oświatową subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego do części wyrównawczej subwencji ogólnej dla gmin – błąd pisarski”, [1] „w prognozach dochodów z tytułu udziału we wpływach z podatków dochodowych od osób fizycznych i od osób prawnych przyjęto, że wzrost będzie wyznaczony przez uwzględnienie wskaźnika PKP realnego oraz inflacji. Planuje się także inwestycje, które przyciągną inwestorów, a co za tym idzie stworzonych będzie więcej miejsc pracy”, [3] „wydatki bieżące w 2019 roku, w tym m.in. związane z funkcjonowaniem organów jst – prognoza nie zawiera stałego wskaźnika wzrostu dla tego rodzaju wydatków. Wynagrodzenia i składki od nich naliczane – w latach 2015 – 2029 ich wielkość uzależniona będzie od możliwości finansowych gminy. Przyjęto jednak założenie, iż wynagrodzenia wraz ze składkami od nich naliczonymi, od 2016 roku będą wzrastać”. Kontrolującym, wraz ww. wyjaśnieniem, nie przedstawiono żadnych dokumentów źródłowych, szacunków czy też wyliczeń wskazujących za zasadność dokonywania tego typu prognoz. Kontrolujący pragną zauważyć, iż zgodnie z art. 226 ustawy o finansach publicznych -wieloletnia prognoza finansowa powinna być realistyczna tzn. mająca związek z rzeczywistością. Związek ten powinien wynikać z przyjętych założeń, analiz i metodologii oraz co istotne z dokumentacji źródłowej. W kontrolowanym przypadku jednostka nie była w stanie w ten sposób uzasadnić poszczególnych pozycji wieloletniej prognozy finansowej. Kontrolującym przedłożono jedynie ogólne wyjaśnienia, które jako istniejące samoistnie nie mogą stanowić o realistyczności prognozy.

Dodatkowo zauważyć należy, że do Wieloletniej Prognozy Finansowej za 2015 rok, poczynając od pierwotnej, wprowadzonej w życie na mocy uchwały nr V/16/2015 Rady Gminy Grabów z dnia 28 stycznia 2015 roku po ostatnią dla danego roku Prognozę wprowadzoną w życie na mocy uchwały nr XVIII/95/15 z dnia 26 listopada 2015 roku, a także w Wieloletniej Prognozie Finansowej na 2016 rok wprowadzonej w życie na mocy uchwały nr XXII/110/16 nie załączono wykazu przedsięwzięć, pomimo faktu, iż w latach 2015 – 2016 Gmina Grabów zawierała umowy wykraczające poza bieżący rok budżetowy, a w konsekwencji czego stanowiące zobowiązanie wieloletnie. Zgodnie z art. 226 ust. 3 i 4 ustawy o finansach publicznych, w załączniku do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej określa się odrębnie dla każdego przedsięwzięcia: a) nazwę i cel, b) jednostkę organizacyjną odpowiedzialną za realizację lub koordynującą wykonywanie przedsięwzięcia, 3) okres realizacji i łączne nakłady finansowe, 4) limity wydatków w poszczególnych latach, 5) limity zobowiązań. Przez przedsięwzięcia, o których mowa w ust. 3, należy rozumieć wieloletnie programy, projekty lub zadania, w tym związane z: programami finansowanymi z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz umowami o partnerstwie publiczno-prywatnym. W trakcie czynności kontrolnych zwrócono się do odpowiednich pracowników merytorycznych z prośbą o sporządzenie wykazu zawartych w latach objętych kontrolą umów. W wyniku ich weryfikacji stwierdzono zawarcie następujących umów o charakterze przedsięwzięć:

I.p.	Nr umowy	Data zawarcia	Przedmiot umowy	Okres obowiązywania	Kwota zobowiązania
2015 rok					
1	Umowa nr 42/4/2005	2015-09-01	Zakup biletów dla uczniów na rok 2015 – 2016	2015-09-01 – 2016-06-30	149.81,40 zł
2	Umowa nr ...	2015-11-30	Umowa na obsługę bankową	2015-11-30 – 2018-11-30	31.865,00 zł
3	Umowa (brak nr)	2015-12-14	Zakup pieca dla zespołu szkoły w Grabowie	2015-12-14 – 2015-01-15	40.000,00 zł
4	Umowa (brak nr)	2015-12-28	Obsługa Prawna Gminy Grabów	2015-12-28 – 2016-12-30	60.000,00 zł
5	Umowa nr MK/BIP/77/2015	2015-11-02	Dzierżawa serwera wirtualnego do utrzymania strony BIP Urzędu	2015-12-01 – 2016-11-30	1.992,60 zł
6	Umowa nr 15183/20151215	2015-12-15	Świadczenia usług telekomunikacyjnych serwerSMS	2015-12-15 – 2016-12-04	0,05 zł/ szt. SMS eco 0,08 zł / szt. SMS FULL
7	Umowa (brak nr)	2015-07-17	Udostępnianie serwera	2015-07-20 – 2018-07-19	246,00 zł rocznie
8	Umowa (brak nr)	2015-08-25	Dostawa terminali i elektronicznych kart, utrzymanie serwera aplikacji Elektroniczna lista obecności	2015-09-01 – 2016-08-31	1060,00 zł + 144,00 / m
9	Umowa (brak nr)	2015-10-04	Świadczenie usług doradztwa w zakresie optymalizacji zadłużenia i pozyskiwania finansowania wraz ze	Na czas nieokreślony	10.000,00 + VAT 0,35% pozyskane

			wsparcie w ich przeprowadzaniu		zobowiązania + VAT
2016 rok					
1	Umowa 01/ROP/16	2016-01-28	Dowóz dzieci do szkół	2016-01-28 – 2018-06-24	31,50 zł / dzień
2	Umowa 1/2016	2016-01-05	Opracowanie zmiany MPZP Wieś Grabów Wieś Grabów Osada	2016-01-05 – 2017-06-31	21.832,50 zł
3	Umowa 2/2016	2016-01-05	Opracowanie zmiany MPZP działka nr 75 Borucice	2016-01-05 – 2017-06-31	9.840,00 zł
4	Umowa 3/2016	2016-01-05	Opracowanie zmiany MPZP działka nr 539 Byszew	2016-01-05 – 2017-06-31	9.840,00 zł
5	Umowa 4/2016	2016-01-05	Opracowanie zmiany MPZP działka nr 23/3, 23/4, 23/5 Stawęcین	2016-01-05 – 2017-06-31	9.901,50 zł
6	Umowa 5/2016	2016-01-05	Opracowanie zmiany MPZP Wieś Besiekiery	2016-01-05 – 2017-06-31	17.500,00 zł

**W tym miejscu wskazać należy, iż jedynym miejscem w którym Rada Gminy może zamieścić unormowania w sprawie wysokości sumy, do której kierownik jednostki – Wójt Gminy Grabów może zaciągać zobowiązania, jest odpowiednio: [1] roczna uchwała budżetowa – w zakresie limitów na wydatki bieżącego roku budżetowego, [2] wieloletnia prognoza finansowa – w zakresie limitów na wydatki, zobowiązania wieloletnie, zgodnie z art. 226 – 230 ustawy o finansach publicznych. Brak sporządzania wykazu przedsięwzięć do Wieloletnich Prognoz Finansowych Gminy Grabów w okresie 2015 – 2016, a w konsekwencji niewykazywanie w nich limitów wydatków na zobowiązania wieloletnie wskazuje, że Wójt Gminy Grabów zawarł część z ww. umów wieloletnich bez formalnego upoważnienia organu stanowiącego. Wyjątek stanowią umowy zawierane w ramach upoważnienia z art. 228 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, zawartego w §2 uchwały nr V/19/2015 Rady Gminy Grabów z dnia 28 stycznia 2015 roku w sprawie WPF na 2015 rok. Jednocześnie wskazać trzeba, iż uchwała nr XXII/110/16 Rady Gminy Grabów z dnia 20 stycznia 2016 roku w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2016 – 2029 nie zawiera przedmiotowego upoważnienia, co w konsekwencji oznacza brak umocowania kierownika jednostki do zawierania umów wieloletnich, nawet tych niezbędnych do zachowania ciągłości jednostki.**

*Akta kontroli [1314-1339]: Rejestry zawartych umów sporządzone przez właściwych merytorycznie pracowników dla 2015 i 2016 roku.*

W ramach czynności kontrolnych odnoszących się do wykonywania budżetu Gminy Grabów kontrolujący zwrócili się do Skarbnika Gminy Jolanty Matuszewskiej o przedstawienie kompletu dokumentów dotyczących przyznania środków w ramach programu 500+ oraz wprowadzenia ich do budżetu. W związku z powyższym otrzymano

I. pisma Wojewody Łódzkiego:

1. Pismo znak FN-I.3113.2.3.2016 z 22 lutego 2016 roku z Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w sprawie zawiadomienia o zmianach w planie dotacji celowych na 2016 rok – kwota dotacji dla Gminy Grabów 12.868,54 zł;
2. Pismo znak FN-I.3113.2.23.2016 z dnia 1 kwietnia 2016 roku z Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w sprawie zawiadomienia o zmianie w planach dotacji celowych na rok 2016 – kwota dotacji dla Gminy Grabów 2.888.967,46 zł;
3. Pismo znak FN-I.3113.2.32.2016 z dnia 21 kwietnia 2016 roku z Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w sprawie zawiadomienia o zmianach w planie dotacji celowych na 2016 rok – kwota dla Gminy Grabów 824,00 zł;
4. Pismo znak FN-I.3113.2.60.2016 z dnia 29 kwietnia 2016 roku z Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w sprawie zawiadomienia o zmianach w planie dotacji celowych na 2016 rok – kwota dla Gminy Grabów 2.901.836,00 zł;

II. Potwierdzenia wykonania operacji z Banku:

I.p.	kwota	data	Nazwa operacji
Wpływy środków z Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego			

1	12.868,54 zł	2016-02-23	Przebieganie dotyczące cz. 85/10 rodzina 500+
2	561.000,00 zł	2016-04-06	Przebieganie dotyczące cz. 85/10 rodzina 500+
3	150.000,00 zł	2016-05-09	Przebieganie dotyczące cz. 85/10 rodzina 500+
Suma:	723.868,54 zł		
<b>Przekazanie środków z 500+ na rachunek GOPS-u</b>			
1	15.153,54 zł (w tym 12.868,54 zł)	2016-02-25	Przelew środków do Gops-u
2	561.000,00	2016-04-08	Przelew środków do Gops-u
3	163.202,00	2016-05-11	Przelew środków do Gops-u
Suma:	739.355,54		

Do budżetu Gminy Grabów środki te wprowadzono następującymi uchwałami i zarządzeniami:

1. Zarządzenie nr 126/2016 Wójta Gminy Grabów z dnia 30 marca 2016 roku wprowadzające w dziale 852, rozdziale 85295 i §2010 kwotę dochodów 12.868,54 zł oraz w dziale 852, rozdziale 85214 i §3110, §4010, §4110, §4120, §4210, §4280, §4300, §4410, §4430, §4700 kwotę ogółem 12.568,54 zł.
2. Zarządzenie nr 132/2016 Wójta Gminy Grabów z 21 kwietnia 2016 roku w sprawie zmian w budżecie Gminy Grabów na 2016 rok, wprowadzające po stronie dochodowej w dziale 852, rozdziale 85295 i §2010 dochody w kwocie 2.889.791,46 zł a po stronie wydatkowej w 852, rozdziale 85214 i §3110, §4010, §4110, §4120, §4210, §4280, §4300, §4410, §4430, §4700 kwotę ogółem 2.889.869,46 zł.

## **2 PRZESTRZEGANIE ZASAD GOSPODARKI FINANSOWEJ OKREŚLONYCH W ART.254 PKT 3 USTAWY Z DNIA 27 SIERPNI 2009 ROKU O FINANSACH PUBLICZNYCH**

Stosownie do postanowień zawartych w art. 254 ustawy o finansach publicznych – w toku wykonywania budżetu podmiot odpowiedzialny za jego wykonanie dokonuje wydatków w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, kierując się zasadą celowości, oszczędności oraz uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów. W związku z powyższym wykazana w poszczególnych podziałkach klasyfikacji budżetowej kwota planowanych wydatków stanowi nieprzekraczalny limit, a jego zwiększenie wymaga dokonania uprzedniej zmiany w planie finansowym z wyjątkiem przypadków wskazanych w art. 256 ww. ustawy. Stosownych zmian może dokonać organ stanowiący w drodze uchwały oraz organ wykonawczy, zarządzeniem, w zakresie posiadanego upoważnienia w granicach określonych w art. 258 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych. Uwzględniając wskazane unormowania inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej dokonali kontroli przestrzegania zasad gospodarki finansowej określonych w art. 254 pkt 3 w oparciu o szczegółową weryfikację wydatków poniesionych z następującej klasyfikacji budżetowej:

### **Rok 2015:**

- **dział 600, rozdział 60016, § 4300,**
- **dział 700, rozdział 70005, § 6050,**
- **dział 750, rozdział 75023, § 4610,**
- **dział 754, rozdział 75412, § 6230,**

- **dział 900, rozdział 90002, § 4300,**
- dział 900, rozdział 90002, § 6050,
- **dział 900, rozdział 90003, § 4300,**
- **dział 900, rozdział 90005, § 6050,**
- **dział 900, rozdział 90015, § 4260,**
- **dział 900, rozdział 90015, § 4270,**
- dział 900, rozdział 90015, § 6050,
- **dział 921, rozdział 92120, § 4300,**
- dział 921, rozdział 92120, § 6050.

#### Rozdział 60016 § 4300

Wydatki w klasyfikacji budżetowej dział 600 rozdział 60016 § 4300 zaplanowane zostały uchwałą budżetową na rok 2015 (nr V/20/2015 z dnia 28 stycznia 2015 roku) w wysokości 80.600,00 zł. W okresie od 1 stycznia do 8 maja 2015 roku poniesione zostały wydatki na łączną kwotę 76.091,57 zł i tym samym stan wolnych środków na dzień 9 maja 2015 roku wynosił 4.508,43 zł. W okresie od 9 do 18 maja 2015 roku nie były dokonywane żadne wydatki.

W dniu 26 maja 2015 roku jednostka dokonała zapłaty faktury VAT M2 F/15/05/M2/0174 z dnia 20 maja 2015 roku w kwocie ogółem 813,03 zł, z czego z rozdziału 60016 § 4300 – 136,53 zł. W wyniku powyższego stan wolnych środków zmniejszył się do kwoty 4.371,90 zł.

Następnie uchwałą nr X/42/2015 z dnia 2 czerwca 2015 roku Rada Gminy Grabów dokonała zmniejszenia planowanych wydatków w klasyfikacji dział 600 rozdział 60016 § 4300 o kwotę 2.600,00 zł, co spowodowało, że stan wolnych środków wynosił 1.771,90 zł.

W dniu 8 czerwca 2015 roku poniesiony został ze środków rozdziału 60016 § 4300 wydatek w kwocie 147,60 zł na podstawie faktury nr FV/245/06/2015 z dnia 2 czerwca 2015 roku, tym samym wolne środki wynosiły 1.624,30 zł. **Natomiast w dniu 25 czerwca 2015 roku zapłacona została faktura VAT nr 127/15 z dnia 23 czerwca 2015 roku wystawiona na kwotę 10.614,90 zł, która spowodowała przekroczenie planowanych wydatków o kwotę 8.990,60 zł. Faktura nr 127/15 zatwierdzona została do wypłaty przez Wójta Gminy Grabów – Tomasza Pietrzaka. Wskazane przekroczenie trwało do dnia 30 czerwca 2015 roku, tj. do dnia zwiększenia planowanych wydatków w rozdziale 60016 § 4300 uchwałą Rady Gminy Grabów nr XI/47/2015 o kwotę 49.000,00 zł.**

Jak zostało wcześniej wskazane, plan wydatków w rozdziale 60016 § 4300 ustalony uchwałą budżetową na rok 2015 (nr V/20/2015 z dnia 28 stycznia 2015 roku) wynosił 80.600,00 zł. W dniu 9 lutego 2015 roku Gmina Grabów zawarła dwie umowy: nr 3/2015 i 4/2015 z firmą PPHU MAX-DROGI Centrum z siedzibą w Łodzi na wykonanie: [1] okresowych (pięcioletnich) przeglądów publicznych dróg gminnych, [2] ewidencji i numeracji dróg gminnych. Wartość przedmiotu każdej z umów określono na kwotę 12.300,00 zł brutto. Usługa miała zostać wykonana w terminie do 30 maja 2015 roku. Umowy podpisane zostały ze strony Gminy Grabów przez Wójta – Tomasza Pietrzaka. Na dzień zaciągnięcia zobowiązania limit do zaciągania zobowiązań wynosił 80.600,00 zł. Za wykonane usługi kontrahent wystawił jedną fakturę VAT nr 017/2015 z dnia 4 maja 2015 roku na kwotę brutto 24.600,00 zł z terminem zapłaty 14 dni. Faktura zapłacona została ze środków rozdziału 60016 § 4300 w dniu 8 maja 2015 roku.

Zatwierdzenia do zapłaty dokonał Wójt Gminy – Tomasz Pietrzak. Zapłata dokonana została przy stanie wolnych środków na ten dzień wynoszącym 29.108,43 zł. Tym samym stan wolnych środków po uregulowaniu zobowiązania wynosił 4.508,43 zł.

W dniu 26 lutego 2015 roku Gmina Grabów zawarła umowę nr 9/1/2015 z firmą UBDA.PL z siedzibą w Jelczu-Laskowicach na wykonanie robót dotyczących mechanicznego frezowania krzaków przy drogach gminnych na powierzchni 25 tyś m<sup>2</sup>. Wartość przedmiotu umowy określono na kwotę 50.000,00 zł. Usługa miała zostać wykonana w terminie 60 dni od podpisania umowy. Umowa podpisana została ze strony Gminy Grabów przez Wójta – Tomasza Pietrzaka. Na dzień zaciągnięcia zobowiązania limit do zaciągania zobowiązań wynosił 56.000,00 zł (plan 80.600,00 zł – 24.600,00 zł). Za wykonaną usługę kontrahent wystawił fakturę VAT nr 15/01 z dnia 20 kwietnia 2015 roku na kwotę brutto 50.000,00 zł za mechaniczne karczowanie krzaków z terminem zapłaty 4 maja 2015 roku. Faktura zapłacona została ze środków rozdziału 60016 § 4300 w dniu 28 kwietnia 2015 roku. Zatwierdzenia do zapłaty dokonał Zastępca Wójta Gminy – Krzysztof Ogórek. Zapłata dokonana została przy stanie wolnych środków na ten dzień wynoszącym 79.108,43 zł. Tym samym stan wolnych środków po uregulowaniu zobowiązania wynosił 29.108,43 zł.

W dniu 15 kwietnia 2015 roku zawarta została umowa zlecenie z Gminnym Zakładem Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie na wykonanie prac związanych z rębaniem krzaków na drogach gminnych. Umowa określała, że koszt wykonania robót ma wynosić 10.000,00 zł brutto. Prace miały zostać wykonane do dnia 30 września 2015 roku. Umowa podpisana została ze strony Gminy przez Wójta Gminy – Tomasza Pietrzaka, natomiast ze strony GZGKiM w likwidacji przez Likwidatora – Krzysztofa Ogórka. **Na dzień zaciągnięcia ww. zobowiązania limit do zaciągania zobowiązań w rozdziale 60016 § 4300 wynosił tylko 6.000,00 zł (plan 80.600,00 zł – 24.600,00 zł – 50.000,00 zł). Tym samym zaciągnięcie zobowiązania w kwocie 10.000,00 zł spowodowało przekroczenie limitu do zaciągania zobowiązań o kwotę 4.000,00 zł.** Do przedmiotowej umowy GZGKiM w likwidacji wystawiło fakturę VAT nr 182/15 z dnia 24 sierpnia 2015 roku na kwotę brutto 7.846,17 zł za usługi rębaniem przy drogach gminnych z terminem zapłaty 7 września 2015 roku. Faktura zapłacona została ze środków rozdziału 60016 § 4300 w dniu 28 sierpnia 2015 roku. Zatwierdzenia do zapłaty dokonał Wójt Gminy – Tomasz Pietrzak. Analiza wydatków wykonanych w rozdziale 60016 § 4300 wykazała, iż zobowiązanie wynikające z przedmiotowej umowy zaciągnięte w dniu 15 kwietnia 2015 roku nastąpiło przy zabezpieczeniu środków w budżecie (plan wydatków: 80.600,00 zł, wykonanie wydatków na ten dzień: 1.491,57 zł, stan wolnych środków: 79.108,43 zł). Natomiast zapłata w dniu 28 sierpnia 2015 roku dokonana została przy stanie wolnych środków na ten dzień wynoszącym 15.959,02 zł.

W dniu 18 maja 2015 roku Gmina Grabów zawarła umowę-zlecenie z Gminnym Zakładem Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie w likwidacji reprezentowanym przez Likwidatora Zakładu – Krzysztofa Ogórka. Przedmiotem umowy było wykonanie przez GZGKiM w likwidacji prac związanych z koszeniem poboczy na drogach gminnych. Prace miały zostać wykonane do dnia 25 czerwca 2015 roku za kwotę brutto 11.000,00 zł. Umowę ze strony Gminy Grabów podpisał Wójt Gminy – Tomasz Pietrzak, natomiast ze strony GZGKiM w likwidacji – Likwidator Zakładu – Krzysztof Ogórek. **Na dzień zaciągnięcia zobowiązania limit do zaciągania zobowiązań w rozdziale 60016 § 4300 przekroczony już był o 4.000,00 zł (80.600,00 zł – 24.600,00 zł – 50.000,00 zł – 10.000,00 zł). Tym samym zaciągnięcie zobowiązania w kwocie 11.000,00 zł spowodowało wzrost przekroczenia limitu do zaciągania zobowiązań do kwoty 15.000,00 zł.** Natomiast wykonanie wydatków na dzień zawarcia umowy, tj. na dzień 18 maja 2015 roku wynosiło 76.091,57 zł przy planie wydatków na ten dzień 80.600,00 zł.

Zawarcie wskazanej umowy spowodowało zaciągnięcie przez Wójta Gminy zobowiązania nie mającego pokrycia w planowanych wydatkach, gdyż na dzień zawarcia umowy stan wolnych środków wynosił 4.508,43 zł. Powyższe spowodowało zaciągnięcie zobowiązania na kwotę 6.491,57 zł bez pokrycia środków w budżecie.

Ponadto Gmina Grabów, w dniu 26 maja 2015 roku zawarła kolejną umowę-zlecenie z Gminnym Zakładem Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie w likwidacji reprezentowanym przez Likwidatora Zakładu – Krzysztofa Ogórka. Umowa zawarta została na wykaszanie dróg gminnych. Koszt wykonania zlecenia, zgodnie z umową nie mógł przekroczyć kwoty 50.000,00 zł brutto. Umowę ze strony Gminy Grabów podpisał Wójt Gminy – Tomasz Pietrzak, natomiast ze strony GZGKiM w likwidacji – Likwidator Zakładu – Krzysztof Ogórek. Na dzień zaciągnięcia zobowiązania limit do zaciągania zobowiązań w rozdziale 60016 § 4300 przekroczony był o 15.000,00 zł (plan 80.600,00 zł – 24.600,00 zł – 50.000,00 zł – 10.000,00 zł – 11.000,00 zł). Tym samym zaciągnięcie zobowiązania w kwocie 50.000,00 zł spowodowało przekroczenie limitu do zaciągania zobowiązań o kwotę 65.000,00 zł. Natomiast plan wydatków na dzień zawarcia umowy, tj. na dzień 26 maja 2015 roku przekroczony już był o 6.491,57 zł (stan wolnych środków na dzień 18 maja 2015 roku: 4.508,43 zł – zaciągnięcie zobowiązania na kwotę 11.000,00 zł = 6.491,57 zł). Zatem zaciągnięcie zobowiązania na kwotę 50.000,00 zł spowodowało wzrost przekroczenia ustalonego limitu wydatków do kwoty 56.491,57 zł.

W dniu 2 czerwca 2015 roku, co zostało wcześniej wskazane, Rada Gminy Grabów X/42/2015 dokonała zmniejszenia planowanych wydatków w klasyfikacji dział 600 rozdział 60016 § 4300 o kwotę 2.600,00 zł, co spowodowało, że przekroczenie limitu zaciągania zobowiązań wzrosło do kwoty 67.600,00 zł, zaś przekroczenie planowanych wydatków wzrosło do kwoty 59.091,57 zł. Powyższe spowodowało naruszenie art. 60 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym.

Zwiększenie planowanych wydatków w rozdziale 60016 § 4300 nastąpiło w dniu 30 czerwca 2015 roku uchwałą Rady Gminy Grabów nr XI/47/2015 o kwotę 49.000,00 zł.

*Zestawienie limitu wydatków dla klasyfikacji budżetowej 600/60016/4300 stanowi załącznik nr do protokołu kontroli.*

*AKTA KONTROLI [s. 1340-1368] – wydruk ewidencji wydatków rozdziału 60016 § 4300, oraz kserokopie: umowy nr 3/2015 z dnia 9 lutego 2015 roku na kwotę 12.300,00 zł, umowy nr 4/2015 z dnia 9 lutego 2015 roku na kwotę 12.300,00 zł, faktury VAT 46/15 z dnia 11 marca 2015 roku na kwotę 1.491,57 zł, umowy nr 9/1/2015 z dnia 26 lutego 2015 roku na kwotę 50.000,00 zł, faktury 15/01 z dnia 20 kwietnia 2015 roku na kwotę 50.000,00 zł, faktury VAT nr 017/2015 z dnia 4 maja 2015 roku na kwotę 24.600,00 zł, umowa z dnia 15 kwietnia 2015 roku na kwotę 10.000,00 zł, faktura VAT 182/15 na kwotę 7.846,17 zł, umowa z dnia 18 maja 2015 roku na kwotę 11.000,00 zł, faktura VAT 127/15 na kwotę 10.614,90 zł, faktura F/15/05/M2/0174 na kwotę 813,03 zł, umowa zlecenie z dnia 26 maja 2015 roku na kwotę 50.000,00 zł, faktura nr FV/245/06/2015 na kwotę 3.099,60 zł.*

#### Rozdział 70005 § 6050

Plan wydatków klasyfikacji budżetowej dział 700 rozdział 70005 § 6050 ustalony został uchwałą budżetową na rok 2015 (nr V/20/2015 z dnia 28 stycznia 2015 roku) w kwocie 55.100,00 zł. W okresie od 1 stycznia do 21 kwietnia 2015 roku poniesiony został wydatek w łącznej kwocie 67.056,14 zł na podstawie faktur nr:



- VAT 29/15 z dnia 23 lutego 2015 roku na kwotę 35.000,02 zł tytułem wykonania uzbrojenia działek w Grabowie – etap I (budowa sieci wodociągowej z przyłączami w ramach uzbrojenia działek przy ul. Kochanowskiego w Grabowie) – zapłata przelewem w dniu 25 lutego 2015 roku (WB nr 039/2015),
- VAT 4/2015 z dnia 18 marca 2015 roku na kwotę 4.551,00 zł za pełnienie funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego nad realizacją zadania „Uzbrojenie działek budowlanych w sieci wod. kan. przy ul. Kochanowskiego w Grabowie” – zapłata przelewem w dniu 23 marca 2015 roku (WB nr 057/2015),
- VAT 79/15 z dnia 16 kwietnia 2015 roku na kwotę 27.505,12 zł za budowę sieci wodociągowej w Grabowie wg kosztorysu – zapłata nastąpiła przelewem w dniu 20 kwietnia 2015 roku. Zatwierdzenia do zapłaty dokonał Zastępca Wójta – Krzysztof Ogórek.

**Zapłata w dniu 21 kwietnia 2015 roku faktury VAT 79/15 (WB nr 077/2015) spowodowała przekroczenie planowanych wydatków o kwotę 11.956,14 zł.**

Powyższe przekroczenie planowanych wydatków zostało zniwelowane w dniu 7 maja 2015 roku w wyniku zwrotu przez Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie (wystawca faktury VAT 79/15) dokonanej wpłaty 27.505,12 zł z powodu błędnie wystawionej faktury. W związku z dokonaniem zwrotu kwoty 27.505,12 zł stan wolnych środków w rozdziale 70005 § 6050 na dzień 7 maja 2015 roku wynosił 15.548,98 zł.

**W dniu 8 maja 2015 roku dokonano zapłaty za fakturę VAT 79/15 z dnia 16 kwietnia 2015 roku (WB nr 089/2015) wystawioną powtórnie przez Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Grabowie za budowę przyłącza wodociągowego na kwotę 20.091,45 zł. Zapłata za powyższą fakturę spowodowała przekroczenie planowanych wydatków o kwotę 4.542,47 zł. Zatwierdzenia do zapłaty dokonał Wójt Grabowa – Tomasz Pietrzak. Zmiany planu w rozdziale 70005 w § 6050 poprzez jego zwiększenie o kwotę 4.543,00 zł dokonano w dniu 2 czerwca 2015 roku uchwałą Rady Gminy Grabów nr X/42/2015.**

*AKTA KONTROLI [s. 1369-1395 ] wydruk ewidencji wydatków 70005 § 6050, oraz kserokopie: faktura 79/2015, faktury 29/15, wyciągów bankowych nr: 039/2015, 057/2015, 077/2015, 089/2015*

Rozdział 75023 § 4300

Zgodnie z ewidencją wydatków prowadzoną dla działu 750, rozdziału 75023, § 4300, wydatki na dzień 16 listopada 2015 roku wynosiły 148.977,41 zł przy planie wydatków na ten dzień wynoszącym 160.729,00 zł. Tym samym stan wolnych środków wynosił 11.751,59 zł. W dniu 17 listopada 2015 roku dokonano zapłaty za fakturę FV 11/10/2015 z dnia 30 października 2015 roku wystawioną przez firmę Aesco Group za wykonanie prac analitycznych w związku z emisją obligacji i optymalizacją zadłużenia na kwotę 12.300,00 zł brutto z terminem zapłaty 13 listopada 2015 roku. Zapłatę faktury zatwierdził Wójt Gminy Grabów – Tomasz Pietrzak. Zapłata w dniu 17 listopada 2015 roku kwoty 12.300,00 zł spowodowała przekroczenie planowanych wydatków o kwotę 548,41 zł. W dniach od 17 do 25 listopada 2015 roku pobrane zostały i tym samym zaewidencjonowane w wydatkach rozdziału 75023 § 4300 opłaty w kwocie ogółem 88,00 zł za wykonane przelewy. **Tym samym przekroczenie planowanych wydatków wzrosło do kwoty 636,41 zł.**

Zwiększenia planowanych wydatków dokonano uchwałą nr XVIII/96/15 z dnia 26 listopada 2015 roku poprzez zwiększenie planu o 10.000,00 zł. Plan po zmianach

wynosił 170.729,00 zł, natomiast stan wolnych środków na dzień 26 listopada 2015 roku wynosił 9.363,59 zł.

Na dzień 8 grudnia 2015 roku wykonanie wydatków wyniosło 168.415,72 zł przy planie 170.729,00 zł. Stan wolnych środków wynosił 2.313,28 zł. W dniu 9 grudnia 2015 roku dokonano zapłaty kwoty 1.992,60 zł w wyniku czego stan wolnych środków zmniejszył się do kwoty 320,68 zł. **Również w dniu 9 grudnia 2015 roku dokonano ze środków rozdziału 75023 § 4300 zapłaty kwot:**

**967,70 zł – dotyczy faktury FV-49485/G0400/09/SFAKA/P/11/15 z dnia 30 listopada 2015 roku na kwotę 986,00 zł za przesyłki pocztowe. Zatwierdzenia do zapłaty dokonał Wójt Gminy – Tomasz Pietrzak. Zapłaty dokonano w dniu 9 grudnia 2015 roku,**

**11,00 zł – opłaty za przelewy zgodnie z WB nr 240/2015 z dnia 9 grudnia 2015 roku.**

**W wyniku powyższego przekroczone planowane wydatki o kwotę 658,02 zł.**

**Następnie w dniach od 10 listopada do 18 listopada 2015 roku dokonano wydatków na łączną kwotę 4.075,00 zł, z czego:**

**62,00 – opłaty za przelewy na podstawie wyciągów bankowych za wskazany okres,**

**3.813,00 zł – za fakturę 1515219400 z dnia 11 grudnia 2015 roku za dostęp do oprogramowania LEX. Zatwierdzenia do zapłaty dokonał Wójt Gminy – Tomasz Pietrzak. Zapłaty dokonano w dniu 18 grudnia 2015 roku,**

**200,00 zł za fakturę nr 01/12/15 z dnia 16 grudnia 2015 roku za naprawę samochodu na kwotę ogółem 495,00 zł z czego z rozdziału 75023 § 4300 zapłacono 200,00 zł. Zatwierdzenia do zapłaty dokonał Wójt Gminy – Tomasz Pietrzak. Zapłaty dokonano w dniu 18 grudnia 2015 roku.**

**W wyniku powyższego przekroczenie planowanych wydatków zrosło do kwoty 4.733,02 zł.**

Zwiększenia planowanych wydatków dokonano uchwałą nr XIX/98/15 z dnia 21 grudnia 2015 roku poprzez zwiększenie planu o 16.000,00 zł. Plan po zmianach wynosił 186.729,00 zł, natomiast wykonanie 175.462,02 zł, tym samym stan wolnych środków na dzień 21 grudnia 2015 roku wynosił 11.266,98 zł.

W okresie od 21 grudnia do 28 grudnia 2015 roku dokonano wydatków na łączną kwotę 7.975,59 zł. Wobec powyższego stan wolnych środków na dzień 29 grudnia 2015 roku wynosił 3.291,39 zł (wydatki wykonane 183.437,61 zł, plan 186.729,00 zł). **W dniu 29 grudnia 2015 roku dokonano wydatku w kwocie 5.000,00 zł na podstawie faktury DFP/15048666 z dnia 21 grudnia 2015 roku tytułem wynagrodzenia za organizację programu emisji obligacji komunalnych na rzecz PKO Bank Polski SA. Zatwierdzenia do zapłaty dokonał Wójt Gminy – Tomasz Pietrzak. Zapłaty dokonano w dniu 29 grudnia 2015 roku (WB nr 253/2015). Zapłata wskazanej faktury spowodowała przekroczenie planowanych wydatków o kwotę 1.708,61 zł. W dniach 29 grudnia i 30 grudnia 2015 roku dokonano opłat za przelewy i opłaty stosunkowej na rzecz Sądu Okręgowego w Łodzi (wyrok z dnia 8 grudnia 2015 roku sygn. akt VII Pa 183/15). Łączna kwota opłat wynosiła 285,00 zł i zwiększyła przekroczenie planowanych wydatków do kwoty 1.993,61 zł.**

*AKTA KONTROLI [s. 1396-1477 ] wydruk ewidencji księgowej wydatków 750/75023/4300, oraz kserokopie: faktura nr 11/10/2015 z dnia 30 października 2015 roku na kwotę 12.300,00 zł, WB nr 224/2015 potwierdzający wydatek dot. prowizji bankowych oraz zapłatę za fakturę na kwotę*

*12.300,00 zł, wyciągów bankowych za okres od 18 do 25 listopada 2015 roku nr nr: 225/2015, 226/2015, 227/2015, 228/2015, 229/2015, 230/2015 – potwierdzające wydatek dot. prowizji bankowych, faktury FV-49485/G0400/09/SFAKA/P/11/15 z dnia 30 listopada 2015 roku na kwotę 986,00 zł, WB nr 240/2015 z dnia 9 grudnia 2015 roku, wyciągów bankowych za okres od 10 do 18 grudnia 2015 roku nr nr: 241/2015, 242/2015, 243/2015, 247/2015 – potwierdzające wydatek dot. prowizji bankowych, faktury 1515219400 z dnia 11 grudnia 2015 roku na kwotę 3.813,00 zł, WB nr 24/2015, faktura DFP/15048666 na kwotę 5.000,00 zł, WB nr 253/2015 potwierdzający pobranie prowizji i zapłatę za fakturę DFP/15048666, wyrok z dnia 8 grudnia 2015 roku sygn. akt VII Pa 183/15, WB nr 254/2015*

#### Rozdział 75023 § 4610

Projekt budżetu na rok 2015, jak również uchwała budżetowa na 2015 rok nie przewidywała w klasyfikacji budżetowej dział 750 rozdział 75023 § 4610 środków na wydatki związane z kosztami postępowania sądowego i prokuratorskiego. Po raz pierwszy środki zabezpieczone zostały w kwocie 56,00 zł zarządzeniem nr 25/15 Wójta Gminy Grabów z dnia 23 marca 2015 roku. W wyniku powyższego w dniu 26 marca 2015 roku dokonano zapłaty od pozwu. Tym samym plan wydatków wynosił 0,00 zł.

W dniu 10 września 2015 roku uiszczono wpisy od złożonych skarg w łącznej kwocie 10.911,00 zł (100 zł – III SA/łd 1016/15; 100 zł – III SA/łd 1017/15; 132 zł – III SA/łd 1018/15; 3.927 zł – III SA/łd 1015/15; 5.152 zł – III SA/łd 1013/15; 1.500 zł – III SA/łd 1014/15). **W związku z powyższym uiszczenie wskazanych wpisów nastąpiło bez wcześniejszego zabezpieczenia środków na wydatki, tym samym nastąpiło przekroczenie planowanych wydatków o kwotę 10.911,00 zł. Zatwierdzenia do zapłaty kwoty 10.911,00 zł dokonał Wójt Gminy Grabów – Tomasz Pietrzak. Przekroczenie trwało do dnia 21 września 2015 roku, tj. do dnia dokonania przez Radę Gminy Grabów zmian w budżecie polegających m.in. na zwiększeniu środków w rozdziale 75023 § 4610 o kwotę 10.911,00 zł.**

Stan wolnych środków na wydatki w rozdziale 75023 § 4610 na dzień 4 grudnia 2015 roku wynosił 0,00 zł. Od dnia 4 grudnia do dnia 17 grudnia 2015 roku dokonano wydatkowania kwot:

- **1.745,00 zł – zapłata nastąpiła dniu 4 grudnia 2015 roku w wyniku dokonania wpisu sądowego od apelacji strony pozwanej (Gmina Grabów) od wyroku Sądu Rejonowego w Łęczycy I Wydział Cywilny (sygn. akt I C 5/15). Zatwierdzenia do wypłaty kwoty 1.745,00 zł dokonał Wójt Gminy Grabów – Tomasz Pietrzak.**
- **5.000,00 zł – częściowa zapłata w dniu 11 grudnia 2015 roku faktury VAT nr 083/2015 z dnia 8 grudnia 2015 roku (wpływ 11 grudnia 2015 roku, termin zapłaty 12 grudnia 2015 roku) wystawionej przez Kancelarię Radców Prawnych M.R. Bednarscy S.C. za sporządzenie i wniesienie apelacji w sprawie z powództwa Gminy Daszyna p-ko Gminie Grabów (sygn. akt IC 5/15) na kwotę brutto 6.150,00 zł. Zatwierdzenia do zapłaty dokonał Wójt Gminy Grabów – Tomasz Pietrzak.**
- **1.150,00 zł – w dniu 14 grudnia 2015 roku dokonano dopłaty do faktury 083/2015 z dnia 8 grudnia 2015 roku, która wystawiona została na kwotę brutto 6.150,00 zł, a która uregulowana została w dniu 11 grudnia 2015 roku w kwocie 5.000,00 zł.**
- **851,94 zł – zapłata w dniu 17 grudnia 2015 roku na podstawie listy płac za grudzień 2015 roku pracownikowi oznaczonemu nr 323 odsetek od wynagrodzenia. Zatwierdzenia do zapłaty dokonał Wójt Gminy Grabów – Tomasz Pietrzak.**

**Wydatkowana bez zabezpieczenia środków w łącznej kwocie 8.746,94 zł spowodowało przekroczenie planowanych wydatków w rozdziale 75023 § 4610, gdzie stan wolnych środków na dzień 4 grudnia 2015 roku wynosił 0,00 zł. Zwiększenia planu wydatków o kwotę 8.755,00 zł dokonano uchwałą nr XIX/98/15 Rady Gminy Grabów z dnia 21 grudnia 2015 roku.**

**Jednocześnie należy zauważyć, iż zapłacone w dniu 17 grudnia 2015 roku odsetki od wynagrodzenia winny zostać pokryte ze środków § 4580 – Pozostałe odsetki, a nie ze środków § 4610 – Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego.**

*AKTA KONTROLI [s. 1478-1486 ] kserokopie: potwierdzenia zapłaty kwot: 10.911,00 zł, 1.745,00 zł, 5.000,00 zł, 1.150,00 zł, 851,94 zł oraz wydruk ewidencji wydatków 75023 § 4610*

#### Rozdział 90002 § 4300

Projekt budżetu na rok 2015 zakładał w klasyfikacji budżetowej dział 900 rozdział 90002 § 4300 wydatki w kwocie 15.000,00 zł. Budżet Gminy Grabów przyjęty został w dniu 28 stycznia 2015 roku określał wydatki w tej klasyfikacji w kwocie 20.000,00 zł. W dniu 14 stycznia 2015 roku zapłacona została faktura nr 1560091906 z dnia 31 grudnia 2014 roku w kwocie 24.774,34 zł za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Grabów w okresie 1-31 grudnia 2014 roku.

**Zgodnie z art. 240 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych – Do czasu podjęcia uchwały budżetowej, jednak nie później niż do dnia 31 stycznia roku budżetowego, podstawą gospodarki finansowej jest projekt uchwały budżetowej przedstawiony organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego, o którym mowa w art. 238 ust. 1. Zatem dokonany w dniu 14 stycznia 2015 roku wydatek w kwocie 24.774,34 zł nastąpił w oparciu o plan wydatków ujęty w projekcie budżetu na rok 2015 złożony przez Wójta Gminy Grabów zarządzeniem nr 172/2014 z dnia 14 listopada 2014 roku. Uwzględniając zatem wydatki określone w projekcie budżetu dla klasyfikacji budżetowej dział 900 rozdział 90003 § 4300 w kwocie 15.000,00 zł należy zauważyć, iż planowane wydatki przekroczone zostały o kwotę 9.774,34 zł.**

*AKTA KONTROLI [s. 1487-1490 ] kserokopie: faktury nr 1560091906 oraz wydruk ewidencji wydatków 90002 § 4300*

#### Rozdział 90003 § 4300

Wydatki w klasyfikacji budżetowej dział 900 rozdział 90003 § 4300 zaplanowane zostały w uchwale budżetowej na rok 2015 (nr V/20/2015 z dnia 28 stycznia 2015 roku) w kwocie 410.000,00 zł. Zarządzeniem nr 17/15 z dnia 30 stycznia 2015 roku Wójt Gminy Grabów zmniejszył plan wydatków w ww. klasyfikacji o 400.000,00 zł, tym samym plan po zmianach na dzień 30 stycznia 2015 roku wynosił 10.000,00 zł. W okresie od 1 stycznia do 11 marca 2015 roku nie były ponoszone wydatki w tej klasyfikacji. Natomiast w okresie od 12 marca do 25 maja 2015 roku poniesione wydatki stanowiły kwotę 2.342,00 zł i tym samym stan wolnych środków na dzień 25 maja 2015 roku wynosił 7.658,00 zł. W dniu 26 maja 2015 roku poniesiony został wydatek w łącznej kwocie 22.997,31 zł na podstawie faktur nr:

- VAT 106/15 z dnia 25 maja 2015 roku na kwotę 4.709,67 zł za usługę dot. wycinania zakrzaczeń w Parku – zapłata nastąpiła przelewem w dniu 26 maja 2015 roku,

- VAT 106/15 z dnia 25 maja 2015 roku na kwotę 18.287,64 zł za usługę dot. utrzymania czystości i porządku w Gminie – zapłata nastąpiła przelewem w dniu 26 maja 2015 roku.

**Zapłata w dniu 26 maja 2015 roku faktury VAT 106/15 spowodowała przekroczenie planowanych wydatków o kwotę 15.339,31 zł. Zatwierdzenia do zapłaty przedmiotowej faktury dokonał Wójt Grabowa – Tomasz Pietrzak.**

Wskazane przekroczenie zostało zniwelowane zwiększeniem planowanych wydatków o kwotę 29.139,00 zł w rozdziale 90003 § 4300 uchwałą nr X/42/2016 z dnia 2 czerwca 2016 roku.

*AKTA KONTROLI [s. 1491-1503 ] wydruk ewidencji wydatków 90002 § 4300, oraz kserokopie: faktury nr 106/15, faktury nr 107/15, faktury nr 33/2015*

#### Rozdział 90005 § 6050

Projekt budżetu na rok 2015 zakładał w klasyfikacji budżetowej dział 900 rozdział 90005 § 6050 wydatki w kwocie 1.613.952,00 zł, przy czym budżet przyjęty w dniu 28 stycznia 2015 roku określał wydatki w tej klasyfikacji w kwocie zmniejszonej do 9.225,00 zł. W dniu 27 stycznia 2015 roku wydatkowano kwotę 9.225,00 zł w związku z zapłatą faktury VAT nr 2/01/2015 z dnia 19 stycznia 2015 roku za realizację umowy nr 1/06/2014. Wymieniona umowa zawarta została w dniu 16 czerwca 2014 między Gminą Grabów a Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych – Stowarzyszenie Europa Nasz Dom, przedmiotem której było przygotowanie i złożenie wniosku o dofinansowanie projektu w ramach Programu „Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii część 4) Prosument – linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii”. Strony ustaliły wynagrodzenie za wniosek aplikacyjny w wysokości 7.500 zł netto plus 23% VAT. Termin zakończenia wykonania przedmiotu zamówienia ustalono na dzień 5 lipca 2014 roku. Umowa podpisana została ze strony Gminy Grabów przez Wójta Gminy – Ryszarda Kostrzewskiego. **Przyjęty w dniu 21 stycznia 2014 roku budżet Gminy Grabów na rok 2014 nie przewidywał wydatków w rozdziale 90005 § 6050. Zabezpieczenie środków na wskazane zobowiązanie dokonane zostało uchwałą nr XXXIII/224/2014 z dnia 24 czerwca 2014 roku poprzez zwiększenie planu wydatków w rozdziale 90005 § 6050 o kwotę 9.225,00 zł jako wydatki majątkowe. Wobec powyższego wskazane zobowiązanie zaciągnięte zostało bez zabezpieczenia środków w budżecie.** Ze wskazanej klasyfikacji w 2015 roku poniesiony został jeszcze w dniu 30 września 2015 roku wydatek w kwocie 14.760,00 zł. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zaciągnięcia zobowiązania, jak również w zakresie wydatkowania powyższej kwoty.

*AKTA KONTROLI [s. 1504-1538] wydruk ewidencji księgowej wydatków 900/90005/6050, oraz kserokopia umowy nr 1/06/2014 z dnia 16 czerwca 2014 roku, faktury VAT nr 2/01/2015, załącznika do uchwały XXXIII/224/2014.*

#### Rozdział 90015 § 4260 i § 4270

Wydatki we wskazanej klasyfikacji budżetowej na rok 2015 zaplanowane były w kwotach:

Zmiany do rozdziału 90015	§ 4260	§ 4270	§ 6050
Projekt budżetu	240.000,00	209.201,00	40.000,00
Uchwała budżetowa	230.775,00	209.201,00	40.000,00
Zarządzenie Wójta 25/15 z dnia 23.03.2015	-	-230,00	
Uchwała VIII/29/2015 z dnia 31.03.2015	-2.000,00	-7.200,00	
Uchwała XI/47/2015 z dnia 30.06.2015	-9.900,00	-	
Uchwała XIX/98/2015 z dnia 21.12.2015	+19.000,00	-	

Zarządzenie Wójta 93/15 z dnia 31.12.2015	+29.033,00	+6.885,00	
<b>Plan końcowy na 31.12.2015</b>	266.908,00	208.656,00	40.000,00

W zakresie wydatków w § 4260 ustalono, iż do dnia 22 grudnia 2015 roku poniesione zostały wydatki w łącznej kwocie 235.695,93 zł przy planie na ten dzień wynoszącym 237.875,00 zł. W okresie od 23 do 28 grudnia 2015 roku nie były dokonywane wydatki ze środków § 4260. Tym samym stan wolnych środków na dzień 29 grudnia 2015 roku wynosił 2.179,07 zł. **W dniu 29 grudnia 2015 roku dokonano zapłaty za fakturę FVK/187/12/15/U z dnia 18 grudnia 2015 roku w łącznej kwocie 46.427,58 zł, z czego ze środków § 4260 – 31.211,25 zł. W wyniku powyższego przekroczony został plan wydatków w klasyfikacji budżetowej dział 900 rozdział 90015 § 4260 o kwotę 29.032,18 zł. Zatwierdzenia do zapłaty faktury FVK/187/12/15/U dokonał Wójt Grabowa – Tomasz Pietrzak.** Zmiany planu w rozdziale 90015 w § 4260 poprzez jego zwiększenie o kwotę 29.033,00 zł dokonano w dniu 31 grudnia 2015 roku uchwałą Rady Gminy Grabów nr XIX/98/2015.

Odnosnie wydatków § 4270 stwierdzono przekroczenie planu wydatków również na dzień 29 grudnia 2015 roku o kwotę 6.740,79 zł. W okresie od dnia 1 stycznia do dnia 22 grudnia 2015 roku ze środków klasyfikacji budżetowej dział 900 rozdział 90015 § 4270 poniesiono wydatki w łącznej kwocie 193.295,46 zł przy planie wynoszącym na dzień 22 grudnia 2015 roku – 201.771,00 zł. Stan wolnych środków na koniec dnia 22 grudnia 2015 roku wynosił 8.475,54 zł. W okresie 23-28 grudnia 2015 roku nie dokonywano wydatków ze wskazanej klasyfikacji. Natomiast w dniu **29 grudnia 2015 roku zapłacono za fakturę FVK/187/12/15/U z dnia 18 grudnia 2015 roku w łącznej kwocie 46.427,58 zł, z czego ze środków § 4270 – 15.216,33 zł. Tym samym przekroczony został plan wydatków w klasyfikacji budżetowej dział 900 rozdział 90015 § 4270 o kwotę 6.740,79 zł. Zatwierdzenia do zapłaty faktury FVK/187/12/15/U dokonał Wójt Grabowa – Tomasz Pietrzak.** Zmiany w planie wydatków rozdziału 90015 w § 4270 dokonano uchwałą nr XIX/98/2015 z dnia 31 grudnia 2015 roku, poprzez jego zwiększenie o kwotę 6.885,00 zł.

*AKTA KONTROLI [s.1539-1670 ] wydruk ewidencji wydatków rozdziału 90015 § 4260 i § 4270, oraz kserokopie: faktury nr FVK/187/12/15/U oraz faktur składających się na wydatki 90015 § 4260 i § 4270.*

#### Rozdział 90017 § 6210

Uchwała budżetowa na rok 2015, jak również projekt budżetu na 2015 roku, określały plan wydatków w klasyfikacji budżetowej rozdziału 90017 – *Zakład Gospodarki Komunalnej § 6210 – Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych* – środki w kwocie 50.000,00 zł. Analiza ewidencji wydatków rozdziału 90017 § 6210 prowadzonej w Urzędzie Gminy Grabów wykazała poniesiony wydatek w kwocie 42.399,99 zł – jako dotacja do zakupu kosiarki Koliber. **Przedłożone do kontroli dowody źródłowe potwierdzające dokonanie wydatku w kwocie 42.399,99 zł wskazują, iż przekazanie środków finansowych do GZGKiM w postaci dotacji, nastąpiło na podstawie przedłożonej faktury VAT nr 04FSK/15/07/0001 z dnia 2 lipca 2015 roku wystawionej przez AGROMA POLSAD Sp. o.o. na rzecz Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej w Grabowie w Likwidacji za kosiarkę Koliber 450. Faktura wpłynęła do GZGKiM w Grabowie w dniu 2 lipca 2015 roku. Fakturę podpisał jako osoba uprawniona do odbioru faktury Likwidator – Krzysztof Ogórek. Środki przekazane zostały do Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej w Grabowie z rachunku podstawowego Gminy Grabów, co potwierdza WB nr 145/2015. Zatwierdzenia do zapłaty kwoty 42.399,99 zł dokonał Zastępca Wójta Gminy Grabów – Krzysztof Ogórek.**

*AKTA KONTROLI [s. 1671-1673 ] wydruk ewidencji wydatków 90017 § 6210, kserokopie: faktury nr 04FSK/15/07/0001, WB nr 145/2015.*

Rozdział 92120 § 4300

Plan wydatków w rozdziale 92120 § 4300 zarówno w projekcie budżetu na 2015 rok, jak i w uchwale budżetowej roku 2015 (nr V/20/2015 z dnia 28 stycznia 2015 roku) zaplanowano środki na wydatki w kwocie 5.000,00 zł. W dniu 4 lutego 2015 roku poniesiony został wydatek w kwocie 3.960,00 zł (rachunek 01/02/2015). Tym samym stan wolnych środków wynosił 1.040,00 zł. W okresie od 5 lutego do 13 lipca 2015 roku nie były dokonywane wydatki ze środków rozdziału 92120 § 4300. **W dniu 14 lipca 2015 roku dokonano zapłaty za fakturę VAT nr 141/15 z dnia 7 lipca 2015 roku na kwotę 4.776,09 zł za modernizację plaży w miejscowości Besiekiery. W wyniku powyższego przekroczony został plan wydatków w klasyfikacji budżetowej dział 921 rozdział 92120 § 4300 o kwotę 3.736,09 zł. Zatwierdzenia do zapłaty faktury VAT nr 141/15 dokonał Wójt Grabowa – Tomasz Pietrzak.** Powyższe przekroczenie planowanych wydatków zostało zniwelowane w dniu 22 lipca 2015 roku uchwałą Rady Gminy Grabów nr XII/59/2015.

Rachunek nr 01/02/2015 z dnia 2 lutego 2015 roku na kwotę 3.960,00 zł zapłacony został w wyniku zawartej w dniu 12 lutego 2014 roku umowy zawartej pomiędzy Urzędem Gminy Grabów a Pracownią Architektury Krajobrazu „STARECKI” przedmiotem której miało być opracowanie Gminnego programu opieki nad zabytkami. Za wykonanie przedmiotu umowy strony ustaliły wynagrodzenie brutto 4.000,00 zł. Termin wykonania przedmiotu umowy ustalono na dzień 12 września 2014 roku. Umowę ze strony Gminy Grabów podpisał ówczesny Wójt Gminy Grabów Ryszard Kostrzewski. Aneksiem z dnia 8 września 2014 roku zmieniono termin zakończenia przedmiotu umowy na dzień 30 stycznia 2015 roku.

Plan wydatków w rozdziale 92120 § 4300 zgodnie z uchwałą budżetową na rok 2014 (uchwała XXX/212/2014 z dnia 21 stycznia 2014 roku) wynosił 10.000,00 zł jako wydatki bieżące, zaś wydatki wykonane na dzień zawarcia umowy, tj. 12 lutego 2014 roku wynosiły 0,00 zł.

Natomiast faktura VAT nr 141/15 z dnia 7 lipca 2015 roku na kwotę 4.776,09 zł wystawiona została w oparciu o umowę-zlecenie zawartą w dniu 12 czerwca 2015 roku pomiędzy Gminą Grabów reprezentowaną przez Wójta Gminy – Tomasza Pietrzaka a Gminnym Zakładem Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie w likwidacji reprezentowanym przez Likwidatora Zakładu – Krzysztofa Ogórka. Przedmiotem umowy było wykonanie przez GZGKiM w likwidacji prac związanych z modernizacją plaży w Besiekierach. Prace miały zostać wykonane do dnia 7 lipca 2015 roku, które zgodnie z kosztorysem oszacowano na kwotę brutto 4.776,09 zł, przy czym umowa określała, że koszt tych prac nie może przekroczyć kwoty 5.000,00 zł brutto. Umowę ze strony Gminy Grabów podpisał Wójt Gminy – Tomasz Pietrzak, natomiast ze strony GZGKiM w likwidacji – Likwidator Zakładu – Krzysztof Ogórek.

**Biorąc pod uwagę zabezpieczone w rozdziale 92120 § 4300 środki na wydatki w kwocie 5.000,00 zł, oraz poniesiony do dnia zawarcia umowy wydatek 3.960,00 zł (rachunek 01/02/2015) – stan wolnych środków na dzień 12 czerwca 2015 roku wynosił 1.040,00 zł. Wobec powyższego zawarcie w dniu 12 czerwca 2015 roku umowy na kwotę brutto 5.000,00 zł spowodowało zaciągnięcie zobowiązania na kwotę 3.960,00 zł bez pokrycia środków w budżecie, co spowodowało naruszenie art. 60 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym.**

*AKTA KONTROLI [s. 1674-1683 ] wydruk ewidencji księgowej wydatków 921/92120/4300, kserokopie: rachunku nr 01/02/2015, umowy z dnia 12 lutego 2014 roku, faktury VAT nr 141/15*

*na kwotę 4.776,09 zł, umowy zlecenie z dnia 12 czerwca 2015 roku, aneksu z dnia 8 września 2014 roku.*

**Zaciągnięcie zobowiązań w rozdziale 60016 § 4300 (11.000,00 zł), 90005 § 6050 (9.225,00 zł) i w rozdziale 92120 § 4300 (5.000,00 zł) nie mających pokrycia w budżecie Gminy danego roku jest niezgodne z zapisem art. 60 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, poz. 594 ze zm.), zgodnie z którym *Wójtowi gminy przysługuje wyłączne prawo zaciągania zobowiązań mających pokrycie w ustalonych w uchwale budżetowej kwotach wydatków, w ramach upoważnień udzielonych przez radę gminy.***

**Wskazane wydatki dokonane zostały z przekroczeniem upoważnienia określonego planem finansowym Urzędu Gminy, co naruszyło art. 254 pkt 3 ustawy o finansach publicznych – zgodnie z którym: *dokonywanie wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.***

#### **Rok 2016:**

W zakresie kontroli dokonywania wydatków w roku 2016 próbę kontrolną oparto na wydatkach z poniższej klasyfikacji:

- dział 600, rozdział 60016, § 4300,
- dział 700, rozdział 70005, § 4300,
- dział 750, rozdział 75023, § 4270,
- dział 750, rozdział 75023, § 4300,
- dział 750, rozdział 75023, § 4430,
- dział 801, rozdział 80113, § 4300,
- dział 900, rozdział 90002, § 4300,
- dział 900, rozdział 90015, § 4270.

Na przyjętej do kontroli próbie nie stwierdzono przekroczenia planowanych wydatków.

Ponadto weryfikacji poddano zobowiązania zaciągnięte w 2015 roku przez Gminę Grabów w wyniku zawarcia poniższych umów:

- 1) nr 18/1/2015 z dnia 29 kwietnia 2015 roku z firmą MARKBUD Sp. z o.o. w Poddębicach na realizację zadania inwestycyjnego pn. „Modernizacja drogi gminnej w miejscowości Biała Góra – Kobyle”. Termin zakończenia robót określono na dzień 30 lipca 2015 roku. Wynagrodzenie umowne ustalone zostało w kwocie 499.367,27 zł brutto. Umowa podpisana została ze strony Gminy przez Wójta Gminy – Tomasza Pietrzaka, przy kontrasygnacie ówczesnego Skarbnika Gminy – Zofii Zasadzkiej. Rada Gminy Grabów na powyższe zadanie zabezpieczyła środki uchwałami:

V/20/2015 z dnia 28 stycznia 2015 roku – 591.550,00 zł,

VIII/29/2015 z dnia 31 marca 2015 roku, gdzie na ww. zadanie zabezpieczono środki w kwocie 48.200,00 zł.



Na dzień zaciągnięcia zobowiązania plan zabezpieczony wynosił 639.750,00 zł. Zapłata w dniu 24 lipca 2015 roku faktury nr 579/15 na kwotę 499.367,27 zł nastąpiła zgodnie z zabezpieczonym planem.

- 2) nr 24/2/2015 z dnia 11 czerwca 2015 roku z firmą KOLBET Sp. z o.o. z Polic Średnich na realizację zadania inwestycyjnego pn. „Bieżący remont dróg o nawierzchni żwirowo-gruntowej na terenie gminy Grabów we wsiach: Radzyń, Nagórki, Nowy Besk, Żaczki, Odechów, Jaworów, Żrebięta, Stara Sobótka, Kotków, Piaski, Stary Besk, Ostrówek, Chorki, Golbice, Srebrna, Smolice, Piotrkówek, Ksawerów, Besiekiery, Jastrzębia, Bowętów, Goszczędza, Budki, Gać, Biała Góra”. Wynagrodzenie ustalono w kwocie **197.538,00 zł brutto**. Umowa podpisana została ze strony Gminy przez Wójta Gminy – Tomasza Pietrzaka, przy kontrasygnacie ówczesnego Skarbnika Gminy – Zofii Zasadzkiej.

Analiza uchwały budżetowej z dnia 28 stycznia 2015 roku w zakresie planu wydatków rozdziału 60016 § 6050 wykazała, iż plan ten określał wydatki w kwocie 874.120,00 zł, przy czym załącznik nr 11 do uchwały – Zdania inwestycyjne w 2015 roku – nie przewidywał zadania związanego z remontem dróg o nawierzchni żwirowo – gruntowej na terenie gminy Grabów.

**Również zadania określone w tabelach dotyczących zadań inwestycyjnych załączonych do uchwał nr: VIII/29/2015 z dnia 31 marca 2015 roku, X/42/2015 z dnia 2 czerwca 2015 roku, XI/47/2015 z dnia 30 czerwca 2015 roku nie określały zadania inwestycyjnego dotyczącego remontu dróg o nawierzchni żwirowo – gruntowej na terenie gminy Grabów.**

**Zabezpieczenie środków na powyższe zadanie nastąpiło dopiero w uchwale XII/59/2015 z dnia 22 lipca 2015 roku, gdzie wskazano zadanie pn. „Remont dróg o nawierzchni żwirowo – gruntowej na terenie gminy Grabów /fundusz sołecki/” i przeznaczono środki na ten cel w kwocie 238.000,00 zł. Zatem na dzień zaciągnięcia zobowiązania wynikającego z umowy nr 24/2/2015 zawartej w dniu 11 czerwca 2015 roku z firmą KOLBET Sp. z o.o. brak było zabezpieczonych środków na ten cel, co spowodowało, że zaciągnięte zobowiązanie było niezgodne z art. 60 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym.**

*AKTA KONTROLI [s. 1684-1706 ] wydruk ewidencji wydatków 600/60016/6050, kserokopia umowy nr 24/2/2015 z dnia 11 czerwca 2015 roku, wykazy zadań inwestycyjnych do uchwał: VIII/29/2015 z dnia 31 marca 2015 roku, X/42/2015 z dnia 2 czerwca 2015 roku, XI/47/2015 z dnia 30 czerwca 2015 roku, XII/59/2015 z dnia 22 lipca 2015 roku.*

- 3) nr 26/5/2015 z dnia 22 lipca 2015 roku z firmą P.H.U. TRANSMAR z Turku na wykonanie robót budowlanych pn. „Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Jastrzębia etap I wykonanie warstwy dolnej podbudowy”. Termin wykonania prac – 15 września 2015 roku. Wynagrodzenie zgodnie z umową określono jako ryczałtowe w kwocie 61.039,27 zł netto, tj. 75.078,30 zł brutto. Umowa podpisana została ze strony Gminy przez Wójta Gminy – Tomasza Pietrzaka, przy kontrasygnacie ówczesnego Skarbnika Gminy – Zofii Zasadzkiej. Plan na ww. zadanie zabezpieczony został w rozdziale 60016 § 6050 uchwałami:

- VIII/29/2015 z dnia 31 marca 2015 roku, gdzie na ww. zadanie zabezpieczono środki w kwocie 55.000,00 zł,
- X/42/2015 z dnia 2 czerwca 2015 roku, gdzie na ww. zadanie zabezpieczono środki w kwocie 46.000,00 zł.

Natomiast uchwałą XII/59/2015 z dnia 22 lipca 2015 roku na ww. zadanie zmniejszono środki o kwotę 23.000,00 zł. Tym samym na dzień zaciągnięcia

zobowiązania zabezpieczony plan wynosił 78.000,00 zł. Zapłata za fakturę 80/15 w dniu 16 października 2015 roku kwoty 75.078,30 zł nastąpiła zgodnie z zabezpieczonym planem.

- 4) nr 27/6/2015 z dnia 27 lipca 2015 roku z firmą P.H.U. TRANSMAR z Turku na wykonanie robót budowlanych pn. „Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Piaski etap I wykonanie warstwy dolnej podbudowy”. Termin wykonania prac – 30 września 2015 roku. Wynagrodzenie zgodnie z umową określono jako ryczałtowe w kwocie 79.724,79 zł netto, tj. 98.061,49 zł brutto. Umowa podpisana została ze strony Gminy przez Wójta Gminy – Tomasza Pietrzaka, przy kontrasygnacie ówczesnego Skarbnika Gminy – Zofii Zasadzkiej. Plan na wskazaną inwestycję zabezpieczony został w rozdziale 60016 § 6050 uchwałami:
- VIII/29/2015 z dnia 31 marca 2015 roku, gdzie na ww. zadanie zabezpieczono środki w kwocie 74.000,00 zł,
  - X/42/2015 z dnia 2 czerwca 2015 roku, gdzie na ww. zadanie zabezpieczono środki w kwocie 15.000,00 zł,
  - XII/59/2015 z dnia 22 lipca 2015 roku, gdzie na ww. zadanie zabezpieczono środki w kwocie 12.000,00 zł.

Na dzień zaciągnięcia zobowiązania plan zabezpieczony wynosił 101.000,00 zł. Zapłata za fakturę 81/15 w dniu 16 października 2015 roku kwoty 98.061,49 zł nastąpiła zgodnie z zabezpieczonym planem.

- 5) nr 37/3/2015 z dnia 28 lipca 2015 roku z firmą KOLBET Sp. z o.o. z Polic Średnich na realizację zadania inwestycyjnego pn. „Budowę chodników i parkingów w m. Grabów ul. Kochanowskiego i Ogrodowa etap I”. Termin zakończenia robót – 30 września 2015 roku. Wynagrodzenie ustalono w kwocie 183.479,00 zł brutto. **Umowa podpisana została ze strony Gminy przez Zastępcę Wójta Gminy – Krzysztofa Ogórka**, przy kontrasygnacie ówczesnego Skarbnika Gminy – Zofii Zasadzkiej.

Na inwestycję związaną z budową parkingów i ciągów pieszych przy ul. Ogrodowej, Kochanowskiego i Dąbskiej zabezpieczony został plan w rozdziale 60016 § 6050 uchwałą nr VIII/29/2015 z dnia 31 marca 2015 roku w kwocie 187.999,52 zł, a następnie uchwałą X/42/2015 z dnia 2 czerwca 2015 roku w kwocie 2.000,00 zł. Na dzień zaciągnięcia zobowiązania zabezpieczony plan wynosił 189.999,52 zł. Zapłata w dniu 10 listopada 2015 roku faktury 13/10/2015 w kwocie 183.479,00 zł nastąpiła zgodnie z zabezpieczonym planem.

- 6) nr 44/5.1/2015 z dnia 27 sierpnia 2015 roku z firmą Transportowo – Handlową „WOTER” z Krzyżanowa na realizację zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa drogi gminnej w m. Filipów - Ksawerówek etap I wykonanie dolnej podbudowy. Termin wykonania – 30 września 2015 roku. Wynagrodzenie brutto – 152.467,60 zł. Umowa podpisana została ze strony Gminy przez Wójta Gminy – Tomasza Pietrzaka, przy kontrasygnacie ówczesnego Skarbnika Gminy – Zofii Zasadzkiej.

Rada Gminy Grabów na zadanie wskazane w umowie zabezpieczyła środki uchwałami:

VIII/29/2015 z dnia 31 marca 2015 roku, gdzie na ww. zadanie zabezpieczono środki w kwocie 146.000,00 zł,

X/42/2015 z dnia 2 czerwca 2015 roku, gdzie na ww. zadanie zabezpieczono środki w kwocie 54.000,00 zł.

Na dzień zaciągnięcia zobowiązania plan zabezpieczony wynosił 200.000,00 zł. Zapłata za fakturę 60/15 w dniu 7 grudnia 2015 roku kwoty 152.467,60 zł nastąpiła zgodnie z zabezpieczonym planem.

- 7) Umowa – zlecenie 55/2015 z dnia 22 września 2015 roku z firmą AGROCENT – ENERGIA Sp. z o.o. ze Złoczewa na wykonanie usługi projektu wykonawczego: kotłowni Zespołu Szkół w Grabowie, instalacji centralnego ogrzewania w budynku Zespołu Szkół, docieplenia budynku zespołu szkół. Prace miały zostać zakończone w stosunku do przedmiotu zamówienia odpowiednio w dniach: 25 września 2015 roku, 30 października 2015 roku i 15 listopada 2015 roku. Zryczałtowane wynagrodzenie określono w kwocie brutto 15.800,00 zł, które miało zostać wypłacone: 50% wynagrodzenia po rozpoczęciu prac i 50% po wykonaniu przedmiotu umowy. Umowa podpisana została ze strony Gminy przez Wójta Gminy – Tomasza Pietrzaka, przy kontrasygnacie obecnego Skarbnika Gminy – Jolanty Matuszewskiej.

W klasyfikacji budżetowej rozdziału 80110 – *Gimnazja* § 6050 plan wydatków uchwałą z dnia 22 lipca 2015 roku określony został w kwocie 3.690,00 zł. W dniach 27 lipca i 17 sierpnia 2015 roku dokonano wydatku na łączną kwotę 3.690,00 zł. **Tym samym na dzień 22 września 2015 roku, tj. na dzień zawarcia ww. umowy stan wolnych środków w rozdziale 80110 § 6050 wynosił 0,00 zł. Tym samym zaciągnięte zobowiązanie nie miało swojego pokrycia w budżecie. Zabezpieczenie środków nastąpiło uchwałą XVI/85/15 z dnia 29 października 2015 roku w kwocie 28.000,00 zł.**

**W dniu 30 września 2015 roku na podstawie faktury VAT 15/2015/M z dnia 28 września 2015 roku zapłacona została kwota 7.900,01 zł tytułem wykonania projektu wykonawczego zgodnie z umową z dnia 22 września 2015 roku. Faktura zatwierdzona została do zapłaty przez Zastępcę Wójta – Krzysztofa Ogórka i przez obecną Skarbnik Jolantę Matuszewską. Zapłaty faktury, w związku z brakiem zabezpieczenia środków we wskazanej klasyfikacji, dokonano ze środków rozdziału 90015 – *Oświetlenie ulic, placów i dróg* § 6050. Przeksięgowania kwoty 7.900,01 zł do rozdziału 80110 § 6050 dokonano notą księgową nr 2 z dnia 30 października 2015 roku, tj. po zabezpieczeniu środków uchwałą XVI/85/15.**

*AKTA KONTROLI [s. 1707-1714 ] wydruk ewidencji wydatków 801/8010/6050, kserokopia: umowy – zlecenie 55/2015 z dnia 22 września 2015 roku, faktury VAT 15/2015/M z dnia 28 września 2015 roku, noty księgowej nr 2 z dnia 30 października 2015 roku.*

- 8) W dniu 14 grudnia 2015 roku zawarta została przez Gminę Grabów umowa – zlecenie 68/2015 z firmą „KOTŁY, KOMINY, FILTRY” – Robert Falczyk z Pruszcza na wykonanie prac: demontażu uszkodzonego kotła, zakupu kotła 200KW z podajnikiem APP-2, montaż kotła z rozruchem. Termin wykonania prac – 10 lutego 2016 roku. Wynagrodzenie 49.000,00 zł brutto, przy czym wynagrodzenie płatne miało być w wysokości: 20.000,00 zł w formie zaliczki, oraz 29.000,00 zł po montażu i rozruchu. Umowa podpisana została ze strony Gminy przez Wójta Gminy – Tomasza Pietrzaka, przy kontrasygnacie obecnego Skarbnika Gminy – Jolanty Matuszewskiej.

**Na dzień zawarcia umowy 68/2015 stan wolnych środków wynosił 20.099,99 zł. Zatem zobowiązanie w części dotyczącej kwoty 28.900,00 zł zaciągnięte zostało bez zabezpieczenia środków w budżecie. Zmiany planu dokonano zarządzeniem nr 93/2015 Wójta Gminy Grabów z dnia 31 grudnia 2015 roku.**

W związku z powyższą umową, na podstawie faktury zaliczkowej nr Z2/2015 z dnia 17 grudnia 2015 roku na kwotę 20.000,00 zł, w tym samym dniu, tj. 17 grudnia 2015 roku przekazano wykonawcy zaliczkę na piec z podajnikiem. Zatwierdzenia do

wypłaty wydatku w kwocie 20.000,00 zł dokonał Wójt Gminy Grabów – Tomasz Pietrzak. Stan wolnych środków na dzień dokonywania wydatku 20.000,00 zł wynosił 20.099,99 zł.

Pozostała część wynagrodzenia wynikająca z umowy 68/2015 zapłacona została w dniu 4 marca 2016 roku na podstawie faktury VAT 27/2016 z dnia 4 lutego 2016 roku wystawionej na kwotę 49.000,00 zł, przy czym do zapłaty wynikała kwota 29.000,00 zł. Wydatek w kwocie 29.000,00 zł zatwierdzony został do zapłaty przez Zastępcę Wójta – Krzysztofa Ogórka ze środków klasyfikacji rozdziału 80110 § 6060 zaplanowanych w kwocie 50.000,00 zł w opisanym wcześniej uchwale budżetowej na rok 2016. Natomiast pozostała część zobowiązania wynikająca z umowy – zlecenie 55/2015 w kwocie 7.899,99 zł na dzień zakończenia kontroli RIO nie została uregulowana mimo, iż faktura wpłynęła do Urzędu Gminy w Grabowie w dniu 21 marca 2016 roku. Faktura nie określała terminu zapłaty.

*AKTA KONTROLI [s. 1715-1723 ] umowy zlecenie nr 68/2015 z dnia 14 grudnia 2015 roku, faktury VAT 27/2016, faktury VAT 2/2016, faktury zaliczkowej Z2/2015.*

- 9) nr 57.9.2015 z dnia 9 października 2015 roku z firmą Maciej Palma MTP Budownictwo z Koła na wykonanie zadania „Budowa oczyszczalni ścieków w m. Srebrna gm. Grabów”. Termin wykonania przedmiotu umowy wraz z rozruchem do dnia 30 listopada 2015 roku. Wynagrodzenie ryczałtowe wynosiło brutto 129.742,71 zł. Umowa podpisana została ze strony Gminy przez Wójta Gminy – Tomasza Pietrzaka, przy kontrasygnacie obecnego Skarbnika Gminy – Jolanty Matuszewskiej.

Na inwestycję związaną z budową oczyszczalni ścieków w m. Srebrna gm. Grabów zabezpieczony został plan w rozdziale 01010 § 6050 uchwałą nr XII/59/2015 z dnia 22 lipca 2015 roku w kwocie 135.537,00 zł, oraz uchwałą XIX/98/2015 z dnia 21 grudnia 2015 roku w kwocie 3.600,00 zł. Na dzień zaciągnięcia zobowiązania zabezpieczony plan wynosił 135.537,00 zł. Zapłata w dniu 18 grudnia 2015 roku faktury VAT nr 41/2015 w kwocie 129.742,71 zł nastąpiła zgodnie z zabezpieczonym planem.

- 10) Umowa zlecenie zawarta w dniu 15 września 2015 roku z Gminnym Zakładem Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w likwidacji w Grabowie na wykonanie prac związanych z adaptacją pomieszczeń w budynku przy ul. Reymonta 2 (po byłym Ośrodku Zdrowia w Grabowie) na potrzeby Dziennego Domu Pobytu Senior – WIGOR. Wykonanie robót z zakupem niezbędnych materiałów miało wynosić 54.356,87 zł brutto. Prace miały zostać wykonane do dnia 25 października 2015 roku. Umowa podpisana została ze strony Gminy przez Wójta Gminy – Tomasza Pietrzaka, przy kontrasygnacie obecnego Skarbnika Gminy – Jolanty Matuszewskiej, natomiast ze strony GZGKiM w likwidacji przez Likwidatora – Krzysztofa Ogórka.

W ramach projektu Senior – WIGOR Gmina Grabów zaplanowała środki w klasyfikacji:

85203	§ 4110	§ 4120	§ 4170	§ 4210	§ 4260	§ 4300	§ 4360	Razem
Uchwała XIV/64/15 – 26.08.2015	2.470,00	200,00	10.680,00	78.670,83	6.000,00	30.000,00	-	128.020,83
Zarządzenie 71/2015 – 19.10.2015				-1.000,00		1.000,00		0,00
Uchwała XVI/85/15 – 29.10.2015				32.568,37				32.568,37
Zarządzenie 79/2015 – 20.11.2015				-30.000,00		30.000,00		0,00
Uchwała XIX/98/15 – 21.12.2015			5.520,00	-5.750,46			230,46	0,00
Zarządzenie 93/2015 – 31.12.2015			5.520,50	-14.507,32	-2.005,00	10.756,36	235,46	0,00
Zarządzenie 94/2015 – 31.12.2015				3.500,00	-3.500,00			0,00
	2.470,00	200,00	21.720,50	63.481,42	495,00	71.756,36	465,92	160.589,20

Wskazany plan był zgodny z planem po zmianach wykazanych w sprawozdaniu Rb-28S wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku.

**Na dzień zawarcia umowy z GZGKiM w likwidacji na adaptację budynku dla celów projektu Senior – WIGOR jednostka nie zabezpieczyła środków**

w § 4270 – zakup usług remontowych, który obejmuje m.in. usługi budowlano – montażowe, w zakresie remontów i konserwacji pomieszczeń i budynków, a także koszty zleconego opracowania dokumentacji typowej oraz zleconego opracowania założeń projektowych<sup>14</sup>. Jednostka zabezpieczyła środki uchwałą z dnia 26 sierpnia 2015 roku w § 4300 – zakup usług pozostałych w kwocie 30.000,00 zł, natomiast umowa zawarta została w dniu 15 września 2015 roku z wynagrodzeniem 54.356,87 zł brutto, tym samym zaciągnięte zobowiązanie w odniesieniu do kwoty 24.356,87 zł nie miało swojego pokrycia w budżecie. Operacje w ewidencji księgowej wydatków dotyczące § 4300 dla projektu Senior – WIGOR rozróżnione zostały jeszcze oznaczeniem „2” i „3”, tym samym plan wydatków dla § 4300-2 wynosił 3.000,00 zł, zaś dla § 4300-3 – 68.756,36 zł. Wobec powyższego zwiększenie planu wydatków dla § 4300-3 nastąpiło 20 listopada 2015 roku zarządzeniem 79/2015.

Analiza planu wydatków w odniesieniu do wykonania dla § 4300-3 wykazała, iż na dzień 13 listopada 2015 roku wydatkowano środki w kwocie ogółem 22.559,00 zł przy planie na ten dzień 30.000,00 zł. W okresie od dnia 14 do 16 listopada 2015 roku nie dokonywano wydatków ze środków § 4300-3. W dniu 17 listopada 2015 roku dokonano płatności za 9 faktur na łączną kwotę 31.897,36 zł przy stanie wolnych środków wynoszącym 7.441,00 zł. **W wyniku powyższego dokonano wydatkowania środków w kwocie 24.456,36 zł z przekroczeniem planowanych w tym paragrafie środków. Na kwotę 24.456,36 zł stanowiącą przekroczenie planu wydatków wpłynęły faktury nr:**

- VAT 272/15 z dnia 9 listopada 2015 roku na kwotę 1.774,50 zł za adaptację pomieszczeń pod biblioteczkę. Na moment zapłaty przedmiotowej faktury stan wolnych środków wynosił 927,01 zł. Tym samym faktura w części 847,49 zł przekroczyła planowane wydatki,
- VAT 273/15 z dnia 9 listopada 2015 roku na kwotę 4.682,00 zł za adaptację pomieszczeń pod salę odpoczynku,
- VAT 274/15 z dnia 9 listopada 2015 roku na kwotę 2.668,64 zł za adaptację pomieszczeń pod salę terapii indywidualnej,
- VAT 275/15 z dnia 9 listopada 2015 roku na kwotę 3.284,32 zł za adaptację pomieszczeń pod szatnię,
- VAT 276/15 z dnia 9 listopada 2015 roku na kwotę 1.836,00 zł za adaptację pomieszczeń pod pokój dla pielęgniarek,
- VAT 277/15 z dnia 9 listopada 2015 roku na kwotę 587,00 zł za pomalowanie ścian korytarzy,
- VAT 278/15 z dnia 9 listopada 2015 roku na kwotę 1.464,00 zł za adaptację pomieszczeń dla zatrudnionych pracowników,
- VAT 280/15 z dnia 12 listopada 2015 roku na kwotę 9.086,71 zł za adaptację pomieszczenia toalety i WC.

Powyższe faktury zatwierdzone zostały do zapłaty przez Zastępcę Wójta Gminy – Krzysztofa Ogórka, oraz przez Skarbnik Gminy – Jolantę Matuszewską.

<sup>14</sup> Pismo Ministerstwa Finansów z dnia 31 października 2008 roku, znak: ST1-4834-72/BTM/2008/1590

**Powyższe przekroczenie planu wydatków zostało zniwelowane zarządzeniem Wójta Gminy Grabów nr 79/2015 z dnia 20 listopada 2015 roku na podstawie którego zwiększono plan wydatków § 4300 o 30.000,00 zł. Tym samym stan wolnych środków po zmianie planu wynosił 5.543,64 zł.**

*AKTA KONTROLI [s. 1724-1752 ] wydruk ewidencji księgowej wydatków 852/85203/4300, kserokopia umowy zlecenie zawartej w dniu 15 września 2015 roku, oraz kserokopia faktur: VAT 269/15, VAT 270/15, VAT 271/15, 272/15, VAT 273/15, VAT 274/15, VAT 275/15, VAT 276/15, VAT 277/15, VAT 278/15, 279/15, VAT 280/15.*

- 11) Umowa zlecenie zawarta w dniu 1 października 2015 roku z Gminnym Zakładem Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w likwidacji w Grabowie na wykonanie prac związanych z utrzymaniem dróg na terenie Gminy Grabów (wykaszenie rowów, wykonanie usług rębakiem, rozdrobnienie wcześniej ściętych krzaków przy drogach, równanie dróg gminnych o nawierzchni gruntowej). Umowa określała, że koszt zlecenia nie może przekroczyć 27.000,00 zł brutto. Prace miały zostać wykonane do dnia 11 listopada 2015 roku. **Umowa podpisana została ze strony Gminy przez Zastępcę Wójta Gminy – Krzysztofa Ogórka**, przy kontrasygnacie obecnego Skarbnika Gminy – Jolanty Matuszewskiej, natomiast ze strony GZGKiM w likwidacji przez Likwidatora – Aleksandrę Pabin-Łoszewską.

Do przedmiotowej umowy GZGKiM w likwidacji wystawił dwie faktury:

- 282/15 z dnia 13 listopada 2015 roku na kwotę brutto 9.298,80 zł za wykaszanie rowów wysięgnikiem z terminem zapłaty 27 listopada 2015 roku.
- 283/15 z dnia 13 listopada 2015 roku na kwotę brutto 17.106,84 zł za usługę rębakiem przy drogach gminnych z terminem zapłaty 27 listopada 2015 roku.

Faktury zapłacone zostały ze środków rozdziału 60016 § 4300 w dniu 23 listopada 2015 roku (WB nr 228/2015). Zatwierdzenia do zapłaty dokonał Wójt Gminy – Tomasz Pietrzak.

**Zaciągnięte w dniu 1 października 2015 roku zobowiązanie na kwotę 27.000,00 zł nastąpiło z przekroczeniem określonego limitu. Na dzień zawarcia umowy, wykonanie wydatków wynosiło 131.523,68 zł, przy ustalonym planie 137.000,00 zł. Stan wolnych środków wynosił 5.476,32 zł. Tym samym limit zobowiązań przekroczony został o kwotę 21.523,68 zł. Zwiększenie środków w rozdziale 60016 § 4300 nastąpiło w dniu 19 października 2015 roku zarządzeniem nr 79/15 Wójta Gminy Grabów o kwotę 30.000,00 zł.**

*AKTA KONTROLI [s.1753-1758 ] wydruk ewidencji księgowej wydatków 600/60016/4300, kserokopie: umowy zlecenie zawartej w dniu 1 października 2015 roku na kwotę 27.000,00 zł, faktury VAT 283/15, faktury VAT 282/15.*

- 12) Również w dniu 1 października 2015 roku zawarta została umowa zlecenie z Gminną Spółką Wodną w Grabowie na wykonanie prac związanych z karczowaniem krzaków przy drodze w miejscowości Smardzew. Prace miały zostać wykonane do dnia 31 października 2015 roku. **Wynagrodzenie ustalone zostało w kwocie 9.987,00 zł – bez wskazania czy jest to kwota netto czy brutto.** Umowa podpisana została ze strony Gminy przez Wójta Gminy – Tomasza Pietrzaka, przy kontrasygnacie obecnego Skarbnika Gminy – Jolanty Matuszewskiej. **Zaciągnięcie w dniu 1 października 2015 roku kolejnego zobowiązania spowodowało wzrost przekroczenia ustalonego limitu wydatków w rozdziale 60016 § 4300 o kwotę 9.987,00 zł i tym samym przekroczony limit wynosił 31.510,68 zł (przekroczenie z pkt 10, tj. 21.523,68 zł + 9.987,00 zł), który nie został całkowicie pokryty zwiększeniem środków o kwotę 30.000,00 zł**

zarządzeniem nr 79/15 z dnia 19 października 2015 roku. Wobec czego na dzień 19 października 2015 roku pozostawał przekroczony limit o 1.510,68 zł. Kolejnego zwiększenia środków dokonano uchwałą nr XVI/85/15 Rady Gminy Grabów z dnia 29 października 2015 roku o kwotę 98.261,00 zł.

Zobowiązanie zapłacone zostało ze środków rozdziału 60016 § 4300 w dniu 4 listopada 2015 roku na podstawie rachunku nr 2/2015 z dnia 21 października 2015 roku wystawionego na kwotę 9.987,00 zł. Zatwierdzenia do zapłaty dokonał Wójt Gminy – Tomasz Pietrzak. Zapłata nastąpiła przy stanie wolnych środków wynoszącym 109.980,25 zł (plan wydatków na dzień 3 listopada 2015 roku wynosił 265.261,00 zł, wykonanie 155.280,75 zł).

*AKTA KONTROLI [s. 1759-1762] kserokopia umowy zlecenie zawartej w dniu 1 października 2015 roku na kwotę 9.987,00 zł, rachunku nr 2/2015.*

- 13) Umowa zlecenie zawarta w dniu 19 października 2015 roku z Gminnym Zakładem Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w likwidacji w Grabowie na wykonanie prac związanych wykaszaniem rowów i poboczy przy drogach na terenie gminy, karczowanie i rozdrabnianie krzaków rębarką na terenie gminy. Wykonanie robót miało wynosić 28.000,00 zł brutto. Prace miały zostać wykonane do dnia 30 grudnia 2015 roku. **Umowa podpisana została ze strony Gminy przez Zastępcę Wójta Gminy – Krzysztofa Ogórka**, przy kontrasygnacie obecnego Skarbnika Gminy – Jolanty Matuszewskiej, natomiast ze strony GZGKiM w likwidacji przez Likwidatora – Aleksandrę Pabin-Łoszewską. **Zaciągnięte w dniu 19 października 2015 roku zobowiązane w kwocie 28.000,00 zł nastąpiło z przekroczeniem ustalonego na dzień 19 października 2015 roku limitu wydatków. Zaciągnięcie zobowiązania na kwotę 28.000,00 zł spowodowało wzrost przekroczenia limitu planowanych wydatków do kwoty 29.510,68 zł.**

Wykonanie wydatków na dzień 10 września 2015 roku wynosiło 131.523,68 zł przy planie 137.000,00 zł. Stan wolnych środków wynosił 5.476,32 zł. W okresie od 11 września do 28 października 2015 roku nie były dokonywane wydatki z rozdziału 60016 § 4300. W dniu 1 października Gmina Grabów zaciągnęła na podstawie dwóch umów (pkt 10 i 11) zobowiązania na kwotę ogółem 36.987,00 zł przekraczając tym samym limit o kwotę 31.510,68 zł (wolne środki 5.476,32 zł – zaciągnięte zobowiązania 36.987,00 zł). W dniu 19 października 2015 roku zwiększono planowany limit wydatków o kwotę 30.000,00 zł, co nie pokryło do końca zaciągniętych w dniu 1 października 2015 roku zobowiązań i tym samym przekroczony plan wynosił 1.510,68 zł (-31.510,68 zł + 30.000,00 zł). Zaciągając w tym samym dniu zobowiązanie w wysokości 28.000,00 zł spowodowano, że przekroczony limit wzrósł do kwoty 29.510,68 zł (-1.510,68 zł - 28.000,00 zł). Zwiększenie środków w rozdziale 60016 § 4300 nastąpiło uchwałą nr XVI/85/15 Rady Gminy Grabów z dnia 29 października 2015 roku o kwotę 98.261,00 zł.

*AKTA KONTROLI [s. 1763-1767] kserokopia umowy zlecenie zawartej w dniu 19 października 2015 roku na kwotę 28.000,00 zł.*

- 14) Gmina Grabów reprezentowana przez Wójta Gminy – Tomasza Pietrzaka w dniu 5 stycznia i 28 stycznia 2016 roku zawarła z firmą M&R Biuro Projektów Mieloch Sp. z o.o. z Poznania umowy nr:
- 1/2016 na opracowanie projektu zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Grabów dla obszaru wsi Grabów Wieś i Grabów Osada (w oparciu o uchwałę Rady Gminy Grabów nr XI/56/15 z dnia 30 czerwca 2015 roku w sprawie przystąpienia do zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania

Przestrzennego Gminy Grabów dla obszaru wsi Grabów Wieś i Grabów Osada). Wartość usługi 21.832,50 zł. Termin wykonania przedmiotu umowy – 30 czerwca 2017 roku,

- 2/2016 na opracowanie projektu zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Grabów dla działki nr 75 położonej w Borucicach, gm. Grabów (w oparciu o uchwałę Rady Gminy Grabów nr XI/55/15 z dnia 30 czerwca 2015 roku w sprawie przystąpienia do zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Grabów dla działki nr 75 położonej w Borucicach). Wartość usługi 9.840,00 zł brutto. Termin wykonania przedmiotu umowy – 30 czerwca 2017 roku,
- 3/2016 na opracowanie projektu zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Grabów dla działki nr 539 położonej we wsi Byszew, gm. Grabów (w oparciu o uchwałę Rady Gminy Grabów nr XI/53/15 z dnia 30 czerwca 2015 roku w sprawie przystąpienia do zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Grabów dla działki nr 539 położonej we wsi Byszew). Wartość usługi 9.840,00 zł brutto. Termin wykonania przedmiotu umowy – 30 czerwca 2017 roku,
- 4/2016 na opracowanie projektu zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Grabów dla obszaru działek nr 23/3, 23/4, 23/5 położonych w Sławęcinnie, gm. Grabów (w oparciu o uchwałę Rady Gminy Grabów nr XI/54/15 z dnia 30 czerwca 2015 roku w sprawie przystąpienia do zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Grabów dla działek 23/3, 23/4, 23/5 położonych w Sławęcinnie). Wartość usługi 9.901,50 zł brutto. Termin wykonania przedmiotu umowy – 30 czerwca 2017 roku,
- 5/2016 na opracowanie projektu zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Grabów dla obszaru wsi Besiekiery (w oparciu o uchwałę Rady Gminy Grabów nr XXVI/184/13 z dnia 3 września 2013 roku w sprawie przystąpienia do zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Grabów dla obszaru wsi Besiekiery). Wartość usługi 17.500,00 zł brutto. Termin wykonania przedmiotu umowy – 30 czerwca 2017 roku.

Łączna wartość ww. umów wynosiła 68.914,00 zł. Zgodnie z § 3 ust. 4 każdej z umów – dopuszczono możliwość płatności częściowej, wg następującego harmonogramu płatności:

- po przedłożeniu projektu planu do opiniowania i uzgadniania – 30% wynagrodzenia brutto,
- po przedłożeniu projektu planu do uchwalenia Radzie Gminy Grabów – 30% wynagrodzenia brutto,
- po upływie terminu przysługującego wojewodzie na wydanie rozstrzygnięcia nadzorczego, a w przypadku stwierdzenia nieważności uchwały w całości lub w części w sprawie planu, po do planu do zgodności z przepisami prawa – 40% wynagrodzenia brutto.

**Analiza uchwały budżetowej na rok 2016 z dnia 20 stycznia 2016 roku wykazała, iż w planie wydatków rozdziału 71004 – *Plany zagospodarowania przestrzennego* zabezpieczono środki w kwocie 55.000,00 zł, które zabezpieczone zostały w § 4300. Wobec powyższego zobowiązania zaciągnięte na podstawie ww. umów spowodowało zaciągnięcie zobowiązania nie mającego pokrycia w pełnej wysokości w uchwale budżetowej. Zabezpieczone w kwocie 55.000,00 zł środki nie pozwalały do zaciągnięcia zobowiązania w kwocie 68.914,00 zł. W wyniku**



powyższego przekroczono plan wydatków o kwotę 13.914,00 zł, czym naruszono art. 60 ust. 2 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym zgodnie, z którym *Wójtowi gminy przysługuje wyłączne prawo zaciągania zobowiązań mających pokrycie w ustalonych w uchwale budżetowej kwotach wydatków, w ramach upoważnień udzielonych przez radę gminy.* Jednocześnie należy zauważyć, iż wskazane umowy określają termin wykonania przedmiotu umowy na dzień 30 czerwca 2017 roku, zaś zapłata za wykonanie przedmiotu umów nie została określona co do konkretnych terminów, dlatego też należy założyć, że zapłaty przewidziane w oparciu o powyższy harmonogram mogą w całości nastąpić w roku 2017. Zatem należy zauważyć iż ww. umowy są umowami wieloletnimi i powinny zostać wykazane w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Grabów przyjętej uchwałą nr XXII/110/16 z dnia 18 lutego 2016 roku Rady Gminy Grabów w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Grabów na lata 2016-2029. Jednak analiza powyższej uchwały wykazała brak załącznika określającego przyjęte przez Gminę Grabów przedsięwzięcia. Powyższe spowodowało naruszenie art. 226 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym: *W załączniku do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej określa się odrębnie dla każdego przedsięwzięcia:*

- 1) nazwę i cel,
- 2) jednostkę organizacyjną odpowiedzialną za realizację lub koordynującą wykonywanie przedsięwzięcia,
- 3) okres realizacji i łączne nakłady finansowe,
- 4) limity wydatków w poszczególnych latach,
- 5) limit zobowiązań.

*AKTA KONTROLI [s.1768-1792 ] kserokopie umów zawartych w dniu 5 i 28 stycznia 2016 roku o numerach 1/2016, 2/2016, 3/2016, 4/2016, 5/2016 na łączną wartość 68.914,00 zł.*

Przedstawiona w pkt od 1 do 13 analiza zawartych w 2015 roku, oraz w 2016 roku, przez Gminę Grabów umów wykazała:

- w kilku przypadkach umowy zawarte zostały przez Zastępcę Wójta Gminy Grabów – Krzysztofa Ogórka (pkt 5, pkt 11, pkt 13), przy czym na uwagę zasługuje fakt, iż Krzysztof Ogórek w dniu 19 kwietnia 2016 roku złożył inspektorom RIO oświadczenie: *„Ja, niżej podpisany Krzysztof Ogórek zastępca wójta Gminy Grabów, zamieszkały (...) legitymujący się dowodem osobistym (...) wydanym przez Wójta Gminy Grabów świadom odpowiedzialności karnej wynikającej z art.233 § 1 Kodeksu karnego za składanie fałszywych zeznań oświadczam, że w okresie od 1 lipca 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015r. na stanowisku zastępcy wójta nie zawierano umów i nie podpisywano porozumień”.* Oświadczenie podpisane zostało przez Krzysztofa Ogórka – Zastępcę Wójta Gminy Grabów,
- zobowiązania, na podstawie umów opisanych w pkt: 2, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, zaciągnięte zostały bez odpowiedniego zabezpieczenia środków w budżecie, co spowodowało naruszenie art. 60 ust. 2 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym zgodnie, z którym *Wójtowi gminy przysługuje wyłączne prawo zaciągania zobowiązań mających pokrycie w ustalonych w uchwale budżetowej kwotach wydatków, w ramach upoważnień udzielonych przez radę gminy,*
- wydatki poniesione w związku z umowami wskazanymi w pkt 7, 10 dokonane zostały z przekroczeniem upoważnienia określonego planem finansowym Urzędu Gminy, co naruszyło art. 254 pkt 3 ustawy o finansach

**publicznych, zgodnie z którym: dokonywanie wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.**

Złożone w dniu 19 kwietnia 2016 roku oświadczenie przez Krzysztofa Ogórka – Zastępcę Wójta Gminy Grabów stanowi załącznik nr 7 do protokołu kontroli.

AKTA KONTROLI [s. 1793-2093] kserokopie: uchwała Rady Gminy nr XXX/212/2014 z dnia 21 stycznia 2014 roku; uchwała Rady Gminy nr XXXIII/239/2014 z dnia 15 września 2014 roku; uchwała XXXIV/250/2014, uchwała budżetowa na rok 2015 V/20/2015 z dnia 28 stycznia 2015 roku, zarządzenie nr 172/2014 z dnia 14 listopada 2014 roku projekt budżetu na 2015 rok, zarządzenie nr 2/14 z dnia 18 grudnia 2014 roku w zakresie autopoprawki do budżetu 2015, zarządzenie 15/15 z dnia 29 stycznia 2015 roku, zarządzenie nr 17/15 z dnia 30 stycznia 2015, zarządzenie nr 25/2015 z 24 marca 2015, zarządzenie nr 31/2015 z dnia 24 kwietnia 2015, zarządzenie nr 49/2015 i 50/52015 z dnia 5 sierpnia 2015 roku, zarządzenie nr 59/2015 z dnia 28 sierpnia 2015, zarządzenie nr 65/2015 z dnia 30 września 2015, zarządzenie nr 71/2015 z dnia 19 października 2015, zarządzenie nr 79/2015 z dnia 20 listopada 2015, zarządzenie nr 85/2015 z dnia 10 grudnia 2015, zarządzenie nr 89/2015 z dnia 30 grudnia 2015, zarządzenie nr 93/2015 i 94/2015 z dnia 31 grudnia 2015, uchwała Rady Gminy nr VIII/29/2015 z dnia 31 marca 2015 roku; uchwała Rady Gminy Grabów nr XI/42/2015 z dnia 2 czerwca 2015 roku; uchwała Rady Gminy Grabów nr XI/47/2015 z dnia 30 czerwca 2015 roku; uchwała Rady Gminy Grabów XII/59/2015 z dnia 22 lipca 2015 roku; uchwała Rady Gminy nr uchwała Rady Gminy nr XIV/64/15 z dnia 26 sierpnia 2015 roku; uchwała Rady Gminy nr uchwała Rady Gminy nr XV/69/15 z dnia 21 września 2015 roku; uchwała Rady Gminy nr uchwała Rady Gminy nr XVI/84/15 i XVI/85/15 z dnia 30 października 2015 roku; XVII/88/15 z dnia 5 listopada 2015 roku; XVIII/93/15 z dnia 26 listopada 2015 roku, XVIII/96/15 z dnia 26 listopada 2015 roku; uchwała XVIII/98/15 z dnia 21 grudnia 2015 roku.

Ponadto ustalono, iż Gmina Grabów reprezentowana przez byłego Wójta Gminy Ryszarda Kostrzewkiego w dniu 18 marca 2013 roku w Warszawie zawarła umowę o doradztwo w zakresie zastępstwa procesowego z firmą PricewaterhouseCoopers Legal Szurmińska-Jaworska Sp. komandytowa z siedzibą w Warszawie. Przedmiotem umowy było świadczenie przez firmę PwC na rzecz Gminy Grabów:

[1] usługi doradcze w zakresie zastępstwa procesowego przed organami podatkowymi oraz sądami administracyjnymi w sprawach związanych z rozliczeniami podatku VAT Gminy, obejmujące m.in.:

- ocenę zasadności wszczęcia postępowania podatkowego lub sądowno-administracyjnego,
- przygotowanie sprawy,
- wsparcie w toku postępowania przed organami podatkowymi lub sądami administracyjnymi,

[2] usługi zastępstwa procesowego w zakresie określonym w pkt 1.

Szczegółowy zakres usług i specyfikacja wyników prac zawarte zostały w załączniku nr 1 stanowiącym integralną część umowy.

Z tytułu świadczonych usług Gmina zobowiązała się do zapłaty PwC wynagrodzenia powiększonego o należny podatek VAT:

[1] jednorazowe wynagrodzenie w wysokości 1.000 zł netto,

[2] premii za sukces, która wyniesie:

- 12,5% kwoty podatku VAT, która (i) zostanie przez PwC wskazana jako podatek VAT możliwy do uzyskania w ramach etapu analitycznego, o którym mowa w

załączniku nr 1 do umowy oraz (ii) zostanie zwrócona Gminie przez organ podatkowy na skutek usług w ramach etapu optymalizacyjnego, o którym mowa w załączniku nr 1 do umowy,

- 12,5% kwoty podatku VAT z faktur zakupowych otrzymanych przez Gminę przed datą podpisania umowy, którą na podstawie prac wykonanych przez PwC w wykonaniu umowy, w szczególności na podstawie otrzymanych interpretacji indywidualnych Ministra Finansów Gmina odliczy samodzielnie w przyszłości zgodnie z postanowieniami art. 91 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług,

Wynagrodzenie wskazane w pkt [1] miało być płatne na podstawie faktury VAT w terminie 14 dni od dnia wystawienia faktury. W przypadku nieuiszczenia przez Gminę płatności w terminie 14 od daty wystawienia faktury, płatność mogła zostać powiększona o odsetki ustawowe. Natomiast wynagrodzenie określone w pkt [2] będzie należne w momencie uzyskania przez Gminę zwrotu podatku VAT z urzędu skarbowego i będzie płatne w terminie 14 dni od otrzymania prawidłowo wystawionej faktury VAT. Poprzez zwrot podatku VAT należy rozumieć (i) moment, w którym kwoty podatku VAT zostaną zwrócone Gminie (dzień przekazania środków przez organ podatkowy na rachunek bankowy Gminy) lub (ii) moment zaliczenia przez organ podatkowy wnioskowanego zwrotu podatku VAT na poczet innych zobowiązań Gminy. O każdorazowym wystąpieniu takiego przypadku, Gmina miała poinformować PwC niezwłocznie, jednakże nie później niż w ciągu 3 dni roboczych. W zakresie wynagrodzenia określonego w drugiej części pkt [2] wskazano, że będzie ono należne w momencie dokonania stosownego odliczenia podatku naliczonego przez Gminę zgodnie z postanowieniami art. 91 ustawy o podatku od towarów i usług. O każdorazowym wystąpieniu takiego przypadku, Gmina miała poinformować PwC niezwłocznie, jednakże nie później niż w ciągu 3 dni roboczych. Wynagrodzenie to miało być płatne w terminie 14 dni od otrzymania prawidłowo wystawionej faktury VAT.

Jednocześnie ustalono, że Gmina będzie pokrywać opłaty administracyjne i koszty sądowe. Gmina miała być informowana o wszelkich opłatach i kosztach sądowych lub administracyjnych i uiszczać je w stosownym terminie.

Strony we wskazanej umowie ustaliły poniższe warunki rozwiązania umowy:

[1] każda strona może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym przekazując drugiej stronie zawiadomienie w formie pisemnej, jeżeli:

- Druga strona w sposób istotny naruszy warunki umowy i nie usunie naruszenia w terminie siedmiu dni,
- Druga strona prawdopodobnie nie będzie w stanie uregulować swojego zadłużenia,

[2] PwC zastrzega sobie prawo do rozwiązania umowy bez zachowania okresu wypowiedzenia, jeśli Gmina nie będzie stosować się do odpowiednich przepisów prawa lub nie będzie w stanie zapewnić kompletnych i prawidłowych informacji, których PwC potrzebuje, aby zrealizować usługi,

[3] jeżeli wynagrodzenie warunkowe nie będzie mogło zostać wypłacone ze względów regulacyjnych, Gmina zobowiązuje się do uiszczenia wszystkich zaległych opłat, skalkulowanych z uwzględnieniem czasu spędzonego przez PwC na świadczeniu usług, o ile nie zostały poczynione inne ustalenia.

Ponadto w § 16 – Postanowienia końcowe w pkt 2 zawarto zapis: Postanowienia niniejszych warunków umowy, które w sposób wyraźny lub domniemany mają pozostać w mocy po rozwiązaniu lub wygaśnięciu umowy pozostaną w mocy i nadal będą wiążące dla obu stron.

Umowę ze strony Gminy podpisał Wójt Gminy Grabów – Ryszard Kostrzewski i ówczesna Skarbnik Gminy.

Na podstawie przedłożonej dokumentacji źródłowej w zakresie usług świadczonych przez ww. podmiot ustalono, że w dniu 29 grudnia 2014 roku Gmina Grabów złożyła korekty deklaracji VAT za miesiące: grudzień 2010 roku – 1.189 zł, wrzesień 2011 roku – 776 zł i listopad 2011 roku – 1.331 zł wraz z wnioskiem o stwierdzenie nadpłaty w naliczeniu podatku VAT za wskazany okres. Jako przyczynę zwiększenia podatku naliczonego wskazano uwzględnienie przez Gminę Grabów wydatków związanych z realizacją inwestycji „Budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej z przyłączami kanalizacyjnymi i przepompowniami dla miejscowości Stara Sobótka, Rochów, Radzyń”. Uzasadniając złożoną korektę Gmina wyjaśniła, że uprawnienie to przysługiwało, gdyż odliczenie podatku naliczonego związane było z poniesionymi wydatkami na budowę obiektów, które z kolei wykorzystywane są do prowadzenia działalności opodatkowanej podatkiem VAT przez Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie. W związku z powyższym wszczęte zostało Naczelnika Urzędu Skarbowego w Łęczycy postępowanie podatkowe, na podstawie którego uznano, że Gminie nie przysługuje prawo do odliczenia podatku naliczonego z faktur zakupowych związanych z realizacją wskazanej inwestycji, gdyż powstałe mienie nie jest wykorzystywane przez Gminę do wykonywania czynności opodatkowanych. Powyższe spowodowało wydanie w dniu 27 marca 2015 roku przez Naczelnika US w Łęczycy trzech decyzji określającej zobowiązanie w podatku VAT za wskazane okresy, tym samym organ I instancji odmówił stwierdzenia nadpłaty w żądanej kwocie. Wskazana decyzja Naczelnika US była przedmiotem skargi złożonej w dniu 3 sierpnia 2015 roku do WSA w Łodzi. Wyrokiem z dnia 21 grudnia 2015 roku (sygn. akt I SA/Łd 1018/15) WSA w Łodzi uchylił zaskarżoną decyzję organu II instancji. Sąd uznał m.in., że inwestycja polegająca na budowie infrastruktury kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków należy do zadań własnych Gminy zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym. Mając na uwadze powyższe uzasadnienie wyroku WSA z dnia 21 grudnia 2015 roku organ odwoławczy – zobligowany do ponownego rozpatrzenia sprawy – dokonując analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego Dyrektor Izby Skarbowej w Łodzi stwierdził, że zaskarżona decyzja podlega uchyleniu. Decyzją z dnia 10 maja 2016 roku Dyrektor Izby Skarbowej w Łodzi na mocy art. 233 § 2 ustawy Ordynacja podatkowa uchylił decyzję organu I instancji i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia przez ten organ.

Ustalono, iż w związku z przedmiotową sprawą Gmina Grabów w dniu 10 września 2015 roku uiściła na rzecz Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi kwotę 10.911 zł jako wpis od złożonych skarg.

*AKTA KONTROLI [s. 2094-2389] kserokopia umowy z dnia 18 marca 2013 roku wraz z kserokopiami dowodów źródłowych załączonymi do umowy*

## V. INNE USTALENIA

Rada Gminy Grabów uchwałą nr VIII/35/15 z dnia 31 marca 2015 roku podjęła decyzję w sprawie likwidacji zakładu budżetowego – Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie, którego likwidacja miała nastąpić do dnia 31 grudnia 2015 roku. Zgodnie z zapisem § 1 ust. 2 - zadania wykonywane dotychczas przez Zakład, z dniem likwidacji miał przejąć Urząd Gminy w Grabowie, w ramach utworzonego Referatu ds. gospodarki komunalnej. Uchwała określała, iż:

- w stan likwidacji jednostkę organizacyjną gminy pod nazwą Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie, z siedzibą w Grabowie stawia się z dniem 1 kwietnia 2015 roku (§ 2 ust. 1),

- do dnia zakończenia likwidacji Zakład prowadzi dotychczasową działalność (§ 2 ust. 2),
- w okresie likwidacji Zakład prowadzi działalność pod nazwą Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie w likwidacji (§ 2 ust. 3),
- Wójt Gminy Grabów powoła w drodze zarządzenia Likwidatora Zakładu, którego zadaniem będzie przedstawienie harmonogramu procesu likwidacyjnego oraz przeprowadzenie wszystkich czynności związanych z likwidacją Zakładu (§ 2 ust. 4),
- majątek ruchomy i nieruchomy Zakładu przechodzi pod zarząd Wójta Gminy Grabów i zostanie zagospodarowany na zasadach dotyczących gospodarowania mieniem gminnym (§ 3 ust. 1),
- przekazanie majątku powinno nastąpić najpóźniej do dnia 31 grudnia 2015 roku na podstawie protokołu zdawczo – odbiorczego, którego integralną część stanowią: inwentaryzacja – spis z natury, rozliczenie niedoborów-nadwyżek, oraz księgi inwentarzowe (§ 3 ust. 2),
- do dnia 31 grudnia 2015 roku powinny zostać zakończone, przez wyznaczonego likwidatora, czynności likwidacyjne obejmujące w szczególności: uregulowanie spraw pracowniczych, zamknięcie ksiąg rachunkowych, przekazanie akt i dokumentów do Urzędu Gminy, sporządzenie protokołów stanu majątku, wierzytelności i długów, uregulowanie wymaganych należności, zgłoszenie likwidacji do odpowiednich rejestrów i instytucji, przekazanie majątku Wójtowi Gminy Grabów (§ 4),
- pozostałe po likwidacji środki pieniężne, należności i zobowiązania likwidowanego Zakładu przejmują Gmina Grabów (§ 5),
- wykonanie uchwały powierzono Wójtowi Gminy Grabów.

W związku z powyższą likwidacją Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie – Wójt Gminy Grabów zarządzeniem nr 29/2015 z dnia 10 kwietnia 2015 roku powołał likwidatora zakładu budżetowego – Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie w osobie Krzysztofa Ogórka. Likwidator – zgodnie z zarządzeniem – pełni swoje obowiązki od dnia powołania do czasu zakończenia procesu likwidacyjnego. W tym samym dniu Wójt Gminy Grabów zawarł umowę zlecenie z Panem Krzysztofem Ogórkiem, na podstawie której Zleceniobiorca zobowiązał się do przeprowadzenia procesu likwidacji Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie. Zgodnie z § 3 umowy – za wykonanie zlecenia Zleceniobiorca nie otrzyma wynagrodzenia. Zleceniobiorcy przysługuje miesięczny ryczałt w wysokości 500 zł na pokrycie kosztów dojazdów i podróży związanych z wykonywaniem niniejszej umowy. Ryczałt miał być wypłacany do 10 dnia każdego miesiąca obowiązywania umowy. Umowa została zawarta na czas określony od dnia 10 kwietnia 2015 roku do dnia zakończenia procesu likwidacji Zakładu.

Osoba powołana przez Wójta Gminy Grabów na likwidatora GZGKiM była jednocześnie od dnia 20 stycznia 2015 roku Zastępcą Wójta Gminy Grabów. W związku z faktem powołania Zastępcy Wójta Gminy na stanowisko Likwidatora GZGKiM – Wójt Gminy Grabów ustalił Zastępcy Wójta – Krzysztofowi Ogórkowi dodatek specjalny w wysokości 1.200,00 zł od 1 maja 2015 roku do dnia zakończenia procesu likwidacyjnego.

Zarządzeniem nr 66/2015 z dnia 1 października 2015 roku Wójt Gminy Grabów odwołał Krzysztofa Ogórka ze stanowiska likwidatora zakładu budżetowego – Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie. Jednocześnie pismem z dnia 1 października 2015 roku Wójt Gminy Grabów – w związku z odwołaniem Krzysztofa Ogórka ze stanowiska likwidatora zakładu budżetowego – powierzył Krzysztofowi Ogórkowi nadzór w imieniu Wójta Gminy nad procesem likwidacji i przygotowania

projektu przekształcenia zakładu. Tym samym w oparciu o § 8 ust. 1 i ust. 4 Regulaminu Wynagradzania – Wójt Gminy ustalił wskazanej osobie dodatek specjalny od 1 października 2015 roku w wysokości 1.200,00 zł do dnia zakończenia procesu likwidacyjnego.

Następnie zarządzeniem nr 67/2015 Wójt Gminy Grabów powołał z dniem 1 października 2015 roku na stanowisko likwidatora zakładu budżetowego – Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie Panią Aleksandrę Pabin – Łoszewską, z którą w tym samym dniu zawarł umowę o pracę na czas określony od dnia 1 października 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku. Na podstawie wskazanej umowy strony ustaliły rodzaj umówionej pracy, którym był: Likwidator zakładu budżetowego – Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie za wynagrodzeniem zasadniczym 3.355,00 zł + dodatek stażowy.(...) <sup>15</sup>. Również w dniu 1 października 2015 roku zawarta została pomiędzy Wójtem Gminy w Grabowie a Aleksandrą Pabin-Łoszewską umowa na użytkowanie samochodu prywatnego, na który przyznany został ryczałt pieniężny na jazdy lokalne w wysokości 250,74 zł (wynikający z iloczynu miesięcznego limitu przebiegu kilometrów, ustalonego na 300 km x stawka na 1 km przebiegu w kwocie 0,8358 zł).

W dniu 29 października 2015 roku Rada Gminy Grabów podjęła uchwałę nr XVI/81/15 w sprawie zmiany uchwały w sprawie likwidacji jednostki organizacyjnej gminy – Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie. W wyniku wskazanej uchwały wprowadzono zmiany:

- w zapisie § 1 ust. 2 – gdzie wskazano:  
Tworzy się komunalną jednoosobową spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością pod nazwą: Gminny Zakład Komunalny w Grabowie spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Grabowie, zwaną dalej Spółką”
- dodano w § 1 ust. 3 o brzmieniu:  
Powierza się Spółce wykonywanie zadań własnych Gminy Grabów o charakterze użyteczności publicznej, polegających w szczególności na wykonywaniu zadań z zakresu gospodarki komunalnej, szczegółowy przedmiot działalności Spółki określi akt założycielski.
- w zapisie § 2 ust. 4 wskazano:  
Wójt Gminy Grabów powoła w drodze zarządzenia Likwidatora Zakładu, którego zadaniem będzie przedstawienie harmonogramu procesu likwidacyjnego oraz przeprowadzenie inwentaryzacji wszystkich aktywów i pasywów zgodnie z przepisami o rachunkowości, w tym ustalenia należności, zobowiązań oraz stanu środków obrotowych i majątku trwałego znajdującego się w użytkowaniu likwidowanej jednostki budżetowej.
- w zapisie § 3 poprzez nadanie mu nowej treści:  
ust. 1 – Zakończenie likwidacji jednostki organizacyjnej Gminy – Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie i powstanie Gminnego Zakładu Komunalnego w Grabowie Sp. z o.o. nastąpi z chwilą wystąpienia dwóch przesłanek, tj. wniesienia wkładu niepieniężnego (aport) w postaci majątku likwidowanej

---

<sup>15</sup> Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

jednostki na pokrycie kapitału zakładowego Spółki oraz podpisanie aktu notarialnego – aktu założycielskiego spółki, przy uwzględnieniu terminu wskazanego w § 1 ust. 1.<sup>16</sup>

ust. 2 – Z dniem powstania Spółki przejmuje ona wierzytelności i zobowiązania Zakładu.

Ust. 3 – Spółka na podstawie art. 23<sup>1</sup> ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. 2014 poz. 1502 z późn. zm.) przejmuje wszystkich pracowników likwidowanej jednostki organizacyjnej.

– w zapisie § 4 poprzez nadanie mu nowej treści:

ust. 1 – wyraża się zgodę na objęcie 100% udziałów w Spółce w zamian za wkład gotówkowy oraz wkład niepieniężny (aport).

ust. 2 – Wkład gotówkowy w wysokości 5.000 zł zostanie pokryty w całości przez Gminę Grabów.

ust. 3 – tytułem wkładu niepieniężnego Gmina Grabów wniesie składniki mienia jednostki organizacyjnej – Gminnego Zakładu Komunalnego w Grabowie, pozostałe po jego likwidacji.

ust. 4 – Spółka zapewnia ciągłość działalności wykonywanej przez Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie.

– w zapisie § 5 poprzez nadanie mu nowej treści:

ust. 1 – Upoważnia się Wójta Gminy Grabów do uzgodnienia i podpisania treści aktu założycielskiego spółki oraz ustalenia wartości wkładu niepieniężnego.

ust. 2 – Upoważnia się Wójta Gminy Grabów do wpłacenia wkładu gotówkowego i wniesienia aportem do spółki mienia zlikwidowanej jednostki organizacyjnej Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie.

Wójt Gminy Grabów – Tomasz Pietrzak w dniu 4 listopada 2015 roku w kancelarii notarialnej podpisał akt notarialny repertorium A nr 4401/2015 – będący aktem założycielskim spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Na mocy wskazanego aktu notarialnego utworzona została spółka pn. Gminny Zakład Komunalny w Grabowie Spółka z o.o. z siedzibą w Grabowie. Założycielem spółki jest Gmina Grabów. Spółka została utworzona na czas nieoznaczony. Kapitał zakładowy Spółki wynosi 5.000.000 zł i dzieli się na 5 udziałów o wartości nominalnej 1.000,00 zł każdy udział. Gmina Grabów obejmuje wszystkie udziały w spółce wnosząc na pokrycie kapitału za 5 udziałów wkład pieniężny w wysokości 5.000,00 zł pokryty w całości ze środków budżetowych Gminy Grabów. Kapitał zakładowy Spółki może być podwyższony do kwoty 50.000.000,00 zł w terminie do 31 grudnia 2025 roku. Organami Spółki są: [1] Zarząd Spółki, [2] Rada Nadzorcza, [3] Zgromadzenie Wspólników. Rada nadzorcza składa się z 3 do 5 członków powołanych przez Zgromadzenie Wspólników. Do składu pierwszej Rady Nadzorczej Spółki zostali powołani:

- Edyta Tkaczyk-Krassowska,
- Mariusz Leonard Krassowski,
- Jakub Sokół.

W dniu 7 grudnia 2015 roku odbyło się w kancelarii notarialnej Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki: Gminny Zakład Komunalny w Grabowie Spółka z

---

<sup>16</sup> Do dnia 31 grudnia 2015 roku.

ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji (dotychczas niezarejestrowanej, a zgłoszonej do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez XX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dla Łodzi-Śródmieścia), z którego sporządzony został protokół z nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników spółki Gminny Zakład Komunalny w Grabowie Spółka z o.o. Na wskazanym Zgromadzeniu Wspólników podjęta została uchwała nr 1/12/2015 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki Gminny Zakład Komunalny w Grabowie Spółka z o.o. w organizacji z dnia 7 grudnia 2015 roku w sprawie uchylecia w całości § 2 Aktu Założycielskiego Spółki, nadając mu jednocześnie brzmienie:

„1. Spółka działa pod firmą: Gminny Zakład Komunalny w Grabowie Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. 2. Spółka może używać skrótu firmy: GZK w Grabowie Sp. z o.o. oraz wyróżniającego ją znaku graficznego.”

Zgodnie z Krajowym Rejestrem Sądowym rejestracja spółki Gminny Zakład Komunalny w Grabowie Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością nastąpiła w dniu 15 grudnia 2015 roku (sygnatura akt LD.XX NS-REJ.KRS/28332/15/666/REGON). Siedzibą Spółki jest Grabów ul. Reymonta nr 11B. Organami uprawnionymi do reprezentacji podmiotu jest Zarząd Spółki, w skład którego wchodzi Prezes Zarządu – Aleksandra Pabin Łoszevska<sup>17</sup>. Natomiast organem nadzoru jest Rada Nadzorcza składająca się z trzech osób: Edyty Tkaczyk Krassowskiej, Mariusza Leonarda Krassowskiego i Jakuba Sokoła. Dniem kończącym pierwszy rok obrotowy, za który należy złożyć sprawozdanie finansowe – jest 31 grudnia 2016 roku.<sup>18</sup>

Rada Gminy Grabów w dniu 21 grudnia 2015 roku podjęła uchwałę nr XIX/105/15 w sprawie uchylecia uchwały nr XVI/81/15 Rady Gminy Grabów z dnia 29 października 2015 roku w sprawie likwidacji jednostki organizacyjnej gminy – Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie. Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. h ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, art. 16 ust. 1 1, ust. 3 i ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, oraz art. 6 ust. 1 i art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 roku o gospodarce komunalnej – Rada Gminy Grabów postanowiła uchylić uchwałę nr XVI/81/15 z dnia 29 października 2015 roku.

Następnie uchwałą nr XX/111/16 z dnia 20 stycznia 2016 roku Rada Gminy Grabów, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. f ustawy o samorządzie gminnym, podjęła decyzję w sprawie rozwiązania spółki pod firmą: Gminny Zakład Komunalny w Grabowie spółka z ograniczoną odpowiedzialności z siedzibą w Grabowie, rozwiązanie której miało nastąpić w drodze likwidacji. Wykonanie uchwały powierzono Wójtowi Gminy Grabów.

W dniu 5 lutego 2016 roku wpłynęło do Kancelarii Ogólnej Urzędu Gminy w Grabowie pismo Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi (znak: PNK-I-4131.70.2016) stanowiące zawiadomienie o wszczęciu postępowania określonego w rozdziale 10 ustawy o samorządzie gminnym w celu kontroli legalności uchwały nr XXII/111/16 Rady Gminy Grabów z dnia 20 stycznia 2016 roku w sprawie rozwiązania spółki pod firmą: Gminny Zakład Komunalny w Grabowie spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Grabowie, która wpłynęła do ŁUW w Łodzi w dniu 27 stycznia 2015 roku. W uzasadnieniu organ nadzoru wskazał, iż: *Rada nie posiada uprawnień do podjęcia uchwały w sprawie likwidacji przedmiotowej spółki. Uchwała Rady Gminy winna wyrażać zgodę na rozwiązanie spółki lub wyrażać opinię o jej rozwiązaniu. Ponadto wskazano, że*

---

<sup>17</sup> Osoba powołana przez Wójta Gminy Grabów zarządzeniem nr 67/2015 z dnia 1 października 2015 roku na Likwidatora zakładu budżetowego – Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie.

<sup>18</sup> Stan KRS na dzień 14 kwietnia 2016 roku.



podstawę prawną rozwiązania spółki stanowią przepisy Kodeksu spółek handlowych (Dz.U Nr 94, poz. 1037 ze zm.), w tym art. 270 pkt 2 oraz przepisy ustawy o samorządzie gminnym, w tym art. 8 ust. 2 pkt 9 lit. f. Okoliczność, że Rada Gminy jest organem stanowiącym i że ma wyłączną kompetencję do władczego przesądzenia określonych rozstrzygnięć w sferze majątkowej nie może być interpretowana w sposób prowadzący do sprzeczności z przepisami ustaw odrębnych, regulujących tę sferę. Zgodnie bowiem z przepisem art. 270 pkt 2 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1030 z późn. zm.) „Rozwiązanie spółki powodują uchwała wspólników o rozwiązaniu spółki albo o przeniesieniu siedziby spółki za granicę, stwierdzona protokołem sporządzonym przez notariusza”. Rada Gminy nie ma kompetencji do zastępowania zgromadzenia wspólników. Zgodnie z art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 2011 r. Nr 45, poz. 236 z późn. zm.) w jednoosobowych spółkach jednostek samorządu terytorialnego funkcję zgromadzenia wspólników (walnego zgromadzenia) pełnią organy wykonawcze tych jednostek samorządu terytorialnego. Podkreślić dodatkowo należy, iż organ wykonawczy podlega radzie gminy i bez jej pozytywnej opinii lub zgody na rozwiązanie spółki nie mógłby podjąć działań zmierzających do rozwiązania spółki jako przekraczających zakres zwykłego zarządu (por. wyrok NSA z 5 lipca 2011 r., sygn., akt II OSK 658/11). W związku z powyższym zobowiązano Radę Gminy Grabów, w terminie 5 dni od doręczenia zawiadomienia, o złożenie wyjaśnień w przedmiotowej sprawie. Wyjaśnienia należało przesłać do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi na adres Elektronicznej Skrzynki Podawczej ePUAP.

W wyniku powyższego w dniu 14 marca 2016 roku Rada Gminy Grabów podjęła uchwałę nr XXIV/119/16 w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej rozwiązania spółki pod firmą: Gminny Zakład Komunalny w Grabowie spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, na mocy której Rada wyraziła pozytywną opinię dotyczącą rozwiązania ww. spółki. Jednocześnie w uchwale wskazano, że uchwała nr XXII/111/16 Rady Gminy Grabów z dnia 20 stycznia 2016 roku – traci moc.

W dniu 19 maja 2016 roku Wójt Gminy Grabów przedłożył inspektorom RIO protokół z Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki Gminny Zakład Komunalny w Grabowie Spółka z o. o. wraz z kserokopiami dwóch podjętych uchwał na Zgromadzeniu Wspólników, oraz wniosek o zmianę wpisu w KRS.

Z powyższego protokołu Nadzwyczajnego Zgromadzenia, które odbyło się w dniu 25 kwietnia 2016 roku, wynika iż w trakcie Zgromadzenia Wspólników Spółki Gminny Zakład Komunalny w Grabowie Spółka z o.o. w likwidacji, podjęte zostały dwie uchwały:

uchwałę nr 4/04/2016 z dnia 25 marca 2016 roku w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego spółki sporządzonego wg stanu na dzień 21 kwietnia 2016 roku. Bilans otwarcia stanowił załącznik do uchwały,

uchwałę nr 5/04/2016 w sprawie zatwierdzenia bilansu otwarcia likwidacji Spółki sporządzonego przez likwidatora spółki. Bilans otwarcia stanowił załącznik do uchwały.

Załączone uchwały Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników oznaczone zostały datami 25 marca 2016 roku. Uchwały te nie zawierały wskazanych załączników. W związku z powyższym, pismem z dnia 19 maja 2016 roku inspektorzy RIO zwrócili się do Wójta Gminy Grabów z zapytaniem czy wniesiony został przez Gminę Grabów aport finansowy bądź rzeczowy na rzecz Gminnego Zakładu Komunalnego w Grabowie Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, jak również o wyjaśnienie kwestii dat zawartych w uchwale nr 4/04/2016. Wskazana uchwała podjęta została w dniu 25 marca 2016 roku, przy czym odnosiła się do sprawozdania finansowego spółki sporządzonego wg stanu na dzień 21 kwietnia 2016 roku. Jednocześnie zwrócono się o załączenie tegoż sprawozdania finansowego, które stanowiło załącznik do przedłożonej uchwały 4/04/2016 z dnia 25 marca 2016 roku.

Pismem z dnia 20 maja 2016 roku Wójt Gminy Grabów poinformował, iż nie wniesiono aportu finansowego bądź rzeczowego na rzecz GZK w Grabowie Sp. z o.o.. Ponadto Wójt poinformował, iż w uchwałach błędnie podano ich daty 25 marca, zamiast 25 kwietnia. Uchwały ujęte są w protokole z Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 25 kwietnia 2016 roku. W tym dniu zostały podjęte. Wskazanie miesiąca marzec jest jedynie omyłką pisarską. Sprawozdanie finansowe sporządzone zostało na dzień 21 kwietnia 2016 tj. stanowi bilans zamknięcia na dzień przed otwarciem likwidacji (w załączniku).

Do pisma Wójta Gminy Grabów z dnia 20 maja 2016 roku załączono kserokopię rachunku zysków i strat sporządzonego za okres od 1 stycznia 2016 – 21 kwietnia 2016 roku, który podpisany został przez Prezesa Zarządu – Aleksandrę Pabin-Łoszewską. Przedmiotowy rachunek zysków i strat był w całości zerowy.

Analiza konta 030 – długoterminowe aktywa finansowe wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku, jak i na dzień 31 grudnia 2015 roku, wykazała, iż saldo konta 030 na 31 grudnia 2015 roku było tożsame z saldem konta 030 na dzień 31 grudnia 2014 roku i nie wykazywało żadnych operacji w ciągu 2015 roku.

W dniu 5 maja 2016 roku przekazany został do Krajowego Rejestru Sądowego wniosek o zmianę w KRS – likwidacja, rozwiązanie/unieważnienie, wraz z załącznikami. Powyższe potwierdza stempel dzienny Biura Podawczego Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi. Z powyższego wniosku wynika, że w dniu 22 kwietnia 2016 roku podjęta została przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki Gminny Zakład Komunalny w Grabowie Spółka z o.o. uchwała nr 1/04/2016 o likwidacji spółki, ujęta w protokole zgromadzenia objętym Aktem Notarialnym Rep. A nr 1462/2016 z dnia 22 kwietnia 2016 roku. Spółkę w likwidacji, jak wynika z wniosku, reprezentuje likwidator samodzielnie.

*AKTA KONTROLI [s. 2390-2472 ] kserokopie: uchwała nr VIII/35/15 z dnia 31 marca 2015 roku w sprawie likwidacji zakładu budżetowego, zarządzenie Wójta Gminy Grabów nr 29/2015 z dnia 10 kwietnia 2015 roku w sprawie powołania likwidatora, zarządzenie nr 12/2015 w sprawie powołania zastępcy Wójta Gminy Grabów, zarządzenie Wójta Gminy Grabów nr 67/2015 z dnia 1 października 2015 roku w sprawie powołania likwidatora, uchwała nr XVI/81/15 z dnia 29 października 2015 roku Rady Gminy Grabów w sprawie zmiany uchwały w sprawie likwidacji jednostki organizacyjnej gminy, akt notarialny z 04.11.2015 – akt założycielski spółki, akt notarialny z 07.12.2015 – protokół z nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników, uchwała Rady Gminy Grabów XIX/105/15 z dnia 21 grudnia 2015 roku, uchwała Rady Gminy Grabów XXII/111/16 z dnia 20 stycznia 2016 roku w sprawie rozwiązania spółki GZK w Grabowie, pismo ŁUW w Łodzi z dnia 4 lutego 2016 roku, uchwała Rady Gminy XXIV/119/16 z dnia 14 marca 2016 roku, wypis z KRS, protokołu Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki Gminny Zakład Komunalny w Grabowie Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w likwidacji wraz z uchwałami 4/04/2016 i 5/04/2016, wniosku o zmianę wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym – Likwidacja, rozwiązanie/unieważnienie.*

*Zapytania inspektorów RIO z dnia 19 maja 2016 roku wraz z udzieloną odpowiedzią stanowi załącznik nr 26 do protokołu kontroli.*

W związku z likwidacją Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie zawarte zostały przez likwidatora zakładu – Aleksandrę Pabin umowy związane z wyceną majątku GZGKiM:

- w dniu 6 października (brak roku zawarcia umowy) została zawarta pomiędzy Gminnym Zakładem Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie w likwidacji, reprezentowanym przez likwidatora – Aleksandrę Pabin (zamawiający), a rzeczoznawcą majątkowym Wandą Godlewską-Zimny prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą WGZ Wanda Godlewska-Zimny (wykonawca) – umowa o sporządzenie wyceny sieci przesyłowych Gminy Grabów w zarządzie GZGKiM. Na podstawie wskazanej umowy Wykonawca zobowiązał się do sporządzenia operatu

szacunkowego stanowiącego wartościowe oszacowanie przedmiotu wyceny, który stanowią: sieć wodociągowa, sieć kanalizacji sanitarnej, sieć kanalizacji deszczowej. Wycena sporządzona miała zostać celem wyceny majątku likwidowanego Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie. Termin wykonania i wydania dzieła strony ustaliły na dzień 28 października 2015 roku pod warunkiem niezwłocznego, od podpisania umowy, dostarczenia kompletu dokumentacji źródłowej. Strony ustaliły wynagrodzenie za dzieło w kwocie 5.000 zł + 23% podatku VAT, płatne w ciągu 14 dni od dnia postawienia dzieła do dyspozycji Zamawiającego. Umowa ze strony Zamawiającego podpisana została przez Likwidatora – Aleksandrę Pabin.

- w dniu 6 października (brak roku zawarcia umowy) została zawarta pomiędzy Gminnym Zakładem Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie w likwidacji reprezentowanym przez likwidatora – Aleksandrę Pabin (zamawiający), a Wandą Godlewską-Zimny – rzeczoznawcą majątkowym prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą WGZ Wanda Godlewska-Zimny (wykonawca) – umowa o sporządzenie wyceny nieruchomości Gminy Grabów w zarządzie GZGKiM. Na podstawie wskazanej umowy Wykonawca zobowiązał się do sporządzenia operatu szacunkowego stanowiącego wartościowe oszacowanie przedmiotu wyceny, który stanowią:

dz. nr 140/12 obręb Grabów Wieś (zabudowana budynkami siedziby GZGKiM);

dz. nr nr: 166/6, 166/4, 167/6, 167/11 obręb Grabów Wieś zabudowane obiektem oczyszczalni ścieków typu Lemna Grabów;

dz. nr 128/1 obręb Sobótka stara zabudowane obiektem oczyszczalni ścieków Stara Sobótka;

dz. nr 9/6 obręb Chorki zabudowana obiektem Stacji Uzdatniania Wody Chorki;

naniesienia budowlane na terenie Stacji Uzdatniania Wody w Grabowie (dz. nr 98/37, 98/38, 98/49, 453/1 obręb Grabów Wieś);

urządzenia technologiczne na terenie Stacji Uzdatniania Wody w Grabowie (dz. nr 98/37, 98/38, 98/49, 453/1 obręb Grabów Wieś);

dz. nr 260/2 obręb Grabów Wieś zabudowana obiektem przepompowni ścieków;

dz. nr 190/1 obręb Grabów Wieś zabudowana obiektem przepompowni ścieków;

dz. nr 57/16 obręb Grabów Wieś zabudowana obiektem przepompowni ścieków;

dz. nr 98/102 obręb Grabów Wieś zabudowana obiektem przepompowni ścieków;

dz. nr 261/1 obręb Byszew zabudowana obiektem przepompowni ścieków;

dz. nr 298/1 obręb Byszew zabudowana obiektem przepompowni ścieków;

dz. nr 131/2 obręb Stara Sobótka zabudowana obiektem przepompowni ścieków;

dz. nr 30/4 obręb Rochów zabudowana obiektem przepompowni ścieków;

dz. nr 147/1 obręb Sławęcín zabudowana obiektem składowiska odpadów;

dz. nr nr 23/2, 23/3 obręb Sławęcín – dawna żwirownia;

dz. nr nr 140/15, 140/17 obręb Grabów Wieś zabudowane obiektem placu targowego;

dz. nr nr 39/10, 39/11 obręb Grabów Osada zabudowane budynkiem mieszkalnym;

dz. nr 33/1 obręb Grabów Osada zabudowana budynkiem mieszkalnym;

dz. nr 85 obręb Golbice zabudowana budynkiem mieszkalnym;

dz. nr 30 obręb Nagórki zabudowana budynkiem mieszkalnym.

Wycena sporządzona miała zostać celem wyceny majątku likwidowanego Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie. Termin wykonania i wydania dzieła strony ustaliły na dzień 28 października 2015 roku pod warunkiem niezwłocznego, od podpisania umowy, dostarczenia kompletu dokumentacji źródłowej. Strony ustaliły wynagrodzenie za dzieło w kwocie 43.000 zł (**bez wskazania czy jest to wartość netto czy też brutto**), płatne Wykonawcy po dokonaniu odbioru dzieła przez Zamawiającego w terminie 14 dni od daty wystawienia faktury. Odbiór dzieła w przypadku braku zastrzeżeń do treści operatu nastąpić miała nie później niż w dniu 16 stycznia 2016 roku. Umowa ze strony Zamawiającego podpisana została przez Likwidatora – Aleksandrę Pabin.

Do umowy zawartej w dniu 6 października dot. wyceny nieruchomości Gminy Grabów w zarządzie GZGKiM – wystawiona została przez WGZ Wanda Godlewska-Zimny faktura VAT nr 2/W/01/2016 z dnia 5 stycznia 2016 roku na kwotę 52.890,00 zł brutto, w tym netto 43.000,00 zł + 23% podatek VAT. Faktura wystawiona została na Gminę Grabów – jako nabywcę. Termin płatności wskazano na dzień 27 stycznia 2016 roku. Faktura zapłacona została w dniu 26 stycznia 2016 roku ze środków rozdziału 75023 § 4300 – zgodnie z dyspozycją Wójta Gminy Grabów. Na podstawie noty księgowej nr 2 z dnia 4 lutego 2016 roku dokonano przeksięgowania wydatków z dnia 26 stycznia 2016 roku na kwotę 52.890,00 zł z klasyfikacji rozdział 75023 § 4300 na klasyfikację rozdziału 70005 § 4300. Następnie notą księgową nr 13 z dnia 18 marca 2016 roku przeksięgowano wydatki budżetowe w kwocie 52.890,00 zł z rozdziału 70005 § 4300 na rozdział 75702 – *Obsługa papierów wartościowych, kredytów i pożyczek jednostek samorządu terytorialnego § 8090 – Koszty emisji samorządowych papierów wartościowych oraz inne opłaty i prowizje*. **Powyższe przeksięgowania – w odniesieniu do zabezpieczenia środków w budżecie opisane zostały we wcześniejszej części protokołu.**

- w dniu 12 października 2015 roku zawarta została we Wrocławiu pomiędzy Gminnym Zakładem Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie w likwidacji reprezentowanym przez likwidatora – Aleksandrę Pabin – jako Zamawiającym, a Elżbietą Rogowską prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą: AESTO Nieruchomości Elżbieta Rogowska z siedzibą we Wrocławiu – jako Wykonawcą – umowa nr 1/10/15. Przedmiotem wskazanej umowy było wykonanie wyceny określającej wartość rynkową maszyn, urządzeń i przedmiotów niskocennych wg zestawienia spisu z natury z dnia 30 kwietnia 2015 roku bez urządzeń na trwale związanych z nieruchomością, które będą wycenione wraz z tymi właśnie nieruchomościami. Za wskazaną wycenę strony ustaliły wynagrodzenie w kwocie 7.300 zł netto powiększone o kwotę podatku VAT 23%. Termin realizacji usługi miał wynosić 14 dni. Wycena miała zostać przeprowadzona w związku z likwidacją zakładu. Wypłata wynagrodzenia miała nastąpić na podstawie faktury wystawionej przez Wykonawcę. Wykonane opracowanie związane z wyceną Wykonawca miał dostarczyć do siedziby Zamawiającego. Za termin wykonania wycen przyjęto datę ich wpływu do siedziby Zamawiającego. Umowa ze strony Zamawiającego podpisana została przez Likwidatora – Aleksandrę Pabin.

W związku z powyższymi umowami kontrolującym okazano:

[1] operaty szacunkowe sporządzone 27 października 2015 roku dla wymienionych w umowie z dnia 6 października nieruchomości, zgodnie z którymi łączna wartość wyceny określała kwotę 50.669.900,00 zł, w tym urządzenia technologiczne (sieć wodociągowa, sieć kanalizacji sanitarnej, przydomowe oczyszczalnie ścieków, sieć kanalizacji

deszczowej, urządzenia technologiczne i naniesienia budowlane na terenie stacji uzdatnia wody w Grabowie) o wartości 39.540.000,00 zł.

[2] Wycenę wartości rynkowej maszyn, urządzeń i wyposażenia Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie w likwidacji, która oznaczona została datą 22 października 2015 roku. Jak wynika z dokonanej wyceny, podstawą wyceny było określenie aktualnej wartości rynkowej maszyn, urządzeń i wyposażenia stanowiącego własność Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie w likwidacji wg zestawienia (spisu z natury) otrzymanego od Zamawiającego. Przedmiotem wyceny były poszczególne składniki sprzętu maszyn stanowiące park maszynowy przedsiębiorstwa, w skład których wchodziły m.in.: 3 ciągniki rolnicze, 2 koparko-ładowarki, 3 przyczepy, samochód, oraz inne. Celem wyceny było określenie aktualnej wartości rynkowej maszyn i urządzeń wg stanu inwentarzowego z dnia 12 października 2015 roku znajdujących się w Gminnym Zakładzie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie w likwidacji celem dokonania wniesienia wkładu niepieniężnego jednostki do nowo tworzonej spółki. W wyniku przeprowadzonej wyceny maszyn i urządzeń w GZGKiM w Grabowie ustalono aktualną łączną szacunkową wartość rynkową w wysokości 376.160 zł netto.

W dniu 31 grudnia 2015 roku spisane zostały pomiędzy Likwidatorem Zakładu – Aleksandrą Pabin – Łoszewską jako Zdającym, a Wójtem Gminy Grabów – Tomaszem Pietrzakiem – jako Przejmującym protokoły zdawczo – odbiorcze:

- 1) protokół zdawczo – odbiorczy kompletu dokumentacji technicznej według załącznika nr 1 do protokołu,
- 2) protokół stanu majątku, w zakresie:
  - środków pieniężnych zgromadzonych na koncie bankowym – konto zostało zamknięte dnia 31 grudnia 2015 roku i wszystkie środki dostępne na koncie zostały przebiegowane przez Bank Spółdzielczy w Grabowie na konto Urzędu Gminy w Grabowie,
  - środków pieniężnych zgromadzonych w kasie GZGKiM w likwidacji – zostały w całości wpłacone na konto bankowe dnia 31 grudnia 2015 roku, stan w kasie – 0,00 zł,
  - nieruchomości pozostających w zarządzie GZGKiM w likwidacji – wg załącznika nr 1 do protokołu, który wykazuje 28 pozycji bez wskazania wartości, przy czym wykazany w poszczególnych pozycjach załącznika majątek – wykazany został zbiorczo, jak np.: poz. 25 – Sieć wodociągowa – wg spisu z natury; poz. 26 – Sieć kanalizacji sanitarnej, poz. 28 – Sieć kanalizacji deszczowej, itd.  
Zgodnie z arkuszem spisu z natury z dnia 30 kwietnia 2015 roku (bez numeru) wartość sieci wodociągowej, budynków hydroforni, pomp głębinowych, rur do pompy głębinowej, przyłączy wodociągowych, oczyszczalni, itp. – wynosiła 20.664.779,10 zł.
  - ruchomości będące własnością GZGKiM w likwidacji – wg załącznika nr 2 do protokołu, który obejmował 88 pozycji ruchomości wchodzących w stan środków majątku.
- 3) protokół zdawczo – odbiorczy ksiąg inwentarzowych środków trwałych – 1 szt.,
- 4) protokół zdawczo – odbiorczy akt osobowych oraz spraw kadrowych,
- 5) protokół zdawczo – odbiorczy dokumentacji księgowej, na podstawie którego przekazano komplet dokumentacji księgowej z 2014 roku wg załącznika nr 1 do protokołu,

- 6) protokół zdawczo – odbiorczy na podstawie którego, przekazano teczkę dokumentów w zakresie ustalania i odprowadzania składek ubezpieczenia społecznego pracowników – Deklaracje ZUS 2014-2015.

**Wskazane protokoły nie odnosiły się w żaden sposób do wartości przekazanego majątku zlikwidowanego Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie, czy to nieruchomości pozostających w zarządzie GZGKiM w likwidacji, czy też danych wynikających z ksiąg inwentarzowych.**

**Analiza obrotów konta 011 za okres od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku prowadzonego w Urzędzie Gminy Grabów wykazała brak zaewidencjonowania na stan Urzędu Gminy w Grabowie przejętego od zlikwidowanego GZGKiM majątku. Zgodnie z ewidencją wskazanego konta dokonane w ciągu roku zwiększenia tego konta związane były z przyjęciem na stan – środków trwałych pochodzących ze zrealizowanych przez Urząd inwestycji. Jednocześnie ustalono, iż w przypadku pięciu środków, które przyjęte zostały na stan środków trwałych z zakończonych inwestycji, iż środki te – na podstawie dowodów PT z datą 22 grudnia 2015 roku przekazane zostały do Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie. Łączna kwota przekazanych w dniu 22 grudnia 2015 roku do GZGKiM środków trwałych wynosiła 564.496,60 zł. Stan środków trwałych na dzień 31 grudnia 2015 roku wynikający z konta 011 wynosił 23.985.129,60 zł. W oparciu o wydruk obrotów na koncie 011 sporządzony w dniu 9 maja 2016 roku dla okresu od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku stwierdzono brak operacji na tym koncie w okresie od 1 stycznia do 9 maja 2016 roku. Stan środków trwałych na dzień 9 maja 2016 roku, tj. dzień w którym sporządzony został wydruk konta 011 (za okres 1 stycznia – 31 grudnia 2016) wynosił również 23.985.129,60 zł, co wskazuje, że Urząd Gminy do dnia 9 maja 2016 roku nie wciągnął na stan środków trwałych przejętego z dniem 31 grudnia 2015 roku majątku zlikwidowanego GZGKiM w Grabowie. Analiza ksiąg pomocniczych prowadzonych do konta 011 w postaci księgi inwentarzowej środków trwałych oraz Wartości Niematerialnych i Prawnych za rok 2015 nie wykazała wprowadzenia wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku przejętego po zlikwidowanym zakładzie budżetowym – jego majątku. Kontrolującym przedłożono również dwie wersje tej samej ewidencji sporządzone już na 2016 rok (brak daty wg jakiego stanu dana ewidencja została sporządzona; aktualizacja wartości – kolumna 7, 8, 9 – wskazuje, jedynie, że aktualizacja ta jest na dzień 1 stycznia 2016 roku). Z jednego wydruku wynika, iż nie ujęte zostały składniki majątkowe po byłym zakładzie budżetowym, a wartość początkowa środków trwałych ogółem wynosiła 30.977.696,16 zł. Natomiast z drugiego wydruku wynika, że z dniem 1 stycznia 2016 roku – jako dniem nabycia wciągnięte zostały środki trwałe przejęte po zlikwidowanym GZGKiM, zaś stan środków trwałych w wartości początkowej wynosił już 81.956.396,16 zł. Różnica 50.978.700,00 zł. Żaden z wydruków nie zawiera daty jego sporządzenia. Analiza wciągniętych na stan z dniem 1 stycznia 2016 roku przejętych środków trwałych oraz operatów szacunkowych sporządzonych w ramach dokonanej ww. wyceny składników majątkowych GZGKiM w likwidacji, wykazała, iż wartości nieruchomości przyjęte zostały wg wartości wynikających z operatów szacunkowych. Ujęte w ewidencji środków trwałych oraz Wartości Niematerialnych i Prawnych składniki majątku w pozycjach od 392 do 438 przyjęte zostały w łącznej wartości 50.669.900,00 zł, tj. łącznej wartości wynikającej ze sporządzonych operatów szacunkowych. Natomiast składniki majątku wykazane w pozycjach od 439 do 454 przyjęte zostały w oparciu o wycenę wartości rynkowej maszyn, urządzeń i wyposażenia GZGKiM w likwidacji, przy czym przyjęte zostały składniki ujęte w załączniku nr 1 do wskazanej wyceny w pozycjach: 1-6, 8-12, 14-16, 18-19 na łączną kwotę**

308.800,00 zł. Jednak stwierdzono, że środek trwały z pozycji 6 załącznika do wyceny (samochód osobowy Renault Kangoo – rok produkcji 2006) wyceniony został na kwotę 6.100 zł, zaś w ewidencji środków trwałych ujęty został z wartością 6.400 zł. Ponadto ustalono, że w stan środków trwałych nie przyjęto jednego składnika majątku (poz. 7 – przyczepa BIOFARM T169/1), którego wartość rynkową oszacowano na kwotę 11.800,00 zł, jak również składników o wartości rynkowej określonej poniżej 3.500 zł, przy czym przyjęto dwa składniki (poz. 11 zestawienia – kosiarka ciągnikowa Jagoda; poz. 15 zestawienia – rozsiewacz RCW model N011), których wartość rynkową określono odpowiednio: 3.400,00 zł i 3.100,00 zł. Ponadto ustalono, iż przyjęte składniki majątkowe w większości przypadków przyjęte zostały do ewidencji środków trwałych wraz z naliczeniem jednorazowej amortyzacji w pełnej wysokości wartości danego składnika majątkowego. Wśród składników majątkowych przy których naliczono została jednorazowa amortyzacja, są również działki, które w operatach szacunkowych wyodrębnione zostały z wartości rynkowej całej nieruchomości i odrębnie wskazana została wartość rynkowa gruntu danej działki. I te wartości gruntów również zostały w ewidencji środków trwałych oraz Wartości Niematerialnych i Prawnych ujęte wykazane wyodrębnione, przy czym jednocześnie od tych wartości gruntów naliczona została jednorazowa amortyzacja:

Poz. w ewidencji	Nr działki	Wartość działki z operatu	Przyjęta wartość do ewidencji	Jednorazowa amortyzacja
392	140/12	170.000,00	170.000,00	170.000,00
396	128/1	31.000,00	31.000,00	31.000,00
399	9/6	47.300,00	47.300,00	47.300,00
402	260/2	3.000,00	3.000,00	3.000,00
404	190/1	900,00	900,00	900,00
406	57/16	28.000,00	28.000,00	28.000,00
408	98/102	1.600,00	1.600,00	1.600,00
410	261/1	200,00	200,00	200,00
412	298/1	400,00	400,00	400,00
414	131/2	600,00	600,00	600,00
416	30/4	500,00	500,00	500,00
422	147/1	32.000,00	32.000,00	32.000,00
424	23/2, 233	13.000,00	13.000,00	13.000,00
427	57/10	125.000,00	125.000,00	125.000,00
429	140/7, 140/8	64.000,00	64.000,00	64.000,00
431	39/10, 39/11	8.000,00	8.000,00	8.000,00
433	33/1	90.000,00	90.000,00	90.000,00
435	85	16.600,00	16.600,00	16.600,00
437	30	25.000,00	25.000,00	25.000,00

**Naliczona jednorazowa amortyzacja gruntów jest niezgodna z zasadami naliczania amortyzacji wynikającymi z ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2014 roku, poz. 851 ze zm.), gdzie m.in. w art. 16c ww. ustawy wskazano, że *amortyzacji nie podlegają grunty i prawa wieczystego użytkowania gruntów.***

W wyniku powyższego ustalono, że przejęte po zlikwidowanym zakładzie budżetowym składniki majątku przyjęte zostały na stan Urzędu Gminy w Grabowie wg wartości rzeczywistej wynikającej z przeprowadzonej wcześniej przez GZGKiM w likwidacji wyceny składników majątkowych. Przyjęcie na stan środków trwałych Urzędu Gminy – składników majątkowych zlikwidowanego GZGKiM w Grabowie potwierdza również wydruk ewidencji środków trwałych – sporządzony w formie zestawień zbiorczych

spisów z natury na dzień 12 maja 2016 roku – w rozbiciu na poszczególne grupy KŚT. Łączna wartość przyjętych na stan Urzędu składników majątkowych po zlikwidowanym GZGKiM wynosiła 50.978.700,00 zł. **Ponadto należy stwierdzić, iż jednostka kontrolowana nie dokonuje na bieżąco uzgodnień między ewidencją analityczną a syntetyczną konta 011, co wynika z faktu, iż ewidencja szczegółowa środków trwałych wskazuje na przyjęcie z dniem 1 stycznia 2016 roku składników majątkowych po zlikwidowanym zakładzie budżetowym, przy czym ewidencja syntetyczna na dzień 9 maja 2016 roku takich danych nie wykazuje. Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o rachunkowości *Księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco.***

*AKTA KONTROLI [s. 2473-2635] kserokopia protokołów zdawczo – odbiorczych z dnia 31 grudnia 2015 roku, trzy wydruki księgi inwentarzowej Urzędu Gminy w Grabowie oznaczonych jako „Ewidencja środków trwałych oraz Wartości Niematerialnych i Prawnych”, wydruki „zestawienia zbiorcze spisów z natury” w rozbiciu na poszczególne grupy KST sporządzone na dzień 31 grudnia 2015 roku i na dzień 12 maja 2016 roku.*

**Weryfikacją objęto przejęte przez Urząd Gminy w Grabowie księgi inwentarzowe zlikwidowanego GZGKiM, oraz bilans na dzień 30 grudnia 2015 roku podpisany przez Likwidatora – Aleksandrę Pabin-Łoszewską.**

**Sporządzony na dzień 30 grudnia 2015 roku bilans wykazywał dane:**

AKTYWA		Stan na początek roku	Stan na koniec roku	PASYWA		Stan na początek roku	Stan na koniec roku
<b>A – Aktywa trwałe</b>		<b>12 516 226,60</b>	<b>11 388 653,78</b>	<b>A – Fundusz</b>		<b>12 665 364,14</b>	<b>11 631 071,58</b>
I.	Wartości niematerialne i prawne	11 162,52	11 162,52	I.	Fundusz jednostki	12 662 727,89	11 539 293,75
II	Rzeczowe aktywa trwałe	12 505 064,08	11 377 491,26	II.	Wynik finansowy netto	2 636,25	91 777,83
	<b>Środki trwałe:</b>	<b>12 505 064,08</b>	<b>11 377 491,26</b>		zysk netto	2 636,25	91 777,83
	Grunty (grupa 0)	37 737,15	37 737,15		strata netto		
	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (grupa 1-2)	12 250 739,39	11 089 490,48	III.	Nadwyżka środków obrotowych (-)		
	Urządzenia techniczne i maszyny (grupy 3-6)	74 776,89	108 452,98	IV.	Odpisy z wyniku finansowego (-)		
	Środki transportu (grupa 7)	141 810,65	141 810,65	V.	Fundusz mienia zlikwidowanych jednostek		
	Inne środki trwałe (grupa 8)			VI.	Inne		
	Inwestycje rozpoczęte (środki trwałe w budowie)			<b>B – Fundusze celowe</b>			
	Środki przekazane na poczet inwestycji						
III.	Należności długoterminowe						
IV.	Długoterminowe aktywa finansowe			C – Zobowiązania długoterminowe			
V.	Wartość mienia zlikwidowanych jednostek						
<b>B – Aktywa obrotowe</b>		<b>180 904,58</b>	<b>296 444,75</b>	<b>D- Zobowiązania krótkoterminowe i fundusze specjalne</b>		<b>31 767,04</b>	<b>54 026,95</b>
I.	Zapasy	18 225,72	8 879,73	I.	Zobowiązania krótkoterminowe	31 452,97	53 999,22
	Materiały	18 225,72	8 879,73		Zobowiązania z tyt. dostaw i usług	29.441,97	15.127,00
	Towary				Zobowiązania wobec budżetów	2 011,00	24 335,23



II.	Należności krótkoterminowe:	115 489,83	178 806,37		Zobowiązania z tyt. ubezpieczeń społecznych		14 536,99
	Należności z tytułu dostaw i usług	110 762,95	178 806,37		Zobowiązania z tyt. wynagrodz.		
	Należności od budżetów	4 726,88			Pozostałe zobow.		
	Należności z tytułu ubezpieczeń				Sumy obce		
	Pozostałe należności				Rozliczenia z tyt. środków na wydatki budżetowe i z tyt. dochodów budżet.		
	Rozliczenia z tytułu środków na wydatki budżetowe i z tytułu dochodów budżetowych				Rezerwy na zobowiązania		
III.	Środki pieniężne:	47 189,03	108 758,65	II.	Fundusze specjalne	314,07	27,73
	Środki pieniężne w kasie				ZFŚS	314,07	27,73
	Środki pieniężne na rachunkach bankowych	46 874,96	108 717,72				
	Inne środki pieniężne	314,07					
<b>Suma aktywów</b>		<b>12 697 131,18</b>	<b>11 685 098,53</b>	<b>Suma pasywów</b>		<b>12 697 131,18</b>	<b>11 685 098,53</b>

Analiza powyższego bilansu wykazała, iż:

- wartości wykazane w kolumnie „Stan na początek roku”, zarówno w części aktywów, jak i w części pasywów, były wartościami tożsamymi ze stanem na początek roku wykazanymi w bilansie sporządzonym na dzień 31 grudnia 2014 roku. Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o rachunkowości (...) *Wykazane w księgach rachunkowych na dzień ich zamknięcia stany aktywów i pasywów należy ująć w tej samej wysokości, w otwartych na następny rok obrotowy księgach rachunkowych.* Tym samym stan aktywów i pasywów wykazany na koniec roku w sprawozdaniu finansowym, którym jest m.in. bilans winien być automatycznie stanem początkowym następnego roku obrotowego. Ponadto należy zauważyć, iż ustawa o rachunkowości w art. 24 ust. 1 wskazuje, że *księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco,*
- dane wykazane wg stanu na dzień 30 grudnia 2015 roku w zakresie środków trwałych: [1] budynków, lokali i obiektów inżynierii lądowej i wodnej; [2] urządzeń technicznych i maszyn, [3] środków transportowych – nie odpowiadały danym wynikającym z ewidencji szczegółowej prowadzonej w formie ręcznej księgi inwentarzowej.

Analiza księgi inwentarzowej GZGKiM w Grabowie w zakresie wartości początkowej środków trwałych wykazała, zarówno na dzień 30 grudnia 2015 roku, jak i na dzień 31 grudnia 2015 roku tożsame dane, które przedstawiono w kolumnie 2, przy czym analiza księgi inwentarzowej nie wykazała dokonania odrębnego naliczenia amortyzacji na dzień 30 grudnia 2015 roku, tj. dzień sporządzenia bilansu przez likwidatora GZGKiM, a jedynie naliczenie na koniec 2015 roku. Przyjmując, iż amortyzacja na dzień 30 grudnia 2015 roku, nie różniła się znacząco od amortyzacji na dzień 31 grudnia 2015 roku, powyższe przedstawiało się następująco:

Rodzaj grupy	Wartość początkowa	Umorzenie	Wartość netto
1	2	3	4
Grupa 0	132.387,15	34.321,00	98.066,15
Grupa I	640.463,77	255.022,91	385.440,86
Grupa II	22.855.657,21	11.440.812,03	11.414.845,18

Grupa IV	49.779,84	34.793,35	14.986,49
Grupa V	226.675,13	177.538,95	49.136,18
Grupa VI	54.560,00	33.336,00	21.224,00
Grupa VII	433.530,48	385.095,78	48.434,70
Grupa VIII	4.650,00	4.650,00	0,00
<b>Razem</b>	<b>24.397.703,58</b>	<b>12.365.570,02</b>	<b>12.032.133,56</b>
Zapis zmniejszający grupę II	-1.639.981,49	-	-
<b>Wartość środków trwałych</b>	<b>22.757.722,09</b>	<b>12.365.570,02</b>	<b>10.392.152,07</b>

W przypadku grupy II stwierdzono, że na marginesie jednej z kart (brak numeracji stron księgi), tj. na karcie, gdzie zaewidencjonowano środki trwałe w poz. 67-75, zamieszczono adnotacje mogące świadczyć, iż z datą 24 kwietnia 2015 roku dokonano wyksięgowania czterech środków trwałych na łączną sumę 1.639.981,49 zł. Natomiast na karcie następniej w poz. 76-77 figurują środki trwałe zaewidencjonowane w roku 2014 wraz z sumowaniem łącznej wartości środków trwałych na dzień 31 grudnia 2014 roku – 22.301.160,61 zł, zaś w poz. 78-81 ujęto pięć środków trwałych przyjętych w dniach 21 i 22 grudnia 2015 roku od Gminy Grabów na stan GZGKiM w likwidacji na łączną kwotę 554.496,60 zł. Pod pozycją 81 dokonano sumowania wszystkich środków trwałych grupy II, które wynosiły 22.855.657,21 zł. Ponadto pod wskazaną sumą środków trwałych ołówkiem dopisano kwotę 1.639.981,49 zł. Zatem wpisana ołówkiem kwota 1.639.981,49 zł jest tożsama z sumą środków trwałych z poprzedniej karty, które mogły zostać zdjęte z ewidencji środków trwałych.

Do powyższego odniósł się Wójt Gminy Grabów w pkt 3 wyjaśnienia złożonego w dniu 18 maja 2016 roku do środków trwałych GZGKiM w likwidacji, w którym czytamy:

„Sieci wodociągowe – ujęte w księdze środków trwałych w grupie II – wartość początkowa 22.301.160,61 zł. W 2015 roku zostały przekazane użytkownikom oczyszczalni przydomowe o wartości:

- 1.595.751,26 poz. 57 w księdze środków trwałych
- 30.400,00 poz. 54 w księdze środków trwałych

Sprzedano 3 rury do pompy głębinowej o wartości:

- 1.951,23 poz. 59 w księdze środków trwałych

Sprzedano pompę głębinową na złom o wartości:

- 11.879,00 zł poz. 26 w księdze środków trwałych

W grudniu zostały przekazane z Gminy środki trwałe o wartości

- 554.496,60 zł ujęte w księdze środków w poz. 78, 79, 80, 81

Razem wartość po wyksięgowaniu przekazanych i przyjętych środków trwałych w grupie II to 21.215.675,72 zł. Wartość umorzenia za rok 2015 – 934.202,00, narastająco 11.440.812,03. Od wartości narastająco umorzenia należy jeszcze odjąć umorzenie środków trwałych, które zostały przekazane i sprzedane czyli:

- wartość wyksięgowanego umorzenia 3 rur do pompy głębinowej 1.067,48
  - wartość wyksięgowanego umorzenia pompy głębinowej 11.879,00
  - wartość wyksięgowanego umorzenia oczyszczalni przydomowej 30.400,00 zł
- razem 43.346,48 zł

**Stan na początek 22.301.160,61**

(-) 1.595.751,26  
(-) 30.400,00  
(-) 1.951,23  
(-) 11.879,00  
(+) 554.496,60

**Stan na koniec roku  
21.215.675,72"**

Biorąc powyższe pod uwagę, stan środków trwałych na dzień 30 grudnia 2015 roku w grupie II winien wynosić:

Rodzaj grupy	Wartość początkowa	Umorzenie	Wartość netto
1	2	3	4
Grupa II	21.215.675,72	11.440.812,03	9.774.863,69

**Wobec powyższego należy zauważyć, iż zapisy dokonane w księdze inwentarzowej w zakresie grupy II nie są zapisami chronologicznymi i rzetelnymi. Brak jest zapisów pomiędzy pozycjami 77 a 78 potwierdzającymi dokonanie w dniu 24 kwietnia 2015 roku zdjęcia z ewidencji środków trwałych – zbytych środków trwałych, ponadto brak jest wskazania ostatecznej wartości początkowej na dzień 31 grudnia 2015 roku. Powyższe powoduje naruszenie art. 24 ust. 1 w związku z art. 4 ust. 3 pkt 2 ustawy o rachunkowości.** Odnosząc powyższe do syntetyki konta 011 ustalono, iż strona Wn konta 011 na dzień 30 grudnia 2015 roku wynosiła 24.397.703,58 zł, a strona Ma konta 011 stanowiła wartość 1.639.981,49 zł. Tym samym saldo Wn konta 011 oznaczające stan środków trwałych w wartości początkowej wynosiło 22.757.722,09 zł i było tożsame z wartością wynikającą z księgi inwentarzowej, jednak dopiero po uwzględnieniu zmniejszenia o kwotę 1.639.981,49 zł. Natomiast wartość umorzenia wynikająca z księgi inwentarzowej wynosiła 12.365.570,02 zł i była zgodna ze stroną Wn konta 071. Umorzenie w kwocie 43.346,48 zł dotyczące zbytych środków trwałych uwzględnione było w łącznej kwocie umorzenia 12.365.570,02 zł. Na koncie syntetycznym 071 z datą 31 grudnia 2015 roku zaewidencjonowano umorzenie w kwotach: 1.067,48 zł, 11.879,00 zł, 30.400,00 zł, 12.322.223,54 zł, łącznie 12.365.570,02 zł. **Tym samym wartość netto środków trwałych wyniosła 10.392.152,07 zł.**

**Biorąc powyższe dane pod uwagę i odnosząc się jednocześnie do danych wykazanych w bilansie sporządzonym na dzień 30 grudnia 2015 roku należy zauważyć, iż wartość ogółem środków trwałych wykazana w bilansie wynosiła 11.377.491,26 zł. Różnica między wartością wykazaną w bilansie a wartością netto środków trwałych ustaloną na podstawie danych wynikających z księgi inwentarzowej wynosiła 985.339,19 zł (11.377.491,26 zł – 10.392.152,07 zł). Analizując wartość środków trwałych przyjętą do bilansu na dzień 30 grudnia 2015 roku wzięto pod uwagę możliwość przyjęcia przez likwidatora GZGKiM wartości brutto środków trwałych na dzień 30 grudnia 2015 roku w kwocie 22.757.722,09 zł i umorzenia naliczonego na koniec 2014 roku wynoszącego 11.359.661,81 zł, jednak wówczas wartość netto środków trwałych winna wynosić 11.398.060,28 zł, a nie 11.377.491,26 zł. Należy również zauważyć, iż nie była to amortyzacja naliczona od 1 stycznia 2015 roku do 30 grudnia 2015 roku, z tego względu, iż cała amortyzacja za rok 2015**

wynosiła 1.005.908,21 zł. Zatem różnica między wartością środków trwałych wykazaną w bilansie a wartością środków trwałych netto na dzień 31 grudnia 2015 roku byłaby dużo mniejsza niż różnica 985.339,19 zł.

Przyjmując, iż umorzenie na dzień 30 grudnia 2015 roku jest tożsame z umorzeniem na dzień 31 grudnia 2015 roku, nieprawidłowo wykazano:

[1] Grunty (grupa 0) – wykazane zostały w kwocie 37.737,15 zł, natomiast z księgi inwentarzowej wartość początkowa gruntów wynosi 132.387,15 zł i taka też winna zostać w bilansie wykazana. Na wskazaną w bilansie wartość gruntów 37.737,15 zł złożyły się grunty ujęte w księdze inwentarzowej w grupie 0 w poz. 1, 2 i 3. Natomiast w pozycji 4 grupy 0 ujęty został plac pod targowisko gminne o wartości początkowej 94.650,00 zł, od którego liczona była amortyzacja w wysokości 2,5%,

[2] Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (grupa 1-2) – wykazane zostały w bilansie w łącznej kwocie 11.089.490,48 zł, przy czym suma wartości netto grupy I i grupy II wynosiła 10.160.304,55 zł (I – 385.440,86 zł, II – 9.774.863,69 zł),

[3] Urządzenia techniczne i maszyny (grupy 3-6) – suma wartości grup IV, V i VI zgodnie z danymi wynikającymi z księgi inwentarzowej, po uwzględnieniu amortyzacji) wynosiła 85.346,67 zł (IV – 14.986,49 zł, V – 49.136,18 zł, VI – 21.224,00 zł), natomiast w bilansie wykazana została kwota 108.452,98 zł,

[4] środki transportowe, które zgodnie z księgą inwentarzową, po uwzględnieniu amortyzacji, wynosiły 48.434,70 zł przy czym w bilansie wykazane zostały w kwocie 141.810,65 zł.

- analiza księgi inwentarzowej Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej wykazała, iż w grupie 0 pod poz. 4 ujęty został „Plac pod gminne targowisko” o wartości 94.600,00 zł, który to plac jest umarzony stawką amortyzacyjną 2,5%. Umorzenie za rok 2015 naliczone zostało w kwocie 2.366,25 zł, zaś całkowite naliczone umorzenie wynosiło 34.321,00 zł. Z opisu zawartego w księdze inwentarzowej wynika, iż przedmiotowy środek to grunt, zatem zgodnie z art. 16c ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych plac ten nie powinien podlegać amortyzacji. Jednocześnie ustalono, iż w księdze inwentarzowej GZGKiM brak jest w innych grupach środka trwałego jakim mogło być targowisko gminne. Należy zauważyć, iż w przypadku gdyby przedmiotowy plac zawierał naniesienia na gruncie, należało by z tego środka trwałego wyodrębnić grunty i wykazać je grupie 0, oraz wyodrębnić naniesienia i wykazać je w grupie I podgrupie 10 rodzaju 103 – budynki handlowo usługowe w przypadku gdyby to było targowisko pod dachem (amortyzacja 2,5%), bądź w grupie II podgrupie 29, rodzaju 291 – pozostałe obiekty inżynierii lądowej i wodnej gdzie indziej niesklasyfikowane – w przypadku targowiska nie zadaszona (4,5% amortyzacji).

W oparciu o operaty szacunkowe, sporządzone w ramach wyceny składników majątkowych GZGKiM w likwidacji, ustalono, iż w stan tegoż majątku wchodziły działki nr 140/15 (pow. 0,8175 ha) i 140/17 (pow. 0,6451 ha) będące nieruchomością gruntową stanowiącą plac targowy utwardzony częściowo ażurowymi płytami betonowymi, częściowo trylinką, fragmentami ogrodzony. Wartość odtworzeniowa nieruchomości zabudowanej oszacowana została na kwotę 433.000,00 zł, w tym 285.000,00 zł wartość gruntu, 148.000,00 zł wartość odtworzeniowa naniesień budowlanych. W oparciu o wydruk ewidencji środków

trwałych – sporządzony w formie zestawień zbiorczych spisów z natury na dzień 12 maja 2016 roku – w rozbiciu na poszczególne grupy KŚT, ustalono że Urząd Gminy Targowisko Gminne ujął w rozbiciu na grunty, które ujął w wartości 285.000,00 zł w grupie 0 (0/03/031) oraz w rozbiciu na budynek na placu targowym z wartością nabycia 148.000,00 zł w grupie I (I/10/104). Powyższe potwierdza, iż ujęte w księdze inwentarzowej Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie targowisko, winno zostać ujęte w rozbiciu na grunt i naniesienia na tym gruncie.

- **w sporządzonym na dzień 30 grudnia 2015 roku bilansie likwidator GZGKiM w Grabowie wykazał stan Wartości Niematerialnych i Prawnych w kwocie 11.162,52 zł, przy czym Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Grabowie w likwidacji, nie prowadził konta 020 – Wartości Niematerialne i Prawne. Kwotę 11.162,52 zł wyjaśnił Wójt Gminy Grabów w złożonym w dniu 18 maja 2015 roku wyjaśnieniu do wartości bilansowych.**

**Jak wskazano w powyższym wyjaśnieniu, kwota wynika z przekazania w 2004 roku przez Gminę Grabów na podstawie Uchwały Rady Gminy Grabów nr XX/113/04 środków trwałych:**

**piłarki spalinowej z wyposażeniem – 3.294,52 zł,**

**kosy mechanicznej – 3.029,00 zł,**

**kosy Stihl – 2.305,00 zł,**

**kosiarki MB 3R – 1.940,00 zł,**

**mebli – 594,00 zł**

**łącznie kwota 11.162,52 zł.**

**Wskazane powyżej środki trwale przyjęte zostały z datą 31 grudnia 2004 roku na stan konta 013. Zatem wykazanie w bilansie w pozycji A.I – Wartości Niematerialne i Prawne było niezgodne z ewidencją księgową i nie odzwierciedlało stanu faktycznego.**

- **w bilansie na dzień 30 grudnia 2015 roku w części B – pozycja III.2. – środki pieniężne na rachunkach bankowych wykazano stan środków w wysokości 108.717,72 zł, przy czym wyciąg bankowy nr 254/2015 z dnia 31 grudnia 2015 roku wskazuje saldo początkowe – będące tym samym saldem końcowym dnia poprzedniego – w kwocie 122.360,83 zł. Tym samym wykazany w bilansie stan środków pieniężnych był niezgodny ze stanem faktycznym.**

*AKTA KONTROLI [s. 2636-2787 ] kserokopie: bilansu GZGKiM w Grabowie wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku, bilansu sporządzonego na dzień 30 grudnia 2015 roku przez likwidatora GZGKiM w Grabowie, bilansu sporządzonego przez Urząd Gminy w Grabowie dla zlikwidowanego GZGKiM wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku; księgi inwentarzowej środków trwałych GZGKiM w Grabowie, zestawienia umorzenia środków trwałych na dzień 31 grudnia 2015 roku, oraz 31 grudnia 2014 roku, 31 grudnia 2013 roku; wydruk ewidencji kont 011, 013, 071, 072 na dzień 30 grudnia 2015 roku, wydruk ewidencji kont 011, 013, 071, 072 na dzień 31 grudnia 2015 roku, wydruk konta 013 wg stanu na dzień 31 grudnia 2004 roku, wydruk zestawienia obrotów kont syntetycznych GZGKiM w Grabowie w likwidacji za miesiąc grudzień 2015 roku, wydruki kont: 133-4 – organ wydatki za okres 01.01.2016-29.04.2016, 133-4 – organ dochody za okres 01.01.2016-29.04.2016, 130-2 – jednostka dochody 2016 za okres 01.01.2016-29.04.2016, 130-2 – jednostka wydatki 2016 za okres 01.01.2016-29.04.2016, zestawienia obrotów i sald dla organu i dla jednostki, potwierdzenie otwarcia rachunku bankowego dla Referatu Gospodarki Komunalnej, wyciągu bankowego nr 254/2015, wyciągu bankowego nr 001/2016, oraz wyciągu bankowego za okres od 1 stycznia do 19 stycznia 2016 roku.*

Prócz wskazanego bilansu na dzień 30 grudnia 2015 roku sporządzonego przez likwidatora GZGKiM, sporządzony został również bilans Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie w likwidacji na dzień 31 grudnia 2015 roku sporządzony w dniu 22 marca 2016 roku przez Urząd Gminy w Grabowie. Bilans podpisał Wójt Gminy Grabów – Tomasz Pietrzak i Skarbnik Gminy Jolanta Matuszewska. Bilans wykazywał dane:

AKTYWA		Stan na początek roku	Stan na koniec roku	PASYWA		Stan n początek roku	
<b>A – Aktywa trwałe</b>		<b>12.456.612,58</b>		<b>A - Fundusz</b>		<b>12.606.313,10</b>	<b>147.052,85</b>
I.	Wartości niematerialne i prawne	11.162,52		I.	Fundusz jednostki	12.605.750,12	149.699,95
II	Rzeczowe aktywa trwałe	12.445.450,06		II.	Wynik finansowy netto	562,98	2.647,10
	<b>Środki trwałe:</b>	<b>12.445.450,06</b>			zysk netto	562,98	
	Grunty (grupa 0)	37.737,15			strata netto		<b>2.647,10</b>
	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (grupa 1-2)	12.189.086,76		III.	Nadwyżka środków obrotowych (-)		
	Urządzenia techniczne i maszyny (grupy 3-6)	122.302,85		IV.	Odpisy z wyniku finansowego (-)		
	Środki transportu (grupa 7)	96.323,30		V.	Fundusz mienia zlikwidowanych jednostek		
	Inne środki trwałe (grupa 8)			VI.	Inne		
	Inwestycje rozpoczęte (środki trwałe w budowie)			<b>B – Fundusze celowe</b>			
	Środki przekazane na poczet inwestycji						
III.	Należności długoterminowe						
IV.	Długoterminowe aktywa finansowe			C – Zobowiązania długoterminowe			
V.	Wartość mienia zlikwidowanych jednostek						
<b>B – Aktywa obrotowe</b>		<b>197.029,99</b>	<b>249.886,38</b>	<b>D- Zobowiązania krótkoterminowe i fundusze specjalne</b>		<b>47.329,47</b>	<b>102.833,53</b>
I.	Zapasy	14.825,07	16.359,20	I.	Zobowiązania krótkoterminowe	47.137,55	102.833,53
	Materiały	14.825,07	16.359,20		Zobowiązania z tyt. dostaw i usług	38.521,98	36.341,06
	Towary				Zobowiązania wobec budżetów	6.116,14	34.828,01
II.	Należności krótkoterminowe:	126.063,26	206.022,16		Zobowiązania z tyt. ubezpieczeń społecznych		29.402,76
	Należności z tytułu dostaw i usług	121.442,33	155.161,20		Zobowiązania z tyt. wynagrodz.		1.112,70
	Należności od budżetów	4.620,93	144,00		Pozostałe zobow.	2.499,43	1.149,00
	Należności z tytułu ubezpieczeń				Sumy obce		
	Pozostałe należności		50.716,96		Rozliczenia z tyt. środków na wydatki budżetowe i z tyt. dochodów budżet.		
	Rozliczenia z tytułu środków na wydatki budżetowe i z tytułu dochodów budżetowych				Rezerwy na zobowiązania		
III.	Środki pieniężne:	56.141,66	27.505,02	II.	Fundusze specjalne	191,92	
	Środki pieniężne w kasie				ZFŚS	191,92	

PROTOKÓŁ Z KONTROLI DORAŻNEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE GRABÓW  
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10  
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

Środki pieniężne na rachunkach bankowych	55.949,74	27.505,02			
Inne środki pieniężne	191,92				
<b>Suma aktywów</b>	<b>12 653 642,57</b>	<b>249 886,38</b>	<b>Suma pasywów</b>	<b>12 653 642,57</b>	<b>249 886,38</b>

W wyniku analizy bilansu GZGKiM w likwidacji sporządzonego na dzień 31 grudnia 2015 roku ustalono:

- a) wykazany na początek roku stan aktywów i pasywów był zgodny ze stanem poszczególnych aktywów i pasywów wykazanych w bilansie na koniec roku 2014,
- b) stan środków pieniężnych na rachunkach bankowych wynoszący 27.505,02 zł był zgodny z saldem końcowym rachunku bankowego GZGKiM w Grabowie w likwidacji na dzień 31 grudnia 2015 roku, co potwierdza WB nr 254/2015,
- c) w bilansie nie wykazano środków trwałych, które przekazane zostały w dniu 31 grudnia 2015 roku przez Likwidatora GZGKiM protokołem zdawczo-odbiorczym Wójtowi Gminy Grabów,
- d) na koniec roku zobowiązania krótkoterminowe wynosiły łącznie 102.833,53 zł, w tym:
  - zobowiązania z tytułu dostaw i usług w kwocie 36.341,06 zł wynikające z faktur:

	Nr dokumentu/ faktury/ rachunku	Data wystawienia dokumentu	Wystawca	Kwota faktury /dokumentu
1	K9P11640705/1512/00035	08.01.2016	Energa – Obrót S.A.	10.237,19
2	K6P10124405/1512/00325	16.01.2016	Energa – Obrót S.A	9.010,64
3	K6P10124405/1512/00324	14.01.2016	Energa – Obrót S.A	174,47
4	K6P10124405/1512/00323	14.01.2016	Energa – Obrót S.A	652,23
5	K6P10124405/1512/00326	18.01.2016	Energa – Obrót S.A	896,50
6	K6P10124405/1512/00322	14.01.2016	Energa – Obrót S.A	176,27
7	K6P10124405/1512/00321	14.01.2016	Energa – Obrót S.A	137,49
8	FV 314/A/2015	31.12.2015	SORTPOL S.A. (piasek)	503,69
9	15/SK/0407	30.12.2015	Systemy Grzewcze – Augustowski (obsługa serwisowa za m-c XII/2015)	123,00
10	1350/P	31.12.2015	Spółdzielnia Kółek Rolniczych (olej napędowy, butle z gazem)	8.230,94
11	1365/P	31.12.2015	Spółdzielnia Kółek Rolniczych (olej napędowy)	3.769,75
12	003014/2015	30.12.2015	Qster Computers Andrzej Kuster (konserwacja komputerów)	183,00
13	001405/2015/KS	29.12.2015	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. Dąbie	2.300,21
14	395/2015	31.12.2015	P.U.H. STOLMAR (nypel, redukcja, rura termoizolacyjna)	24,20
15	K/00004542/01/16	01.01.2016	Play. Faktura korygująca do faktury z dnia 22.12.2015	-78,52

- zobowiązania wobec budżetu w kwocie 34.828,01 zł wynikające z naliczenia podatku dochodowego od wynagrodzeń za 12/2015 8.643,00 zł, podatek VAT za 12/2015 – 18.585,00 zł, naliczenie zwrotu niewykorzystanej dotacji – 7.600,01 zł,
- zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych – składki ZUS naliczone od wynagrodzeń za 12/2015 – 29.402,76 zł,
- zobowiązania z tytułu wynagrodzeń – ekwiwalent za niewykorzystany urlop – 1.112,70 zł,

- pozostałe zobowiązania – kaucje wpłacone za najem mieszkań komunalnych – 1.149,00 zł.

**Ustalono, iż Gmina Grabów w oparciu o umowę o prowadzenie rachunków bankowych z dnia 30 listopada 2015 roku na czas określony od 1 grudnia 2015 roku do dnia 30 listopada 2018 roku dnia 31 grudnia 2015 roku otworzyła na czas określony od 31 grudnia 2015 roku do 30 listopada 2018 roku rachunek pomocniczy „Referat ds. Gospodarki Komunalnej”. Analiza wyciągów bankowych do ww. rachunku za okres od 1 stycznia 2016 roku do 30 kwietnia 2016 roku, tj. od nr 001/2016 do nr 084/2016 wykazała, iż na rachunku tym dokonywane są zarówno operacje zwiększające jak i zmniejszające stan środków pieniężnych. Tym samym rachunek ten służy zarówno do gromadzenia dochodów oraz do dokonywania płatności związanych z bieżącą działalnością Referatu.**

Analiza powyższych rachunków bankowych oraz ewidencji księgowej wykazała, że Referat Komunalny prowadzi odrębne księgi rachunkowe od ksiąg prowadzonych przez Urząd Gminy w Grabowie. W oparciu o wydruki ustalono, że Referat Gospodarki Komunalny prowadzi księgi rachunkowe w podziale na: organ i jednostka. Księgi rachunkowe zawierały wyodrębnienie:

Referat Gospodarki Komunalnej – Organ Dochody 2016 – konto 133-4,

Referat Gospodarki Komunalnej – Organ Wydatki 2016 – konto 133-4,

Referat Gospodarki Komunalnej – Jednostka Dochody 2016 – konto 130-2

Referat Gospodarki Komunalnej – Jednostka Wydatki 2016 – konto 130-2

Analiza wydruków z operacji dokonanych na powyższych kontach dokonanych w okresie od 1 stycznia 2016 roku do 29 kwietnia 2016 roku wykazała, iż zapisy na koncie 133-4 były powieleniem zapisów konta 130-2. Zapisy na koncie 130-2 w zakresie wydatków były zapisami odzwierciedlającymi operacje zachodzące na rachunku bankowym Referatu. Natomiast zapisy na koncie 133-4 – wydatki były zapisami syntetycznymi dokonanych w danym dniu wydatków. Natomiast zapisy na koncie 133-4 – dochody i 130-2 – dochody nie były dokonywane w oparciu o wyciąg bankowy. Zapisy na koncie 133-4 w zakresie dochodów były od razu grupowane wg tytułów wpłaty, np. „za wodę”, „odsetki od wody”, „wpłata za usługę”, „wpłata za usługę VAT”. Natomiast zapisy na koncie 130-2 były zapisami syntetycznymi, bez rozbicia na VAT.

**Należy zauważyć, iż wyodrębniony rachunek Referatu nie jest rachunkiem organu, czyli rachunkiem budżetu, jest rachunkiem jednostki, zatem nie ma podstaw do księgowania na koncie 133.** Zgodnie z opisem konta 133 - "Rachunek budżetu" – zawartym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej – *Konto 133 służy do ewidencji operacji pieniężnych dokonywanych na bankowych rachunkach budżetu. Zapisy na koncie 133 są dokonywane wyłącznie na podstawie dokumentów bankowych, w związku z czym musi zachodzić zgodność zapisów między jednostką a bankiem. W razie stwierdzenia błędu w dokumencie bankowym sumy księguje się zgodnie z wyciągiem, natomiast różnicę wynikającą z błędu odnosi się na konto 240, jako "sumy do wyjaśnienia". Różnicę tę wyksięguje się na podstawie dokumentu bankowego zawierającego sprostowanie błędu. Na stronie Wn konta 133 ujmuje się wpływy środków pieniężnych na rachunek budżetu, w tym również spłaty dotyczące kredytu udzielonego przez bank na rachunku budżetu, oraz wpływy kredytów przelanych przez bank na rachunek budżetu, w korespondencji z kontem 134. Na*



*stronie Ma konta 133 ujmuje się wypłaty z rachunku budżetu, w tym również wypłaty dokonane w ramach kredytu udzielonego przez bank na rachunku budżetu (saldo kredytowe konta 133), oraz wypłaty z tytułu spłaty kredytu przelanego przez bank na rachunek budżetu, w korespondencji z kontem 134. Na koncie 133 ujmuje się również lokaty dokonywane ze środków rachunku budżetu. Konto 133 może wykazywać saldo Wn lub saldo Ma. Saldo Wn konta 133 oznacza stan środków pieniężnych na rachunku budżetu, a saldo Ma konta 133 – kwotę wykorzystanego kredytu bankowego udzielonego przez bank na rachunku budżetu.*

Z powyższego jasno wynika, że konto 133 służy do operacji związanych bezpośrednio z budżetem gminy, jako organem. Natomiast odnosząc się do ksiąg rachunkowych prowadzonych przez Referat, zapisy te winny być dokonywane wyłącznie na kontach jednostki, czyli z udziałem konta 130 i tym samym z pominięciem konta 133. Jednocześnie należy podkreślić, iż Referat Gospodarki Komunalnej jest jedną z komórek organizacyjnych Urzędu Gminy w Grabowie, wobec czego księgi rachunkowe powinny być wspólne i prowadzone bezpośrednio w komórce finansowej Urzędu Gminy w Grabowie bez wydzielania odrębnych ksiąg dla Referatu Gospodarki Komunalnej, gdyż Referat Gospodarki Komunalnej nie jest wyodrębnioną jednostką budżetową Gminy Grabów, jest jedynie jedną z komórek merytorycznych Urzędu Gminy w Grabowie. Należy podkreślić, iż zgodnie z art. 11 ustawy o finansach publicznych: *1. jednostkami budżetowymi są jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych nieposiadające osobowości prawnej, które pokrywają swoje wydatki bezpośrednio z budżetu, a pobrane dochody odprowadzają na rachunek odpowiednio dochodów budżetu państwa albo budżetu jednostki samorządu terytorialnego. 2. Jednostka budżetowa działa na podstawie statutu określającego w szczególności jej nazwę, siedzibę i przedmiot działalności. 3. Podstawą gospodarki finansowej jednostki budżetowej jest plan dochodów i wydatków, zwany dalej "planem finansowym jednostki budżetowej".*

Odnosząc się do powyższego, zauważyć należy, że prawodawca wskazując definicję jednostki budżetowej określił, iż jednostka budżetowa swoją działalność opiera na wydatkach finansowanych z budżetu, natomiast uzyskane dochody odprowadza do budżetu, co zostało zastosowane przy działalności Referatu Gospodarki Komunalnej, przy czym gospodarka finansowa Referatu Gospodarki Komunalnej realizowana jest przy jednym planie finansowym z planem finansowym Urzędu Gminy w Grabowie, tj. z tego samego planu finansowego dokonywane są wydatki przez Urząd Gminy w Grabowie i odrębnie wydatki dokonywane przez Referat Gospodarki Komunalnej. Ewidencja klasyfikacji budżetowej wydatków prowadzona przez Referat Gospodarki Komunalnej wskazuje, że Referat wydatki te realizuje w klasyfikacji budżetowej:

400/40002/4210,  
400/40002/4260,  
400/40002/4300,  
700/70005/4300,  
700/70005/4260,  
700/70005/4360,  
700/70005/4430,  
900/90003/4210,  
900/90003/4270,  
900/90003/4300.

Dokonana analiza wyciągów bankowych do rachunku Referatu Gospodarki Nieruchomościami oraz wyciągu bankowego GZGKiM w likwidacji z dnia 31 grudnia 2015 roku (nr 254/2015) wykazała:

- w dniu 31 grudnia 2015 roku z rachunku GZGKiM w likwidacji dokonano przekazania kwoty 50.160,00 zł na rachunek Referatu Gospodarki Komunalnej tytułem: przeniesienie środków – WB nr 254/2015,
- saldo końcowe rachunku GZGKiM w likwidacji, zgodnie z WB nr 254/2015, wynosiło 27.505,02 zł,
- wyciąg bankowy za okres od 1 stycznia 2016 roku do 19 stycznia 2016 roku do rachunku bankowego GZGKiM w likwidacji wykazało saldo początkowe na dzień 1 stycznia 2016 roku w kwocie 27.505,02 zł. W dniu 31 grudnia 2015 roku wydano dyspozycje dokonania wydatków, oraz przeniesienia pozostałych środków w kwocie 14.554,84 zł na rachunek Referatu. Realizacja powyższych dyspozycji nastąpiła w dniach 4-5 stycznia 2016 roku,
- środki w kwocie 14.554,84 zł wpłynęły na rachunek Referatu Gospodarki Komunalnej w dniu 5 stycznia 2016 roku, co potwierdza WB nr 002/2016,
- saldo początkowe, zgodnie z WB nr 001/2016 za okres 1-4 stycznia 2016 roku, na rachunku Referatu wynosiło 50.192,61 zł, tj. 50.160,00 zł środki przeniesione, 32,47 zł – likwidacja rachunku 48 8539 0001 0007 5431 2017 0002; 0,14 zł – kapitalizacja odsetek rachunku Referatu Gospodarki Komunalnej,
- w okresie od 1 stycznia 2016 roku do 30 kwietnia 2016 roku dokonano odprowadzenia zgromadzonych dochodów na rachunek Gminy Grabów w łącznej kwocie 101.930,00 zł, natomiast Urząd Gminy we wskazanym okresie przekazał na rachunek Referatu środki zasilaające w łącznej kwocie 123.000,00 zł:

Data operacji	Kwota przelanych do UG dochodów	Zasilenie środków z UG	nr WB
29.01.2016	6 280,00	25 000,00	019/2016
22.02.2016	2 450,00	5 000,00	035/2016
26.02.2016	0,00	8 000,00	039/2016
29.02.2016	0,00	10 000,00	040/2016
10.03.2016	19 700,00	0,00	048/2016
21.03.2016	14 900,00	0,00	055/2016
23.03.2016	0,00	45 000,00	057/2016
11.04.2016	51 000,00	0,00	069/2016
20.04.2016	7 600,00	0,00	076/2016
26.04.2016	0,00	30 000,00	080/2016
<b>RAZEM</b>	<b>101 930,00</b>	<b>123 000,00</b>	

**ZOBOWIĄZANIE ZACIĄGNIĘTE przez Gminny Zakład Komunalny w Grabowie Sp. z o.o. w organizacji**

W dniu 16 listopada 2015 roku Gminny Zakład Komunalny w Grabowie Sp. z o.o. w organizacji z siedzibą w Grabowie przy ul. Reymonta 11b – reprezentowany przez Prezesa Zarządu – Aleksandrę Pabin-Łoszewską – jako Kupujący zawarł z firmą P.H.P. Rolserwis S.A. z siedzibą w Płocku – Sprzedający umowę nr 19/10/2015 będącą umową sprzedaży. W oparciu o wskazaną umowę GZK Sp. z o.o. zobowiązała się do nabycia od P.H.P. Rolserwis S.A. pojazdów i przyczep wyspecyfikowanych w § 1 umowy, tj.:

1. Ciągnik New Holland T6.165 – cena transakcyjna 235.600,00 zł,
2. Ciągnik New Holland T6.165 – cena transakcyjna 235.600,00 zł,

3. Ciągnik New Holland TD4020F	-	cena transakcyjna 102.900,00 zł,
4. Przyczepa Wielton PRC-2B/W14	-	cena transakcyjna 67.500,00 zł,
5. Przyczepa Wielton PRC-2B/W14	-	cena transakcyjna 67.500,00 zł,
6. Kosiarka wysięgnikowa Kuhn ML5757SPA	-	cena transakcyjna 94.000,00 zł,
7. Wóz asenizacyjny PRB-2/10000	-	cena transakcyjna 64.000,00 zł,
8. Zamiatarka POM T801/1	-	cena transakcyjna 8.950,00 zł,
9. Rozsiewacz soli/piasku POMOT UPR4	-	cena transakcyjna 52.500,00 zł,
10. Pług odśnieżny SAMASZ CITY200	-	cena transakcyjna 7.500,00 zł,
11. Rębak 250SDT/G Teknamotor	-	cena transakcyjna 89.900,00 zł,
12. Rozsiewacz soli piasku Dexwall	-	cena transakcyjna 6.100,00 zł.

Łączna wartość netto wymienionego sprzętu wynosiła 1.032.050,00 zł, natomiast wartość brutto 1.269.421,50 zł.

W zawartej umowie Kupujący oświadczył, iż pojazdy i przyczepy nabywa w celach związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej bądź zawodowej. Zgodnie z § 3 umowy Sprzedawca zobowiązał się do wydania powyższego przedmiotu sprzedaży w terminie do dnia 4 stycznia 2016 roku pod warunkiem dokonania zapłaty ceny najpóźniej w dniu dostawy. Umowę ze strony GZK Sp. z o.o. w organizacji podpisała Aleksandra Pabin-Łoszewska – Prezes Zarządu.

W związku z zawartą umową, jak również faktem, iż po likwidacji zakładu budżetowego jakim był Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Grabowie, który został wciągnięty w strukturę organizacyjną Urzędu Gminy Grabów jako Referat Gospodarki Komunalnej (zarządzenie nr 88/2015 Wójta Gminy Grabów z dnia 28 grudnia 2015 roku dotyczące zmiany Regulaminu organizacyjnego Urzędu Gminy Grabów) oraz uchwałą nr XX/111/16 z dnia 20 stycznia 2016 roku Rada Gminy Grabów w sprawie rozwiązania spółki pod firmą: Gminny Zakład Komunalny w Grabowie spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Grabowie – inspektorzy RIO zwrócili się w dniu 18 maja 2016 roku do Wójta Gminy Grabów o przedłożenie faktur wystawionych przez Przedsiębiorstwo Handlowo Produkcyjne ROLSERWIS S.A. w Płocku za ww. sprzęt, które wpłynęły do Urzędu Gminy Grabów w dniu 28 kwietnia 2016 roku (poz. 1589 dziennika korespondencyjnego). Pismem z dnia 18 maja 2016 roku Wójt Gminy Grabów przedłożył kserokopie siedmiu faktur na sprzęt wymieniony w umowie, które to faktury wystawione zostały w dniu 26 kwietnia 2016 roku na Urząd Gminy w Grabowie z terminem zapłaty 5 maja 2016 roku i oznaczone były:

FS-58/2016/KU – 233.050,00 zł netto, 286.651,50 zł brutto,

FS-59/2016/KU – 67.500,00 zł netto, 83.025,00 zł brutto,

FS-60/2016/KU – 67.500,00 zł netto, 83.025,00 zł brutto,

FS-61/2016/KU – 235.600,00 zł netto, 289.788,00 zł brutto,

FS-62/2016/KU – 235.600,00 zł netto, 289.788,00 zł brutto,

FS-63/2016/KU – 102.900,00 zł netto, 126.567,00 zł brutto,

FS-64/2016/KU – 89.900,00 zł netto, 110.577,00 zł brutto.

Łączna kwota netto wynikająca z faktur wynosiła 1.032.050,00 zł, zaś kwota brutto 1.269.421,50 zł.

Do ww. faktur Wójt Gminy Grabów załączył kserokopię pisma przewodniego z dnia 4 maja 2016 roku (znak WG.1610.10.2016) skierowanego do firmy Rolserwis S.A., z którego wynika, że wymienione faktury zostają odesłane do wystawcy, gdyż Urząd Gminy w Grabowie nie podpisywał żadnej umowy, z której wynika zamówienie

urządzeń. We wskazanym piśmie Wójt Gminy również nadmienił: „*Jednocześnie przypominam, iż prosiłem przedstawiciela Państwa Firmy o przedstawienie propozycji w przedmiotowym zakresie i do dnia dzisiejszego nie wpłynęła ona w formie pisemnej do tutejszego Urzędu*”. Odesłanie przedmiotowych faktur potwierdza wpis w dzienniku korespondencyjnym z dnia 5 maja 2016 roku pod pozycją 2794.

Odnosząc się do wskazanych faktur, jak również do pisma skierowanego do firmy Rolserwis należy podkreślić, iż w sytuacji gdyby Gmina przejawiała potrzebę zakupu przedmiotowego sprzętu to jako jednostka sektora finansów publicznych w myśl art. 44 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz. 885 ze zm.) powinna zabezpieczyć na ten cel środki w budżecie gminy, jak również stosownie do zapisów art. 44 ust. 4 powyższej ustawy – zobowiązana jest przy zakupie tegoż sprzętu do przeprowadzenia jednej z procedur wynikających z ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku poz. 2164) z uwzględnieniem wartości zamówienia, o której mowa w art. 11 ust. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych, gdyż wartość ww. sprzętu przekracza równowartość kwoty 209.000 euro, o której mowa w § 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2015 roku w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. z 2015 roku, poz. 2263)<sup>19</sup>. Zgodnie ze wskazaną normą prawną wynikającą z art. 44 ust. 1 pkt 2 i ust. 4: *Wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego. Jednostki sektora finansów publicznych zawierają umowy, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane, na zasadach określonych w przepisach o zamówieniach publicznych, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

*AKTA KONTROLI [s. 2788-2789 ] kserokopia umowy nr 19/10/2015 z dnia 16 listopada 2015 roku zawarta pomiędzy Gminnym Zakładem Komunalnym w Grabowie Sp. z o.o. w organizacji a firmą P.H.P. Rolserwis S.A. na zakup sprzętu o łącznej wartości brutto 1.269.421,50 zł.*

*Pismo z dnia 18 maja 2016 roku skierowane przez inspektorów RIO do Wójta Gminy Grabów wraz z udzieloną odpowiedzią stanowi załącznik nr27 do protokołu kontroli.*

## **VI. GOSPODAROWANIE NIERUCHOMOŚCIAMI**

### **Zbycie nieruchomości stanowiących lokale mieszkalne przy ulicy 1 Maja 6 w Grabowie**

Skontrolowano zbywanie przez Gminę Grabów w latach 2015-2016 nieruchomości stanowiących lokale mieszkalne stanowiące majątek Gminy Grabów.

Decyzję o zbyciu majątku Gminy podjęto uchwałą Nr X/15 Rady Gminy Grabów z dnia 2 czerwca 2015 roku w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż w trybie bezprzetargowym, lokali mieszkalnych wraz z ułamkową częścią gruntu na rzecz dotychczasowych najemców. Paragraf 1 uchwały wyrażał zgodę na przystąpienie do sprzedaży 12 lokali mieszkalnych na rzecz dotychczasowych najemców w budynku komunalnym posadowionym na działce oznaczonej nr ewidencyjnym 33/1 o pow.

---

<sup>19</sup> Zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2015 roku w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych – średni kurs złotego w stosunku do euro stanowiący podstawę przeliczenia zamówień publicznych wynosi 4,1749 zł.

0,2900 ha stanowiącej własność Gminy położonej w Grabowie ul. 1 Maja 6 w trybie bezprzetargowym. Paragraf 2 wskazywał, iż sprzedaż lokali, oraz sprzedaż proporcjonalnej części gruntu następuje odpłatnie za cenę ustaloną przez rzeczoznawcę majątkowego na zasadach i w trybie określonym ustawą z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.

Zgodnie z art. 156 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tj. Dz. U. Z 2015 r., poz. 1774 ze zm.) rzeczoznawca majątkowy sporządza na piśmie opinię o wartości nieruchomości w formie operatu szacunkowego. Powyższy obowiązek został spełniony. W dniu 21 września 2015 roku Gmina Grabów, w imieniu której działał Wójt Gminy – Tomasz Pietrzak, zawarła umowę o świadczenie usług Nr 10/2015 z Grażyną Obara-Lubowiecką, prowadzącą działalność Biuro Obsługi Nieruchomości, ul. Grunwaldzka 12c/28, 99-300 Kutno. Umowa dotyczyła sporządzenia operatów szacunkowych dla lokali mieszkalnych, które będą zbyte na rzecz najemców, położonych w budynku w miejscowości Grabów przy ulicy 1 Maja 6, na działce ewidencyjnej 33/1. Przedmiot umowy miał zostać wykonany w terminie od dnia 21 września 2015 roku do dnia 15 października 2015 roku. Ustalono wynagrodzenie dla wykonawcy w wysokości 4.200,00 zł + VAT. Operaty szacunkowe sporządzono na dzień 3 października 2015 roku odrębnie dla każdego z lokali budynku wielorodzinnego, dwuklatkowego, parterowego z poddaszem użytkowym, położonym w Grabowie przy ulicy 1-Maja nr 6, na działce ewidencyjnej nr 33/1, o powierzchni 0,2900 ha, i tak:

1. Lokal nr 1 o powierzchni użytkowej 54,70 m<sup>2</sup> wyceniono na 25.650,00 zł, w tym wartość lokalu mieszkalnego – 18.216,00 zł i wartość udziału w prawie własności nieruchomości gruntowej 7.434,00 zł.
2. Lokal nr 2 o powierzchni użytkowej 30 m<sup>2</sup> wyceniono na 15.000,00 zł, w tym wartość lokalu mieszkalnego 10.968,00 zł i wartość w prawie własności nieruchomości gruntowej 4.032,00 zł.
3. Lokal nr 3 o powierzchni użytkowej 23,70 m<sup>2</sup> wyceniono na 10.900,00 zł, w tym wartość lokalu mieszkalnego 8.108,00 zł i wartość w prawie własności nieruchomości gruntowej 2.792,00 zł.
4. Lokal nr 4 o powierzchni użytkowej 22,60 m<sup>2</sup> wyceniono na 11.980,00 zł, w tym wartość lokalu mieszkalnego 8.744,00 zł i wartość w prawie własności nieruchomości gruntowej 3.236,00 zł.
5. Lokal nr 5 o powierzchni użytkowej 13,42 m<sup>2</sup> wyceniono na 6.800,00 zł, w tym wartość lokalu mieszkalnego 5.024,00 zł i wartość w prawie własności nieruchomości gruntowej 1.776,00 zł.
6. Lokal nr 6 o powierzchni użytkowej 30,00 m<sup>2</sup> wyceniono na 15.210,00 zł, w tym wartość lokalu mieszkalnego 11.196,00 zł i wartość w prawie własności nieruchomości gruntowej 4.014,00 zł.
7. Lokal nr 7 o powierzchni użytkowej 15,00 m<sup>2</sup> wyceniono na 7.950,00 zł, w tym wartość lokalu mieszkalnego 5.952,00 zł i wartość w prawie własności nieruchomości gruntowej 1.998,00 zł.
8. Lokal nr 8 o powierzchni użytkowej 16,00 m<sup>2</sup> wyceniono na 8.850,00 zł, w tym wartość lokalu mieszkalnego 6.744,00 zł i wartość w prawie własności nieruchomości gruntowej 2.106,00 zł.
9. Lokal nr 9 o powierzchni użytkowej 13,23 m<sup>2</sup> wyceniono na 7.010,00 zł, w tym wartość lokalu mieszkalnego 5.302,00 zł i wartość w prawie własności nieruchomości gruntowej 1.708,00 zł.
10. Lokal nr 10 o powierzchni użytkowej 23,00 m<sup>2</sup> wyceniono na 12.190,00 zł, w tym wartość lokalu mieszkalnego 9.408,00 zł i wartość w prawie własności

nieruchomości gruntowej 2.782,00 zł.

11. Lokal nr 11 o powierzchni użytkowej 24,38 m<sup>2</sup> wyceniono na 12.360,00 zł, w tym wartość lokalu mieszkalnego 9.045,00 zł i wartość w prawie własności nieruchomości gruntowej 3.315,00 zł.
12. Lokal nr 12 o powierzchni użytkowej 26,36 m<sup>2</sup> wyceniono na 12.970,00 zł, w tym wartość lokalu mieszkalnego 9.303,00 zł i wartość w prawie własności nieruchomości gruntowej 3.667,00 zł.

W dniu 20 października 2015 roku Wójt Gminy Grabów wydał zarządzenie Nr 72/2015 z dnia 20 października 2015 roku w sprawie ogłoszenia wykazu na sprzedaż lokali mieszkalnych położonych w miejscowości Grabów przy ulicy 1 Maja 6. Sprzedaż miała odbyć się w trybie bezprzetargowym. Wykaz został wywieszony na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Grabowie w dniu 21 października 2015 roku.

W dniu 29 października 2015 roku Rada Gminy Grabów podjęła uchwałę Nr XVI/75/15 w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż w trybie ustnego przetargu ograniczonego lokalu mieszkalnego wraz z ułamkową częścią gruntu. Uchwała stanowiła, iż w paragrafie pierwszym wyraża się zgodę na przystąpienie do sprzedaży lokalu mieszkalnego znajdującego się w budynku komunalnym na działce oznaczonej nr ewidencyjnym 33/1 o pow. 0,2900 ha, stanowiącej własność Gminy, położonej w Grabowie ul. 1 Maja 6 w trybie ustnego przetargu ograniczonego dla mieszkańców Gminy Grabów. W uzasadnieniu do uchwały Nr XVI/75/15 Rady Gminy Grabów z dnia 29 października 2015 roku zaznaczono, iż uchwałę podjęto z uwagi na zgon jednego z lokatorów (...) <sup>20</sup>.

W dniu 14 grudnia 2015 roku na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Grabowie wywieszono ogłoszenie Wójta Gminy Grabów o przetargu ustnym ograniczonym na sprzedaż lokalu mieszkalnego położonego na poddaszu w budynku parterowym w Grabowie przy ulicy 1 Maja 6 o powierzchni 24,38 m<sup>2</sup>. Ustalono cenę wywoławczą w kwocie 12.360,00 zł oraz wadium w kwocie 1.200,00 zł. Przetarg miał się odbyć w dniu 15 stycznia 2016 roku o godzinie 11. Warunkiem udziału w przetargu była wpłata wadium do dnia 11 stycznia 2016 roku. Ogłoszenie umieszczono też na stronie internetowej Urzędu Gminy w Grabowie w dniu 14 grudnia 2015 roku. Wpłaty wadium dokonały osoby chcące w nim uczestniczyć: w dniu 23 grudnia 2015 roku, w dniu 8 stycznia 2016 roku, w dniu 11 stycznia 2016 roku oraz w dniu 7 stycznia 2016 roku.

Z przetargu z dnia 15 stycznia 2016 roku sporządzono protokół, w którym określono jedną z osób, które go wygrały, a która zaoferowała najbardziej atrakcyjną cenę - 16.560,00 zł. Sporządzono akt notarialny tytułem sprzedaży nieruchomości w dniu 9 lutego 2016 roku Repertorium A 378/2016 w którym m.in. określono cenę nieruchomości 16.560,00 zł plus VAT.

Co do pozostałych lokali mieszkalnych obowiązywała uchwała Rady Gminy Grabów podjęta w dniu 29 października 2015 roku o numerze XVI/74/15 w sprawie określenia warunków udzielania bonifikat i wysokości stawek procentowych przy sprzedaży w trybie bezprzetargowym lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy Grabów. Uchwała określała warunki udzielania bonifikat i wysokości jej stawek procentowych przy

---

<sup>20</sup> Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

sprzedaży w trybie bezprzetargowym lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy Grabów na rzecz najemców. W paragrafie 2 uchwały zawarto warunki jakie łącznie musi spełniać dotychczasowy najemca aby otrzymać bonifikatę, w tym m.in. złożenie wniosku o nabycie lokalu nie później niż do dnia 31 grudnia 2016 roku, niezaleganie z opłatą czynszu i innymi opłatami związanymi z lokalem mieszkalnym, zawarcie umowy najmu na czas nieoznaczony itd. Bonifikatę przy sprzedaży w drodze bezprzetargowej lokali mieszkalnych na rzecz najemców ustalono na 90 % ceny zbywanego lokalu w przypadku sprzedaży lokalu mieszkalnego i jednorazowej zapłacie całej należności.

W związku z powyższym sprawdzono czy bonifikaty na wykup lokali położonych w Grabowie przy ulicy 1 Maja 6 przez dotychczasowych najemców udzielano zgodnie z uchwałą z dnia 29 października 2016 roku, i tak:

1. W przypadku lokalu nr 1 – umowę z wynajmującym zawarto w dniu 1 marca 1992 roku na czas nieoznaczony. Najemca gotowość nabycia lokalu zgłosił pismem z dnia 17 listopada 2015 roku. Wartość lokalu w drodze oszacowania wynosiła 25.650,00 zł, co po udzieleniu 90 % bonifikaty wynosiło 2.565,00 zł. Lokator wpłacił kwotę w dniu 24 lutego 2016 roku. W dniu 25 lutego 2016 roku Gmina Grabów reprezentowana przez Wójta – Tomasza Pietrzaka i dotychczasowy najemca zawarli akt notarialny umowę o ustanowienie odrębnej własności lokalu, jego sprzedaży Nr repertorium A 692/2016 za kwotę 2.565,00.
2. Lokal nr 2 – umowę z wynajmującym zawarto w dniu 23 lipca 2001 roku na czas nieoznaczony. Najemca gotowość nabycia lokalu zgłosił pismem z dnia 18 listopada 2015 roku. Wartość lokalu w drodze oszacowania wynosiła 15.000,00 zł, co po udzieleniu 90% bonifikaty wynosiło 1.500,00 zł. Lokator wpłacił kwotę w dniu 24 lutego 2016 roku. W dniu 25 lutego 2016 roku Gmina Grabów reprezentowana przez Wójta – Tomasza Pietrzaka i dotychczasowy najemca zawarli akt notarialny umowę o ustanowienie odrębnej własności lokalu, jego sprzedaży Nr repertorium A 698/2016 za kwotę 1.500,00.
3. Lokal nr 6 - umowę z wynajmującym zawarto w dniu 22 lutego 2010 roku na czas nieoznaczony. Najemca gotowość nabycia lokalu zgłosił pismem (brak daty). Wartość lokalu w drodze oszacowania wynosiła 15.210,00 zł, co po udzieleniu 90% bonifikaty wynosiło 1.521,00 zł. Lokator wpłacił kwotę w dniu 23 lutego 2016 roku. W dniu 25 lutego 2016 roku Gmina Grabów reprezentowana przez Wójta – Tomasza Pietrzaka i dotychczasowy najemca zawarli akt notarialny umowę o ustanowienie odrębnej własności lokalu, jego sprzedaży Nr repertorium A 704/2016 za kwotę 1.521,00.
4. Lokal nr 7 - umowę z wynajmującym zawarto w dniu 14 sierpnia 2002 roku na czas nieoznaczony. Najemca gotowość nabycia lokalu zgłosił pismem z dnia 23 listopada 2015 roku. Wartość lokalu w drodze oszacowania wynosiła 7.950,00 zł, co po udzieleniu 90% bonifikaty wynosiło 795,00 zł. Lokator wpłacił kwotę w dniu 11 kwietnia 2016 roku. W dniu 14 kwietnia 2016 roku Gmina Grabów reprezentowana przez Wójta – Tomasza Pietrzaka i dotychczasowy najemca zawarli akt notarialny umowę o ustanowienie odrębnej własności lokalu, jego sprzedaży Nr repertorium A 1685/2016 za kwotę 795,00 zł.
5. **Lokal nr 9 - umowę z wynajmującym zawarto w dniu 2 grudnia 2013 roku na czas nieoznaczony. Najemca gotowość nabycia lokalu zgłosił pismem z dnia 24 listopada 2015 roku. Wartość lokalu w drodze oszacowania wynosiła 7.010,00 zł, co po udzieleniu 90% bonifikaty (6.309,00 zł) stanowiło kwotę za którą najemca mógł wykupić do niego prawo własności - 701,00 zł. Lokator wpłacił kwotę w dniu 30 marca 2016 roku. W dniu 14 kwietnia 2016 roku Gmina Grabów reprezentowana przez Wójta – Tomasza Pietrzaka i dotychczasowy najemca zawarli akt**

notarialny umowę o ustanowienie odrębnej własności lokalu, jego sprzedaży Nr repertorium A 1679/2016 za kwotę 701,00. Uchwała Nr XVI/74/15 Rady Gminy Grabów z dnia 29 października 2015 roku w sprawie określenia warunków udzielania bonifikat i wysokości stawek procentowych przy sprzedaży w trybie bezprzetargowym lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy Grabów w § 2 wskazywała, iż: "Bonifikaty, o której mowa w §1, udziela się, jeśli zostaną spełnione łącznie następujące warunki: [...] 3) wnioskodawca jest najemcą lokalu mieszkalnego wynajmującego od Gminy Grabów przez okres co najmniej 3 lat". Wójt Gminy Grabów wydał zarządzenie nr 108/2016 z dnia 8 lutego 2016 roku w sprawie udzielenia bonifikaty, gdzie zgodnie z paragrafem 2 wskazane jest, iż dotyczyła ona lokalu nr 9 położonego w Grabowie przy ulicy 1 Maja 6 w wysokości 90% ceny lokalu mieszkalnego. W związku z tym, że wynajmowanie lokalu przez dotychczasowego lokatora nie wynosiło, co najmniej 3 lat, nie spełniono zatem jednego z warunków na podstawie których można byłoby udzielić bonifikaty.

*AKTA KONTROLI [s. 2790-2813 ] Uchwała nr X/46/15 Rady Gminy Grabów z dnia 2 czerwca 2015 roku; uchwała nr XVI/74/15 Rady Gminy Grabów z dnia 29 października 2015 roku; aneks do operatu szacunkowego sporządzonego w dniu 3 października 2015 roku dla wyodrębnianego lokalu nr 9 położonego w budynku wielorodzinnym położonym w Grabowie przy ulicy 1 Maja 6; umowa najmu lokalu mieszkalnego nr 9; akt notarialny Nr repertorium A 1679/2016 z dnia 14 kwietnia 2016 roku; dowody wpłaty 701,00 zł dokonane przez najemcę lokalu; zarządzenie Nr 108/2016 Wójta Gminy Grabów z dnia 8 lutego 2016 roku; wniosek najemcy.*

6. Lokal nr 12 - umowę z wynajmującym zawarto w dniu 18 stycznia 1995 roku na czas nieoznaczony. Najemca gotowość nabycia lokalu zgłosił pismem z dnia 19 listopada 2015 roku. Wartość lokalu w drodze oszacowania wynosiła 12.970,00 zł, co po udzieleniu 90% bonifikaty wynosiło 1.297,00 zł. Lokator wpłacił kwotę w dniu 23 lutego 2016 roku. W dniu 25 lutego 2016 roku Gmina Grabów reprezentowana przez Wójta - Tomasza Pietrzaka i dotychczasowy najemca zawarli akt notarialny umowę o ustanowienie odrębnej własności lokalu, jego sprzedaży Nr repertorium A 710/2016 za kwotę 1297,00.

Odstąpiono od kontroli innych nieruchomości lokalowych stanowiących własność Gminy Grabów i zbytych w ostatnich latach z uwagi na fakt, iż było to przedmiotem kontroli doraźnej w 2009 roku.

#### **Zbycie nieruchomości stanowiącej działkę rolną o powierzchni 3,9250 ha i numerze geodezyjnym 47/2 położonej w miejscowości Sobótka Kolonia.**

Ponadto skontrolowano zbycie działki rolnej o powierzchni 3,9250 ha i numerze geodezyjnym 47/2 położonej w miejscowości Sobótka Kolonia. Zgoda na zbycie działki nastąpiła w formie uchwały Nr XXXIII/246/14 Rady Gminy Grabów z dnia 15 września 2014 roku. Operat szacunkowy nieruchomości stanowiącej wyżej wymienioną działkę rolną sporządzono w dniu 2 września 2014 roku, a wartość oszacowano na 141.810,00 zł. Ogłoszenie opublikowano na stronie internetowej Urzędu Gminy w Grabowie, opublikowano w tygodniku - Nasz Tygodnik: Kutno, Łęczyca a także wywieszono na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Grabowie. Sprzedaż działki miała się odbyć w formie przetargu ustnego nieograniczonego w cenie wywoławczej 142.000,00 zł i kwocie wadium 15.000,00 zł. Przetarg miał się odbyć w dniu 17 kwietnia 2015 roku o godzinie 10-ej w sali narad Urzędu Gminy Grabów. Do dnia 13 kwietnia 2015 roku osoby chcące uczestniczyć w przetargu miałyby wpłacić wadium, co zrobiło 5 zainteresowanych, **z tym że w dwóch przypadkach wadium wpłacono na rachunek Urzędu Gminy Grabów w dniu 13 kwietnia 2015 roku, a zaksięgowano na rachunek w dniu 14**



**kwietnia 2015 roku - powyższe osoby dopuszczono do przetargu.**

W dniu 17 kwietnia 2015 roku Komisja Przetargowa sporządziła protokół, z którego wynika, iż odbył się on w dniu 17 kwietnia 2015 roku o godzinie 10-ej, uczestnicy przetargu zaproponowali postąpienie w kwocie 2.000,00 zł, a cena wywoławcza wynosiła 142.000,00 zł. Jeden z uczestników zaproponował cenę 144.000,00 zł. Po trzykrotnym wywołaniu ceny 144.000,00 zł Przewodniczący Komisji - Krzysztof Ogórek zamknął licytację i ogłosił wygranym uczestnika, który zaproponował cenę 144.000,00 zł. Kwotę wadium 15.000,00 zł zaliczono na poczet ceny zakupu nieruchomości. Zwycięzca wpłacił pozostałą część należności w dniu 16 czerwca 2015 roku. Akt notarialny sprzedaży sporządzono w dniu 18 czerwca 2015 roku Nr repertorium A 2601/2015.

*AKTA KONTROLI [s. 2814-2822 ] Ogłoszenie o przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż działki rolnej nr 47/2, lista osób dopuszczonych do udziału przetargu, potwierdzenia wykonania operacji oraz protokół z posiedzenia komisji przetargowej.*

## **VII. USTALENIA KOŃCOWE. ZAŁĄCZNIKI.**

Protokół zawiera 147 ponumerowanych i zaparafowanych stron. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w książce kontroli 2016 pod pozycją 1/2016.

W trakcie kontroli informacji i wyjaśnień udzielały niżej wymienione osoby:

1. Tomasz Pietrzak – Wójt Gminy Grabów,
2. Jarosław Głowacki – Sekretarz Gminy Grabów,
3. Jolanta Matuszewska – Skarbnik Gminy Grabów,
4. Krzysztof Ogórek – Zastępca Wójta Gminy Grabów,
5. Ewa Piesik – referent,
6. Krystyna Łazińska – inspektor,
7. Wiesława Piotrowska – inspektor,
8. Alicja Dębowska – podinspektor,

oraz inni pracownicy w miarę potrzeb.

Integralną częścią protokołu są następujące załączniki:

1. *Oświadczenie Sekretarza Gminy Grabów Jarosława Głowackiego z dnia 14 kwietnia 2016 roku dotyczące rejestru gminnych jednostek organizacyjnych.*
2. *Tabelaryczne zestawienie rachunków bankowych prowadzonych dla Gminy Grabów w latach 2014 – 2015, sporządzone przez Skarbnika Jolantę Matuszewską.*
3. *Oświadczenie Skarbnika Gminy Grabów Jolanty Matuszewskiej z dnia 28 kwietnia 2016 roku dotyczące prowadzonego rejestru księgowego pn. „Młodociani” .*
4. *Informacja złożona przez podinspektora Alicję Dębowską w dniu 28 kwietnia 2016 roku dotycząca salda konta w kwocie 226,71 zł.*
5. *Informacja złożona przez Wiolettę Królikowską w dniu 29 kwietnia 2016 roku dotycząca salda rachunku bankowego.*
6. *Informacja Ewy Piesik z dnia 22 czerwca 2016 roku, dotycząca kwoty 908,50 zł.*
7. *Oświadczenie Zastępcy Wójta Gminy Grabów Krzysztofa Ogórka z dnia 19 kwietnia 2016 roku, dotyczące zawierania umów.*
8. *Wyjaśnienie Skarbnika Gminy Jolanty Matuszewskiej z dnia 28 czerwca 2016 roku dotyczące konta 030.*

9. Wyjaśnienie Skarbnika Gminy Grabów z dnia 23 czerwca 2016 roku, dotyczące pełnych kosztów emisji obligacji.
10. Informacja referenta Ewy Piesik dotycząca kredytu nr 20/09/Wn5/OW z dnia 24 maja 2016 roku .
11. Informacja dotycząca przedterminowej spłaty kredytów i pożyczek
12. Informacja referenta Ewy Piesik dotycząca nieterminowej spłaty odsetek w 2015 roku dla WFOŚiGW w Łodzi.
13. Pismo Skarbnika Gminy Jolanty Matuszewskiej z dnia 15 kwietnia 2016 roku dotyczące niezamkniętych ksiąg rachunkowych za 2014 rok.
14. Pismo Skarbnika Gminy Jolanty Matuszewskiej z dnia 15 kwietnia 2016 roku dotyczące zamknięcia ksiąg rachunkowych za 2013 i 2014 rok.
15. Oświadczenia Pani Ewy Piesik i Wiesławy Piotrowskiej z dnia 28 kwietnia 2016 roku dotyczące prowadzonych w latach 2014 – 2015 rejestrów księgowych.
16. Wyjaśnienia Ewy Piesik z dnia 3 czerwca 2016 roku.
17. Wyjaśnienia Ewy Piesik z dnia 20 czerwca 2016 roku.
18. Wyjaśnienia Wiesławy Piotrowskiej z dnia 25 maja 2016 roku, dotyczące niezgodności konta 133 o kwotę 150,00 zł.
19. Pisemna informacja Skarbnika Gminy Grabów Jolanty Matuszewskiej dotycząca sprawozdań Urzędu Gminy za lata 2014 i 2015.
20. Wyjaśnienia Ewy Piesik dotyczące bilansu Budżetu Gminy Grabów i Urzędu Gminy Grabów za 2015 rok przekazywane w formie papierowej oraz elektronicznej: w dniu 31 maja 2016 roku, 1 czerwca 2016 roku, 1 czerwca 2016 roku, 3 czerwca 2016 roku.
21. Wyjaśnienie dotyczące planu wykorzystania gminnego zasobu, złożone przez inspektora Krystynę Łazińską.
22. Informacja inspektora Krystyny Łazińskiej dotycząca zestawienia działek przeznaczonych do sprzedaży w 2015 i 2016 roku.
23. Wyjaśnienie z dnia 20 maja 2016 roku Skarbnika Gminy Grabów Jolanty Matuszewskiej dotyczące WPF.
24. Wyjaśnienie z dnia 1 czerwca 2016 roku Skarbnika Gminy Grabów Jolanty Matuszewskiej dotyczące prognozy obsługi długu.
25. Zestawienie limitu wydatków dla klasyfikacji budżetowej 600/60016/4300.
26. Zapytania inspektorów RIO z dnia 19 maja 2016 roku wraz z udzieloną odpowiedzią.
27. Pismo z dnia 18 maja 2016 roku skierowane przez inspektorów RIO do Wójta Gminy Grabów wraz z udzieloną odpowiedzią.
28. Wyjaśnienie Sekretarza Gminy Grabów Jarosława Głowackiego z 16 sierpnia 2016 roku, dotyczące zarządzenia nr 20/2015
29. Zestawienie akt kontroli.

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. **W dniu 18 sierpnia 2016 roku Kierownik Jednostki i Skarbnik Gminy odmówili podpisania protokołu kontroli. Kontrolujący poinformował ww. osoby o obowiązku uzasadnienia przyczyn tej odmowy w terminie trzech dni od dnia otrzymania protokołu.** Jeden egzemplarz protokołu wraz z załącznikami pozostawiono w Urzędzie Gminy w Grabowie.

Kontrolujący:

Jednostka kontrolowana:

.....  
(Maciej Woźniak)

Kwituję odbiór 1 egzemplarza protokołu kontroli:

.....

(data i podpis kierownika jednostki kontrolowanej)